

ONNISTU
Virroilla
JUHANNUSKAUPUNKI
virrat.fi

VIRTAIN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2021
Kaupunginhallitus 28.3.2022

Sisällys

I TOIMINTAKERTOMUS.....	7
1 Johdanto.....	7
2 Kaupunginjohtajan katsaus.....	8
3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2021 ja siinä tapahtuneet muutokset	10
4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys.....	11
5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus	20
5.1. Toimintaympäristö	20
6 Kaupungin henkilöstö	24
7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	26
8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	28
9 Ympäristötekijät	30
10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	32
10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa	37
10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen).....	38
10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	39
10.4 Tase ja sen tunnusluvut.....	40
10.5 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2021	41
11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä	42
12 Tilikauden tuloksen käsittely	45
13 Kuntakonsernin toiminta ja talous	46
13.1 Konsernin toiminnan ohjaus	46
13.2 Omistukset 2021.....	46
13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa.....	47
13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä	47
13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	48
13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	50
13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	51
13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut	52
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	53
1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT	54
1.1 Kaupunkikonsernin tavoitteiden toteutuminen.....	54
1.2 Virtain Yrityspalvelu Oy	54
1.3 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot.....	55
1.4 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	56
1.5 Kiinteistö Oy Killinpolku.....	56

1.6 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	56
1.7 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi	57
1.8 Virtain Jäähalli Oy	57
1.9 Keiturin Sote Oy	57
1.10 Virtain Energia Oy	58
1.11 Osakkuusyhteisöt.....	59
2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	60
3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO).....	62
3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	66
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	67
3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	68
3.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO	69
3.4.1 Elinvoimapalveluiden yksikkö.....	73
3.4.2 Hallinnon ja talouden yksikkö.....	75
3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA	77
3.5.1 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	80
3.5.2 Sairaanhoidon tulosalue.....	81
3.5.3 Erikoissairaanhoidon tulosalue	82
3.5.4 Hammashuollon tulosalue	83
3.5.5 Sosiaalityön tulosalue	83
3.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue.....	84
3.5.7 Koti- ja vanhustyön tulosalue	85
3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	88
3.6.1 Hallinnon tulosalue.....	91
3.6.2 Koulutoimen hallinnon tulosalue	92
3.6.3 Perusopetuksen tulosalue	92
3.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue	92
3.6.5 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue.....	93
3.6.5 Lasten päivähoidon tulosalue.....	93
3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue	94
3.6.7 Liikuntatoimen tulosalue.....	94
3.7 MERIKANTO-OPISTO	96
3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	100
3.8.1 Hallinnon tulosalue	103
3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue.....	103
3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue.....	104
4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	107
4.1 Verotulojen erittely	108

4.2 Valtionosuuksien erittely	108
5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	109
5.1 Hankkeet.....	109
5.2 Hankeryhmät.....	110
6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	112
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	113
VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN	114
TULOSLASKELMA (ULK.)	114
RAHOITUSLASKELMA.....	115
TASE	116
LIITETIEDOT.....	118
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	118
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	118
Tasetta koskevat liitetiedot.....	121
MUUT LIITETIEDOT	125
KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	128
KONSERNITULOSLASKELMA.....	128
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	129
KONSERNITASE	130
Konsernituloslaskelman liitetiedot.....	133
Konsernitaseen liitetiedot.....	133
IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	136
VESIHUOLTOLAITOS.....	136
TULOSLASKELMA	136
RAHOITUSLASKELMA.....	137
TASE	138
LIIKELAITOS MARTTINEN	140
TOIMINTAKERTOMUS.....	140
TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU	147
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	149
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	150
TULOSLASKELMA	152
RAHOITUSLASKELMA.....	153
TASE	154
LIITETIEDOT.....	156
LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN 31.12.2021	160
LIIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2021	161

V MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	162
KILPAILULAIN 30 D §:N EDELLYTTÄMÄT LASKELMAT	162
VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	164
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2021	164
ALLEKIRJOITUKSET	166

I TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdanto

Tässä osassa annetaan tiedot kaupungin ja konsernin talouden ja toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen käsitellään osassa II Talousarvion toteutuminen.

Tässä osassa annetaan muut toimintakertomuksessa edellytetyt tiedot, myös esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio kunnan ja kuntakonsernin tulevasta kehityksestä.

Toimintakertomus sisältää seuraavat osiot:

1. Johdanto
2. Kaupunginjohtajan katsaus
3. Virtain kaupungin hallinto 31.12.2021 ja siinä tapahtuneet muutokset
4. Yleinen ja oman talousalueen kehitys
5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus
6. Kaupungin henkilöstö
7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
8. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä
9. Ympäristötekijät
10. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
11. Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä
12. Tilikauden tuloksen käsittely
13. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2 Kaupunginjohtajan katsaus

Jos vuosi 2020 jäi mieleen koronavuotena, varjosti se myös vuotta 2021 merkittävästi. Koronatilanne vaihteli vuoden aikana ja sillä oli vaikutusta myös palvelutuotantoon. Korona heijastui erityisesti erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämiseen.

Pelkkään negatiivisuuteen ja passiivisuuteen koronan vuoksi ei tule jäädä, vaan meidän tulee katsoa kohti valoisampaa tulevaisuutta. Siitä hyvänä esimerkkinä on uusi yhtenäiskoulumme. 28.5.2021 yhtenäiskoulu luovutettiin urakoitsijalta Virtain kaupungille. Pitkään odotettu rakennus oli vihdoin totta. Alkusyksyn aikana valmistui koulun piha-alue, jossa on lääniä leikkiä ja temmeltää. Avoimella vuoropuhelulla ja hyvällä yhteistyöllä hanke saatiin hienosti maaliin aikataulussa ja loppu-tulos on halutun kaltainen. Tämä on koulurakennus, josta voimme olla ylpeitä kaikin tavoin. Paitsi koulutyössä, se toimii myös juhlien järjestämisessä ja harrastustoiminnassa. Koko kylän olohuone, kuten vielä vuoden 2021 loppuun saakka voimassa olevassa strategiassa linjasimme. Tämä on iso tekijä kaupungin elinvoimaisuuden edistämiseksi.

Kunnan elinvoimatekijöihin on satsattu tietoisesti viime vuosina ja niihin pitää satsata myös tulevana vuosina. Vuonna 2020 hyväksytty elinvoimapaketti sai jatkoa vuonna 2021. Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2021 oli ennakkotiedon mukaan 6462 (31.12.2020, 6516). Väkiluku on laskenut – 48 asukkaalla (- 0,82 %) vuoden 2020 aikana (- 0,4 % 2020). Kuntien välinen nettomuutto kuluneen vuoden aikana oli toista vuotta peräkkäin Virroilla positiivinen (+ 18), kokonaisnettomuuton ollessa jopa + 44 henkilöä.

Viestintää ja markkinointia on kehitetty aktiivisesti. Edelleen haluamme saada lisää näkyvyyttä paikkakunnalle ja houkuttella potentiaalisia työntekijöitä ja asukkaita. Aktiivista yhteistyötä tehdään myös yrittäjien kanssa.

Virtain kaupunki on valmistellut viime vuosien aikana teollisuushallien siirtämistä yhtiömuotoiseen toimintaan. Kaupunginvaltuusto päätti maaliskuussa 2021 teollisuus- ja tuotantotilojen vuokraukseen liittyviin yksilöityihin rakennuksiin liittyvän toimintakokonaisuuden siirrosta uudelle perustettavalle yhtiölle noudattaen liiketoimintasiirron periaatteita. Kaupungin 100 %:sti omistama Virtain Elinvoimapalvelut Oy perustettiin vuoden lopulla ja varsinainen toiminta käynnistyi helmikuussa 2022.

Koulutus on tärkeä osa tulevaisuuden osaajien rekrytoinnissa. Lukio ja toisen asteen koulutus ovat paikkakunnan elinvoimaisuuden kannalta välttämättömiä. Lukio uudisti toimintaansa ja tarjolla on erilaiset linjat mm. lääketieteen ja tekniikan sekä kielten ja kansainvälisyyden saralla. Yrittäjyyttä unohtamatta, sillä Virtain lukio tukee Nuori Yrittäjä -opintoja. Virtain lukion vahvaa yleislukiostatusta halutaan vahvistaa. Sieltä on hyvät mahdollisuudet ponnistaa, vaikka mihin. Koulutuksen ja sen jatkuvuuden turvaamiseksi paikkakunnalla kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä Tredun ja TAMK:n kanssa. Yhteistyötä yrittäjien kanssa tarvitaan myös koulutuksen saralla, jotta teemme kaikkemme osaavan työvoiman saamiseksi paikkakunnalle.

Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilu, jossa Virrat on mukana, alkoi 1.3.2021. Työllisyyden kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyy oman kotikuntansa työllisyyspalvelujen asiakkaiksi. Kokeilussa kotikunta vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta asiakkailleen.

Pirkanmaan työttömyystilanne on joulukuun tilastojen perusteella jatkanut myönteistä kehitystään. Maakunnan työllisyystilanne on saavuttanut kevään 2018 tason. Myös Virroilla tilanne on muuttunut positiivisempaan suuntaan. Virtain työttömyysaste joulukuussa 2021 oli 8,6 prosenttia (218 työtöntä), kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 12,8 prosenttia (337 työtöntä). Tammikuun 2022 työttömyysaste Virroilla oli 9,4 % (vuonna 1/2021 10,5 %).

Vuosi 2021 oli myös vaalivuosi. Kesäkuussa toimitettiin kuntavaalit ja uudet luottamushenkilöt aloittivat elokuussa. Syksyn aikana perehdyttiin luottamushenkilöitä kunnan hallintoon ja kokousmenettelyihin, sekä valmisteltiin talousarviota ja kuntastrategiaa. Virtain kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian joulukuussa 2021. Haluamme, että meillä voi elää turvallista ja onnellista arkea hienojen luonnonmaisemien keskellä. Tärkeintä meille on ihmisten, yritysten ja ympäristön hyvinvointi. Vahvat kivijalat: *ammattitaitoinen henkilöstö ja terve kuntatalous* ohjaavat meitä kohti strategisia tavoitteita.

Myös kaupungin virkajohdossa tapahtui muutoksia vuoden 2021 aikana Juha Viitasaaren irtisanouduttua kaupunginjohtajan virasta. Allekirjoittanut aloitti uutena kaupunginjohtajana 1.3.2021.

Kunnat elävät tällä hetkellä muutosten aikaa ja muutoksia tapahtuu monella saralla. Vuosi 2022 tulee olemaan viimeinen vuosi, jolloin kunnat järjestävät asukkaidensa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Uudistus astuu voimaan vuoden 2023 alussa ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi, Virroilta Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Kunnan eri hallinnon alojen tulee kuitenkin toteuttaa kunnan hyvinvointitehtävää jatkossakin.

Virtain kaupungin taloustilanne muodostui vuonna 2021 ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos oli 1 866 303,76 euroa ja tilikauden ylijäämä + 2 043 594,34 euroa. Tilikauden tulokseen vaikutti merkittävästi verotulojen toteutuminen noin 2 miljoona euroa talousarviota korkeammalla tasolla.

Virtain talous on perinteisesti ollut vahva. On kuitenkin tunnistettava, että yleisesti heikkenevä kuntatalous, isot investoinnit ja sote-uudistus tuovat haasteita tulevaisuuteen. Edelleen tarvitsemme tiukkaa kulukuria, mutta myös elinvoimaa tukevia päätöksiä. Tehdään yhteistyötä ja katsotaan tulevaisuuteen avoimin mielin.

Kiitän kaikkia päättäjiä ja koko kaupunkikonsernin työntekijöitä hyvästä yhteistyöstä ja kuntalaisten hyväksi tehdystä työstä!

Henna Viitanen
kaupunginjohtaja

3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2021 ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2021 tilanteen mukaisesti.

Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2021 - 2025 yhteensä 27 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukasluukuun. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Jarmo Vehmas (VV), I varapuheenjohtajana Keijo Kaleva (sdp), II varapuheenjohtajana Satu Solja (kesk) ja III varapuheenjohtajana Katja Kotlampi (vas.).

Kaupunginhallituksessa on 9 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Reijo Koskela (kesk), I varapuheenjohtajana Sanna Kangas (VV) ja II varapuheenjohtajana Mikko Hänninen (sdp). Kaupunginhallituksen jäseninä toimivat Pirjo Ala-Kaarre, Ari Dahlberg, Eila Kalliomäki, Aimo Mäkinen, Johanna Saarinen ja Pentti Tikkanen. Vuonna 2021 kaupunginjohtajana on toiminut 1.3.2021 alkaen Henna Viitanen ja 1.1.-28.2.2021 Juha Viitasaari.

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen poliittiset voimasuhteet

Kaupunginvaltuusto:

- Suomen Keskusta 8 valtuutettua
- Virtain Valtti ry 6
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 5 valtuutettua
- Perussuomalaiset 4 valtuutettua
- Vasemmistoliitto 2 valtuutettua
- Kansallinen Kokoomus 1 valtuutettu
- Suomen Kristillisdemokraatit 1 valtuutettu

Kaupunginhallitus

- Suomen Keskusta 3 jäsentä
- Virtain Valtti ry 2 jäsentä
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2 jäsentä
- Kansallinen Kokoomus 1 jäsentä
- Perussuomalaiset 1 jäsen

Tilivelvollisia ovat kaupungin toimielinten jäsenet ja tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tehtäväalueen johtavat viranhaltijat olivat tilivelvollisia seuraavasti:

Käyttötalous

Toimielin

Tulosalue

kaupunginvaltuusto
tarkastuslautakunta
hallinto- ja elinvoimaosasto
keskusvaalilautakunta
sivistysosasto
perusopetus ja lukiokoulutus
varhaiskasvatus ja vapaa-aika
Merikanto-opisto
tekninen osasto tulosalueineen
perusturvaosasto

Tilivelvollinen

kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
hallintojohtaja
yhtenäiskoulun rehtori
sivistystoimen johtaja
rehtori
tekninen johtaja
sosiaali- ja terveysjohtaja

Investointiosa

Hallinto- ja elinvoimaosasto
Perusturvalautakunta
Teknisten palveluiden lautakunta

kaupunginjohtaja
hyvinvointijohtaja
tekninen johtaja

Rahoitusosa ja tuloslaskelmaosa

kaupunginjohtaja

4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Yleiset talousnäkymät

Tilastoviranomaiset eri puolella maailmaa ovat julkaisseet viime päivinä runsaasti tilastotietoja vuoden 2021 talouskehityksestä sekä vuoden 2022 odotuksista. Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2021 3,3 % ollen hieman kansainvälistä kasvua alhaisempi. Ennakkotietojen mukaan maailmantalous kasvoi viime vuonna noin 6 % ja Euroalueen 5,1 %.

Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä sentimentti ovat luoneet edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella, ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppa-alueilla nostivat sekä vientiä että tuontia. Maailmantalouden kasvunäkymiä ovat varjostaneet pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio. Pandemia on koetellut erityisesti Eurooppaa loppuvuodesta 2021. Globaalit tarjontaketjut ovat häiriintyneet eri syistä johtuen, kuten puolijohdeiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen häiriöistä sekä työvoima- ja konepulasta satamissa.

Taloukasvu hidastui vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä Yhdysvalloissa oltuaan vuoden alkupuoliskolla varsin nopeaa. Kuluttajien luottamus erityisesti tulevaan talouskehitykseen on heikentynyt. Tiukka koronapolitiikka ja autokaupan myynnin väheneminen ovat hidastaneet vähittäiskauppaa Kiinassa loppuvuonna 2021. Pitkittynyt koronaviruspandemia varjostaa euroalueen talousnäkymiä. Erityisesti vuoden 2021 viimeisen neljänneksen talouskehitys on aiempaa arvioitua heikompaa. Teollisuuden näkymät Saksassa ovat vaisut pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia. Ranskan talous on elpynyt nopeasti v. 2021 pitkälti palvelusektorin ansiosta, mutta kasvu hidastuu laaja-alaisesti ennusteperiodilla. Ison-Britannian taloukasvu hidastui selvästi vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Muiden haasteiden ohella EU-eron takia joidenkin hyödykkeiden tarjonnassa on ollut häiriöitä. Kasvunäkymiä varjostavat inflaation kiihtyminen sekä ulkomaankaupan haasteet. Ruotsi on toipunut vaikeasta koronaepidemiasta. Teollisuuden näkymät ovat verrattain valoisat, vaikka puolijohdepuola heikensi kesällä 2021 vientiä. Palvelualojen näkymät ovat niin ikään myönteiset. Kuluttajien luottamuksen heikentyminen loppuvuoden 2021 kuluessa viittaa kuitenkin hidastuvaan kasvuun.

Työllisten määrä lisääntyi vuonna 2021 merkittävästi. Työllisiä oli lokakuussa 65 000 enemmän kuin vuosi sitten ja koko alkuvuonna määrä on lisääntynyt 2,1 % vuodentakaisesta. Työllisten määrä on kuitenkin suurempi vain määrä- ja osaaikaista työtä tekevien palkansaajien keskuudessa. Jatkuvaa kokoaikatyötä tekevien määrä oli vielä edellisvuotta pienempi. Tehdyn työn eli työtuntien määrä lisääntyi vain 0,4 %.

Vuoden 2021 loppupuolella inflaatio kiihtyi suurimmalta osin seurauksena energian hinnan noususta. Myös tavaroiden hintojen nousu on alkanut näkyä inflaatiota kiihdyttävänä tekijänä pitkään jatkuneen hintojen laskun jälkeen. Suomessa inflaation kiihtyminen on ollut hieman muuta Eurooppaa alhaisemmalla tasolla. Inflaation kiihtymisen arvioitiin olevan väliaikainen ilmiö ja inflaation odotettiin hidastuvan vuoden 2022 loppupuoliskolta lähtien. Sota Ukrainassa kuitenkin kiihdyttää inflaatiota edelleen, koska öljy, raaka-aineet ja ruoka uhkaavat kallistua.

Ennen Venäjän hyökkäystä Ukraina Valtiovarainministeriö ennakoii Suomen talouden kasvavan 3,0 % vuonna 2022 pandemian kehityksen tuodessa edelleen epävarmuutta ennusteisiin. Maailmantalouden ennakoitiin puolestaan kasvavan vuonna 2022 4,6 %. Sota Ukrainassa on muuttanut merkittävästi talouden ennusteita. Vielä on hyvin epävarmaa, miten se vaikuttaa pidemmällä tähtäimellä Suomen, Euroopan ja maailman talouteen. Sota aiheuttaa kotitalouksille ja yrityksille erittäin suurta epävarmuutta tulevasta talouskehityksestä. Tällä epävarmuudella ja taloudenpitäjien luottamuksen heikentymisellä on itsessään negatiivinen vaikutus taloukasvuun. Kulutus ja investoinnit kärsivät kasvaneen epävarmuuden lisäksi myös nousevista hinnoista. Suomen pankin 11.3.2022 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen taloukasvun odotetaan hidastuvan sodan seurauksena 0,5 – 2 prosenttiin. Talousvaikutukset jäävät pitkäkestoisiksi, jos menetettyjä Venäjän markkinoita kyetään korvaamaan vain hitaasti.

Julkisen talouden tila ja näkymät

Julkisen sektorin (valtio, kuntasektori, sosiaaliturvarahastot) tulot yhteensä olivat 132,1 miljardia euroa vuonna 2021 ja nousivat edeltäneestä vuodesta lähes 10 miljardilla eurolla. Sektorin eri alasektoreiden välillä kehitys oli kuitenkin hyvin vaihtelevaa. Valtion tulot nousivat lähes viidellä miljardilla, kun taas paikallishallinnon eli kuntasektorin tulot kasvoivat hieman alle kahdella miljardilla eurolla. Sosiaaliturvarahastojen tulot nousivat noin kahdella ja puolella miljardilla eurolla. Alasektoreiden tiedot ovat sulauttamattomia lukuja eli niistä ei ole eliminoitu keskinäisiä palvelujen ja tavaroiden ostoja.

Julkisen sektorin tulojen kasvusta 8,8 miljardia euroa aiheutuu verojen ja sosiaalivakuutusmaksutulojen kasvusta, johon heijastuu talouden elpyminen, työllisyyden kasvu sekä kotitalouksien ostovoiman vahvistuminen.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kohosi koronaepidemian vuoksi 10 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä. Velkasuhteen kasvu taittui vuonna 2021 ja laskun odotettiin jatkuvan ensi vuonna. BKT:n kasvu vaikuttaa suotuisasti velkasuhteen kehitykseen, joten Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan aiheuttama muutos tulee vaikuttamaan heikentävästi myös julkisen talouden ennusteeseen. Painetta talouteen tuo myös työehtosopimuskauden päättymisen helmikuun lopussa 2022 ja paine aiempaa tasoa korkeampiin palkankorotuksiin.

Julkisen sektorin menot olivat vuonna 2021 139,0 miljardia euroa ja kasvoivat 3,6 miljardilla eurolla vuodesta 2020. Kasvua tapahtui erityisesti kulutusmenoissa sosiaalietuuksien ja avustusten pysyessä vuoden 2020 tasolla. Julkisen sektorin sisällä menot kasvoivat erityisesti paikallishallinnossa valtionhallinnon menojen pysyessä lähes edellisvuoden tasolla. Huomioitavaa kuitenkin on, että edellisvuonna menojen kasvu oli valtionhallinnossa tukien kasvun johdosta alasektorista selkeästi korkeinta mm. johtuen tulosirroista muille julkisyhteisöille kuten kunnille. Vuonna 2021 kyseisten tukien osuus oli lähes vuoden 2020 tasolla.

Kuntatalouden kehitys

Kuntasektorin rahoituksellista tasapainoa helpottivat vuonna 2021 valtionavustusten lisäykset, joita myönnettiin kunnille ja kuntayhtymille poikkeuksellisen paljon koronapandemian vuoksi. Kunnat ja kuntayhtymät saivat vuonna 2021 koronatukea yhteensä noin 2,4 miljardia euroa, joka koostuu koronan aiheuttamiin menoihin saadusta valtioavustuksesta (1,5 miljardia euroa), kuntien yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta (0,6 miljardia euroa) sekä muista koronatukitoimista opetus- ja kulttuuritoimen sektorille ja valtionosuuteen yhteensä vajaat 0,4 miljardia euroa. Kuntien tulojen vahvistumisen taustalla vaikutti myös kunnallis- ja kiinteistöverotulojen kasvu. Kunnallisverotulojen kasvun taustalla vaikuttivat työllisten määrän ja palkkasumman kasvu sekä kunnallisveroprosenttien korotukset. Kiinteistöverotulojen kasvuun vaikutti merkittävimmin verotuksen joustava valmistuminen minkä johdosta kiinteistöverotuloja siirtyi vuodelta 2020 vuodelle 2021 yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvu kiihtyi vuonna 2021 ollen tilinpäätösarvioiden mukaan noin 7,7 % toimintakatteen kasvun ollessa noin 3,5 %. Luvut ovat yhä ennakkollisia ja tarkentuvat tulevana kuukausina vielä lisää.

Manner-Suomen kuntien ilmoittamien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuoden 2021 yhteenlaskettu vuosikate heikkeni 0,5 miljardilla eurolla edellisestä vuodesta. Selittävinä tekijöinä olivat valtionosuuksien aleneminen ja menojen kasvu. Myös tulos heikkeni edellisvuodesta, yhteensä 1,31 miljardiin euroon. Tiedot ilmenevät Valtiovarainministeriön keräämistä kuntien tilinpäätösarvotiedoista, jota varten kerättiin vuoden 2021 tilinpäätösarvotietoja kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä.

Vuoden 2021 tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 7,7 prosenttia. Toimintatuottojen arvioitiin kasvavan 23,1 prosenttia. Toimintakuluja kunnilla ja kuntayhtymillä oli yhteensä 42,7 miljardia euroa, ja toimintatuottoja 11,1 miljardia euroa. Toimintakate heikkeni 3,5 prosentilla -31,6 miljardiin euroon. Kuntien ja kuntayhtymien menoja ovat kasvattaneet mm. Marinin hallituksen tehtävien laajennukset, ikärakenteen muutoksen vaikutus palvelutarpeeseen, koronapandemian hoito, palkkaratkaisu sekä työmarkkinatuen kustannusten kasvu.

Valtionosuuksia kunnat saivat vuonna 2021 omien arvioidensa mukaan yhteensä 10,1 miljardia euroa, mikä on 0,9 miljardia eli 8,4 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Verotulot kasvoivat 1,5 miljardilla eurolla eli 6,5 prosentilla 25,4 miljardiin euroon. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden laskettuna 6 444 euroa. Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate heikkeni 0,3 miljardia euroa 4,4 miljardiin euroon. Manner-Suomen kunnista 13 oli tilinpäätösarviossa negatiivinen vuosikate. Edellisen vuoden toteutuneissa tilinpäätöksissä negatiivinen vuosikate oli kahdella kunnalla. Kuntien yhteenlaskettu tulos aleni 1,8 miljardista eurosta 1,3 miljardiin euroon.

Manner-Suomen kuntien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan vuoden 2021 lopussa yhteensä 19,6 miljardia euroa. Kasvua edellisen vuoden toteutuneista tilinpäätöksistä oli 0,3 prosenttia. Lainakanta asukasta kohden oli 3 469 euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien investointimenot alenivat vuonna 2021 yhteensä 8,6 prosenttia lainakannan noustessa 3,2 prosenttia 24,1 miljardiin euroon.

Lainsäädännölliset muutokset

Sote- ja maakuntauudistus

Sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palvelut, parantaa turvallisuutta, palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kuntiin ja kuntatalouteen. Uudistus vaikuttaa keskeisesti kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen. Uudistuksen myötä sairaanhoitopiirit lakkautetaan.

Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä on tullut voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistäsi vastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Uudistuksen keskeiset lait liittyvät Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen, voimaantumiseen ja toimenpanoon, maakunta- ja hyvinvointialuejakoon, maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseen, maakuntien rahoitukseen sekä kuntien valtionosuusjärjestelmän muuttamiseen.

Lisäksi lainsäädäntöön esitetään muutoksia yli 100 muuhun lakiin hallituksen esityksellä HE 56/2021. Nämä muutokset ovat lähinnä teknisiä muutoksia järjestämistäsi vastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille. Tämä hallituksen esitys on eduskunnan käsittelyssä. Lisäksi hyvinvointialueiden perustamiseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvää rahoituslainsäädäntöä on tarkoitus muuttaa vielä joiltain osin keväällä 2022 eduskuntaan annettavalla hallituksen esityksellä. Esitys kattaa seuraavat laissa edellytetyt päivitykset ja uudistuksen toimeenpanossa havaitut korjaus- ja täydennystarpeet rahoitusta koskevaan lainsäädäntöön.

- Uudistuksen voimaantulolaissa säädettäisiin lopullisesta kuntien tuloveron leikkausprosentista vuonna 2023.
- Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaissa säädettäisiin muun ohella valtionosuuden määräytymistekijöiden perushinnoista vuoden 2022 tasossa sekä täsmennettäisiin sääntelyä siitä, miten kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset tarkistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella ja otetaan huomioon valtionosuuksissa.
- Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin päivitettäisiin vuodesta 2023 lukien hyvinvointialueen rahoituksen vuosittainen palvelutarpeen kasvun arvio ja hyvinvointialuekohtaisen rahoituksen määräytymistekijöistä terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon tehtäväkohtaiset painotukset sekä tarvetekijät ja niiden painokertoimet.

Valmistelun yhteydessä arvioidaan myös THL:n ja VATT:in kevään aikana valmistuvan kustannus- ja olosuhdetekijöitä koskevan tutkimuksen pohjalta mahdollisuuksia hienosäätää hyvinvointialuekohtaisen rahoituksen määräytymistekijöitä.

Uudistuksessa kunnilta siirtyy tehtäviä sekä niihin liittyvä rahoitus uusille hyvinvointialueille. Rahoituksen siirto toteutetaan siirtämällä siirtyvien tehtävien rahoittamiseen liittyvä valtionosuusrahoitus hyvinvointialueille sekä leikkaamalla kunnallisveroprosentteja tämän hetken arvion mukaan 12,39 %-yksikköä ja yhteisöveroa kolmanneksella.

Kiinteistöverouudistus

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan, siten että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus on siirtynyt aiemmin suunnitellusta vuodelta, koska linjauksia varten tarvitaan lisää tietopohjaa ja analyysiä vaikutuksista. Virkavalmistelu on uudistuksen osalta päättynyt ja poliittinen arviointi on käynnissä valtiovarainministeriöissä. Esityksen on tarkoitus lähteä lausuntokierrokselle keväällä 2022 ja toimeenpano olisi tavoitteena vuonna 2024.

Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käyviä arvoja. Valtiovarainministeriössä vireillä olevan uudistuksen peruslängköhtia on se, että tämänhetkiset kiinteistöjen verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määräytymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maa-alueiden hintojen eriytymistä. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on aikaisempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä, joka on myös mahdollista pitää aiempaa tehokkaammin ajantasaisena. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia verotusarvojen vaihteluvälejä tarkistettaisiin uudistuksen yhteydessä niin, että kunnat voivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla.

Hallitusohjelman mukaan uudistusta arvioidaan kohtuullisten muutosten näkökulmasta ennen kuin se annetaan. Lisäksi hallitusohjelman mukaan selvitetään, miten verovelvollisen alhainen maksukyky voidaan ottaa huomioon. Kiinteistöverotusta ei laajenneta maa- ja metsätalousmaahan.

Kuntalain muuttaminen

Uudistettua kuntalakia (410/2015) on sovellettu kokonaisuudessaan vuonna 2017 alkaneen valtuustokauden alusta. Lakia on jo muutettu muutamaaan otteeseen. Lakiin on lisätty muun muassa valituslupamenettelyä sekä kunnan toiminnan, talouden ja palvelutuotannon tietojen tuottamista ja toimittamista koskeva sääntely. Muutokset tulivat voimaan vuoden 2020 alusta. Lakiin on aiemmin muun muassa lisätty luku poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevaa kuntaa koskevasta selvitysmenettelystä sekä muutettu erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiä koskevaa pykälää (nk. kriisikuntakriteerit).

Kuntalain (410/2015) kokonaistarkastelun seurauksena (HE 242/2020 vp) kuntalain kunnan taloutta, hallintoa sekä kuntien yhteistoimintaa koskevia säännöksiä on muutettu. Laki kuntalain muuttamisesta (419/2021) on tullut voimaan 26.5.2021. Osa muutoksista tulee voimaan myöhemmin, ks. jäljempänä selostetut lain siirtymäsäännökset.

Talousarviota koskevaa sääntelyä on täsmennetty taloussuunnitelman tasapainon sekä alijäämän kattamisen osalta. Lakiin on lisätty säännökset alijäämän kattamiskaudesta kuntaliitoksissa. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevaa sääntelyä on täsmennetty siten, että laissa säädetään tarkemmin toimenpideohjelman käsittelystä kunnassa sekä raportoinnista valtiovarainministeriölle. Valtiovarainministeriö voi tietyin edellytyksin tehdä ratkaisun kuntarakennelaisissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä.

Kunnan hallintoa koskevia keskeisiä muutoksia ovat aloiteoikeuden laajentaminen ja aloitteiden käsittelyn määräaika koskevan säännöksen poistaminen. Johtajasopimusta koskien tehtiin vain toimivaltaa koskeva muutos, jonka mukaan johtajasopimuksen, ja myös erokorvauksen, hyväksyy kunnanhallitus. Hallintosääntöön tulee ottaa määräykset sopimusten hallinnasta ja tiedonhallinnan järjestämisestä. Sähköisen kokouksen edellytyksistä säädetään laissa tarkemmin, mutta tässä on kysymys vain kevästä 2020 voimassa olleen väliaikaisen sääntelyn (99 a §, voimassa 31.5.2021 saakka) säätäminen pysyväksi (nyt 99 §).

Kuntien yhteistoimintaa koskeva keskeisin muutos on uudet säännökset kuntayhtymien yhdistymisestä ja kuntayhtymän jakautumisesta. Laissa säädetään yhdistymisen ja jakautumisen tavoista, oikeusvaikutuksista ja yhdistymistä ja jakautumista koskevasta päätöksenteosta.

Laissa on seuraavat siirtymäsäännökset:

- 99 § (Sähköinen kokous) tullut voimaan 1.6.2021,
- 75 § (Vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan) tullut voimaan 1.8.2021
- 118 §:n 6 ja 7 momenttia sovelletaan menettelyihin, jotka alkavat lain tultua voimaan,
- kunnan hallintosääntö on tullut saattaa 90 §:n mukaiseksi vuoden 2021 loppuun mennessä ja
- kuntayhtymän perussopimus on saatettava 56 §:n mukaiseksi vuoden 2023 loppuun mennessä

Kuntarakennelain muuttaminen

Kuntarakennelakiin tehdyt muutokset ovat astuneet voimaan 1.1.2021 alkaen. Muutokset koskevat harkinnanvaraista yhdistymisavustusta, jota voi hakea kahdesta tai useammasta kunnasta muodostunut, vapaaehtoisesti yhdistynyt uusi kunta. Kuntien yhdistyessä syntyvälle uudelle kunnalle voidaan valtion talousarvion rajoissa maksaa harkinnanvaraista yhdistymisavustusta.

Valtioneuvosto päättää harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen myöntämisestä kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen yhteydessä.

Lisäksi uusi kunta voi saada korvausta mahdollisesta valtionosuuksien vähenemisestä.

Tavoitteena on poistaa kuntien vapaaehtoisten yhdistymisten taloudellisia esteitä ja edistää elinvoimaisen ja toimintakykyisen kuntarakenteen muodostumista hallitusohjelman mukaisesti.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Lain muutos on astunut voimaan 1.8.2021 alkaen ikäluokka kerrallaan koskien ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäneitä (vuonna 2005 syntyneitä). Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Lisäksi toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta kehitetään. Oppivelvollisuuden alkamisajankohta ei ole muuttunut.

Uudistuksessa on säädetty uusi oppivelvollisuuslaki, johon on koottu oppivelvollisuutta koskevat säännökset samalla kun oppivelvollisuutta koskevat säännökset on poistettu perusopetuslaista. Perusopetuksen päättymisen jälkeen on tullut velvollisuus hakeutua toisen asteen koulutukseen. Toisen asteen koulutus suoritetaan ensisijaisesti lukiokoulutuksessa tai toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa, mutta myös erilaisissa nivelvaiheen tai valmistavissa koulutuksissa. Perusopetuksen järjestäjälle on tullut velvoite ohjata ja varmistaa oppilaan siirtyminen toisen asteen koulutukseen. Viime-sijainen vastuu nuoresta on asuinkunnalla, jos oppivelvollinen nuori jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot.

Varhaiskasvatuslain uudistaminen

Varhaiskasvatuksen osalta muutoksia säädöksissä on tapahtunut viime vuosien aikana lukuisia. Varhaiskasvatuslakia muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36 §). Samalla lakiin lisättiin henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57 a ja b §). Henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kunnissa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin.

Sivistysvaliokunta korosti mietinnössään, että mitoitukseen kuuluvan henkilöstön poissaoloja ei tulisi korvata siirroilla toisista lapsiryhmistä käyttäen. Ei voida hyödyntää esimerkiksi mitoitukseen kuulumatonta henkilöstöä, kuten erityistä tukea tarvitsevien lasten avustajia. Sijaisjärjestelyt tulee toteuttaa lapsen edun mukaisesti.

Lisäksi lakiin lisättiin henkilöstöä koskeva uusi velvoite: Velvoite koskee varhaiskasvatuslain 26–30 §:ssä tarkoitettua henkilöstöä. Lain mukaisesti kyseisen työ- tai virkasuhteen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti.

Ilmoitus tulee tehdä, mikäli

- varhaiskasvatuksen tavoitteet,
- lapsen hyvinvoinnin tai kasvun tai
- kehityksen tai oppimisen edellytykset ovat vaarantuneet.

Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi laadussa ilmenevät puutteet, lapsen epäasiallinen tai sopimaton kohtelu tai toimintakulttuuriin sisältyvät lapselle vahingolliset toimet. Eli kaikki sellaiset tilanteet, joissa toiminta tai olosuhteet voivat johtaa varhaiskasvatuslain tai sen tavoitteiden toteutumisen vastaiseen tilanteeseen.

Kunnissa tulee huolehtia, että ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on laadittu ja että ne ovat julkisesti nähtävillä. Ohjeistuksista tulee selkeästi ilmetä muun muassa ne henkilökuntaan kuuluvat työntekijät, joita ilmoitusvelvollisuus koskisi ja se, miten ja kenelle ilmoitus tulee tehdä. Lisäksi on hyvä keskustella ja antaa riittävästi ohjausta sen arvioimiseksi, millaisia epäkohtia ilmoitusvelvollisuus koskisi.

Lainmuutoksesta tulee tiedottaa kaikkia varhaiskasvatuksen toimipaikassa työskenteleviä henkilöitä. Myös niitä, joita ilmoitusvelvollisuus ei koskisi.

Lakimuutos ja tarvittavat toimenpiteet koskevat myös yksityisen palveluntuottajan toimintaa.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2020 siltä osin, että lapsen varhaiskasvatusoikeutta ei enää rajata miltään osin 20 tuntiin viikossa. Myös päiväkodin henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku pieneni. Päiväkodissa saa olla yhtä kasvattajaa kohden jatkossa seitsemän yli kolmevuotiasta nykyisen kahdeksan sijaan.

Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti tulevina vuosina varhaiskasvatukseen kehitetään soveltuva tuen rakenne. Varhaiskasvatuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi tuen rakenne, jonka olisi tarkoitus tulla voimaan elokuun 2022 alusta alkaen. Kyseessä on uusi rakenteellinen toimi varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon vahvistamiseksi. Vuonna 2021 varoja käytetään tuen rakenteen kehittämistyöhön. Toimenpiteen sisältö ja kuntatalousvaikutukset selviävät valmistelun edetessä.

Vuoden 2021 lopulla on esitetty varhaiskasvatustalakea muutettavaksi siten, että nykyisen ilmoitusmenettelyn sijaan laissa säädettäisiin yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraisuudesta. Toiminnan aloittaminen tai olennaisen muutoksen toteuttaminen edellyttäisi lupaviranomaisen hyväksyntää. Yksityinen perhepäivähoito jäisi edelleen ilmoitusmenettelyn piiriin. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Työllisyyspalveluiden hallinnon kehittäminen

Hallitusohjelmakirjausten mukaisesti kuntien järjestämistä TE-palveluista vahvistetaan. Ensimmäisenä toimenpiteenä on käynnistetty työllisyyskuntakokeilut, joissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Työllisyyskuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021 ja päättyivät 30.6.2023. Työllisyyskuntakokeiluihin osallistuu yhteensä 25 kokeilualueita ja 118 kuntaa. Virrat on mukana Pirkanmaan yhteisessä kuntakokeilussa.

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Tavoitteena on edistää työllisyyttä työnhakijoiden palvelua parantamalla. Palvelujen asiakaslähtöisyys vahvistuu, kun työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveystalake sovitetaan yhteen työnhakijan työllistymisen tueksi nykyistä paremmin. Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimatalakeissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiöpäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimatalakeissa kokeilualueiden TE-toimistoissa.

Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta. Lisäksi pyritään hyödyntämään niin valtion kuin kuntakentän resurssit työllisyyskuntakokeilujen hoidossa. Valtiolta siirrytään kuntien työnjohtoon alle henkilöstöresurssit sekä päätösoikeutta työllisyysmäärärahojen käyttöön hankkeiden asiakasvolyymin mukaisesti.

Hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palveluiden siirtämiseksi kunnille. TE-palveluiden siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitettu antaa eduskunnalle syyskuussa 2022. Palvelut siirryvät kokonaan kunnille vuoden 2024 aikana.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia ja kotoutumisen edistämistä annetun lakia sosiaali- ja terveystalakeiden järjestämistä siirtymisen johdosta. Lisäksi säädettäisiin hyvinvointialueille uusi tehtävä alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden tuen järjestämisessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus toteutui kesällä 2021 annetulla lainsäädännöllä koskien uusia hyvinvointialueita sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä. Vuoden 2023 alusta alkaen järjestämistä vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista siirrytään kunnilta hyvinvointialueille.

Molempien lakien uudistuksella tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, joita hyvinvointialueiden sote-järjestämistä vastuu seuraa. Kotoutumislain osalta esityksellä turvattaisiin maahanmuuttajien kotoutumisen edistämistä annetun lain nojalla saamien sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestäminen jatkossa, kun sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut siirryvät kunnilta hyvinvointialueille. Mikäli uudistusta ei tehtäisi, hyvinvointialueet eivät voisi hakea valtiolta korvauksia ja kyseisten palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia voisi olla haastavaa kattaa muuten. Uudistuksella mahdollistetaan jatkossa yhdenvertaiset ja laadukkaat palvelut kotoutumislain palveluiden parissa oleville maahanmuuttajille. Alaikäisten osalta esityksellä pyritään turvaamaan perhe- ja lasten toiminnan jatkuvuus ja lasten hoiva, huolenpito ja kasvatustalake.

Vanhuspalvelulain uudistus

Vanhuspalvelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa säädettiin ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismitoituksesta. Mitoituksen tulisi tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon yksiköissä olla vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Samalla selkeytettiin työnjakoa muun muassa tukipalveluiden osalta sekä säädettiin kansallisen toimintakyvyn arviointijärjestelmän käyttöönotosta. Laki on tullut voimaan 1.10.2020. Silloin henkilöstömitoituksen tulee olla kaikissa edellä mainituissa yksiköissä vähintään 0,5. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoituksen tulee olla vähintään 0,55 ja vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden. Vähimmäismitoitusta 0,7 sovelletaan täysimääräisesti 1.4.2023 päättyvän siirtymäajan jälkeen. Tällöin kunnilla on myös velvollisuus käyttää RAI-arviointijärjestelmää.

Uudistuksen toisessa vaiheessa on tavoitteena turvata iäkkäiden henkilöiden toimintakykyä turvaavat palvelut oikea-aikaisesti sekä edistää iäkkäiden henkilöiden asumisen ja palvelujen monimuotoisuutta, selkeyttää hoitoa ja huolenpitoa turvaavien palvelujen kokonaisuutta sekä kotiin annettavien palvelujen laatua ja saatavuutta sekä parantaa palvelujen toteutumisen seurantaa. Muutosten perusteella iäkkäät henkilöt voivat elää kodissaan turvallisesti, ja he saavat tarpeidensa mukaiset kotiin annettavat palvelut. Kotihoidon henkilöstön riittävyttä on vahvistettu lakisääteisesti. Kotona asumisen ja tehostetun palveluasumisen välillä on saatavilla monimuotoisia, joustavia, yhteisöllisiä ja toimintakyvyn säilymistä tukevia asumis- ja palvelukokonaisuuksia. Iäkäs henkilö saa tehostettua palveluasumista oikea-aikaisesti eli siinä vaiheessa, kun hänen toimintakykynsä alentuu niin, etteivät muut asumis- ja palvelumuodot enää vastaa hänen tarpeitaan. Ehdotus on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä.

Asiakasmaksulain kokonaisuudistus

Hallitusohjelman mukaan asiakasmaksulakia on uudistettu. Lakimuutos on vahvistettu 30.12.2020 ja muutokset ovat tulleet voimaan 1.7.2021 lukuunottamatta maksukattoon liittyviä uudistuksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2022 alkaen.

Laki laajentaa maksuttomuutta ja kohtuullistaa maksuja. Hoitajavastaanotot tulevat maksuttomiksi perusterveydenhuollossa. Alaikäisiltä asiakkailta ei enää peritä maksuja poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta. Mielenterveyspalvelujen maksuttomuutta perusterveydenhuollossa selkiytetään. Lisäksi laajennetaan tartuntatauteihin liittyvän hoidon, tutkimuksen ja lääkkeiden maksuttomuutta. Myös päihiteitä käyttävien raskaana olevien tutkimus, hoito ja seuranta äitiyspoliklinikoilla on maksutonta jatkossa.

Maksukattoa laajennetaan suun terveydenhuollosta, terapiasta, tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta sekä tietyistä etäpalveluista perittäviin asiakasmaksuihin. Jatkossa maksukattoa kerryttävät myös asiakasmaksut, joiden suorittamiseen on myönnetty toimeentulotukea.

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun sekä pitkäaikaisten asumispalvelujen asiakasmaksut määräytyvät yhdenmukaisin perustein, pitkäaikaista tehostettua palveluasumista lukuun ottamatta. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, laitoshoidon ja perhehoidon asiakasmaksuihin sovelletaan pitkälti yhdenmukaisia määräytymisperusteita. Lisäksi laissa säädetään asiakkaalle jätettävästä vähimmäiskäyttövarasta viimeksi mainituissa palveluissa. Uudessa laissa korostetaan asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta suhteessa toimeentuloturvaan. Lisäksi kunnan velvoitetta tiedottaa asiakasta maksujen alentamisesta ja perimättä jättämisestä vahvistetaan säätämällä tästä nimenomaisesti laissa. Muutoksenhaku koskevaa sääntelyä selkiytetään ja asiakkaan oikeusturvaa vahvistetaan. Mm. tasasuuruisia asiakasmaksuja koskevaa oikaisuvaatimusohjausta on selkiytetty laissa. Kaikkiin maksuihin voi hakea muutosta. Asiakasmaksulain uudistamisen yhteydessä tehtiin lisäksi lakimuutos tuomioistuinmaksulain 5 §:ään, jota koskeva muutos tulee voimaan jo 1.1.2021. Uuden 5 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksua ei jatkossa peritä yksityishenkilön vireille panemissa valitusasioissa, jotka koskevat asiakasmaksulain mukaisia asiakasmaksuja.

Terveydenhuoltolain muuttaminen

Hallitusohjelman tavoitteena on, että hoitotakuuta tiukennetaan perusterveydenhuollossa niin, että jatkossa kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee viikon (7 pv) sisällä hoidon tarpeen arvioinnista.

Terveydenhuoltolakiin on lisäksi 12.2.2021 lisätty säädöksiä liittyen valmiuteen ja varautumiseen, jotka ovat tulleet voimaan 1.3.2021 alkaen. Uudessa 42 §:ssä säädetään mm. yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin tehtävistä liittyen valmiussuunniteluun sekä toimintaan häiriötilanteissa.

Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttaminen

Muutos lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettuun lakiin on tullut voimaan 1.8.2021. Muutoksen myötä kunnalla ja kuntayhtymällä on oikeus pyytää rikosrekisteriote nähtäväksi enintään kolme kuukautta kestävässä tehtävissä ennen työhön ottamista, luvan myöntämistä, päätöksen tai toimeksiantosopimuksen tekemistä taikka ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen.

Jätehuoltomääräyksiä koskevat muutokset

Jätehuoltomääräykset ovat jätelakiin perustuvia paikallisia säännöksiä jätehuollosta. Määräykset sitovat kaikkia kunnan asukkaita. Jätehuoltomääräyksiä annetaan muun muassa jätehuoltoon liittymisestä, eri jätelajien lajittelusta ja keräyksestä sekä jätteiden omatoimisesta käsittelystä. Määräyksillä varmistetaan toimiva jätehuolto, josta ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa. Pirkanmaan Jätehuolto Oy on hyväksynyt uudet jätehuoltomääräykset 1.7.2021, joiden mukaan vähintään viiden asunnon taloyhtiöt ovat velvollisia 1.4.2022 alkaen osoittamaan omat astiat bio-, metalli-, lasi-, kartonki-, ja muovijätteelle.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä

Lain tarkoituksena on edistää ja mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuottamien asiakastietojen ja asiakkaan itsensä tuottamien hyvinvointitietojen tietoturvallista käsittelyä terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestämisen ja tuottamisen käyttötarkoituksissa. Lain tarkoituksena on myös edistää asiakkaan tiedonsaantimahdollisuuksia asiakastietojensa käsittelystä. Laissa annetaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta EU 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *tietosuojasetus*, täydentävät ja täsmentävät säännökset, kun sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja ja asiakkaan itsensä tuottamia hyvinvointitietoja käsitellään sähköisesti terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestämisen ja tuottamisen käyttötarkoituksissa. Laissa säädetään myös hyvinvointitietojen käsittelystä henkilön omaa hyvinvointia edistettäessä. Jos tässä laissa säädetään toisin kuin tietosuojalaissa (1050/2018), sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Siltä osin kuin asiakastietojen käsittelystä ei säädetä tässä laissa, säädetään siitä potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992), jäljempänä *potilaslaki*, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000), jäljempänä *asiakaslaki*, julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019), tietosuojalaissa, sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetussa laissa (552/2019), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), jäljempänä *julkisuuslaki*, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617/2009), digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetussa laissa (306/2019), väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetussa laissa (661/2009) sekä arkistolaissa (831/1994). Kielellisistä oikeuksista asiakastietojen käsittelystä ja tämän lain mukaisia palveluja ja toimintoja järjestettäessä säädetään kielilaissa (423/2003). Terveydenhuollon laitteista säädetään eräistä EU-direktiiveissä säädetystä lääkinnällisistä laitteista annetussa laissa (629/2010). Laki on tullut voimaan 1.11.2021 alkaen ja lailla on kumottu aiempi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettu laki (159/2007). Lakiin sisältyy useita siirtymäsäännöksiä eri määräysten voimaantuloajankohdista.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Esityksellä toteutettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistus. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä sekä tarvittavat muutokset muihin lakeihin. Laki sisältäisi keskeisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen ja asiakirjojen käsittelyä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiä koskevan sääntelyn. Samalla kumottaisiin voimassa olevat lait sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista. Lisäksi kumottaisiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettuun lakiin, potilaan asemasta ja oikeuksista annettuun lakiin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin sisältyvä asiakastietojen käsittelyä koskeva sääntely, joka sisältyy esitettävään lakiin. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Lakiesityksen taustalla on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä koskeva lainsäädännön pirstaleisuus ja osin vanhentuneisuus, ja lakien soveltaminen ja yhteensovittaminen on muodostunut haasteelliseksi. Teknologian kehittymisen tuomat uudet mahdollisuudet ovat tuoneet myös uudenlaisia sääntelyn tarpeita. Nykytilassa puuttuu kokonaan sääntely esimerkiksi toimintansa päättäneiden yksityisten palveluntuottajien asiakirjojen säilyttämisen vastuista. Eduskunta on edellyttänyt tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistuksen kiirehtimistä.

Esityksen tavoitteena on muodostaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä yhtenäinen laki, joka sisältää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä sekä asiakastietojen käsittelystä käytettäviä tietojärjestelmiä koskevan sääntelyn. Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan säädöspohja muodostaisi näin selkeän ja yhdenmukaisen sekä kattavan kokonaisuuden, joka vastaisi perustuslain ja Euroopan yleisen tietosuojasetuksen vaatimuksia sekä tukisi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja palveluiden kehittämistä ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota.

Ehdotus sisältää säädökset mm. sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyn edellytyksistä, salassapidosta ja asiakastietojen luovutuksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasasiakirjoista. Tietojärjestelmiä koskeva sääntelyehdotus sisältää säädökset sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisista tietojärjestelmäpalveluista ja muista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä käytettävistä tietojärjestelmistä.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus on ollut käynnissä vuodesta 2018 alkaen. Tavoitteena on, että lakiesitys annettaisiin eduskunnalle vuoden 2022 aikana. Alueidenkäytön ja rakentamisen toimintaympäristössä tapahtuva muutos haastaa nykyisen suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän. Havaitut muutosvoimat kuten digitalisaatio, ilmastopoliittikka

ja energiakysymykset, alueiden erilaistumisen, väestömuutokset, liikkumisen murros, hallintorakenteiden muutos, kaupunkiseutujen kasvun ja kaupungistumisen vaikutukset heijastuvat monin tavoin kuntiin. Tarvetta on nykyisen suunnittelujärjestelmän perusteelliselle tarkastelulle. Myös rakentamisen säätelyä on kehitettävä.

Maapolitiikka, kaavoitus, kaavojen toteuttaminen, rakennusvalvonta ja lupamenettelyt muodostavat kuntien toiminnan kannalta keskeisen yhdyskuntarakentamisen prosessin. Siksi niitä tulee tarkastella kokonaisuutena myös lakiuudistuksessa.

Ilmoittajansuojelulain voimaantulo

Ehdotetun lain tavoitteena on, että ilmoittaja, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen lainsäädännön aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Näin voitaisiin ennaltaehkäistä yleiseen etuun kohdistuvia uhkia ja vakavia haittoja.

Esitetty laki olisi ilmoittajien suojelua koskeva yleislaki lain soveltamisalalla. Laki täydentäisi jo voimassa olevaa erityissääntelyä ilmoittajien suojelusta. Lakia sovellettaisiin ilmoituksiin, jotka koskevat erikseen määritellyn lainsäädännön rikkomista. Laissa säädettäisiin ilmoittajan suojelun yleisistä edellytyksistä ja ilmoittamisesta ensisijaisesti organisaation sisäiseen ilmoituskanavaan.

Ehdotetussa laissa asetettaisiin yli 50 työntekijää työllistävälle yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioille sekä valtion virastoille velvollisuus perustaa sisäinen ilmoituskanava. Laissa olisi säännökset muun muassa ilmoituskanavia ja menettelyitä koskevista vaatimuksista.

Ilmoituksen voisi tietyissä tilanteissa tehdä myös keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan, jona toimisi valtioneuvoston oikeuskansleri. Tämä siirtäisi ilmoitukset ulkoisina ilmoituskanavina toimivien toimivaltaisten valvontaviranomaisten käsiteltäviksi.

Ehdotetussa laissa kiellettäisiin ilmoittajaan kohdistuvat vastatoimet. Vastatoimien kiellon rikkomisesta tai ilmoittamisen estämisestä voisi seurata vahingonkorvausvastuu ja velvollisuus maksaa hyvitystä loukatulle.

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta, eli ns. ilmoittajansuojelulaki on ollut lausunnoilla. Oikeusministeriö sai yli 70 lausuntoa asiaan. Lausuntojen ja näkemysten läpikäynnin edellyttämä aika siirtää lain voimaantuloa. Ilmoittajansuojelulain oli alun perin tarkoitus tulla voimaan joulukuussa 2021. Hallituksen on tarkoitus antaa lakiesitys keväällä 2022.

5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus

Viime vuosina kuntien toimintaympäristö on ollut epävarmassa tilanteessa sote- ja maakuntauudistuksen uudistuksen ajankohdan siirryttyä eteenpäin alkuperäisestä tavoitteesta. Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä on tullut voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloitessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Pirkanmaalla uudistuksen valmistelu on aiemman valmistelun pohjalta hyvässä vauhdissa ja Virtain kaupunki on mukana erilaisissa hankkeissa uudistuksen tiimoilta. Tietojen keruu ja muu valmistelu on työllistänyt osastoja vuonna 2021 ja tulee jatkumaan myös vuonna 2022.

Vuonna 2021 merkittävin muutos Virtain kaupungin toiminnassa oli uuden yhtenäiskoulun valmistuminen ja opetuksen alkaminen uusissa tiloissa syyslukukauden alusta alkaen. Uuden koulun valmistuessa väistötiloista voitiin luopua ja yhtenäiskoulun toiminta siirtyi saman katon alle. Alkuvuonna koulua käytiin vielä useassa eri tilassa. Vanha Rantatien koulu tyhjennettiin nopealla tahdilla kevätlukukauden lopussa ja rakennus purettiin kesäloman aikana, jolloin aloitettiin uuden pihan rakentaminen vanhan koulun paikalle. Tilojen vaihtumisesta on aiheutunut kertaluonteisia kustannuksia, kun kalustuksen lisäksi kaikki oppimateriaalit on uusittu.

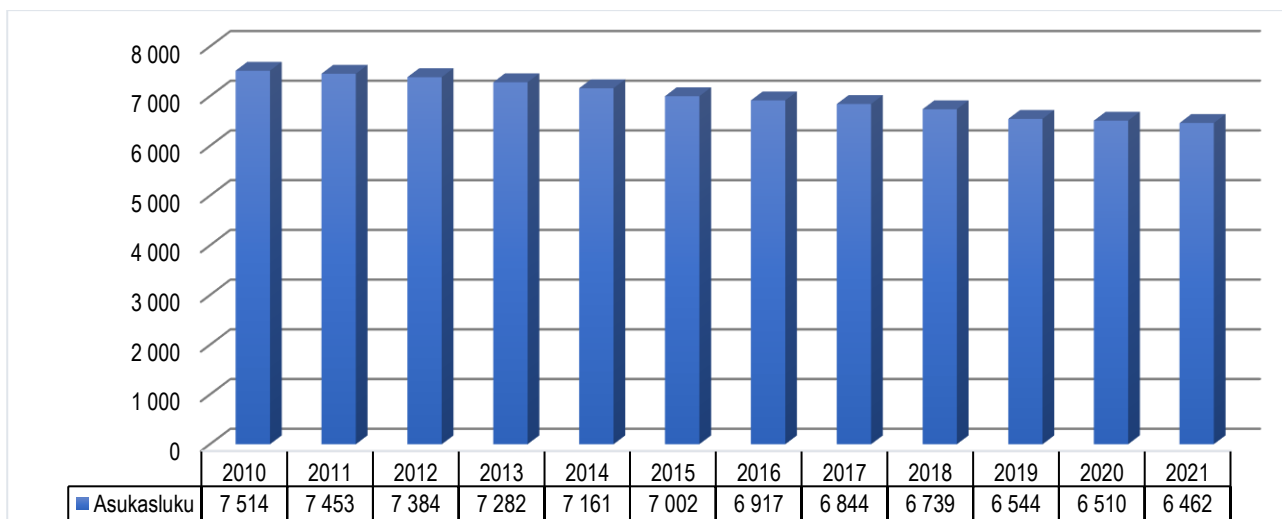
Koronaepidemia on aiheuttanut vuoden 2021 aikana useita muutoksia kaupungin toimintaan. Osa toiminnoista on ollut välillä keskeytettyinä rajoitusten johdosta. Terveydenhuollossa menot ovat kasvaneet suojautumisen, koronatestauksen ja -rokotusten myötä, joihin on saatu valtiolta avustuksia. Liikelaitos Marttisessa puolestaan liikevaihto on jäänyt talousarviota alhaisemmaksi toiminnan vähentymisen johdosta, mutta toteutunut kuitenkin edellisvuotta korkeampana. Vuonna 2021 etäopetusta on järjestetty toisen asteen sekä perusopetuksen 7. – 9. luokilla, mutta kevään 2020 kaltaiselta laajalta etäopetusjaksolta on vältytty. Koulunkäynnissä on ollut muutoksia koronan johdosta mm. kasvomaskien käytön ja kokoontumisten välttämisen johdosta. Lukuvuoden 2021-2022 alusta alkaen on opetushallituksen ohjeistuksen mukaan lisätty merkittävästi digitaalisuutta ja hankittu oppilaille muun muassa kannettavia tietokoneita. Myös muilla toimialoilla digitaalisuutta on lisätty ja uusia työtapoja otettu käyttöön muun muassa osittaisen etätönnä johdosta. Virtain kaupunki on myös ollut mukana kahdessa digihankkeessa joiden puitteissa on kehitetty ja otettu käyttöön uusia sähköisiä työkaluja sekä tarjottu koulutusta henkilöstölle. Työpaikoilla suojautumiseen on kiinnitetty huomiota ja on suosittu sähköisiä välineitä kokouksissa. Myös toimielinten kokouksissa on pyritty noudattamaan kulloinkin voimassa olevia kokoontumisrajoituksia sekä suositeltu sähköisten välineiden käyttöä. Kokonaisuutena kaupungin käyttömenot kasvivat noin 5 prosenttia, mutta erityisesti verotulojen kasvu paikkasi menojen kasvua. Erityisesti verotulojen johdosta tilikausi muodostui tulokseltaan yli 1,866 miljoonaa euroa positiiviseksi.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 8.4.2019 tasapainottamisohjelman vuosille 2019 – 2021, jonka avulla pyrittiin saavuttamaan yhteensä 113 700 euron säästöt vuonna 2021. Osa tasapainottamisohjelman mukaisista toimenpiteistä on onnistuttu toteuttamaan vuosien 2020-2021 aikana. Tasapainottamisohjelman toimenpiteiden toteutuminen on esitetty toimielinten talousarvion toteumatietojen yhteydessä. Käyttötalouden osalta talousarvioon myönnettiin lisämäärärahaa muun muassa henkilöstön Smartum-edun ja aluetukiavustusten korotukseen sekä Virtain jäähalli Oy:n ja Virtain opiskelija-asuntoloiden avustuksiin. Lisäksi kansalaisopiston määrärahaa siirrettiin varhaiskasvatukseen toiminnanohjausjärjestelmän hankintakulujen kattamiseksi. Investoinneissa merkittävin muutos oli yhtenäiskoulun rakentamisen lisämääräraha vuonna 2020 toteutumatta jääneeltä osin. Tilinpäätökseen jäi kuitenkin ylityksiä joidenkin tulosalueiden ja investointien osalta. Kaupunginhallitus käsitteli talousarviorylytykset 14.3.2022 ja kaupunginvaltuusto käsittelee ylitykset kokouksessaan 21.3.2022.

5.1. Toimintaympäristö

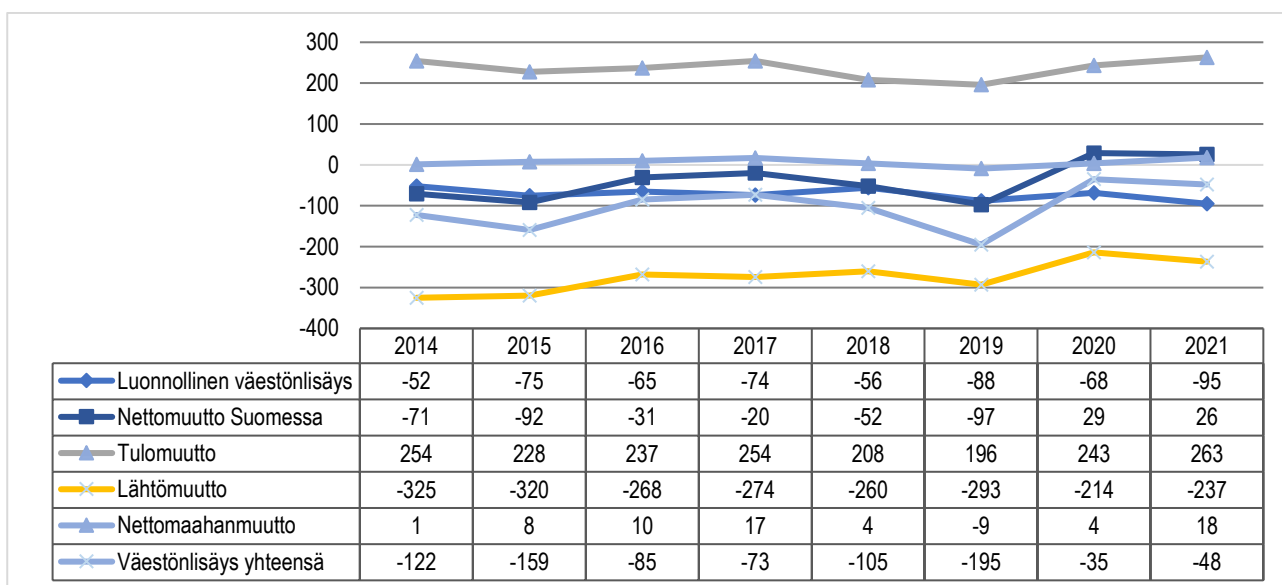
Väestörakenne ja sen muutokset

Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2021 oli ennakkotiedon mukaan 6 462 (31.12.2020, 6 510). Väkiluku on laskenut 48 asukkaalla (-0,7 %) vuoden 2021 aikana (-0,4 % 2020). Väestöennuste on yhä aleneva vuodelle 2022 sekä tuleville vuosille.

Kuvio 1 Väkiluku (Lähde: Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto kuluneen vuoden aikana on Virroilla positiivinen. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Virtain kaupungin luku oli + 26. Myös nettomaahanmuutto oli vuonna 2021 positiivinen 18 asukkaan verran. Luonnollinen väestönlisäys oli (syntyneiden ja kuolleiden erotus) -95 (v.2020, -67). Virroilla syntyi 42 lasta vuonna 2021 (v. 2020, 36) ja kuoli 137 henkilöä (v. 2020, 103). Alla olevassa taulukossa on esitetty väestönmuutoksen ennakkotiedot. Väestönlisäys sisältää väkiluvun korjauksen vuosina 2016 - 2021.

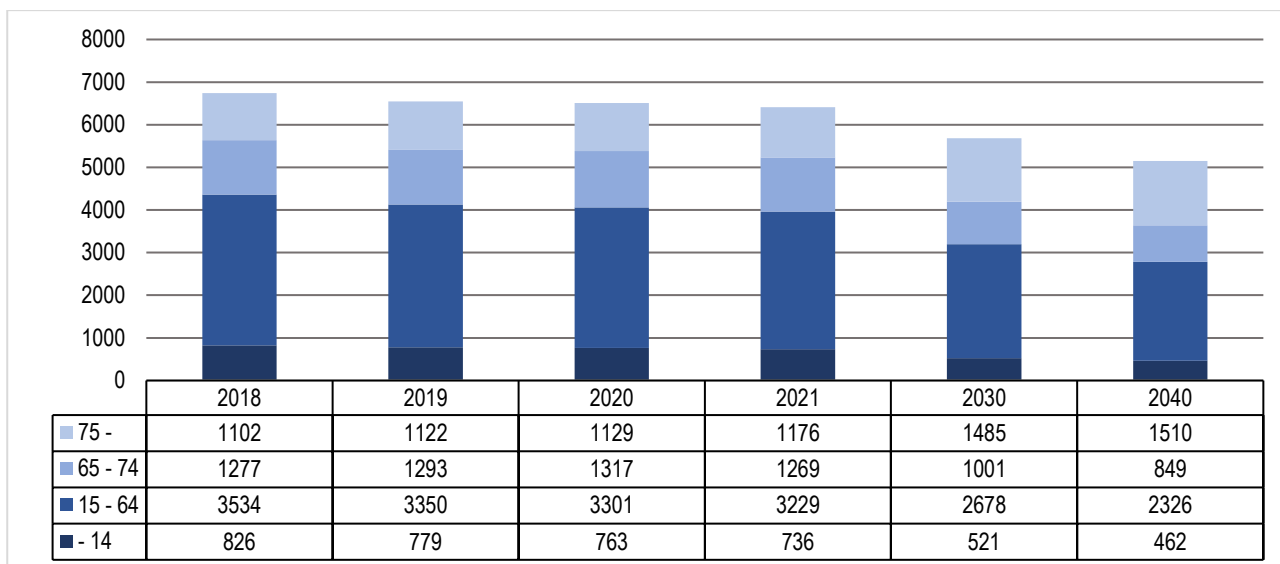

Kuvio 2 Väestönmuutos (Lähde: Tilastokeskus)

Virtain väestörakenne ikäryhmittäin on kuvattu alla. Vuoden 2021 väestörakennetta ei ole vielä saatavilla, vaan kyseessä on Tilastokeskuksen laatima ennuste. Väestörakenteen kehityksestä voi havaita suurten ikäluokkien vaikutuksen yli 65-vuotiaiden määrän kehityksessä, joka on korkealla tasolla koko tarkastelukauden. Vuonna 2020 eläkkeellä olevien osuus, 37,6 % väestöstä on korkeampi kuin kunnissa keskimäärin (22,7 %). Ennusteiden mukaan näyttää siltä, että lasten ja työikäisten määrä vähenee yli 65-vuotiaiden määrän kasvaessa.

Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa ennusteen mukaan noin 380 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä. Vastaavasti lasten määrä vähenee noin 300 henkilöllä. Erityisesti 15–64-vuotiaiden määrässä on havaittavissa vuoteen 2040 asti tarkasteltaessa merkittävä aleneminen, ennusteen mukaan alenemaa olisi odotettavissa lähes 1000 asukkaan verran.

Väestökehityksen jatkuessa samanlaisena on huomioitava tulevaisuudessa palvelutuotannon kohdistaminen oikeisiin tarpeisiin. Tämän kaltaisella väestökehityksellä voi olla myös vaikutuksia kunnan tulorakenteeseen työikäisten veronmaksajien vähentyessä.

Kuvio 3 Väestörakenne (Lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys

Työllisyys on kehittynyt myönteisesti vuoden 2021 aikana koko maassa talouden elpymisestä johtuen. Työttömien määrä oli joulukuussa Pirkanmaalla 27,6 % ja koko maassa 23 % edellisvuotta alhaisempi. Työttömyysaste oli joulukuussa Pirkanmaalla 9,6 % ollen koko maan kolmanneksi alhaisin koko maan prosentin ollessa 10,5 %. Työllisyystilanteen on arvioitu yhä kohenevan vuoden 2022 aikana, mutta viimeaikaisella talouden epävarmuuden lisääntymisellä Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan johdosta, saattaa olla heikentäviä vaikutuksia myös työllisyyskehitykseen.

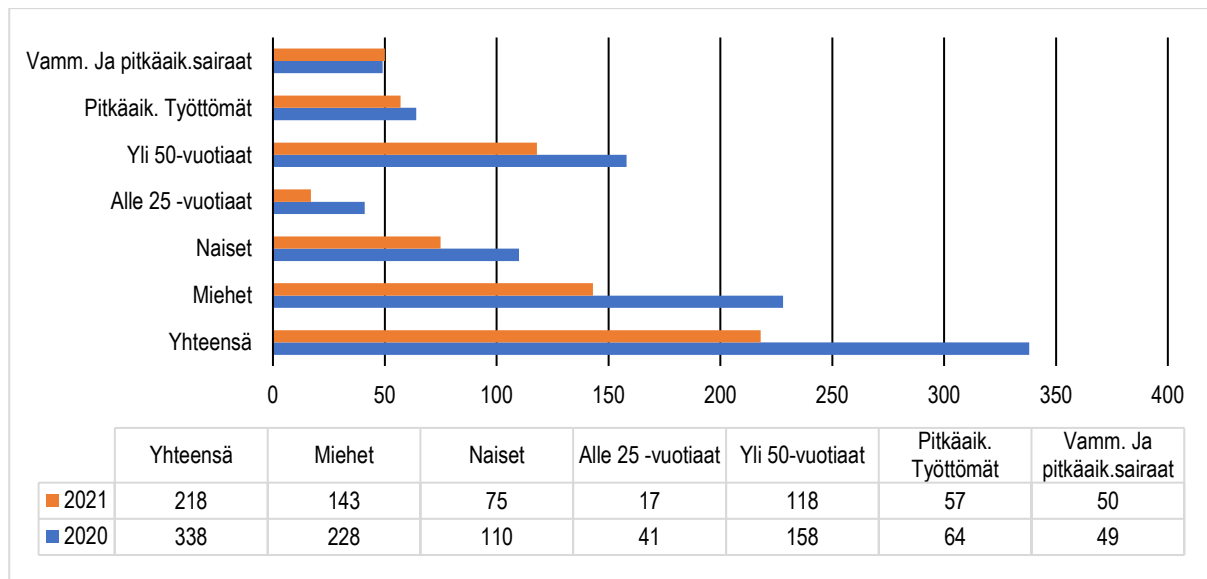
Avoimien työpaikkojen määrä on jatkanut kasvua vuonna 2021. Pirkanmaan TE-toimistossa oli avoimia työpaikkoja joulukuussa 9 335 kappaletta. Määrä on kasvanut vuoden takaiseen verrattuna 4 836 työpaikalla (107 %). Virroilla oli avoimia työpaikkoja joulukuun lopussa 99 (12/2020 56). Vuoden 2020 joulukuuhun verrattuna uusien avointen työpaikkojen määrä kasvoi kaikissa ammattiryhmissä. Suhteellinen kasvu oli suurinta prosessi- ja kuljetustyössä 171 %, rakennus- ja valmistustyössä 122 %, sekä palvelu- ja myyntityössä 119 %.

Työttömien työnhakijoiden määrä Virroilla oli vuoden 2021 joulukuussa alhaisempi kuin vuoden 2020 joulukuussa. Koko maan ja Pirkanmaan tasolla työttömien määrä on alentunut vuoden takaiseen verrattuna. Pirkanmaalla oli joulukuun 2020 lopussa 23 869 työtöntä työnhakijaa, alenemaa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna oli 9 103 henkilöä eli 27,6 %. Koko maan osalta työttömien määrän alenema oli noin 23 %. Työttömien työnhakijoiden määrä aleni maakunnista eniten Pohjanmaalla (36,6 %), yli 25 % alenema oli Pirkanmaalla, Satakunnassa, Varsinais-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Vertailu vuoden takaiseen on hankalaa, koska vuoden 2020 joulukuun lukuihin vaikutti voimakkaasti koronapandemia. Tilanne on kuitenkin hyvä myös verrattaessa tilannetta vuoteen 2019 tai 2018.

Virroilla työttömien työnhakijoiden määrä aleni vuoden 2020 lopun tilanteesta 36 % (120 henkilöllä). Vuoden 2021 aikana Virtain työttömyysaste oli korkeimmillaan tammikuussa ja maaliskuussa (10,5 %) ja alhaisimmillaan lokakuussa (7 %). Vuoden loppua kohden työttömyysaste on hieman noussut ollen vuoden lopussa 8,6 % (ed. vuosi 12,8 %) ja tammikuussa 2022 9,4 %. Pirkanmaan kunnista työttömyyden alenema on vuoden 2021 aikana ollut joulukuun lopun tilanteen mukaan suhteellisesti vertailtaessa korkeinta Akaalla, Ikaalisissa, Kihniöllä, Lempäälässä, Mänttä-Vilppulassa, Nokialla, Parkanossa, Pirkkalassa, Ruovedellä, Sastamalassa, Vesilahdella, Virroilla ja Ylöjärvellä, joissa alenemaa oli vähintään 30 %.

Virtain työttömien lukumäärä joulukuun lopussa oli 218 (31.12.2020, 338), työttömyysaste 8,6 % (v.2020, 12,8 %). Virtain työvoima on 2 521 (v.2020, 2 640) henkilöä. Työvoima on laskenut 119 henkilöllä (v. 2020 56 henkilöllä). Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 17 (12/2020, 41) ja yli 50-vuotiaita 118 (12/2020, 158).

Virtain työttömien lukumäärä joulukuussa 2021 ja 2020 ryhmittäin käy ilmi seuraavasta kuviosta.

Kuvio 4 Työttömien määrä (Lähde: Pirkanmaan työllisyyskatsaus, joulukuu 2021 ja joulukuu 2020)

6 Kaupungin henkilöstö

Virtain kaupunki laatii erillisen henkilöstötilinpäätöksen vuosittain. Tässä henkilöstön lukumäärätiedot on esitetty tilikauden viimeisen päivän mukaan. Koska kyseessä on viimeisen päivän tilanne, sijaisuuksien ja muiden lyhytaikaisten työsuhteiden ajoittumisella voi olla suurtakin vaikutusta vertailtavuuteen. Alla olevassa taulukossa on esitetty henkilöstön lukumäärätietojen lisäksi myös tilikauden palkkojen ja palkkioiden määrä, jossa on huomioitu myös investointeihin kirjautuneet palkat ja palkkiot. Henkilöstön lukumäärä on esitetty sekä muutettuna osa-aikaiset kokoaikaisiksi että palvelussuhteiden lukumääränä, joka sisältää sekä osa- että kokoaikaiset palvelussuhteet.

Taulukko 1 Palkat ja palkkiot sekä henkilöstömäärä 2019-2021

	2021	2020	2019
Palkat ja palkkiot	12 654 879	12 141 754	12 455 025
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	<i>513 125</i>	<i>-313 271</i>	<i>-121 422</i>
Henkilöstömäärä kokoaikaisiksi muutettuna	323	322	325
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	<i>1</i>	<i>-3</i>	<i>-32</i>
Henkilöstömäärä, Virrat	316	317	320
Henkilöstömäärä, Ruovesi	7	5	5
Palvelussuhteiden määrä yhteensä, ilman kansalaisopiston sivuvirkoja	350	347	348
, joista osa-aikaisia	63	57	53

Työllistettyjen määrä vuoden 2021 lopussa oli 10 työllistettyä, 9 työllistettyä 2020 ja 10 työllistettyä 2019. Henkilöstön määrä on vuoden lopun tilanteessa pysynyt käytännössä ennallaan. Vuosien 2020 ja 2019 välillä henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta. Palkkojen ja palkkioiden kasvuun vaikuttaa palkankorotusten lisäksi sijaiskulujen kasvu. Henkilöstömäärä osastoittain on hieman muuttunut edellisvuoteen verrattuna. Tehtäväaluekohtainen henkilöstömääräselvitys esitetään liitetiedoissa.

Eläkemenerusteinen ja varhaiseläkemenerusteinen maksu ovat olleet merkittävä osa henkilöstön sivukuluja. Eläkemenerusteista maksua maksetaan vain niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet kunnan palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenerusteisen maksun kokonaismäärän. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

Varhaiseläkemenerusteinen maksu on poistunut vuoden 2019 alusta. Vuoden 2019 luku sisältää vain maksun tasauksen vuotta 2018 koskien. Varhaiseläkemenerusteinen maksu on vuoden 2019 alusta sisällytynyt palkkaperusteiseen eläkemaksuun, minkä suhteellinen osuus palkoista on hieman kasvanut aiempaan verrattuna.

Jos varhaiseläkkeelle jäävä työntekijä on viimeisinä työssäolovuosinaan ollut useamman kuntatyönantajan palveluksessa, eläkkeeseen liitettävä tuleva aika perustuu useamman kuntatyönantajan palvelukseen. Tällöin eläkkeestä aiheutuva varhe-maksu jaetaan näiden työnantajien kesken kultakin saatujen ansioiden suhteessa.

Taulukko 3: Eläkemenerusteinen ja varhaiseläkemenerusteinen maksu

	2021	2020	2019	2018
Eläkemenerusteinen maksu	686 831,62	686 555,16	643 579,21	657 566,21
Varhaiseläkemenerusteinen maksu			711,20	101 986,83

Eläkemenerusteiseen maksuun työnantaja ei voi vaikuttaa, sillä se on karttunut kunnan palveluksessa tehdystä työstä ennen vuotta 2005. Eläkemenerusteinen ja varhaiseläkemenerusteinen maksu on siirtynyt yhtiöittämissä yhtiöiden vastattavaksi siltä osin kuin niihin liittyvä henkilöstö on siirtynyt yhtiöiden palvelukseen.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2013, että 1.9.2013 alkaen kaupunginhallitus myöntää täyttöluvat vapautuvien virkojen/toimien täyttämisen osalta sekä yli 3 kuukautta kestävien sijaistusten osalta. Täyttölupamenettelyä on jatkettu myös vuonna 2020.

Virtain kaupunki on mukana Työterveyslaitoksen järjestämässä Kunta10 –tutkimuksessa, joka selvittää kunta-alan henkilöstön työtä ja työssä tapahtuvia muutoksia sekä niiden vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin. Tutkimus toteutetaan kahden vuoden välein, viimeisin vuonna 2020 ja seuraava jälleen 2022. Kunta 10 -tutkimuksessa on tutkittu seuraavia työhyvinvointiin liittyviä asioita: työnhallinta, työyhteisön sosiaalinen pääoma, työpaikan ilmapiiri, työkykyä ylläpitävän toiminnan määrä ja poissaolojen määrä. Kunta 10 –tuloksia on käyty läpi johtoryhmässä ja osastoittain. Tutkimuksen vastausprosentti nousi Virroilla 76 %:iin vuoden 2018 tutkimuksen 55 %:sta. Osa Kunta 10 tutkimuksen mittareista sisältyy osastojen tavoitteisiin ja niiden toteutumista on tarkasteltu siltä osin toimielinten talousarvion toteuman yhteydessä.

Vuoden 2018 aikana otettiin käyttöön Smartum –saldo liikunta- ja kulttuurietu henkilöstölle, jonka avulla pyritään lisäämään henkilöstön työhyvinvointia. Etu on ollut käytössä siitä lähtien ja käyttöä jatketaan edelleen vuonna 2022. Henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseksi etua korotettiin tilapäisesti yhteensä 100 eurolla/etuun oikeutettu henkilö vuonna 2021.

7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toiminnalliset riskit

Henkilöstöriskinä voi tunnistaa työntekijöiden puutteellisen perehdyttämisen, joka voi lisätä muun muassa työtaturman vaaraa tai saattaa pahimmillaan mahdollistaa työsuojelurikoksen syntymisen. Toinen merkittävä henkilöstöriski toiminnan kannalta on asioiden liiallinen keskittyminen yhdelle henkilölle sekä se, että kaikissa tehtävissä varahenkilöitä ei ole määrätty ja/tai perehdytetty keskeisiin tehtäviin. Tämä voi hidastaa tai jopa lamaannuttaa toimintoja hetkellisesti tai pidemmäksikin aikaa. Myös työvoiman saatavuus on viime vuosina heikentynyt, mikä lisää riittävään perehdyttämiseen liittyvää riskiä mm. eläköitymisten yhteydessä. Keskitetystä ohjauksesta ja neuvonnasta huolimatta, edelleen on havaittu puutteita hankintojen valmistelussa, kilpailuttamisessa ja sopimusosaamisessa. Näihin liittyvät riskit ovat uhkasakon nojalla tulevat kilpailuttamisvelvollisuudet sekä erilaiset sopimussanktiot. Koulutusta ja valmiita malleja on lisättävä osastojen hankintojen ja sopimusten tueksi.

IT- toimintoihin liittyvät riskit

Kaupungin toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisimmät riskit liittyvät ICT-palveluihin. Vuonna 2021 on tietoverkkojen osalta käynnistetty kehitystyö, joka koskee Virtain kaupunkikonsernia. Tietoliikennepalveluiden uudistamisella on parannettu palvelun laatua, tietoturvaa ja verkon toimivuutta. Tietohallintoon liittyvää henkilöriskiä on hallittu ostopalvelusopimusten avulla. Projektinhallintaa ja dokumentaatiota on edelleen kehitetty. Tietohallinnon palvelutuotantoa on vahvistettu Istekki Oy:n myötä. Istekki Oy tuottaa palvelinten ja varmistusten hallinta- ja valvontapalvelut yhdessä tietohallinnon kanssa. Istekki Oy on myös tietoturvan kannalta keskeinen kumppani.

Palvelinympäristöä on päivitetty vuoden 2021 aikana. IT-järjestelmiin sisältyy toiminnallisten riskien lisäksi kustannusriskejä, koska järjestelmiin tulee jatkuvasti uusia versioita, joiden taloudellisten vaikutusten ennakoitiin on haasteellista IT-järjestelmiin sisältyy toiminnallisten riskien lisäksi kustannusriskejä, koska järjestelmiin tulee jatkuvasti uusia versioita, joiden taloudellisten vaikutusten ennakoitiin on haasteellista.

Vahinkoriskit

Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut vuonna 2021.

Taloudelliset riskit

Taloudellista epävarmuutta lisää kunnan rahoituksen kehittyminen soteuudistuksen jälkeen ja sen riittävyys kunnalle jäävään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluihin sekä muihin kuntaan jääviin palveluihin. Epävarmuus kuntakentän rakenteesta sekä valtion asettamat taloudelliset haasteet ovat johtaneet siihen, että tulevaisuuden suunnittelu ja investoinnit sisältävät kenties enemmän epävarmuutta kuin koskaan aiemmin. Hallitusohjelmassa kuntien tehtäviä on lisätty, mikä on vaatinut ja tulee vaatimaan lisää resursseja, näihin tehtäviin on kuitenkin saatu lisärahoitusta valtionosuuksissa. Tehtävien lisäyksiin sisältyy mm. hoitotakuun kiristäminen, hoitajamitoituksen kasvattaminen, oppivelvollisuusiän nostaminen, lukiokoulutuksen yksikköhinnan nostaminen sekä subjektiivinen varhaiskasvatus. Myös koronaepidemian pitkittyminen edelleen sekä sota Ukrainassa asettaa haasteita taloudelle muun muassa verotuloihin liittyvän epävarmuuden johdosta.

Väestön ikääntymisen tuoma palvelutarpeiden kasvu luo merkittäviä käyttötalouden paineita lähivuosille. Osa kustannuksista siirtyy kuitenkin hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Väestörakenteen kehityksellä on vaikutuksia myös verotulojen kertymiseen.

Palvelutuotannon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat olleet kasvussa viime vuosina lukuunottamatta vuotta 2020. Vuonna 2021 toimintakulut kokonaisuutena kasvoivat 4,1 % (alenemaa 1,2 % vuonna 2020). Menokehityksen ennakoitiin on haastavinta sosiaali- ja terveystaloudessa sekä erityisesti erikoissairaanhoidon menoissa, joten talouden enustettavuuden voisi olettaa paranevan vuodesta 2023 alkaen.

Koulukiinteistöissä aiempina vuosina havaitut sisäilmaongelmat sekä niiden johdosta päätetyt peruskorjaus- ja uudisrakentamisinvestoinnit ovat näkyneet merkittävinä investointeina vuosina 2020-2021. Yhtenäiskouluinvestoinnin lisäksi vuonna 2020 toteutettiin Vaskiveden koulun mittava peruskorjaus ja uusi yhtenäiskoulu otettiin käyttöön syyslukukauden 2021 alusta alkaen. Investoinnit ovat lisänneet lainamäärää, mutta viime vuosien hyvin toteutuneen tulo-rahoituksen johdosta lainanotto on ollut ennakoitua vähäisempää. Toistaiseksi tarvittavaa rahoitusta on saatu alhaisella kiinteällä korolla, joten nykyisen lainasalkun osalta korkojen mahdollinen nousu ei muodosta olennaista riskiä. Mikäli ulkopuolista rahoitusta

joudutaan tulevaisuudessa merkittävästi lisäämään, erilaiset rahoitusriskit (lähinnä korkoriski ja suojausinstrumentit) tulevat analysoitaviksi ja niihin tulee varautua. Kiinteistöihin liittyvää taloudellista riskiä liittyy myös väestön määrän alenemisen aiheuttama tyhjen asuntojen määrän kasvu.

Kaupungin takausvastuut on esitetty liitetiedoissa.

Osastokohtaiset riskit

Merkittävimmiksi riskeiksi osastoittain tunnistettiin seuraavat:

Perusturvaosasto: Sote-palveluiden tuotannon siirtyminen Keiturin Sote Oy:lle merkitsi suurta muutosta perusturvan organisaatiossa. Haasteena on uuden toimintamallin vakiinnuttaminen ja tilaajan roolissa toimiminen. Hyvinvointialueuudistus sekä muuhun lainsäädännön muutokseen liittyvät tehtävien muutokset sekä ikääntyvän väestön lisääntyvät palvelutarpeet sekä niiden rahoittaminen. Riittävän henkilöstön saatavuus ja lakisääteisten palveluiden turvaaminen. Riittävä varautuminen ja valmistautuminen soteuudistuksen myötä uusiin hyvinvointialueisiin. Huomioitava myös ennaltaehkäisevien palveluiden merkitys.

Sivistystoimi: Toisen asteen koulutuksen tulevaisuus kaupungissa. Valtiohallinnon toimenpiteet sivistystoimea koskien (valtionosuudet, järjestämisluvat, uudet velvoitteet). Lapsimäärän vähenemisen vaikutus kouluverkkoon. Varhaiskasvatuksen osalta kysyntää vastaava erilaisten varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta turvattava; varautuminen esiopetuksen järjestämiseen 5-vuotiaille; varhaiskasvatusmaksutulojen alenema sekä pätevän henkilöstön saatavuus on turvattava varhaiskasvatuslain mukaisesti. Syntyvyyden väheneminen ja ikäluokkien pieneneminen tuovat merkittäviä haasteita sekä opetuksen että varhaiskasvatuksen toiminnan sopeuttamiseen kysyntää vastaavaksi tulevana vuosina. Oppilasmäärien alenemiseen on vastattu käynnistämällä alkuvuonna 2022 kouluverkkotarkastelu Liedempohjan koulun osalta.

Merikanto-opisto: Merikanto-opiston toimipisteiden alueella syntyvyys on laskenut ja tämä tuo riskin oppilasmäärän ja opetustuntien laskuun opistossamme. Opetustunteja oli jo vuonna 2021 hieman vähemmän kuin vuonna 2020, mutta selvästi ollaan kuitenkin vielä valtionosuustuntirajan yläpuolella. Jos tuntimäärä tippuu 18095 tunnin alle, myös valtionosuudet laskevat. Olemme panostaneet some-markkinointiin aiempaa enemmän ja jakaneet konserttivideoita kouluille ja päiväkodeille. Jos korona on antanut myöden, olemme konsertoineet myös ihan livenä. Tavoitteena on päästä huhtikuussa koululaikonserttikiertueelle kaikissa toimipisteissä ja saada näin enemmän hakijoita.

Tekninen toimi:

Ruokahuolto

Elintarvikkeiden, etenkin kotimaisten elintarvikkeiden saatavuus (toiminnallinen, taloudellinen riski), Hyvinvointialueen vaikutukset ja muutokset toiminnassa (toiminnallinen, taloudellinen riski)

Ylläpito- ja rakentaminen sekä vesihuolto

Ulkoisten vuokratuottojen väheneminen, kiinteistöjen vuokrausasteen voimakas lasku (taloudellinen ja toiminnallinen riski), Kiinteistöjen ja infran saneeraustarpeet ja niiden vaikutukset talouteen (taloudellinen riski), Ympäristöönnettomuudet ja niiden vaikutukset (vahinkoriski), Sääolosuhteiden (ilmastonmuutoksen) vaikutukset (taloudellinen, toiminnallinen, vahinkoriski) Käyttäjien käyttäjäpalvelu ym. tarpeiden kasvu/muutos ja niihin varautuminen (toiminnallinen riski), Materiaalien ja tarvikkeiden saatavuus (toiminnallinen ja taloudellinen riski), Energian hinnan voimakas kasvu (taloudellinen riski), Aumakompostoinnin tulevaisuus (taloudellinen, toiminnallinen riski), Varavoimakoneiden riittävyys (toiminnallinen, taloudellinen, vahinkoriski),

Yhteiset, koko osaston riskit

Yleinen hintojen voimakas nousu (taloudellinen riski), Ammattitaitoisen henkilöstön/sijaisten saatavuus (toiminnallinen riski), Maailmanpoliittisen tilanteen eskaloituminen (taloudellinen-, toiminnallinen-, vahinkoriski), IT- ym. laitteiden toimitusaikojen pidentyminen ja laitteiden saatavuus, toimimattomat tietoverkot (toiminnallinen riski)

Yleishallinto: Konsernimaisen toimintatavan vakiinnuttaminen, konserniyhtiöiden hallitusten riittävä osaaminen ja konserniyhtiöiden toiminnan seurannan ja raportoinnin riittävyyden varmistaminen, hyvinvointialueuudistuksen vaikutus tukipalveluihin, riippuvuus konserniyhtiöiden toiminnan onnistumisesta, konserniohjauksen noudattaminen, asukasluvun kehitys, valtiohallinnon asettamat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutukset maaseutukunnissa, työllisyyskehitys. Tietosuoja- ja tietoturvariskien minimointi koulutuksella ja ohjeistuksella koko organisaation tasolla. Kunnan tulevaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävään valmistautuminen ja sen organisointi.

8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on määritetty Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksen ohjeistuksessa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien, liikelaitos Marttisen johtokunnan, johtavan viranhaltijan tai esimiesasemassa olevan henkilön erilaisia toimenpiteitä, joilla ohjataan henkilöstöä ja toimintaa tavoitteiden ja hyväksytyjen toimintatapojen mukaiseksi. Ohjaus kohdistuu johtamisen, päätöksenteon, hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisuuteen, toiminnan laatuun, tavoitteiden saavuttamiseen ja riskienhallinnan toimivuuteen. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintatapaa, jolla hallitus voi varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinta ja valvonta toteutuvat

- johtamisen ja toiminnan ohjauksen prosessien
- selkeiden tavoitteiden, tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden avulla
- tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan
- riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön
- seurannan ja arvioinnin myötä.

Kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet valvovat

- asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta
- päätöksenteon ja taloudenhoidon toimintatapojen asian- ja lainmukaisuutta
- tietojärjestelmien käytön ja hallinnon asianmukaisuutta
- henkilöstön riittävyttä, ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä
- omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaista käyttöä ja hallintaa
- riskien kartoitusten ja arviointien suorittamista sekä
- päätettyjen riskienhallinnan menettelyiden systemaattista toteutusta ja
- vaikuttavuutta.

Osastojen riskienhallinnasta vastaa kunkin osaston osastopäällikkö.

Kunkin osaston ja tulosyksikön johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta. Niiden toimivuuden arviointi ja varmentaminen ovat johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten vastuulla.

Voimassaolevan hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskien hallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta. Myös Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksessa on yllä mainitut määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta, joiden mukaisesti on pyritty toimimaan.

Osastopäälliköiden tulee tehdä vähintään kerran vuodessa käteiskassan tarkastuksen kaikkiin kaupungin käteiskassoihin ennalta ilmoittamatta kassan hoitajalle.

Taloushallinto on laatinut tililuettelomallin ja tilien kirjausohjeet noudatettavaksi vuoden 2015 alusta alkaen sekä ohjeen arvonlisäveron kirjaamisesta ostolaskun tiliöinnin yhteydessä ja myyntilaskua laadittaessa.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Osastojen on tullut tilinpäätöksen 2021 käsittelyn yhteydessä arvioida sisäisen valvonnan toteutumista erillisen mallin mukaisesti. Käytäntöä on tarkoitus jatkaa vuosittain.

Riskienhallinnan ohjeistuksen läpikäynti on meneillään.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Kassantarkastukset ovat vuonna 2021 toteutuneet aiempaa paremmin eikä tehdyissä tarkastuksissa ole todettu olennaista huomautettavaa. Toteuttamiseen tullaan edelleen kiinnittämään erityistä huomiota vuonna suunnittelukaudella. Suunnittelukaudella saatetaan loppuun kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen läpikäynti ja tarvittavien päivitysten tekeminen.

Sisäisen valvonnan arvioinneissa on noussut esiin kehitettävää erityisesti toiminnan tavoitteiden selkeyttämiseen, riskien tunnistamiseen, arviointiin ja niihin vastaamiseen, järjestelmien hallintaan sekä prosessien kehittämiseen. Näihin pyritään vastaamaan riskienhallinnan ohjeen läpikäynnin yhteydessä.

9 Ympäristötekijät

Ympäristötilinpäätöksen tarkoituksena on taloudellisten tunnuslukujen avulla antaa tietoa kaupungin ympäristövastuun toteuttamisesta. Tässä tilinpäätöksessä on huomioitu vain kaupungin perusorganisaatio. Liikelaitoksia ja konsernin tytäryhtiöitä ei ole siten huomioitu. Käyttötalouskuluissa ei ole huomioitu poistoja. Ympäristötilinpäätöksen laadinnassa käytettiin apuna v. 2005-2007 toimineessa Kunnan ympäristökustannukset ja -tunnusluvut -projektissa (ns. KUTU -projekti) syntynyttä ohjeistusta.

Virtain kaupungin v. 2021 ympäristötalouden tunnusluvut (euroa)

		Käyttötalous	Investoinnit
	Tuotot	Kulut	Investoinnit (kulut)
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	0	35 000	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	709 870	547 325	479 350
Jätehuolto	0	70 505	0
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	12 900	0
Luonnonvarojen ja maisemansuojelu	15 455	50 960	9295
Ympäristönsuojelun viranomaistyö	4360	74 190	0
Ympäristönsuojelun edistäminen	0	150	0
YHTEENSÄ	729 370	786 030	488 645

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelun kustannuksia aiheutti katujen kunnossapitoon liittyen katupölyn sidonta ja hiekoitushiekan poisto. Kulut olivat yhteensä noin 35 000 euroa.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tuotot muodostuivat pääasiassa viemärlaitokselle tulleista jätevesimaksuista ja palveluista yksityisille (noin 709 870 euroa). Suurin osa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kustannuksista aiheutui jätevesien puhdistuksesta ja viemäriverkoston normaalista käytöstä ja kunnossapidosta.

Vuonna 2021 Virtain kaupunki osallistui Härköslahden kunnostuksen yleissuunnitelman laadintaan 3 214 euron avustuksella. Kaupunki on sitoutunut virtavesien kunnostuksia järjestävään KVVY ry:n VIRTATA -hankkeeseen vuosittaisella 3 000 euron rahoitusosuudella vuoteen 2021 asti. Lisäksi KVVY Tutkimus Oy:ltä tilattiin Vaskivedellä sijaitsevien Pohjalammien kuormitusselvityksen laatiminen, jonka kustannus oli 3 679 euroa. Lisäksi vuonna 2021 toteutettiin järvesitutkimukset seuraavista järivistä: Keihäsjärvi, Siekkisjärvi, Kurjenjärvi ja Hirvijärvi, joiden tutkimusten ja raportoinnin kulut olivat 3 506 euroa.

Keskustan viemäriverkoston, pumppaamoiden ja Killinkosken viemäriverkoston kustannukset olivat 126 700 euroa. Keskuspuhdistamon ja lietteen käsittelyn kulut olivat noin 407 230 euroa. Yhteensä vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kulut olivat noin 547 325 euroa.

Investointeja jäteveden puhdistukseen olivat puhdistamon saneeraus (52 980 euroa), pumppaamojen saneeraus (93 693 euroa), viemäreiden saneeraus (100 080 euroa), altaiden pinnoitus (76 384 euroa) ja puhdistamon piha-alue (7 410 euroa). Lisäksi viemäriiliitoksiin, keskeneräisiin ja ennalta-arvaamattomiin menoihin käytettiin 83 790 euroa.

Jätehuollosta kunnalle ei tule tuloja. Teknisen osaston jätehuollon kulut olivat vuonna 2021 noin 69 474 euroa ja vesihuoltolaitoksen noin 1 032 euroa. Sarvinevan vanhan kaatopaikan menot olivat 6 426 euroa. Yhteensä jätehuollon kulut olivat noin 70 506 euroa.

Kaupunki osallistuu pilaantuneen maa-alueen puhdistushankkeen seurantaan koskien Kiertotie 18 hybridihaapakunnostusta. Seurantahanke toteutetaan yhteishankkeena Luken kanssa vuosina 2019-2025, johon kaupunki osallistuu 2142 euron vuotuisella rahoitusosuudella. Lisäksi kustannuksia on aiheuttanut öljyvahingon hoitotoimenpiteet 8 672 euroa.

Vuonna 2021 Telaharjun kaatopaikan alueella tehtiin tarkkailuohjelman mukaisesti pohjavedentarkkailua. Tarkkailun kustannukset olivat 2 087 euroa.

Luonnonvarojen ja maisemansuojelun osalta tuloina ovat maa-aineslain mukaisten ottoalueiden valvonta- ja lupamaksut sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupamaksut, joista kertyi vuonna 2021 yhteensä noin 15 455 euroa. Kustannuksia aiheuttivat maa-aineslain mukaisten tehtävien hoitaminen ja maisematyölupahakemusten käsittely (näihin on arvioitu menevän 40 % henkilöstökuluista). Vuonna 2021 myönnettiin Suomenselän kalatalousalueelle 1500 euron avustus kalatalousaluetoimintaan. Investointimenona on ulkoilureittien suunnittelu ja perustaminen Luontoliikunnan VoimaVirrat -hankkeessa, jonka kaupungin osuus kuluista vuonna 2021 oli 9 295 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistyön tulot ovat ympäristölupa-, rekisteröinti- ja meluilmoituspäätösmaksuja sekä määräaikaistarkastusten maksuja. Ympäristönsuojeluun liittyviin viranomaistehtäviin laskettiin mukaan ympäristövalvonnan kaikki muut kuin maa-ainesvalvontaan ja maisematyölupahakemusten käsittelyyn menevät henkilöstökulut. Työtehtäviin kuuluu myös muita kuin viranomaistehtävien hoitoa, joiden henkilöstökulujen erittelemineen olisi kuitenkin haastavaa.

Ympäristönsuojelun edistämiseen kuuluvat ympäristöjohtamisen ja -kehittämisen, ympäristövalistuksen, -viestinnän ja -markkinoinnin kustannukset. Em. toiminnot kuuluvat viranhaltijoiden virkatehtäviin.

10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kaupunginvaltuuston vuoden 2021 aikana päättämät määrärahalisäykset ja tuloarvion alenemiset on koottu tulosalueittain alla olevaan taulukkoon.

	Tuloarvion muutos (+lisäys, -vähennys)	Määrärahan muutos (+lisäys, -vähennys)
<u>Kaupunginvaltuusto</u>		
Kaupunginvaltuusto		
<u>Keskusvaalilautakunta</u>		
Keskusvaalilautakunta		
<u>Hallinto- ja elinvoimaosasto</u>		
Hallinto- ja elinvoimaosasto		253 800
<u>Sivistyslautakunta</u>		
Joukkoliikenne ja hallinto		
Perusopetus		
Lukiokoulutus		
Lasten päivähoito		20 000
Aikuiskoulutus		-20 000
Kirjasto- ja kulttuuritoimi		
Liikunta- ja nuorisotoimi		
<u>Perusturvalautakunta</u>		
Virtain palvelutuotanto		
Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue		
Sairaanhoidon tulosalue		
Hammashuollon tulosalue		
Erikoissairaanhoidon tulosalue		
Sosiaalityön tulosalue		
Kehitysvammahuollon tulosalue		
Koti- ja Vanhustyön tulosalue		
Ruoveden palvelutuotanto		
Ehkäisevän terveydenhuollon		
Sairaanhoidon tulosalue		
Hammashuollon tulosalue		
Sosiaalityön tulosalue		
Kehitysvammahuollon tulosalue		
Koti- ja Vanhustyön tulosalue		
Erikoissairaanhoidon tulosalue		
<u>Teknisten palveluiden lautakunta</u>		
Tekninen toimi/hallinto	13 860	56 860
Ympäristövalvonta		
Ylläpito ja rakentaminen		0
Määrärahamuutokset	13 860	310 660

Virtain osalta määrärahamuutosten vaikutus kokonaistoimintakatteeseen oli yhteensä -296 800 euroa. Hallinto- ja elinvoimaosaston määrärahamuutokset liittyivät aluetukiavustusten ja Smartum -edun korotukseen sekä Kiinteistö Oy Virtain

opiskelija-asuntoloiden ja Virtain Jäähalli Oy:n avustamiseen. Lisäksi tietohallinnon kehittämiseen myönnettiin lisämäärärahaa Microsoft 365 -lisenssien tasokorotukseen. Hallinto- ja elinvoimapalveluiden osalta toteuma lisämäärärahoihin kohdistuvat kustannukset eivät toteutuneet täysimääräisesti uusien palvelujen käyttöönoton viivästyessä alkuperäisestä arviosta. Perusturvalautakunnalla talousarvio ylittyi osalla tulosalueista, mutta toimielin kokonaisuutena alitti talousarvion tason. Teknisen toimen lisämäärärahat kohdistuivat yksityisteiden peruskorjausavustuksiin sekä Tredun ruokailun järjestämiseen. Virtain palvelutuotannon osalta toimintakate alitti talousarvion muutoksineen noin 925 000 eurolla, toimintakate kokonaisuutena alitti siten alkuperäisen talousarvion tason noin 629 000 eurolla. Toimielimittäin tarkasteltaessa ylitystä ei jäänyt tilinpäätökseen minkään toimielimen osalta.

Ruoveden palvelutuotantoon ei tehty määrärahamuutoksia vuonna 2021.

Vuoden 2021 tilikauden ylijäämä on 2 043 594,34 euroa (vuonna 2020 ylijäämä 1 166 373,55 euroa). Vuonna 2021 ei toteutunut merkittäviä käyttötalouteen kohdistuvia kertaluonteisia eriä. Yhtenäiskoulun valmistuminen ja muutto aiheutti kertaluonteisia kustannuksia arviolta noin 100 000 euroa. Muuton yhteydessä on tehty myös uudistuksia toimintatapoihin, jolla on vaikutusta kustannusrakenteeseen pidemmällä tähtäimellä. Purkukustannuksia ei toteutunut aikaisempien vuosien tavoin. Koronapandemia aiheutti edelleen kustannusten nousua muun muassa hoitotarvikemenojen sekä koronatestauksen ja -rokotusten johdosta. Vuoden 2021 tilikauden ylijäämään sisältyvä merkittävin kertaluonteinen erä oli Virtain Yrityspalvelu Oy:ltä olevan pääomalinasaamisen alaskirjaus 1,1 miljoonaa euroa, joka sisältyy muihin rahoituskuluihin. Rahoitustuotot toteutuivat hieman edellisvuotta alhaisempina, mutta ylittivät talousarvion tason. Aleneminen johtuu pääosin Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osingon alenemisesta kahteen edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikauden toiminnallinen tulos ennen tilinpäätössiirtoa ilman edellä mainittuja kertaluonteisia eriä on noin 3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 ylijäämään vaikuttaa erityisesti verotulojen hyvä toteuma talousarvioon verrattuna. Verotulot ylittivät talousarvion lopulta 2 miljoonalla eurolla. Myös toimintakatteen toteutuminen ennakoitua myönteisemmin edesauttoi positiivisen tuloksen syntymistä. Ulkoiset toimintamenot kasvoivat kuitenkin koko kaupungin osalta noin 3 miljoonaa euroa (4,4 %) ja Virtain palvelutuotannon osalta n. 2,7 miljoonaa euroa (5,0 %). Merkittävään kasvuun vaikuttaa osaltaan myös se, että edellisenä vuonna menot alenivat hieman, koska palveluja jouduttiin sopeuttamaan koronan johdosta, mikä aiheutti patoutunutta kysyntää vuodelle 2021. Ulkoiset menot kasvoivat joka toimielimellä. Kasvua oli erityisesti asiakaspalvelujen ostoissa, henkilöstökuluissa sekä aine- ja tarvikeostoissa. Asiakaspalvelujen ostoissa kasvua oli erityisesti ostossa Keiturin Sote Oy:ltä (1,4 M€/ 5,2 %), ostoissa kunnilta (0,4 N€/191 %) ja kuntayhtymiltä (0,4 M€/3 %). Ostot kuntayhtymiltä ovat pääosin erikoissairaanhoidon palveluja. Ostot kunnilta ovat kasvaneet pääasiassa vammaispalveluissa johtuen henkilökohtaisen avun maksatuksen siirtymiseen Tampereen kaupungin toimesta, mikä on puolestaan alentanut maksettavien avustusten määrää. Kasvu ostoissa kuntayhtymiltä aiheutuu pääosin Virtain erikoissairaanhoidon palveluostosta. Muiden palvelujen ostoissa kasvua on erityisesti ICT- ja kuljetuspalvelujen ostoissa. Perusturvan kokonaisuuden toteutumista talousarvion mukaisena edesauttoivat koronan aiheuttamiin menoihin saadut valtionavustukset sekä erikoissairaanhoidon menojen toteutuminen edelleen merkittävästi talousarviota alhaisemmalla tasolla. Sosiaalityössä ja koti- ja vanhustyössä ylitykset olivat puolestaan merkittäviä. Myös sivistystoimessa ulkoiset menot kasvoivat. Kasvua aiheutui erityisesti henkilöstö- ja kuljetuskustannusten osalta. Myös aine- ja tarvikekulut kasvoivat yhtenäiskoulun oppimateriaalihankintojen johdosta. Teknisellä toimella kasvua oli erityisesti henkilöstö-, elintarvike- sekä koneiden kunnossapito- ja lämmityskustannuksissa. Hallinto- ja elinvoimaosastolla menot kasvoivat erityisesti ICT-kulujen osalta tietoturvaan ja palvelujen toimintavarmuuteen kohdistettujen panostusten johdosta. Työmarkkinatuen kuntaosuus nousi edelleen, vaikka työllisyys kohenikin merkittävästi vuoden 2021 aikana.

Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat olennaisesti (n. 2,3 M€) talousarviota korkeampina. Erityisesti verotulot kehittivät myönteisesti yleisen taloustilanteen sekä työllisyyden hyvän kehityksen johdosta. Kunnallisverotulojen osalta verotettava tulo kasvoi noin 2,8 % palkkatulojen kasvaessa 3,3 %. Verotulot kasvoivat euromääräisesti 3 058 314 euroa (13,4 %). Kunnallisveroa tilitettiin 1 550 474 euroa (8,5 %) enemmän kuin edellisvuonna. Yhteisöveron tuotto kasvoi vuonna 2021 1 329 799 euroa (47,8 %) vuoteen 2020 verrattuna johtuen sekä kuntien jako-osuuden tilapäisestä korottamisesta 10 %-yksiköllä koronaepidemian johdosta, mutta myös yhteisöveron tilitysten kasvusta yleisesti. Kiinteistöveron tuotto toteutui 178 040 euroa edellisvuotta korkeammalla tasolla johtuen tilitysrytmin muutoksesta, jonka johdosta vuoden 2020 kiinteistöveroja tilitettiin kunnille vielä tammi-helmikuussa 2021. Kyseessä on tilitysrytmin pysyvä muutos, joten jatkossa heilaheluja tämän johdosta ei pitäisi tulla.

Valtionosuudet toteutuivat 266 490 euroa talousarviota korkeammalla tasolla. Edelliseen vuoteen nähden valtionosuudet alenivat -326 487 euroa. Valtionosuuden alenemisen taustalla on vuonna 2020 kunnille myönnetty kertaluonteiset valtionosuuksien lisäykset koronapandemian johdosta.

Taulukko 4 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Keskimäärin
Valtionosuudet	26 668 365	26 994 852	23 197 924	23 233 442	23 466 092	23 805 944	24 561 103
Muutos %	-1,2 %	16,4 %	-0,2 %	-1,0 %	-1,4 %	-3,1 %	3,6 %
Verotulot	25 809 029	22 750 716	22 919 645	22 001 937	22 428 151	21 906 976	22 969 409
Muutos %	13,4 %	-0,7 %	4,2 %	-1,9 %	2,4 %	-4,6 %	1,1 %
Toimintatuotot	11 658 617	10 951 708	11 304 385	10 861 229	11 227 898	10 971 352	11 162 532
Muutos %	6,5 %	-3,1 %	4,1 %	-3,3 %	2,3 %	-1,7 %	-1,0 %
Yhteensä	64 136 011	60 697 276	57 421 954	56 096 608	57 122 141	56 684 272	58 693 044
Muutos %	5,7 %	8,2 %	0,5 %	-1,0 %	0,8 %	-3,4 %	1,8 %

Yllä toimintatuotoista on vähennetty Ruoveden ulkoiset toimintatuotot sisältäen Ruoveden kunnan maksuosuuden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Toimintatuotot ilman Ruoveden vaikutusta kasvoivat 706 909 euroa. Käyttötalouden toteumat käsitellään tarkemmin seuraavassa osassa.

Toimintatuotot toteutuivat kokonaisuutena (sisältäen Ruoveden palvelutuotannon) 1 209 648 euroa korkeampina kuin tilinpäätöksessä 2020. Myyntituottojen kasvuun vaikuttaa Ruoveden maksuosuuden sekä liikelaitos Marttisen liikevaihdon kasvu. Maksutuottojen alenemaan vaikuttaa tehostetun asumispalvelujen vuokrien kohdistaminen vuokratuloihin, kun ne aiemmin kohdistettiin maksutuottoihin. Avustustulot ovat kasvaneet erityisesti koronan johdosta saatujen valtionavustusten johdosta. Vuokratuotot kasvoivat edellä mainittujen tehostetun asumispalvelujen vuokrien johdosta, muiden rakennusten vuokratuotot hieman alenivat mm. yhden teollisuushallin myynnin johdosta. Talousarvioon nähden toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan 520 698 euroa (1,5 %) korkeampina.

Taulukko 5 Toimintatuotot tuottolajeittain 2020–2021

TOIMINTATUOTOT	2021	2020	Muutos EUR	Muutos %
MYYNITUOTOT	24 350 170	23 506 067	844 103	3,6 %
MAKSUTUOTOT	5 303 064	6 448 008	-1 144 944	-17,8 %
TUET JA AVUSTUKSET	2 207 329	1 359 358	847 971	62,4 %
VUOKRATUOTOT	2 434 644	1 931 376	503 268	26,1 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	407 750	248 500	159 250	64,1 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	34 702 956	33 493 308	1 209 648	3,6 %

Toimintakulut kasvoivat koko kaupungin osalta 3 186 652 euroa (4,1 %). Henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2021 yhteensä 654 288 euroa (4,3 %) johtuen työehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista, henkilöstömäärän muutoksesta sekä sijaiskustannusten kasvusta. Investointeihin kohdistuneiden henkilöstömenojen osuus oli noin 129 000 euroa. Palvelujen ostot kasvoivat etenkin Keiturin Sote Oy:n veloituksen kasvun sekä muiden asiakaspalvelujen ostojen johdosta. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat yhteensä noin 400 000 euroa alittaen kuitenkin merkittävästi talousarvion tason. Keiturin Sote Oy:ltä ostettavat palvelut kasvoivat erityisesti koti- ja vanhustyössä. Aine- ja tarvikeostojen osalta kasvua on ollut erityisesti elintarvike- ja lämmitysmenoissa. Hoitotarvikemenot ovat edelleen normaalia korkeammalla tasolla koronapandemian aiheuttaman suojautumistarpeen johdosta. Kalustohankinnat ovat puolestaan alentuneet viime vuoden kasvun jälkeen. Avustusmenot ovat alentuneet erityisesti vammaispalveluiden avustusten siirryttyä Tampereen kaupungin mak-

settavaksi, jolloin meno näkyy asiakaspalvelujen ostojen kunnilta kasvamisena. Muut vuokramenot ovat kasvaneet vuokravaatekulujen kasvun johdosta, koska vaatteiden kiertoa on koronan johdosta jouduttu nopeuttamaan. Myös kone- ja laitevuokrat ovat kasvaneet yhtenäiskoululle ja oppilaille hankittujen laitteiden johdosta.

Taulukko 6 Toimintakulut kululajeittain 2020–2021

TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2021	2020	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-15 987 232	-15 332 944	-654 288	4,3 %
PALVELUJEN OSTOT	-54 360 110	-52 031 910	-2 328 200	4,5 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 100 043	-4 906 876	-193 166	3,9 %
AVUSTUKSET	-1 874 369	-1 899 766	25 396	-1,3 %
VUOKRAT	-2 614 837	-2 626 590	11 754	-0,4 %
MUUT KULUT	-326 312	-278 164	-48 148	17,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-80 262 903	-77 076 250	-3 186 652	4,1 %

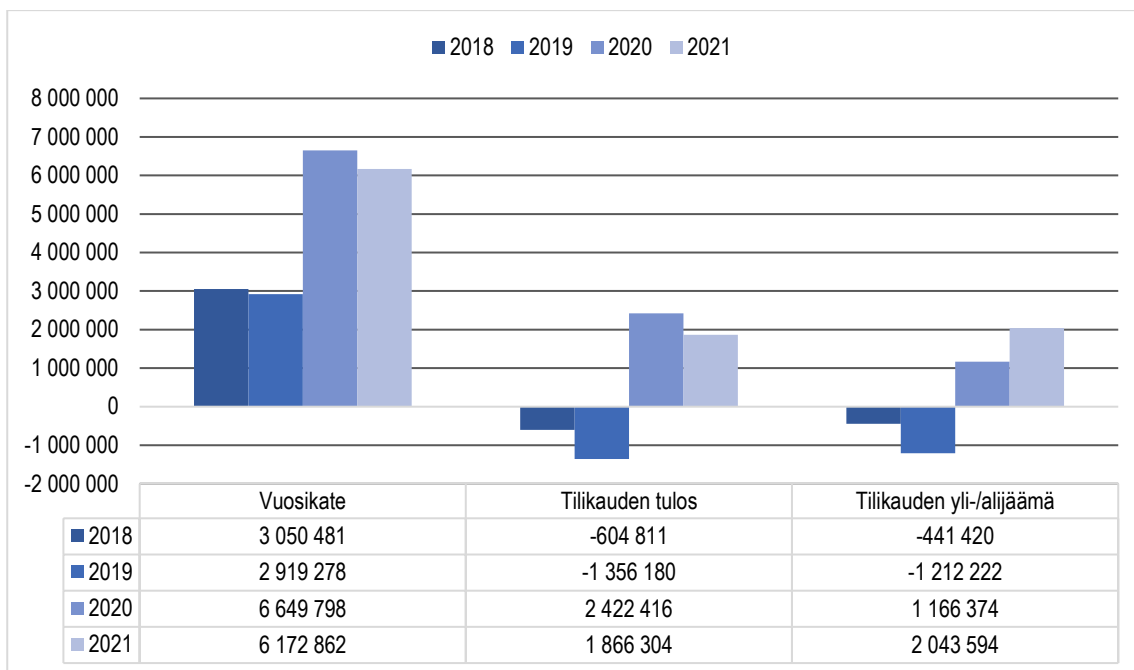
Toimintakate heikkeni 1 992 398 euroa tarkoittaen, että tämän verran enemmän palvelutuotannosta rahoitetaan verorahoituksella edellisvuoteen nähden. Valtionosuudet ja verotulot olivat yhteensä 2 271 519 euroa edellisvuotta korkeammat. Rahoitustuotot alenivat -37 315 euroa johtuen pääosin osinkotulojen alenemisesta Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä saadun osingon alentuessa edellisvuodesta. Lainamäärän kasvusta huolimatta lainojen korkokulut pysyivät edelleen maltillisina alentuessa n. 12 000 euroa. Rahoituskuluja kasvattaa kuitenkin Virtain Yrityspalvelu Oy:ltä olevan pääomalinasaamisen alaskirjaus 1 198 569 euroa. Vuosikate heikkeni edellä mainittujen seikkojen vaikutuksesta 476 935 euroa vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna. Vuosikate riitti hyvin kattamaan tilikauden poistot ja arvonalentumiset.

Tilikauden aikana yhtenäiskoulun rakentamiseen nostettiin 7 000 000 euroa lainaa.

Hyvällä tasolla toteutunut toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan edelleen korkealla tasolla olevia investointeja vaan yhteenlaskettu toiminnan ja investointien rahavirta painui -1,371 milj. euroa negatiiviseksi. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Hyvinvoiva kuntatalous pystyy pitkällä aikavälillä investointien omarahoittamiseen.

Investointeihin käytettiin rahaa bruttona 9,363 milj. euroa, mikä oli noin 2,184 milj. euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Investointien rahoitusosuudet hieman alenivat edellisvuodesta. Kassavarat kasvoivat 0,719 milj. euroa. Normaalit suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat noin 552 000 euroa vuoden 2020 tasosta. Kasvuun vaikuttaa viimevuosien korkea investointitaso ja etenkin yhtenäiskoulun käyttöönotto uuden lukuvuoden alussa ja sen myötä poistojen alkaminen. Tilinpäätökseen 2021 kirjattiin yhteensä 15 010 euron suuruiset arvonalentumiset käytöstä poistuneisiin hyödykkeisiin liittyen.

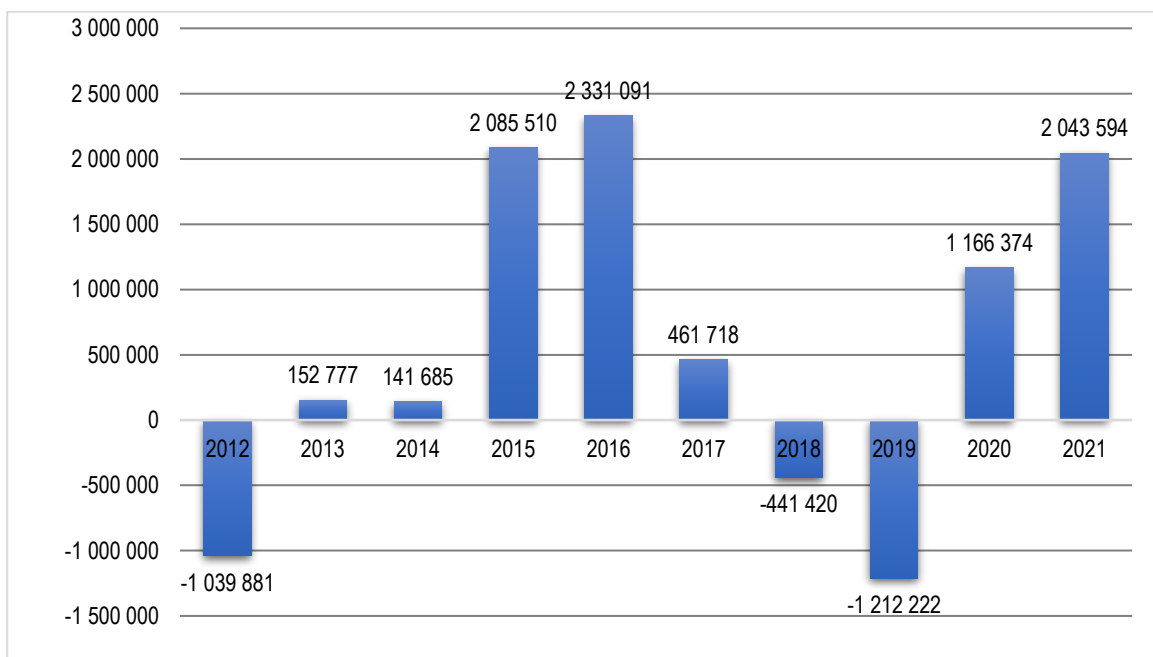
Vuosikatteen, tilikauden tuloksen ja tilikauden yli-/alijäämän kehitys viimeiseltä neljältä vuodelta on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 5 Vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä

Vuosi 2012 oli alijäämäinen. Vuosi 2018 oli ensimmäinen alijäämäinen vuosi viiden perättäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen. Vuosina 2018 – 2019 alijäämään ovat vaikuttaneet toimintamenojen kasvu, valtionosuuden aleneminen sekä kertaluonteiset arvonalentumiset. Myös toimintamenot ovat vuosina 2018-2019 sisältäneet kertaluonteisia menoja, kuten rakennusten purkukustannuksia. Vuoden 2020 positiiviseen kehitykseen vaikuttivat valtionosuuksien voimakas kasvu, erikoissairaanhoidon menojen aleneminen sekä aiempaa alhaisemmat kertaluonteiset menot. Vuonna 2020 muodostettiin myös 1,4 miljoonan euron investointivaraus yhtenäiskoulun rakentamiseen, jota ilman ylijäämä olisi ollut noin 2,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 toimintamenot kasvoivat selkeästi edellisvuoteen verrattuna, mutta verotulojen hyvän kehityksen ansiosta tilikausi oli selkeästi ylijäämäinen.

Tilikauden yli-/alijäämät viimeiseltä kymmeneltä vuodelta on esitetty alla:

Kuvio 6 Tilikauden yli-/alijäämät 2012-2021

10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa

Toimintatuottoja, -menoja ja -katetta verrataan ilman Ruoveden palvelutuotantoa vuoden 2020 tilinpäätöksen lukuihin.

Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot yhteensä kasvoivat 6,1 % (706 911 euroa). Toimintatuottojen kokonaisuus on kaikkien tulolajien yhteenlaskettu vaikutus. Myyntituottojen kasvuun vaikutti erityisesti Liikelaitos Marttisen liikevaihdon kasvu edellisvuoden koronan aiheuttamasta notkahduksesta sekä myyntitulojen kunnilta kasvu, johon vaikutti mm. vuodeosaston kuntalaskutuksen kasvu sekä Merikanto-opiston kuntaosuuksien palautuminen normaalitasolle. Tämän lisäksi metsänmyyntitulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Maksutuotot alenivat pääosin sosiaalitoimen maksutuloihin aiemmin sisältyneiden tehostetun asumispalvelun vuokrien siirtyessä vuokratuottoihin. Maksutulot ovat kuitenkin alentuneet myös kansalaisopiston opintomaksujen alentumisen johdosta, kun kansalaisopiston toiminta oli vuonna 2021 vähäistä. Vuokratuottojen kasvu johtuu pääosin edellä mainituista tehostetun asumispalvelun vuokrista, joita kasvattaa lisäksi Keiturin Helmen siirtyminen Keiturin Soten/Virtain kaupungin järjestämisvastuulle, jolloin myös vuokratuotot ovat kertyneet kaupungille, mutta myös kaupungin muissa vuokra-asunnoissa vuokratulot ovat kasvaneet hieman. Muissa toimintatuotoissa kasvua on erityisesti maa-alueiden myynnistä aiheutuneissa myyntivoitoissa tonttien myynnin oltua edellisvuotta vilkkaampaa.

Taulukko 7 Toimintatuotot tuottolajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

TOIMINTATUOTOT	2021	2020	Muutos EUR	Muutos %
MYYNTITUOTOT	3 762 555	3 460 226	302 329	8,0 %
MAKSUTUOTOT	3 416 106	4 116 751	-700 645	-20,5 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 907 160	1 357 724	549 436	28,8 %
VUOKRATUOTOT	2 314 636	1 888 470	426 166	18,4 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	258 162	128 537	129 625	50,2 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 658 618	10 951 707	706 911	6,1 %

Virtain palvelutuotannon toimintakulut yhteensä kasvoivat 2,740 milj. euroa eli 5,0 %. Ruoveden palvelutuotannon ulkoiset menot kasvoivat hieman vähemmän (2,0 %). Henkilöstökulujen kasvu kohdistuu pääosin Virtain palvelutuotantoon. Myös asiakaspalvelujen ostojen kasvu on ollut suhteellisesti merkittävämpää Virtain osalta. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat Virtain palvelutuotannossa 0,384 milj. euroa (4,6 %) ja ostot Keiturin Sote Oy:ltä 0,945 milj. euroa, myös asiakaspalvelujen ostot kunnilta ja muilta kasvoivat pääosin Virtain palvelutuotannossa. Aine- ja tarvikeostojen kasvussa näkyy edelleenkin mainitut lämmitys- ja elintarvikemenojen kasvu sekä yhtenäiskoulun oppimateriaalihankinnat. Vuokratulujen alenemisessa näkyy väistiloista luopuminen syksystä alkaen, mutta toisaalta kone- ja laitevuokrat ovat kasvaneet muun muassa oppilaiden ja yhtenäiskoulun laitehankintojen sekä vuokravaatekulujen kasvun johdosta. Muita kuluja ovat kasvattaneet erityisesti elinvoimapakettiin liittyvät menot.

Taulukko 8 Toimintakulut kululajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa

TOIMINTAKULUT	2021	2020	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-15 583 056	-15 007 700	-575 356	3,8 %
PALVELUJEN OSTOT	-34 734 910	-32 759 918	-1 974 992	6,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 347 699	-4 126 180	-221 518	5,4 %
AVUSTUKSET	-1 567 369	-1 599 884	32 514	-2,0 %
VUOKRAT	-1 406 475	-1 459 354	52 880	-3,6 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-313 956	-260 379	-53 577	20,6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-57 953 465	-55 213 415	-2 740 049	5,0 %

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen)**

1000 euroa	2021	2020
Toimintatuotot	34 703	33 493
Valmistus omaan käyttöön	129	145
Toimintakulut	-80 263	-77 076
Toimintakate	-45 431	-43 438
Verotulot	25 809	22 751
Valtionosuudet	26 668	26 995
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	23
Muut rahoitustuotot	395	420
Korkokulut	-81	-93
Muut rahoituskulut	-1 199	-8
	-874	343
Vuosikate	6 173	6 650
Poistot ja arvonalentumiset	-4 307	-4 227
Tilikauden tulos	1 866	2 422
Tilinpäätössiirrot	177	-1 256
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 044	1 166

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	43,2	43,5
Vuosikate/Poistot, %	143,3	157,3
Vuosikate, euroa/asukas	955	1021
Asukasmäärä, 31.12.	6 462	6 510

Toimintatuotot/toimintakulut -tunnusluvussa näkyy Ruovedelle tuotettujen sote-palveluiden vaikutus tunnuslukua parantavasti, sillä Ruovesi maksaa omat kustannuksensa Virtain kau-

pungille täysimääräisenä, jolloin toimintatuotot kattavat toimintakulut näiltä osin. Ruoveden vaikutus on n. 20 M€. Tunnusluku pysyi samalla tasolla vuoteen 2020 verrattuna tuottojen ja kulujen kasvaessa keskenään lähes samassa suhteessa.

Virtain osalta tunnusluku on vuonna 2021 20,1 (19,8, v. 2020).

Vuosikate/poistot -tunnusluku kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä korvausinvestointeihin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikate heikkeni hieman edelliseen vuoteen nähden kertaluonteisen lainasaamisen alaskirjauksen johdosta, minkä vuoksi myös asukaskohtainen vuosikate hieman heikkeni.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

1000 euroa	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 173	6 650
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	1 015	-55
	7 188	6 595
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 363	-11 547
Rahoitusosuudet investointeihin	125	207
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	679	75
	-8 559	-11 265
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 371	-4 670
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3	0
Antolainasaamisten vähennykset	41	0
	38	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 842	-1 330
	5 158	3 670
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 106	2 716
Rahoituksen rahavirta	2 089	6 387
Rahavarojen muutos	719	1 717
Rahavarat 31.12	10 274	9 555
Rahavarat 1.1	9 555	7 838

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Investointien tulorahoitus, %	66,8	58,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-13 855	-11 162
Laskennallinen lainanhoitokate	2,4	3,4
Lainanhoitokate	3,3	4,7
Kassan riittävyys, pv	40,4	38,7
Asukasmäärä	6 462	6 510

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku on kohentunut edellisvuodesta parantuneen tulorahoituksen ja investointien alenemisen johdosta.

Rahavirran kertymällä mitataan investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Kertymä ei saisi muodostua negatiiviseksi. Kertymä kääntyi negatiiviseksi vuonna 2019, sillä toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan investointeja kolmantena vuonna peräkkäin ja on edelleen negatiivinen mittavien investointien johdosta.

Vuodesta 2019 lähtien on tullut uusi tunnusluku, laskennallinen lainanhoitokate, joka kuvaa lainanhoitokykyä kahdeksan vuoden keskimääräisellä laina-ajalla. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2. Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon todellisten lainanlyhennysten mukaisena.

Kassan riittävyys mittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Kassan riittävyys suhteessa vuoteen 2020 hieman kohentui kassavarojen kasvun johdosta.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO

10.4 Tase ja sen tunnusluvut

	2021	2020		2021	2020
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	63 344	58 946	A OMA PÄÄOMA	42 702	40 658
I Aineettomat hyödykkeet	730	814	I Peruspääoma	23 750	23 750
Aineettomat oikeudet	730	814	III Muut omat rahastot	336	336
II Aineelliset hyödykkeet	54 449	49 932	IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 572	15 405
Maa- ja vesialueet	5 590	5 602	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 044	1 166
Rakennukset	39 186	24 578	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	4 402	4 579
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 313	6 557	Poistoero	4 402	2 179
Koneet ja kalusto	1 491	355	Vapaaehtoiset varaukset	0	2 400
Muut aineelliset hyödykkeet	8	8	C PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 861	12 832	MUUT PAKOLLISET VARAUKSET		
III Sijoitukset	8 165	8 200	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	500	549
Osakkeet ja osuudet	7 715	7 713	Valtion toimeksiannot	0	0
Muut saamiset	449	487	Lahjoitusrahastojen pääomat	500	549
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	321	364	E VIERAS PÄÄOMA	29 940	27 135
Valtion toimeksiannot	0	0	I Pitkäaikainen	18 933	14 892
Lahjoitusrahastojen varat	321	364	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	17 475	13 491
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 880	13 612	Lainat julkisyhteisöiltä		
I Vaihto-omaisuus	63	83	Ostovelat	2	3
Aineet ja tarvikkeet	56	76	Liittymismaksut ja muut velat	1 456	1 398
Valmiit tuotteet ja tavarat	7	7	II Lyhytaikainen	11 007	12 244
II Saamiset	3 542	3 974	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	3 016	1 842
Pitkäaikaiset saamiset	512	1 706	Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainasaamiset	512	1 706	Saadut ennakot	36	47
Lyhytaikaiset saamiset	3 030	2 268	Ostovelat	4 573	7 351
Myyntisaamiset	1 803	1 119	Muut velat	347	319
Lainasaamiset	0	1	Siirtovelat	3 035	2 685
Muut saamiset	819	802			
Siirtosaamiset	409	345			
IV Rahat ja pankkisaamiset	10 274	9 555			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	77 545	72 922	VASTATTAVAA	77 545	72 922

TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	60,8	62,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	34,3	32,5
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	18 615	16 572
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	2 881	2 546
Lainakanta 31.12., 1000 €	20 491	15 333
Lainakanta 31.12., €/asukas	3171	2355
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	23 862	18 801
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	3 693	2 888
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	0	0
Asukasmäärä	6 462	6 510

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee

suurta velkarasitetta. Omavaraisuus on alentunut hieman edellisvuodesta lainanoton johdosta. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi luku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella. Asukaskohtainen lainamäärä on ollut kasvussa investointien johdosta, mutta on edelleen kuntakentän keskiarvoa alhaisemmalla tasolla. Vuodesta 2019 alkaen kunnan on tullut esittää tunnuslukuna Lainojen ja vuokravastuiden määrä kokonaisuutena ja asukasta kohden laskettuna. Tämän tunnusluvun avulla kuntien välinen vertailu on helpompaa, koska se ottaa huomioon myös vuokratun omaisuuden.

10.5 Kaupungin kokonaistulot ja -menot vuonna 2021

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	34 702 956,18	Toimintakulut	80 262 902,91
Verotulot	25 809 029,05	- Valmistus omaan käyttöön	-129 275,74
Valtionosuudet	26 668 365,00	Korkokulut	81 074,09
Korkotuotot	10 933,42	Muut rahoituskulut	1 198 592,20
Muut rahoitustuotot	394 872,29	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakoll.varausten muutos	
- pysyvien vast.hyödykk		- pakoll.va.lis(+),väh(-)	0
luovutusvoitot ja rahoituserien arvonal.	1 015 413,83	Pys.vast.hyöd.luov.tappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet inv.meno	125 085,25	Investointimenot	9 363 364,11
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	679 495,27	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaam.lisäys	3 475,81
Antolainasaamisten vähennys	41 018,90	Pitkäaik.lain.vähennys	1 842 275,20
Pitkäaik.lain.lisäys	7 000 000,00	Lyhytaik.lainojen vähennys	
Lyhytaik.lainojen lisäys		Oman pääoman vähennys	
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	96 447 169,19	Kokonaismenot yhteensä	92 622 408,58

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 96 447 169,19 - 92 622 408,58

3 824 760,61

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 718 961,45 - (- 3 105 799,16)

3 824 760,61

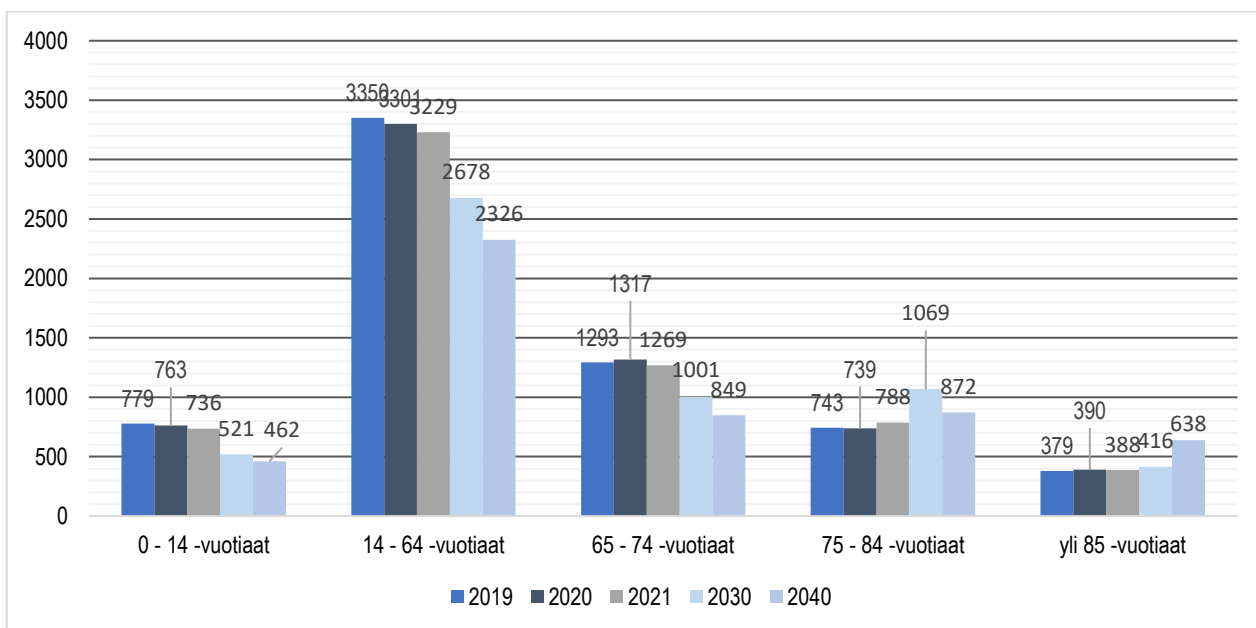
Ero

-

11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä

Tilastokeskus on syyskuussa 2021 julkaissut kuntakohtaisen väestöennusteen vuoteen 2040 saakka. Edellinen väestöennuste oli syyskuulta 2019. Ennusteen mukaan Virtain kaupungin väestöennuste aina vuoteen 2040 saakka on aleneva ja ikääntyvä. Huoltosuhteen kasvaminen on väistämätöntä. Tulevaisuudessa ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu tulee nostamaan koti- ja vanhustyön kustannuksia merkittävästi. Merkittävä osa näistä kustannuksista siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen, mutta myös kunnille jää merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Virroilla olisi vuonna 2030 olisi 5 685 asukasta. Vuosina 2016 – 2017 väestön väheneminen hidastui hieman alle sataan asukkaaseen vuosittain (v. 2017, 73 asukasta ja v. 2016, 85 asukasta), mutta vuonna 2018 asukasluku aleni jälleen hieman yli sadalla asukkaalla (-105) ja aleneminen edelleen kiihtyi vuonna 2019 väestön määrän alentuessa 194 asukkaalla. Vuonna 2020 alenema jälleen loiveni asukasluvun alennuttua vuonna 2020 34 asukkaalla. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2021 asukasluku on alentunut 48 asukkaalla. Tilastokeskuksen ennuste vastaisi vuoden 2021 lopun tilanteesta laskettuna tarkoittaisi keskimäärin noin 69 asukkaan alenemaa vuosittain.

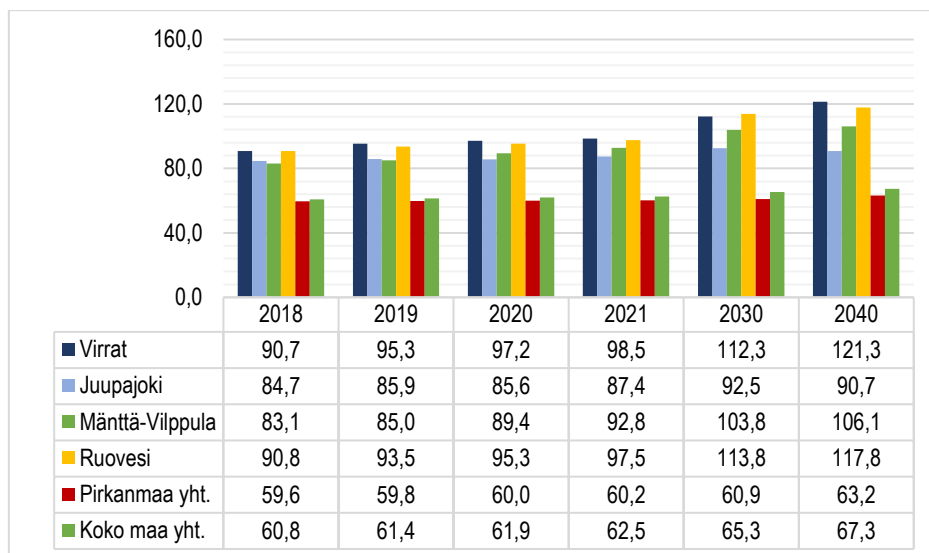
Ikääntyvän väestön määrä kasvaa ennusteen mukaan voimakkaasti vuoteen 2040 saakka. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden osuus vuonna 2030 tulee Virroilla olemaan noin 26 % väestöstä ja vuonna 2040 noin 29 %, kun se vuonna 2010 oli noin 13 % väestöstä ja vuonna 2020 noin 17 % väestöstä. Ennusteesta on huomattavissa, että 0-15-vuotiaiden määrä on vähenevä, samoin työikäisten määrä. Kehitys tulee näkymään kaupungin taloudessa verotulojen toteumassa. Toisaalta lasten ja nuorten vähenevä määrä aiheuttaa tehostamistarvetta varhaiskasvatuksessa ja opetustoimissa.

Kuvio 7. Väestökehitys ikärakenne huomioiden (toteutunut 2019-2020, ennuste 2021-2040)

Väestöllinen huoltosuhte kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli ”huollettavaa” on yhtä työikäistä kohden. Korkea huoltosuhteen arvo tarkoittaa, että lasten ja nuorten ja/tai vanhusten osuus väestöstä on alueella suuri. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhte kasvaa Ylä-Pirkanmaalla ja myös koko Pirkanmaalla. Virroilla huoltosuhte vuonna 2020 oli 97,2 tarkoittaen että alle 15-vuotiaita ja 65- vuotta täyttäneitä on 97 sataa työikäistä (15 - 64-vuotiaat) kohti. Virtain huoltosuhteessa tapahtui hieman isompi muutos vuosien 2018 ja 2019 välillä. Vuonna 2020 Ruovedellä ja Virroilla oli Ylä-Pirkanmaan korkein huoltosuhte.

Ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhte tulee kasvamaan kaikissa Ylä-Pirkanmaan kunnissa kiihtyvällä vauhdilla. Vuonna 2030 Virtain huoltosuhteen ennakoitaan olevan 112,3 ja Ruoveden 113,8. Koko maan ja Pirkanmaan tasolla kasvua tulee myös, mutta se ei ole niin voimakasta.

Kuvio 8. Huoltosuhteen kehitys Ylä-Pirkanmaalla ja Pirkanmaalla

Edellä mainitut seikat tulevat vaikuttamaan palvelutarpeeseen ja ne onkin huomioitu palvelujen tuotannossa lisäämällä ikäihmisten asumispalvelujen tarjontaa. Vuoden 2018 aikana käyttöön otettu Vihriälän ryhmäkoti lisäsi tehostetun palveluasumisen paikkoja aikaisemmasta. Lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjoamien asumispalvelujen määrä alueella on kasvanut. Hyvinvointialue tulee vuokraamaan kunnilta nykyisellään käytössä olevat tilat vähintään kolmen vuoden ajaksi. Vaikka palvelutuotanto siirtyykin hyvinvointialueen vastuulle, tarve paikoille alueella säilyy ja kasvaa edelleen. Tulevaisuudessa tulee harkittavaksi Keiturinpuiston vanhainkodin mahdollinen peruskorjaus tai uuden rakennuksen rakentaminen. Tästä tulee kuitenkin käydä neuvottelua hyvinvointialueen kanssa.

Virroilla laitoshoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75 –vuotiaiden määrä on korkeampi kuin maassa keskimäärin.

Alla taulukossa on kuvattu vuoden 2021 lopun paikat ja suunnitellut paikkamäärät vuonna 2022. Paikkamäärä täydennettynä ulkopuolisilta palveluntuottajilta ostettavalla palvelulla näyttää riittävän lähivuosien paikkatarpeeseen. Nykyinen paikkamäärä riittäisi vastaamaan kysyntään, mikäli asumispalvelua tarvitsisi noin 10 % yli 75 –vuotiaista. Mikäli kehitys asumispalveluissa olevien määrän suhteen jatkuu samanlaisena kuin se on ollut, tarve tulisi paikkatarve kasvamaan noin 160 asumispalvelupaikkaan.

Taulukko 10. Virtolaisten paikkamäärät joulukuussa 2021 ja vuonna 2022

	Laitoshoito	Tehostettu palveluasuminen	Tuettu asuminen	Yhteensä
Keiturinpuiston vanhainkoti	18	40	-	58
Vihriälä-koti	-	30	-	30
Keiturin Helmi		27		27
Ulkopuoliset palveluntuottajat	-	35	1	36
Yhteensä	18	132	1	151

Valtakunnallinen suositus ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismääräksi on tällä hetkellä 0,5-0,6 hoitotyöntekijää asiakasta kohden vuorokaudessa. Korkeampi vaihtoehto vähimmäismitoitukseksi (0,6) on suositeltavaa silloin, kun asiakkailta on vaikeita somaattisia tai käytösoireita tai kun hoitoympäristön koko ja/tai rakenteelliset puitteet aiheuttavat henkilökunnan lisätarpeita. Hyvä henkilöstön mitoitus ympärivuorokautisessa hoidossa on 0,7-0,8. Muuta henkilökuntaa asumispalveluja ja laitoshoidon tarjoavissa yksiköissä tarvitaan kokemusten mukaan n. 0,1-0,15 työntekijää asukasta kohden. Vanhuspalvelulain muutos on tullut voimaan 1.10.2020 alkaen, jossa lakisääteinen mitoitus kasvaa asteittain. Henkilöstömitoituksen on 1.10.2020 alkaen oltava vähintään 0,5 työntekijää asiakasta kohti. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,55 ja vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Henkilöstömitoitus

vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee täysimääräisesti voimaan 1.4.2023. Kyse on lakisääteisestä vähimmäismitoituksesta, joka koskee sekä julkisia että yksityisiä palveluja. Mitoituksen on oltava korkeampi, jos asiakkaiden toimintakyky ja palvelutarve sekä palvelujen laadun varmistaminen sitä edellyttävät. Muutoksesta aiheutuu kustannuksia kunnille ja maan hallitus on luvannut kompensoida kunnille mitoituksesta aiheutuvan kustannusten nousun ja tämä onkin huomioitu valtionosuudessa vuosien 2021-2022 valtionosuudessa. Virtain kaupungin omissa yksiköissä, joissa palveluntuottajana on Keiturin Sote Oy, mitoitukset vaihtelevat asiakkaiden hoitoisuuden mukaan ovat yli 0,6. Riittävän mitoituksen ylläpitämiseen haasteensa asettaa ammattitaitoisen työvoiman saatavuus.

Soteuudistuksen valmistelu on jatkunut ja uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023 alkaen. Virtain talouden kehitykseen tulee tulevina vuosina vaikuttamaan merkittävästi myös uuden yhtenäiskoulun valmistuminen, joka näkyy jo osittain vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Koulun rakentaminen on lisännyt kaupungin lainamäärää olennaisesti, mutta alhainen korotaso on pitänyt lainojen korot hyvin alhaisina Virtain kaupungin lainasalkun keskimääräisen korkoprosentin ollessa vuoden 2021 lopussa noin 0,5 %. Lainasalkku painottuu kiinteäkorkoisiin lainoihin, joten merkittävää riskiä mahdollisista koronnousuista ei sisälly olemassaoleviin lainoihin. Uuden koulurakennuksen valmistuminen näkyy jo vuoden 2021 käytötalousmenoissa ja poistoissa, mutta vuonna vaikutus näkyy kokonaisuudessaan vasta vuonna 2022.

Alla on hahmotelma kaupungin talouden kehityksestä huomioiden lähivuosien näkymät nykyisellä palvelurakenteella huomioiden soteuudistuksen voimaantulo vuoden 2023 alusta alkaen ilman Ruoveden palvelutuotantoa. Vuoden 2022 osalta epävarmuutta lisää edelleen käynnissä oleva koronavirusepidemia, joka yhtä pitkittyessään lisää epävarmuutta erityisesti verotulojen ja myös toimintatuottojen kertymiseen sekä menojen kasvupaineita erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta.

Taulukko 11. Hahmotelma tuloksesta, arvioitu kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

1 000 €,	TP2021	TA2022	ENN 2023	ENN2024
Tuotot	12 366	13 615	8 086	8 086
Menot	-57 824	-61 413	-24 922	-24 922
Toimintakate	-45 459	-47 798	-16 836	-16 836
Valtionosuudet	26 668	27 585	7 429	7 413
Verotulot	25 809	24 031	13 538	13 263
Rahoitustuotot ja -kulut	-874	145	80	80
Vuosikate	6 145	3 963	4 211	3 920
Poistot	-4 278	-4 117	-4 127	-4 127
Tuloksenkorjaus + satunnaiset erät	177	224	225	225
Tulos	2 044	70	309	18

12 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

Virtain kaupungin taseessa on 16 571 657,45 euroa edellisten tilikausien ylijäämää.

Virtain kaupunginhallitus esittää tilikauden 2021 1 866 303,76 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan yhtenäiskoulun rakentamiseen tehty 2 400 000 euron investointivaraus ja tehdään kohteeseen liit-
tyvä samansuuruinen poistoeron lisäys 2 400 000 euroa.
2. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 177 290,58 euroa.
3. Ylijäämä 2 043 594,34 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämään.

13 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöistä on pääomaosuusmenetelmällä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy.

13.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaan. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvalan käytön ohjaamista. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan toimielimille ja viranhaltijoille. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto. Yhtiökokousedustaja on ollut vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden yhtiökokouksissa. Vuodelle 2021 asetettujen tavoitteiden toteuma on käsitelty osassa II Talousarvion toteutuminen.

13.2 Omistukset 2021

OMISTUKSET KAUPUNGIN KONSERNISSA 2021

	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konser- nin omis- tusosuus	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta / tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT:						
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	Virrat	100%	100%	919 998,16	5 216 649,67	78 974,58
Virtain Yrityspalvelu Oy	Virrat	100%	100%	-1 196 220,09	3 111 640,13	52 591,61
Kiint.Oy Killinpolku	Virrat	75%	75%	-19 798,99	377 467,08	-15 900,28
Kiint.Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	Virrat	100%	100%	29 390,38	594 936,60	29 078,82
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	Virrat	100%	100%	21 134,80	10 514,70	0,00
Kiint.Oy Tyrkönrivi	Virrat	100%	100%	0,00	0,00	-3 191,08
Keiturin Sote Oy	Virrat	100%	100%	397 365,91	5 016 379,40	23 154,95
Virtain Energia Oy	Virrat	100%	100%	1 100 283,77	307 442,61	189 077,39
Virtain Elinvoimapalvelut Oy	Virrat	100%	100%	2 500,00	0,00	0,00
Virtain Jäähalli Oy	Virrat	62,80%	62,80%	89 318,47	165 615,79	-17 897,28
				1 343 972,41	14 800 645,98	335 888,71
KUNTAYHTYMÄT:						
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	Tampere	1,56%	1,56%	3 443 476,67	10 712 110,74	506 504,50
Pirkanmaan Liitto	Tampere	1,67%	1,67%	28 606,95	69 291,58	-442,77
Seinäjoen koulutus kuntayhtymä	Seinäjoki	0,90%	0,90%	549 444,09	327 685,47	-3 780,53
				4 021 527,71	11 109 087,79	502 281,20
OSAKKUUSYHTEISÖT:						
Virtain Virastotalo Oy	Virrat	24,9%	24,9%	674 578,18	5 366,91	1 490,87
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	Virrat	41,6%	41,6%	9 491 783,28	18 519 073,16	737 514,54
				10 166 361,46	18 524 440,07	739 005,41
Yhdistelemättä jätetyt osakkuusyh- tiöt						
Kiint.Oy Illansuu	Virrat	39,0%	39,0%	18 881,24	9 827,39	0,00
Kiint.Oy Kanttorinrinne	Virrat	39,0%	39,0%	13 099,55	3 571,10	0,00
				31 980,79	13 398,49	0,00

13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa

Vuoden 2021 aikana Kiinteistö Oy Tyrkönrivi asetettiin vapaaehtoiseen selvitystilaan ja yhtiön purkautuminen on rekisteröity 9.9.2021. Loppuvuonna perustettiin uusi tytäryhtiö Virtain Elinvoimapalvelut Oy, joka on merkitty kaupparekisteriin 15.11.2021. Kaupungin teollisuus- ja tuotantotiloihin liittyvä toiminta on siirretty yhtiölle liiketoimintasiirtona 1.2.2022 alkaen. Jatkossa Virtain Yrityspalvelu Oy:n vastaava toiminta on tarkoitus yhdistää uuteen yhtiöön. Tämän johdosta kaupunki on alaskirjannut lopun Virtain Yrityspalvelu Oy pääomalinasaamisesta, jolla ei kuitenkaan ole vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä

Uusi kuntalaki tuli osin voimaan vuonna 2015 ja kokonaisuudessaan vuonna 2017 lukien. Kuntalain uudistuksessa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Konsernitiilinpäätös antaa kuvan kuntakonsernin lainakannan kehityksestä. Vuonna 2019 kuntalain 118 §:n kriteereitä muutettiin. Siirtymäsäännöksen mukaan uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Alijäämän kattamisvelvollisuutta ja kriisikuntakriteerejä tarkastellaan kuntakonsernin näkökulmasta seuraavasti:

Kuntalain 118 §:n mukaisesti kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräjassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitiilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitiilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitiilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Valtiokonttorin ylläpitämiin konsernitiilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen. Mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitettu vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:ssä tarkoitettua harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta. Lisäksi mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettu konsernitiilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa konsernituloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennyksien summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainamäärä kahdeksalla.

Alijäämän kattamisvelvollisuus tai kriisikuntakriteerien saavuttaminen ei näytä kuntakonsernin näkökulmasta huolestuttavalta. Kuntakonsernin tilanne on kaikilla yllä mainituilla mittareilla tarkasteltuna kunnossa:

- konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on vuonna 2021 190 % ja vuonna 2020 173 %
- kunnan tuloveroprosentti on vuosina 2021 ja 2020 ollut 21,25 %, joka on 1,23 (1,29 vuonna 2020) prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2021 kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (v 2021; 20,02 % ja v. 2020; 19,96).
- kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä asukasta kohden on 6 283 (5 382 euroa / asukas vuonna 2020) on hieman alle puolet kuntakonsernin keskimääräisistä lainoista ja vuokravastuista asukasta kohden (8 765 euroa / asukas 31.12.2020, kriisikuntaraja 13 147 euroa/asukas)
- laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8 ollen 2,3 sekä vuonna 2021 että 2020.

Kaupunkikonsernin tulos koheni vuonna 2021 ja oli emokunnan tavoin ylijäämäinen. Konsernin toimintatuotot kasvoivat 5,3 % emokunnan toimintatuottojen kasvaessa 3,6 %, toimintamenojen kasvu noudatteli konsernilla emokunnan muutosta ollen 4,2 % emokunnan kasvun ollessa 4,1 %. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta hieman aleni. Erityisesti toimintatuottojen voimakkaamman kasvun johdosta toimintakate kasvoi konsernissa suhteellisesti hieman emokunnan toimintakatetta

vähemmän (konserni 3,0 %, emokunta 4,6 %). Konsernin toimintatuottojen kasvusta merkittävä osa aiheutui Pirkanmaan sairaanhoitopiirin toimintatuottojen kasvusta. Vuosikate kehittyi myönteisesti edellisvuoteen verrattuna. Myös vuosikatteen vaikutti merkittävästi Pirkanmaan sairaanhoitopiirin vuosikatteen paraneminen sekä emokaupunkiin verrattuna Virtain Yrityspalvelu Oy:n pääomalainan alaskirjauksen eliminointi konsernitilinpäätöksessä. Vuosikate nousi edellisvuoteen verrattuna 1,486 milj. euroa (16,8 %). Kuntakonsernin tilikausi päättyi 4,459 milj. euroa ylijäämäiseksi. Kasvua edellisvuodesta on noin 1,380 milj. euroa, joka on suhteellisesti enemmän kuin emokunnalla. Ylijäämään vaikuttaa muun muassa edellä mainitun alaskirjauksen eliminointuminen konsernitilinpäätöksessä.

Taulukko 11. Kaupunkikonsernin kehitys 2020-2021

	2021	2020	MUUTOS EUR	MUUTOS %
TOIMINTATUOTOT	55 346 244,34	52 556 074,89	2 790 169,45	5,3 %
TOIMINTAKULUT	-98 612 683,54	-94 662 779,11	-3 949 904,43	4,2 %
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖJEN VOITOSTA(TAPPIOSTA)	773 323,40	852 788,28	-79 464,88	-9,3 %
TOIMINTAKATE	-42 493 115,80	-41 253 915,94	-1 239 199,86	3,0 %
VEROTULOT	25 753 967,89	22 687 922,37	3 066 045,52	13,5 %
VALTIONOSUUDET	27 116 449,88	27 425 759,88	-309 310,00	-1,1 %
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-31 776,99	-210,14	-31 566,85	15021,8 %
VUOSIKATE	10 345 524,98	8 859 556,17	1 485 968,81	16,8 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 463 868,50	-5 493 018,98	29 150,48	-0,5 %
TILIKAUDEN TULOS	4 881 656,48	3 366 537,19	1 515 119,29	45,0 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	188,18	197,66	-9,48	-4,8 %
TILIKAUDEN VEROT	-187 984,25	-153 136,61	-34 847,64	22,8 %
LASKENNALLISET VEROT	-8 004,49	8 975,93	-16 980,42	-189,2 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-227 168,52	-144 089,42	-83 079,10	57,7 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	4 458 687,40	3 078 484,75	1 380 202,65	44,8 %

13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Virtain kaupungin uuden konserniohjeen ja omistajapoliittiset linjaukset 16.11.2020. Vuoden 2016 alusta alkaen aikaisempaa merkittävästi suurempi osa toiminnasta on toteutettu konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden kautta. Vuosien 2020 ja 2021 aikana on myös kehitetty konserniraportointia ja elokuun 2020 osavuositarkastuksesta alkaen on konserniyhtiöiden tiedot raportoitu yhtenäisen pohjan avulla. Osavuositarkastuksessa on pyydetty selvitystä taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen lisäksi myös arviota tulevasta kehityksestä sekä toimintaan liittyvistä riskeistä.

1.5.2015 osin voimaan tulleen uuden kuntalain (410/2015) 14 §:ssä määrätään, että valtuuston tulee päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Edelleen uuden kuntalain 48 §:ssä määritellään konsernijohto. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konserniohjausta koskevat kuntalain säännökset ovat tulleet voimaan alkaneen valtuustokauden alussa 1.6.2017.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuuden ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta). Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Tytäryhteisöillä on velvollisuus antaa kaupungille tilinpäätöksen yhteydessä tiedot taloudellisesta tilanteestaan sekä antaa osavuositarkastukset kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle (konserniohje 6 §). Kaupunkia konserniyhtiössä edustavien tehtävä on huolehtia, että konserniohjeen periaatteita ja menettelyjä noudatetaan tytäryhtiöissä.

Merkittäviä asiakokonaisuuksia hallinnossa ovat omistajalle tuotettavan lisäarvon turvaamiseksi mm.

- hallituksen koostumus myös asiantuntemusta korostaen ja esteellisyysnäkökohdat huomioiden
- hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden tarkoituksenmukainen kirjallinen määrittely ja hallitustyöskentelyn tehokkuus mukaan lukien hallitustyöskentelyn valmistelun laatu ja
- hallituksen jäsenten edellytykset ja mahdollisuudet paneutua yhtiön asioihin riittävästi.

Henkilöstöpolitiikan osalta edellytetään, että noudatetaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Johdettavaa toimihenkilöä valittaessa on konsernin johdon näkemykset selvitettävä.

Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Kaikissa tytäryhteisöissä edellytys on toteutunut jo vuoden 2009 tilintarkastuksessa ja siitä eteenpäin. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitilinpäätöksen oikeellisuutta.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kuntakonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 euroa	2021	2020
Toimintatuotot	55 346	52 556
Toimintakulut	-98 613	-94 663
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	773	853
Toimintakate	-42 493	-41 254
Verotulot	25 754	22 688
Valtionosuudet	27 116	27 426
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korko- ja muut rahoitustuotot	221	266
Korko- ja muut rahoituskulut	-253	-266
	-32	0
Vuosikate	10 346	8 860
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 449	-5 121
Arvonalentumiset	-15	-372
Poistot ja arvonalentumiset	-5 464	-5 493
Tilikauden tulos	4 882	3 367
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-188	-153
Laskennalliset verot	-8	9
Vähemmistöosuudet	-227	-144
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 459	3 078

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	56,12	55,52
Vuosikate/Poistot, %	189,87	173,00
Vuosikate, euroa/asukas	1601	1361
Asukasmäärä, 31.12.	6462	6510

Konsernin toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluvussa näkyy vastaavasti kuin emokunnan tuloslaskelmassa Ruovedelle

vastuukuntamallilla tuotettujen Sote-palveluiden vaikutus. Ilman tätä vaikutusta tunnusluvun arvon on 40,0 %.

Vuosikate/poistot -tunnuslukua tulkitaan siten, että kun tunnusluvun arvon on 100 % oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit.

Vuosikate koheni edelliseen vuoteen verrattuna ja riitti selkeästi kattamaan poistot.

13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 euroa	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 346	8 860
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tilikauden verot	-188	-153
Tulorahoituksen korjauserät	-694	-863
	9 464	7 844
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 569	-12 661
Rahoitusosuudet investointeihin	126	207
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	861	450
	-9 581	-12 004
Toiminnan ja investointien rahavirta	-117	-4 160
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3	0
Antolainasaamisten vähennykset	43	4
	39	4
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 791	6 960
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 779	-2 296
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1	0
	5 011	4 664
Oman pääoman muutokset	-152	-1
Muut maksuvalmiuden muutokset	-751	-136
Rahoituksen rahavirta	4 148	4 530
Rahavarojen muutos	4 030	370
Rahavarat 31.12	18 367	14 336
Rahavarat 1.1	14 336	13 966

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Investointien tulorahoitus, %	99,07	71,14
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000 €	-15 164	-13 329
Laskennallinen lainanhoitokate	2,3	2,3
Lainanhoitokate	3,6	3,7
Kassan riittävyys, pv	59,7	47,6
Asukasmäärä	6462	6510

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Rahavirran kertymällä mitataan investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä, joka ei saisi muodostua

pysyvästi negatiiviseksi. Rahavirran kertymä on painunut viimevuonna negatiiviseksi, mikä on seurausta konsernin mitavasta investointitasosta viime vuosien aikana.

Laskennallinen lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon kahdeksan vuoden maksuajalla. Tunnuslukuna on esitetty myös lainanhoitokate, joka on laskettu todellisten lainanlyhennysten perusteella. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Tunnusluvut ovat heikenneet edellisestä vuodesta, mutta ovat yhä pääosin hyvällä tasolla

13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut

	2021	2020		2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	87 467	82 659	A OMA PÄÄOMA	60 139	55 681
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 425	1 332	Peruspääoma	23 750	23 750
Aineettomat oikeudet	802	863	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	552	415	Arvonkorotusrahas	51	51
Ennakkomaksut	71	53	Muut omat rahastot	434	434
AINEELLISET HYÖDYKKEET	72 458	68 242	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	31 441	28 363
Maa- ja vesialueet	6 318	6 328	Tilikauden yli- /alijäämä	4 459	3 078
Rakennukset	54 156	40 401	VÄHEMMISTÖOSUUDET	591	517
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 754	6 966			
Koneet ja kalusto	2 379	1 316			
Muut aineelliset hyödykkeet	22	23			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 829	13 208			
SIJOITUKSET	13 584	13 086	B PAKOLLISET VARAUKSET	458	422
Osakkuusyhteisöosuudet	10 428	9 895			
Muut osakkeet ja osuudet	2 850	2 847	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	698	745
Joukkovelkakirjalainasaamiset	24	26			
Muut saamiset	281	318	D VIERAS PÄÄOMA	51 793	46 759
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	483	522			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 730	20 943	Pitkäaikainen	31 771	27 962
VAIHTO-OMAISUUS	418	408	Lyhytaikainen	20 022	18 797
SAAMISET	6 945	6 199			
Pitkäaikaiset saamiset	1 232	1 312			
Lyhytaikaiset saamiset	5 713	4 887			
RAHOITUSARVOPAPERIT	150	146			
RAHAT JA PANKKISAAMISET	18 216	14 191			
VASTAAVAA	113 680	104 124	VASTATTAVAA	113 680	104 124

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	53,4	54,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,7	45,4
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	35 900	31 441
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	5 556	4 830
Lainakanta 31.12., 1000 €	34 404	29 393
Lainakanta 31.12., €/asukas	5 324	4 515
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	40 598	35 039
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	6 283	5 382
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	24	26
Asukasmäärä	6 462	6 510

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste on hieman heikentynyt lainakannan kasvun johdosta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Vuodesta 2019 alkaen kuntakonsernin on tullut esittää tunnuslukuna Lainojen ja vuokravastuiden määrä kokonaisuutena ja asukasta kohden laskettuna. Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tässä osiossa annetaan kuntalain mukainen selvitys sitovien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2021 talousarviossa päättänyt käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista sekä tavoitteista sitovasti tulosalueittain. Määräraha on suurin sallittu enimmäismeno ja tuloarvio on tulon alaraja. Tällöin sitova määräraha on menojen ja tulojen erotus, toimintakate. Lautakunta tai johtokunta on voinut tehdä muutoksia menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli menojen ja tulojen erotus (= toimintakate) on pysynyt samana.

Nuorisokeskus Marttinen on ollut kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Nuorisokeskus Marttiselle oli asetettu vuodelle 2021 +10 000 euron tulostavoite. Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tavoitteet olivat myös sitovia. Yhtiökokousedustaja on vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden kokouksissa.

Investointiosassa valtuusto on myöntänyt toimitelille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat (sekä tuloarviot että menomäärärahat) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Kaupunginvaltuusto on 19.2.2018 hyväksynyt Virtain kaupungin konsernistrategian vuosille 2018–2021 ”Onnistu Virroilla – Tiekartta tulevaisuuteen”. Vuosi 2021 oli Virtain konsernistrategian 2018 – 2021 neljäs toteuttamisvuosi.

Strategian lähtökohtana on visio: ”Onnistu Virroilla – Tiekartta tulevaisuuteen”. Konsernistrategian keskeiset tavoitteet yhteisen tulevaisuuden tekijöinä ovat:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Toimielinten tavoitteet on linkitetty tiekartan tavoitteisiin. Vuosittain toiminnallisten tavoitteiden tarkoitus on kehittää toimintaa kohti strategisia tavoitteita siten, että strateginen tavoite saavutettaisiin viimeistään vuonna 2021. Sanallisten tavoitteiden määrä on aiempia vuosia maltillisempi. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet ovat operatiiviset tavoitteet. Kaikkia näitä tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

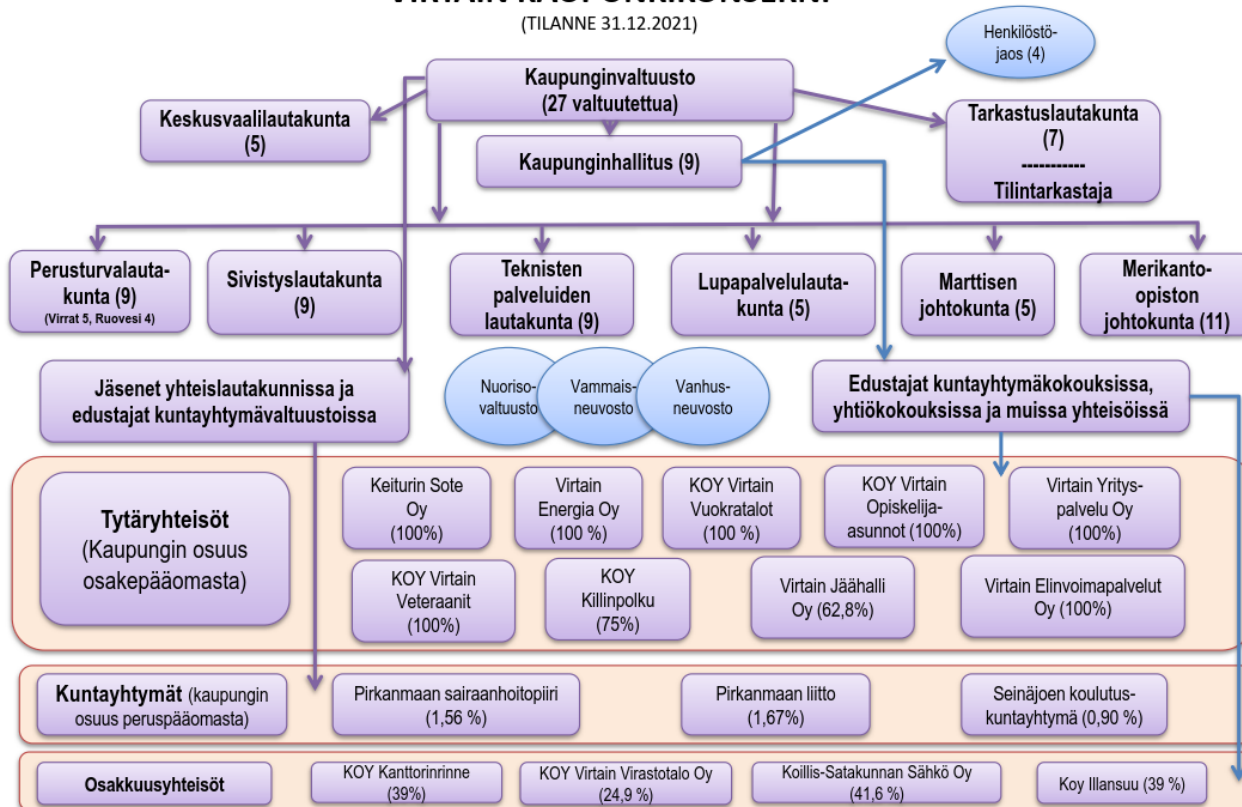
Tässä osassa esitetään taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen) valtuustoon nähden sitovalla tulosaluetasolla sekä operatiivisten tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen on esitetty hallintokunnittain siten, että lautakuntien hyväksymät sanalliset arviot on liitetty tavoitetaulukoihin.

1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Kiinteistö Oy Virtain Vuokralat, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Tyrkönrivin, Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan, Virtain Yrityspalvelut Oy:n, Keiturin Sote Oy:n ja Virtain Energia Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä.

VIRTAIN KAUPUNKIKONSERNI

(TILANNE 31.12.2021)

1.1 Kaupunkikonsernin tavoitteiden toteutuminen

Strategiassa on lisäksi asetettu mittareita kaupunkikonsernin kehityksen osalta. Omistajapoliittisissa linjauksissa on asetettu tavoitteita konserniyhtiöille.

Talousarviossa 2021 on asetettu seuraavat taloudelliset tunnuslukutavoitteet kuntakonsernille keskeisten tunnuslukujen osalta. Omavaraisuusastetta lukuunottamatta tavoitteet on saavutettu. Velkaisuutta mittaavat tunnusluvut ovat hieman heikenneet lainanoton johdosta.

Konsernille asetetut tavoitteet	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Konsernin toimintatulot / toimintamenot %	54,8	55,52	> 55	56,16
Konsernin vuosikate % poistoista	96,9	173,00	> 100	189,87
Konsernin omavaraisuusaste %	55,9	54,0	> 55	53,4
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus %	41,4	45,4	< 50	47,7
Konsernin korolliset lainat/asukas, euroa	3 749 €	4 515 €	< 7 000 €	5 324 €

1.2 Virtain Yrityspalvelu Oy

Virtain Yrityspalvelu Oy:n tehtävänä on vuokrata omistamia sekä kaupungin omistamia teollisuustiloja yrityksille. Vuonna 2021 yhtiö jatkoi vakiintunutta toimintaansa. Liikevaihto aleni 80,9 % johtuen edellisen vuoden kertaluonteisesta hallin rakennuttamiseen liittyvästä liikevaihdosta. Yhtiön tilikauden tulos ennen veroja oli 67 513,05 euroa positiivinen (vuosi 2020; 179 885,86 euroa), tilikauden tulos ennen veroja aleni siten noin 62,5 %. Vuoden 2020 tulokseen vaikutti merkittävästi edellä mainitusta rakennuttamispalvelusta aiheutuneen liikevaihdon lisäksi yhden hallin myynti, jollaisia ei ollut

vuonna 2021. Virroilla on jatkuvasti kysyntää vuokrattavista teollisuus- ja varastohalleista, joten yhtiön toiminnan oletetaan jatkuvan vakaana.

Virtain kaupunki on perustanut uuden tytäryhtiön, Virtain Elinvoimapalvelut Oy:n. Perustetulle yritykselle on siirretty liike-toimintasiirrossa kaupungin suoraan omistamat teollisuushallit. Yhtiö aloitti toimintansa 01.02.2022. Tämä siirto alentaa Virtain Yrityspalvelu Oy:n välivuokrauksesta tulevaa liikevaihtoa, koska kyseessä olevat hallit olivat siirtoon saakka Virtain kaupungin ja Virtain Yrityspalvelu Oy:n välivuokraussopimuksen osana. Virtain Yrityspalvelu Oy:n omistamien kohteiden sekä välivuokrattavien kohteiden vuokraustilanne on hyvä. Vuokrausaste on 100 %. Tulevaisuuden suunnitelmissa on Virtain Yrityspalvelun sulautuminen osaksi Virtain Elinvoimapalvelut Oy:tä. Toimintamallia valmistellaan vuoden 2022 aikana.

Virtain kaupunginhallitus antoi omistajaohjeen 29.11.2021 Virtain Yrityspalvelut Oy:lle toimitusjohtajan johtajasopimuksen jatkamiseksi toistaiseksi. Sopimus oli päättymässä 31.12.2021 ja Virtain Yrityspalvelu Oy:n hallitus jatkoi sopimusta 1.1.2022 alkaen omistajaohjeen mukaisesti.

Alla on esitetty yhtiölle vuoden 2021 talousarviossa asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen. Teollisuushallien siirtoa sekä muita yhtiöön liittyviä järjestelyjä on valmisteltu vuoden 2020 aikana, mutta toteutus on siirtynyt vuodelle 2021. Muilta osin talousarviotavoitteet ovat toteutuneet. Ari Juvakka on valittu yhtiön toimitusjohtajaksi joulukuussa 2020.

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 20.000	52 591,61
Vuokrausaste	100 %	100 %
Teollisuushallien siirto kaupungilta yhtiölle	Toteutunut vuonna 2021	Ei toteutunut, siirto uudelle yhtiölle tapahtunut 1.2.2022 alkaen

1.3 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Toiminnan tarkoituksena on turvata edullisesti ja kestävästi riittävä vuokra-asuntojen saatavuus Virtain asukkaille. Osan vuokrataloista omistaa yhtiö ja osan kaupunki suoraan. Vuokraustoiminta on keskitetty kokonaisuudessaan Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille isännöintisopimuksella. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot -yhtiöllä on 15 vuokrataloa, joissa asuinhuoneistoja on yhteensä 259 kappaletta.

Huoneistojen vuokrausaste vuonna 2021 hieman kohentunut ollen vuoden lopussa n. 88 % ilman tyhjillään olevia Koivulantie 2:ta (v. 2020 86 %). Mikäli kokonaan tyhjillään oleva Koivulantie 2 otetaan huomioon, vuokrausaste olisi noin 79 %. Tyhjillään ollut Louhenkatu 4 purettiin vuoden 2021 aikana. Koivulantie 2:n osalta on kartoitettu eri jatkovaihtoehtoja kunnostuksen, myynnin tai purkamisen välillä sekä teetetty kustannusarvio laajasta peruskorjauksesta. Yhtiön vuokratuotot kasvoivat noin 2 % hoitokulujen kasvun ollessa n. 1 %. Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja vuonna 2021 oli 95 966,25 euroa positiivinen (v. 2020 20.801,88 euroa). Positiivisen tuloksen taustalla on vuokratuottojen kasvun lisäksi poistojen aleneminen. Yhtiön rahoitustilanne on kuitenkin ollut haastava lainojen hoitokulujen johdosta. Tilanne tulee jatkumaan tiukkana vuoden 2023 loppuun saakka.

Yhtiöllä on isännöintisopimus Pohjois-Hämeen Isännöinti Oy:n kanssa ja yhtiön isännöitsijänä toimii Heikki Rantamaa. Ari Juvakka on omistajaohjauksen mukaisesti valittu toimitusjohtajaksi 1.8.2021 alkaen.

Yhtiön normaalissa liiketoiminnassa eli asuntojen vuokraustoiminnassa ei ollut tavanomaisesta toiminnasta poikkeavia tapahtumia tilikauden aikana ja tilanteen oletetaan jatkuvan ennallaan. Tulevaisuudessa tulee yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja kaupungin tehdä päätöksiä asuntojen ja rakennusten päivittämisestä nykypäivän vaatimuksia vastaavalle tasolle. Yhtiö tulee tarvitsemaan ulkopuolista rahoitusta asuntojen kunnostukseen, korjaamiseen tai uudisrakentamiseen. Nykyisessä tilanteessa yhtiön talous ei kestä lisälainoitusta, joten hankkeiden rahoitus tulisi toteuttaa avustuksin tai oman pääoman ehtoisella rahoituksella.

Kaupunkikonsernissa on suunniteltu vuokra-asuntojen keskittämistä Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille, tässä ei ole vielä päästy toteuttamisvaiheeseen johtuen muista muutoksista, jotka ovat vaatineet resursseja. Vuoden 2021 aikana laadittu vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma, joka on hyväksytty kaupungin toimielimissä sekä asuntojen vuokrausta harjoitettavissa konserniyhtiöissä. Seuraavassa on esitetty yhtiölle vuoden 2021 talousarviossa asetetut tavoitteet, jotka ovat toteutuneet tulostavoitteen osalta. Vuokrausasteen osalta tavoite ei aivan toteutunut.

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 0	78 974,58
Vuokrausaste	90 %	88 %

1.4 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Ammattikorkeakoulun nuorisoasteen koulutus loppui Virroilla 31.5.2014. Virtain kaupunki teki kustannuksellaan käyttötarkoituksen muutostyön B-taloon vuonna 2015. Talo muutettiin vanhusten päiväkeskustiloiksi sekä kotihoidon toimitiloiksi. B-talon vuokrasopimus Virtain kaupungin/perusturvan kanssa allekirjoitettiin 5.11.2015. Vuonna 2021 B-talo on ollut edelleen kokonaisuudessaan kotohoidon ja päiväkeskuksen käytössä. Sopimus kesähotelli Domuksen kanssa päättyi kesään 2021. A ja C talot ovat vuokrattu 1.9.2021 alkaen Siivous ja kotipalvelu Myllyaholle. Myös asukkaiden maksaman vuokran on laskuttanut 1.9.2021 alkaen Myllyaho. Myllyaho on maksanut vuokraa 1.9.2021 alkaen sekä vedestä, sähköstä ja lämmöstä kulutuksen mukaan. Asuntoja vuokrataan edelleen myös opiskelijoille aiempaan tapaan ja kaupunki on edelleen tarjonnut opiskelijoille asumista elinvoimapaketin puitteissa. Yhtiön isännöitsijänä on toiminut Pohjois-Hämeen Isännöinti Oy, päävastuullisena isännöitsijänä Heikki Rantamaa. Yhtiön toimitusjohtajaksi on tammikuussa 2021 valittu Ari Juvakka.

Vuokralaisten vähyiden vuoksi yhtiön talous on ollut tiukoilla ja kaupunki on joutunut myöntämään yhtiölle 55 000 euroa (v. 2020 55 000 euroa, v. 2019 76 620 euroa, v. 2018 97 546,29 euroa, v. 2017 80 417,82 euroa) avustusta lainojen hoitoon. Vuokratuotot ovat laskeneet vuonna 2021 6,5 % ja hoitokulut 4,9 %. Tuotto- ja kulurakenne tulee muuttumaan uuden vuokralaisen myötä. Yhtiö tulee kuitenkin edelleen tarvitsemaan avustusta lainanhoitokuluihin. Yhtiön tilikauden tulos on Virtain kaupungin antaman avustuksen johdosta positiivinen 29 078,82 euroa (n. 2020: 28 873,24 euroa), ilman avustusta tulos olisi -25 921,18 euroa (v. 2020: -26 126,76 euroa).

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on myöntänyt 5.2.2020 yhtiön omistamille rakennuksille rajoituksista vapauttamisen. Ensisijaisena vaihtoehtona on rakennusten myyminen majoituskäytössä sekä nykyisessä käytössä hyödynnettäväksi. Rajoituksista vapauttamispäätös mahdollistaa myyntitoimenpiteiden käynnistämisen. Rajoitusakordin hakemiseen Valtiokonttorilta vaadittavien suunnitelmien laadinta on käynnissä. Lopullisesti rajoituksista vapauttaminen astuu voimaan, kun rakennuksiin kohdistuvat lainat on maksettu takaisin siltä osin kuin niihin ei kohdistu akordia.

1.5 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolun vuokratuotot alenivat edellisvuoteen verrattuna noin 9,7 % hoitokulujen kasvaessa 16,9 %. Kehityksen seurauksena yhtiön tulos painui -21 139,48 euroa negatiiviseksi (v. 2020: -13 405,63 euroa). Hoitokulujen kasvu aiheutui pääosin käyttö- ja huoltomenojen sekä vesi- ja jätevesimaksujen kasvusta. Vuoden 2021 lopussa tyhjänä oli viisi huoneistoa (n. 2020: kuusi). Yhtiön oma pääoma on tilinpäätöksessä 2020 painunut negatiiviseksi ja oman pääoman menettäminen on merkitty kaupparekisteriin 20.4.2021. Virtain kaupunki omistaa yhtiöstä 75 % ja Suominen Oyj 25 %. Suominen Oyj on tarjonnut osakkeitaan Virtain kaupungin ostettavaksi, kaupunginhallitus on 10.2.2020 päättänyt, että Virtain kaupunki ei ole tässä vaiheessa kiinnostunut hankkimaan lisää yhtiön osakkeita.

1.6 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on edelleen säilynyt hyvänä. Vuokratuotot kasvoivat 4,1 % edellisen vuoden aleneman jälkeen. Hoitokulut puolestaan alentuivat merkittävästi (49,3 %), kun vain yksi asunto remontoitiin. Vuonna 2020 korjauskulut olivat poikkeuksellisen korkeat mittavien korjausten johdosta, kun kaksi asuntoa remontoitiin ja kaikki ikkunat vaihdettiin. Keskimääräinen vuokra on ollut noin 8,10 €/m²/kk (v. 2020, 7,80 €/m²/kk). Vuoden lopussa yksi asunto oli tyhjiillään. Tilikauden 2021 osalta Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit teki 0 tuloksen asuintalovarauksen muodostamisen jälkeen. Yhtiölle talousarviossa 2021 asetettujen tavoitteiden toteutuminen on esitetty seuraavassa taulukossa.

Mittari	Tavoite 2021	Toteutuma
Tilikauden tulos	≥ 0	0
Vuokrausaste	95 %	93 %

1.7 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi

Kiinteistö Oy Tyrkönrivin rakennuksen myynti toteutui 16.3.2020, jonka jälkeen yhtiöllä ei ole ollut varsinaista toimintaa. Yhtiö asetettiin vapaaehtoiseen selvitystilaan ja yhtiön purkautuminen on rekisteröity 9.9.2021.

1.8 Virtain Jäähalli Oy

Kaupungin omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä on 62,8 %. Virtain Jäähalli Oy:n pysyvänä tavoitteena on turvata edellytyksiä aktiiviseen harrastustoimintaan. Tulostavoitteeksi vuodelle 2021 asetettiin 0-tulos. Vuodet 2020 ja 2021 ovat olleet yhtiölle koronaepidemian johdosta hyvin haastavia. Rajoitusten johdosta jääajan myynti on vähentynyt ja liikevaihto on alentunut 29,3 % (vuonna 2020: 7,5 %) käyttökulujen kasvun ollessa 4,3 % (vuonna 2020: -2,0 %). Jäänhoitokustannukset ovat alentuneet vuonna 2021 käytön vähäisyyden vuoksi, mutta sähkökustannus on puolestaan noussut merkittävästi. Vuonna 2020 tulo-rahoitus oli n. 2 700 euroa positiivinen, mikä riitti rahoituskulujen kattamiseen. Vuonna 2021 on sovittu lyhennysvapaasta rahoittajan kanssa, eikä lyhennyksiä ole maksettu. Kaupunki myönsi yhtiölle avustusta 50 000 euroa koronan aiheuttamista tulonmenetyksistä selviytymiseksi. Ilman avustusta yhtiön tulo-rahoitus oli negatiivinen -39 073,44 euroa ja tulos -78 498,85 euroa. Tilikauden tulos painui avustuksen jälkeen -28 498,85 euroa tappiolliseksi (v.2020 - 35 858,25 euroa tappiollinen). Pitkittyneellä pandemialla on ollut vaikutusta harrastajamääriin, mikä lisää epävarmuutta, vaikka pandemian aiheuttamista rajoituksista luovutaankin. Lisähaastetta toimintaan on tuonut energian hinnan nousu.

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 0	-28 498,85
Myyty jääaika	≥ 950 h	513 h

1.9 Keiturin Sote Oy

Keiturin Sote Oy on Virtain kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Yhtiö perustettiin 12.2.2015 ja varsinainen toiminta alkoi 1.3.2016. Yhtiön vastaa sosiaali- ja terveyspalveluista Virtain ja Ruoveden yhteistoiminta-alueella. Yhtiöllä on sopimus vastuukuntana toimivan Virtain kaupungin kanssa. Sopimus kattaa sote-palvelut lukuun ottamatta viranomaistoimintaa ja työterveyshuoltoa.

Tilikauden 2021 toimintaa hankaloitti edelleen koronapandemia. Koronatestausta jatkettiin ja koko vuonna Keiturin Sote Oy teki yli 5000 koronatestiä. Tämän lisäksi toimintojen uudelleenorganisointia jatkettiin, jotta saatiin toimivat infektio-poliklinikat sekä Virroille että Ruovedelle. Sekä koronatestaus että koronarokotukset aiheuttivat resurssien siirtämistä pois ei-kiireellisistä toiminnoista.

Ostetun tehostetun palveluasumisen sopimuksista käytettiin vuonna 2021 viimeiset optiovuodet. Tämän johdosta ostettavat tehostettu palveluasumisen paikat kilpailutettiin kesällä 2021 ja uusi sopimus allekirjoitettiin 16.8.2021.

Vuoden 2021 alussa Keiturin Sote Oy aloitti neuvottelut Attendo Oy:n kanssa Virroilla sijaitsevan Attendo Keituri-nimisen tehostetun palveluasumisen yksikön siirtämiseksi Keiturin Sote Oy:lle. Liikkeenluovutuksesta sovittiin maaliskuussa 2021 ja Keiturin Sote Oy:n alainen toiminta alkoi 3.5.2021.

Keiturin Sote Oy:llä on ollut tavoitteena rekrytoida omia lääkäreitä ostopalvelulääkärien sijaan. Vuonna 2021 saavutettiin tavoite, jolloin lääkärikunnasta vain Virtain kiirevastaanoton lääkäri on ostopalvelulääkäri.

Keiturin Sote Oy:n toiminta toteutui kokonaisuutena hieman budjetoitua korkeammalla tasolla ja tilikauden 2021 tulos oli 23 154,95 euroa voitollinen (v. 2020, 59 791,84 euroa voitollinen). Edellisvuonna tulos kohentui koronapandemian aiheuttaessa viivästystä kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen. Vuonna 2021 on jälleen pystytty kehittämään toimintaa ja panostettu henkilöstön jaksamiseen.

Tulevaisuuden näkymät

Koronapandemia jatkuu edelleen vuonna 2022. Pandemian uskotaan kuitenkin heikkenevän, jolloin monissa Keiturin Sote Oy:n toiminnoissa voidaan siirtyä normaaliin toimintaan.

Yhtiössä on aloitettu myös valmistautuminen Pirkanmaan hyvinvointialueen aloittamiseen vuoden 2023 alusta. Yhtiö osallistuu lukuisiin hankkeisiin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin johdolla. Hankkeiden johdosta myös organisaatiota on vahvistettu.

Tiivis yhteistyö oppilaitoksien kanssa jatkuu. Eläköityvien hoiva-ammattilaisten korvaajiksi yhtiö tarvitsee joka vuosi uusia sairaanhoitajia ja lähihoitajia. Tredun kanssa vuonna 2018 aloitettua oppisopimusyhteistyötä jatketaan.

Tämän lisäksi lokakuussa 2020 aloitettiin kolmevuotinen sairaanhoitajakoulutus yhteistyössä TAMK:n kanssa. Koulutus tapahtuu osittain työn ohessa ja vuonna 2023 valmistuvat sairaanhoitajat vahvistavat osaltaan yhtiön sairaanhoitajaresursseja

Toiminnan kehittäminen

Vuonna 2021 on panostettu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin aloittamiin maakunnallisiin hankkeisiin. Lisäksi kehityspanostuksia on käytetty henkilöstön jaksamiseen poikkeuksellisessa tilanteessa ja riittävän lisäkoulutuksen hankkimiseen, jotta muuttuviin tehtäviin voidaan reagoida. Koronapandemian oletetaan helpottavan vuonna 2022, jolloin jatketaan toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä.

Toimintaan liittyvät riskit ja epävarmuustekijät

Hoitohenkilökunnan saatavuus erityisesti ikäihmisten asumispalveluissa ja kotihoitossa on vaikeutunut vuonna 2021. Vielä henkilökuntaa on saatu, mutta yhtiö on ryhtynyt toimenpiteisiin hoitohenkilökunnan ja lääkärin saatavuuden turvaamiseksi myös lähitulevaisuudessa. Hammashoitajien saatavuus on heikentynyt huomattavasti vuonna 2021.

Valtakunnallinen Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on edennyt ja Pirkanmaan hyvinvointialue aloittaa 1.1.2023. Keiturin Sote Oy:n omistus siirtyy Pirkanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Tällä hetkellä on vielä epäselvää, mikä on osakeyhtiöiden rooli uudessa toimintamallissa. Tämä tuo Keiturin Sote Oy:lle riskin toiminnan jatkumisesta vuoden 2022 jälkeen.

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 0	23 154,95
Tilauksen toteutuminen	Sovitussa tilaussummassa pysyminen tai sen alittaminen	Ylitys 2 %
Tilauksen toteutuminen	Tilattujen palveluiden toteuttaminen laadukkaasti hoitotakuun ja muiden lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti.	Toteutunut

1.10 Virtain Energia Oy

Yhtiöittämisveloitteen perusteella perustettiin lämpöliikelaitostoimintaa hoitava Virtain Energia Oy, jonka toiminta käynnistyi 1.1.2016 alkaen. Virtain Energia Oy on vuokrannut Virtain kaupungilta kaukolämpölaitoksen kiinteistön laitteistoon.

Kaukolämmön myynti toteutui edellisvuotta korkeammalla tasolla liikevaihto kasvaessa 15,2 %. Kasvuun vaikutti edellistä vuotta kylmempi talvi sekä muutaman uuden suurehkon asiakkaan lisäys. Muutokseen vaikuttaa myös edellisen vuoden normaalia lämpimämpi talvi. Lämpöenergian hintoihin ei tehty korotuksia. Vuoden 2021 Virtain Energia aloitti kilpailutuksen jälkeen Liikelaitos Marttisen lämmöntuottajana Marttisen omassa lämpölaitoksessa. Menot toteutuivat kokonaisuutena budjetin mukaisina, mutta edellisvuotta korkeampina muutoksen ollessa 9,5 %. Menojen kasvu johtui pääosin tuotantovoimien kasvun vaikutuksesta materiaaleihin ja palveluihin sekä tuotantosidonnaiseen vuokraan, mutta myös henkilöstökulut kasvoivat. Tilikauden tulos toteutui edellisvuotta 105 280,61 euroa korkeampana ollen 189 077,39 euroa (v. 2020; 83 796,78 euroa). Tuloksen koheneminen johtui pääosin liikevaihdon kasvusta. Tilikauden aikana kaukolämpöön liitettiin seitsemän uutta asiakasta, joista kuusi otettiin heti käyttöön. Lämmöntuotannossa ei ollut toimintavuonna merkittäviä häiriöitä ja sen johdosta taloudellisuus ja käytettävyys olivat hyvällä tasolla.

Vuoden 2021 investoinnit koostuivat uusien liittymien rakentamisesta, valvomon tietotekniikan uusimisesta sekä tuotantolaitoksen ylläpitoinvestoinneista.

Alkaneen tilikauden ja tulevaisuuden tavoitteina on mm. henkilöstön kehittäminen ja kouluttaminen, kunnossapidon toiminnan ja kaukolämpöverkon hallinnan kehittäminen edelleen kunnossapidon toiminnanohjausjärjestelmän ja johtokarttajärjestelmän avulla sekä Nallelan uuden asemakaava-alueen infran rakentaminen alkaa vaiheittain niin, että ensimmäisen tien (Nallelan kauppatie) rakentaminen alkaa kevään 2022 aikana. Tien alueella olevien tonttien rakentamisen myötä, rakennetaan myös niille tarvittaessa kaukolämpöliittymät. Vuonna 2021 polttoaineiden hinnat nousivat ja nykyisessä maailmantilanteessa niiden odotetaan nousevan edelleen.

Seuraavassa on esitetty yhtiölle talousarviossa 2021 asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 37.000	189.077,39
Lämmön toimitusvarmuus	Ei merkittäviä häiriöitä lämmöntoimittuksessa	Toteutunut
Uusien liittymien määrä	≥ 3	7

1.11 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 24,9 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,6 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoris- ja matkailukeskus, jonka toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Liikelaitoksen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki 1285/2016 sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määritellyjä tavoitteita ja tehtäviä. Keskukseen pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Keskukseen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestävästä kehitystä.

Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta Veikkausvoittovaroista opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja mahdollinen ylijäämä käytetään nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen.

Nuorisokeskustoiminnan lisäksi Marttinen on hoitanut 6.3.2017 alkaen myös kunnallisen nuorisotyön tehtävät Virtain kaupungin siihen myöntämällä määrärahalta.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, joka tukee keskuksen nuorisotyötä. Nuoris- ja elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinnekylä, perinnehajainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota sekä lähes 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa Perinnekylään toimintaa.

Toimielimen vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteuma

Covid-epidemian uusien aaltojen myötä toimintaan vaikutti edelleen valtakunnalliset rajoitus- ja suositusuimet. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi nuorisokeskuksille akuuttia koronasta johtuvaa kustannustukea toiminnan varmistamiseen ja ylläpitämiseen nuorisolain edellyttämällä tavalla.

Asiakaskäyttäytymisen muuttumisen ja epävarmuuden jatkumisen vuoksi muutokset realisoituivat entistä lyhyemmällä varoitusaajalla, jolloin myös toiminnan suunnittelu ja resurssien allokointi hankaloitui. Tämä edellytti henkilökunnalta suurta joustavuutta ja toiminnalta ketteryyttä, jota mukautettiin vuoden aikana vallitsevan tilanteen edellyttämällä tavalla. Kansainvälinen toiminta ei päässyt kunnolla käyntiin eikä kansainvälisiä leirejä ja vaihtoja pystytty vielä toteuttamaan täysin suunnitellun mukaisesti. Myös hankkeissa jouduttiin siirtämään kaudelle suunniteltuja toimintoja.

Vuoden aikana tehostimme myyntiämme, aktivoimme verkostojamme, vahvistimme viestintäämme ja markkinointiamme yhdessä SNK:n ja nuorisokeskusverkoston kanssa. Yhteisen ilmeen ja arvomaailman tavoitteena on nuorisokeskusten valtakunnallisen ja alueellisen tunnettuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen entistä tärkeämpinä laaja-alaisen ja laadukkaan nuorisotyön osaajina ja tekijöinä. Nämä yhdessä henkilökunnan venymisen kanssa edesauttoivat tavoitteiden saavuttamista haasteellisessa liiketoimintaympäristössä.

Verkostoiden merkitys kasvoi entisestään ja ovat Marttisen toiminnan ja kehittämisen kannalta elintärkeitä. Marttinen on tehnyt koko toiminta-aikansa määrätietoista nuorisotyön, ympäristö- ja seikkailukasvatuksen, kestävä ja kansainvälisen kehityksen verkostointityötä, joka näkyy yhteiskumppaneiden helppossa löydettävyydessä samoin kuin Marttinen on kytetty yhteistyökumppani niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Verkostotyötä tehdään päivittäisissä asiakaskontakteissa, erilaisissa työryhmissä, tapahtumissa ja harrastuksissa. Verkostot ovat orgaanisia ja kehittyviä ja aktivoituvat kulloinkin tilanteiden ja tarpeiden mukaan.

Toimintavuonna tehtiin myös suuri digiloikka. Useita uusia sovelluksia otettiin käyttöön ja opeteltiin etätöiden tekemistä. Uusien sovellusten kuten O365:n ja Teamsin käyttöönotto sekä varausjärjestelmään lisättyjen valmiiden tarjous- ja tilausvahvistuspohjien myötä toimintaa ja myyntiä saatiin yhdenmukaistettua ja tehostettua. Tätä vahvasti nuorisokeskusten yhteisen brandbookin ja sen mukaisen yhteisen ilmeen toteuttaminen verkkosivuilla ja muussa markkinoinnissa. Somekanavien käyttöä tehostettiin mm. Instagram, Facebook ja Snap ja niiden käyttöä jalkautettiin koko henkilökunnalle. Käyttöön otettiin myös uusia kaupungin taloushallinnon palkka- ja hallinnonjärjestelmä ESS ja matkalaskujärjestelmä M2 sekä työajanseurantaan ESML. Henkilökunnan digiosaamista lisättiin sisäisillä koulutuksilla.

Asiakkaiden ostamista helpotettiin yksinkertaistamalla edelleen tarjoomaa mm. rakentamalla erilaisia palvelupaketteja, parantamalla saavutettavuutta ja kohdistamalla viestintää. Toiminnanohjaus- ja varausjärjestelmän kehitystyötä jatkettiin mm. verkkomaksamisessa. Kehitystyötä jatketaan yhdessä järjestelmää käyttävien nuorisokeskusten kanssa.

Marttisen nuorisotyöllinen profiili vahvistui ja tunnettuus kasvoi monin tavoin vuoden aikana. Toimintaa kehitettiin innovatiivisesti ja laadukkaasti huomioiden muuttuneet asiakastarpeet ja muutoksiin pystyttiin reagoimaan joustavasti.

Vuoden 2021 investointiluonteisia hankkeita olivat

- infrastruktuurin turvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen. Työ aloitettiin rantojen kunnostamisella ja jatkuu Vihta-saunan lavahissin rakentamisella 2022.
- ulkovalaistuksen uusinnan aloittaminen
- toimintaa tukeva tilojen uudistamisen suunnittelutyö mm. kahvio

Epidemian jatkumisesta ja valtakunnallisista rajoituksista sekä suosituksista johtuen asiakaskäyttäytyminen pysyi varovaisena ja muutosherkkänä. Vahvalla myyntityöllä ja henkilöstön joustavuudella liikevaihdossa päästiin kasvulinjalle. Lisäksi vuonna 2020 yhdessä henkilöstön kanssa päätetty kulukuri piti ja tulostavoite pystyttiin ylittämään. Vallitseva tilanne ja epävarmuus otettiin huomioon talouden suunnittelussa ja toiminnan toteuttamisessa.

	Tavoite	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminta	Käyttöpäivät	30 000 käyttöpäivää	13 149 (43,8 %)
Talous	Ylijäämäinen tulos	0 €	14 904,41

Tarkempi taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty liikelaitoksen erillistilinpäätöksen yhteydessä.

3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO)

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteuma, yhteenveto (sisäiset + ulkoiset)

KAUPUNGIN-VAL- TUUSTO	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-89 778	0	-89 778	-73 453,12	16 324,88	81,8
Toimintakate	-89 778	0	-89 778	-73 453,12	16 324,88	81,8
TARKASTUSLAU- TAKUNTA	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-27 180	0	-27 180	-24 950,18	2 229,82	91,8
Toimintakate	-27 180	0	-27 180	-24 950,18	2 229,82	91,8
KESKUSVAALI- LAUTAKUNTA	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	7 756,00	7 756,00	
Toimintamenot	-25 300	0	-25 300	-32 360,40	-7 060,40	
Toimintakate	-25 300	0	-25 300	-24 604,40	695,60	
HALLINTO- JA ELINVOIMA- OSASTO	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 019 185	0	2 019 185	2 180 872,11	161 687,11	108,0
Toimintamenot	-4 299 107	-253 800	-4 552 907	-4 423 452,09	129 454,91	97,2
Toimintakate	-2 279 922	-253 800	-2 533 722	-2 242 579,98	291 142,02	88,5
SIVISTYSLAUTA- KUNTA	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	649 229	0	649 229	722 194,10	72 965,10	111,2
Toimintamenot	-12 235 183	0	-12 235 183	-12 270 519,58	-35 336,58	100,3
Toimintakate	-11 585 954	0	-11 585 954	-11 548 325,48	37 628,52	99,7
Hallinto	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	368	0	368	14 239,81	13 871,81	3869,5
Toimintamenot	-150 721	0	-150 721	-153 645,71	-2 924,71	101,9
Toimintakate	-150 353	0	-150 353	-139 405,90	10 947,10	92,7
Koulutoimen hal- linto	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	239 435	0	239 435	71 880,44	-167 554,56	
Toimintamenot	-348 432	0	-348 432	-426 827,47	-78 395,47	122,5
Toimintakate	-108 997	0	-108 997	-354 947,03	-245 950,03	325,6

Perusopetus	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	36 000	0	36 000	336 529,42	300 529,42	934,8
Toimintamenot	-6 799 221	0	-6 799 221	-7 010 454,86	-211 233,86	103,1
Toimintakate	-6 763 221	0	-6 763 221	-6 673 925,44	89 295,56	98,7
Lukiokoulutus	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	8 772,43	8 772,43	
Toimintamenot	-1 132 021	0	-1 132 021	-1 054 272,39	77 748,61	93,1
Toimintakate	-1 132 021	0	-1 132 021	-1 045 499,96	86 521,04	92,4
Aikuisopetus/ Kansalaisopisto	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	94 000	0	94 000	39 213,75	-54 786,25	41,7
Toimintamenot	-420 397	20 000	-400 397	-270 496,95	129 900,05	67,6
Toimintakate	-326 397	20 000	-306 397	-231 283,20	75 113,80	75,5
Kirjasto- ja kulttuuri- toimi	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	11 830	0	11 830	20 927,77	9 097,77	176,9
Toimintamenot	-512 474	0	-512 474	-534 591,25	-22 117,25	104,3
Toimintakate	-500 644	0	-500 644	-513 663,48	-13 019,48	102,6
Liikuntatoimi	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	12 000	0	12 000	18 798,89	6 798,89	156,7
Toimintamenot	-170 194	0	-170 194	-165 371,55	4 822,45	97,2
Toimintakate	-158 194	0	-158 194	-146 572,66	11 621,34	92,7
Lasten päivähoido	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	255 596	0	255 596	211 831,59	-43 764,41	82,9
Toimintamenot	-2 701 723	-20 000	-2 721 723	-2 654 859,40	66 863,60	97,5
Toimintakate	-2 446 127	-20 000	-2 466 127	-2 443 027,81	23 099,19	99,1
PERUSTURVA- LAUTAKUNTA	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	27 592 251	0	27 592 251	29 155 082,08	1 562 831,08	105,7
Toimintamenot	-58 320 097	0	-58 320 097	-59 686 424,34	-1 366 327,34	102,3
Toimintakate	-30 727 846	0	-30 727 846	-30 531 342,26	196 503,74	99,4
Ehkäisevä terveyden- huolto	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	5 900	0	5 900	8 922,50	3 022,50	151,2
Toimintamenot	-1 173 073	0	-1 173 073	-1 254 699,66	-81 626,66	107,0
Toimintakate	-1 167 173	0	-1 167 173	-1 245 777,16	-78 604,16	106,7

Sairaanhoito	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 527 590	0	1 527 590	2 992 412,63	1 464 822,63	195,9
Toimintamenot	-11 710 438	0	-11 710 438	-12 302 378,13	-591 940,13	105,1
Toimintakate	-10 182 848	0	-10 182 848	-9 309 965,50	872 882,50	91,4
Erikoissairaanhoito	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	60 100	0	60 100	91 979,01	31 879,01	153,0
Toimintamenot	-18 940 263	0	-18 940 263	-16 353 739,36	2 586 523,64	86,3
Toimintakate	-18 880 163	0	-18 880 163	-16 261 760,35	2 618 402,65	86,1
Hammashuolto	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	489 335	0	489 335	507 163,29	17 828,29	103,6
Toimintamenot	-1 560 078	0	-1 560 078	-1 944 313,27	-384 235,27	124,6
Toimintakate	-1 070 743	0	-1 070 743	-1 437 149,98	-366 406,98	134,2
Sosiaalityö	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	20 957 998	0	20 957 998	20 446 781,68	-511 216,32	97,6
Toimintamenot	-3 951 283	0	-3 951 283	-5 143 842,23	-1 192 559,23	130,2
Toimintakate	17 006 715	0	17 006 715	15 302 939,45	-1 703 775,55	90,0
Kehitysvammahuolto	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	565 200	0	565 200	608 892,08	43 692,08	107,7
Toimintamenot	-3 400 598	0	-3 400 598	-3 299 446,19	101 151,81	97,0
Toimintakate	-2 835 398	0	-2 835 398	-2 690 554,11	144 843,89	94,9
Koti- ja vanhustyö	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 986 128	0	3 986 128	4 498 930,89	512 802,89	112,9
Toimintamenot	-17 584 364	0	-17 584 364	-19 388 005,50	-1 803 641,50	110,3
Toimintakate	-13 598 236	0	-13 598 236	-14 889 074,61	-1 290 838,61	109,5
MERIKANTO-OPISTO	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	448 010	0	448 010	455 517,95	7 507,95	101,7
Toimintamenot	-1 441 215	0	-1 441 215	-1 430 369,16	10 845,84	99,2
Toimintakate	-993 205	0	-993 205	-974 851,21	18 353,79	98,2
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	7 752 712	13 860	7 766 572	7 856 056,18	89 484,18	101,2
Toimintamenot	-8 252 999	-56 860	-8 309 859	-8 032 658,99	277 200,01	96,7
Toimintakate	-500 287	-43 000	-543 287	-176 602,81	366 684,19	32,5

Hallinto	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 594 960	13 860	1 608 820	1 637 293,28	28 473,28	101,8
Toimintamenot	-2 721 388	-56 860	-2 778 248	-2 754 613,37	23 634,63	99,1
Toimintakate	-1 126 428	-43 000	-1 169 428	-1 117 320,09	52 107,91	95,5
Ylläpito ja rakentaminen	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	5 469 582	0	5 469 582	5 508 279,69	38 697,69	100,7
Toimintamenot	-5 057 603	0	-5 057 603	-4 732 594,73	325 008,27	93,6
Toimintakate	411 979	0	411 979	775 684,96	363 705,96	188,3
Vesihuoltolaitos	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	688 170	0	688 170	710 483,21	22 313,21	103,2
Toimintamenot	-474 008	0	-474 008	-545 450,89	-71 442,89	115,1
Toimintakate	214 162	0	214 162	165 032,32	-49 129,68	77,1
VIRTAIN KAUPUNKI YHTEENSÄ	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	38 461 387	13 860	38 475 247	40 377 478,42	1 902 231,42	104,9
Toimintamenot	-84 690 859	-310 660	-85 001 519	-85 974 187,86	-972 668,86	101,1
Toimintakate	-46 229 472	-296 800	-46 526 272	-45 596 709,44	929 562,56	98,0
VIRTAIN KAUPUNKI ilman Ruoveden palvelutuettoa	TA2021	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	15 142 324	13 860	15 156 184	17 134 560,01	1 978 376,01	113,1
Toimintamenot	-61 395 796	-310 660	-61 706 456	-62 759 445,27	-1 052 989,27	101,7
Toimintakate	-46 253 472	-296 800	-46 550 272	-45 624 885,26	925 386,74	98,0

3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Vuoden 2021 kesäkuussa järjestettiin kuntavaalit. Vaalit siirtyivät huhtikuulta kesäkuulle ja uusi valtuusto aloitti toimintansa elokuussa. Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tehtävät on määritelty kuntalain (410/2015) 14 §:ssä. Virtain kaupunginvaltuuston 27 paikkaa toimikaudella 2021–2025 jakautuvat seuraavasti:

Suomen Keskusta r.p. 8

Virtain Valtin yhteislista 6

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. 5

Perussuomalaiset r.p. 4

Vasemmistoliitto r.p. 2

Kansallinen Kokoomus r.p. 1

Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. 1

Valtuutetuista naisia on 10 ja miehiä 17.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto:

Jarmo Vehmas, puheenjohtaja

Keijo Kaleva, 1. varapuheenjohtaja

Satu Solja, 2. varapuheenjohtaja

Katja Kotalampi 3. varapuheenjohtaja

Kaupunginvaltuusto kokousti vuoden 2021 aikana kahdeksan kertaa. Lisäksi vuoden aikana pidettiin valtuustoseminareja ja tilaisuuksia aiheina mm. soteuudistus, elinkeinoasiat ja kaupunginjohtajan valinta sekä talousarvio ja strategia.

Helmikuussa 2021 kaupunginvaltuusto valitsi uudeksi kaupunginjohtajaksi Henna Viitasen. Maaliskuussa 2021 kaupunginvaltuusto päätti kaupungin omistamien teollisuus- ja tuotantokäytössä olevien rakennusten siirrosta liiketoimintasiirrolla perustettavalle yhtiölle. Vuoden 2020 tilinpäätös hyväksyttiin valtuuston kesäkuun kokouksessa. Uusi kaupunginvaltuusto järjestäytyi elokuun kokouksessa, jolloin valittiin jäsenet muun muassa kaupungin toimielimiin. Myös hallintosääntöä muutettiin kahdesti vuonna 2021. Elokuussa tehtiin muutoksia valtuuston puheenjohtajiston lukumäärään sekä tarkastuslautakunnan jäsenten lukumäärään, marraskuussa päätettiin muutoksista yhtenäiskoulun rehtorin ratkaisuvallasta sekä lisättiin hallintosääntöön määräykset liittyen normaalista toimivallasta poikkeamiseen. Viimeinen sosiaali- ja terveystaloudelliset sisältyvät talousarvio hyväksyttiin marraskuussa. Joulukuussa hyväksyttiin kuntakonsernin strategia vuosille 2022-2025.

Vuonna 2021 tehtiin 18 valtuustoaloitetta, joiden käsittely on edennyt seuraavasti:

- Valtuustoaloite / Alueellisten jätepisteiden tonttien sopimusten päivittämisestä ja niiden hallinnasta sekä omistajaohjauksesta Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite / Koronan leviäminen kuriin Virroilla. Asia on aloitteena loppuun käsitelty
- Valtuustoaloite katujen talvikunnossapidosta. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite työterveyshuoltopalvelujen sopimuksesta. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite / kuntayhtiöiden hallitusten jäsenten toimikauden muuttamisesta. Asia on aloitteena loppuun käsitelty
- Valtuustoaloite / Metsien hyödyntäminen harkintaan. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite / Vuokralaisille tarjottava mahdollisuus ostaa teollisuuskiinteistöt. Asia on aloitteena loppuun käsitelty
- Valtuustoaloite Virtain kaupungin talviliikuntamahdollisuuksien hyödyntämisestä. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite / Monipaikkaisuudessa on mahdollisuuksia Virroilla - valokuituverkko kaupungin vuokra-asuntoihin. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite Puttosharjun alueen kunnostamisesta monipuoliseen virkistyskäyttöön. Aloitteen käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite / Jigi- ja perhokalastuskurssin järjestämisestä sekä ohjattujen tutustumisten järjestämisestä kunnan nähtävyyksiin ja vesistökuunnostushankkeisiin. Asia on aloitteena loppuun käsitelty
- Valtuustoaloite selvityksen tekemisestä liikenneyhteyden luomiseksi Virroilta Haapamäelle huomioiden Haapamäeltä eri suuntiin liikkuvat junavuorot. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite / ilmaisesta aamupalasta perusopetuksen oppilaille. Asian käsittely on kesken.

- Valtuustoaloite Inkantien ja jalkakäytävän perusrannuksesta. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite kokoontumistilasta kuntalaisten käyttöön. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite Hyvinvoiva Virrat ohjausryhmän muodostamisesta. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite Virtain kaupungin luontopolkujen ja retkeilykohteiden opasteiden kuntoselvityksestä. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite korjaus- ja saneerausinvestointien turvaamisesta. Asian käsittely on kesken.

Aiemmilta vuosilta on valmistelematta ja käsittelemättä viisi aloitetta vuodelta 2019 sekä seitsemän aloitetta vuodelta 2020.

Kaupunginvaltuuston menot ovat kokonaisuutena hieman alentuneet. Kokouspalkkiot hieman nousivat kasvaneen kokous- ja seminaarimäärän johdosta, mutta muut kulut puolestaan alenivat. Muista kuluista merkittävin muutos tapahtui valtuustosalin vuokratuloissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

Kaupunginvaltuusto

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot				0		0,00	
Toimintamenot	-78 615,59	-89 778	0	-89 778	-73 453,12	16 324,88	81,8
Toimintakate	-78 615,59	-89 778	0	-89 778	-73 453,12	16 324,88	81,8

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan kuntalain mukaisena tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnissa huomiota kiinnitetään toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunta huolehtii myös kaupungin ja sen tytäryhteisön tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoo sidonnaisuusilmoituksia ja raportoi niistä kaupunginvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2021 10 kertaa. Kuultavina ovat olleet kaupunginjohtaja, talousjohtaja, henkilöstöpäällikkö, kaavoitus- ja kehittämispäällikkö, sosiaali- ja terveysjohtaja, tekninen johtaja, elinvoimapäällikkö sekä Virtain Yrityspalvelu Oy:n, Kiinteistö Oy Virtain Vuokratulojen ja Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntoloiden toimitusjohtaja. Tarkastuslautakunta on myös kuullut tilintarkastusyhtiö BDO Oy:n JHT tilintarkastaja Ari Virolaista ja Sanna-Mari Pääkköstä tarkastustyön etenemisestä sekä siinä esiintyneistä havainnoista. Tarkastuslautakunta on käsitellyt päivitettyä sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 30.11.2021. Sidonnaisuusilmoitukset on annettu tiedoksi kaupunginvaltuustolle 13.12.2021.

Keväällä 2019 kilpailutettiin Virtain kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut sekä kaupungin tytäryhteisöjen tilintarkastuspalvelut vuosille 2019-2020 (optio 2021). Kaupunginvaltuusto valitsi tilintarkastusyhteisöksi BDO Oy:n. Kaupunginvaltuusto päätti 22.2.2021 kokouksessaan käyttää optiovuoden.

Tarkastuslautakunnan talous toteutui vuonna 2021 odotetusti.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot				0		0,00	
Toimintamenot	-31 390,86	-27 180	0	-27 180	-24 950,18	2 229,82	91,8
Toimintakate	-31 390,86	-27 180	0	-27 180	-24 950,18	2 229,82	91,8

3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vuonna 2021 järjestettiin kuntavaalit. Kuntavaalit oli alun perin määrätty pidettäväksi 18.4.2021. Oikeusministeriö tiedotti 8.3.2021 kuntia, että nopeasti pahenevan koronavirustilanteen takia kuntavaalit siirtyvät ja uusivaalipäivä on sunnuntaina 13.6.2021 samalla päätettiin pidentää ennakoäänestysaikaa. Laki vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä (256/2021) tuli voimaan 29.3.2021. Kuntavaalien vaalipäivä pidettiin sunnuntaina 13.6.2021. Ennakoäänestys kotimaassa pidettiin 26.5.–8.6.2021 ja ulkomailla 2.–5.6.2021. Vaaleissa valittavien valtuustojen toimikausi alkoi 1.8.2021.

Vuoden 2021 kuntavaaleista maksettiin aiheutuneista vaalimenoista kertakorvaus kunnille. Oikeusministeriö vahvisti vaalilain (714/1998) 188 §:ssä ja vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä annetun lain (256/2021) 3 §:ssä tarkoitetun kunnalle suoritettavan kertakorvauksen määräksi 1,4 euroa jokaiselta vuoden 2021 kuntavaalien lainvoimaiseen äänioikeusrekisteriin otetulta kunnan asukkaalta, kuitenkin vähintään 1500 euroa. Ennakoäänestysajan pidentämisestä sekä koronapandemian aiheuttamista muista poikkeusjärjestelyistä ja suojaumisesta johtuen menot ylittyivät. Oikeusministeriöltä saadun korvauksen johdosta toimintakate pysyi talousarvion puitteissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0,00	0	0	0	7 756,00	7 756,00	
Toimintamenot	0,00	-25 300	0	-25 300	-32 360,40	-7 060,40	127,9
Toimintakate	0,00	-25 300	0	-25 300	-24 604,40	695,60	97,3

3.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO

Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja koordinoi kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupungin toiminta-ajatuksen ja valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii hallinto- ja elinvoimaosasto, joka jakautuu kahteen tulosityksikköön elinvoimapalveluihin sekä hallintoon ja talouteen.

Elinvoimapalveluihin kuuluvat kaupungin kehittäminen, viestintä ja markkinointi, elinkeino- ja työllisyyspalvelut, maankäyttö ja kaavoitus sekä rakennus- ja ympäristövalvonta.

Lakisääteliset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Työllistämisen ja työpajatoiminnan tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivointisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Työllistämiseen kuuluu palkkatukityöllistäminen, kuntouttava työtoiminta, etsivä nuorisotyö ja kaupungin työpajat, jotka muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Hallinnon ja talouden tulosityksikkö vastaa talous- ja tietohallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä.

Kaupunginkanslia vastaa kaupungin asianhallinnan toimivuudesta sekä hallinnon valmistelusta, joista keskeisimpinä tehtävinä ovat kaupungin kirjaamoon ja asiakaspalvelupisteen ylläpitäminen, kaupunginhallituksen ja -valtuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävät, kaupungin tietosuojan kehittäminen sekä vaalien järjestäminen keskusvaalilautakunnan ohjauksessa.

Tietohallinto johtaa, koordinoi ja kehittää koko kaupungin tietohallintoa sekä järjestää itse tai ostopalveluna kaikille asiakkailleen määriteltyjä ICT-palveluja.

Talushallinto vastaa kaupungin talushallinnon tehtäväalueesta sisältäen palkanlaskennan, maksuliikenteen ja kirjanpidon. Talushallinto vastaa mm. talousarvion ja tilinpäätöksen valmistelusta sekä kustannuslaskennan ja raportoinnin kehittämisestä.

Alla on kuvattu Hallinto- ja elinvoimaosaston organisaatio.

Henkilöstö

	31.12.2021	31.12.2020	MUUT
Elinvoimapalvelut	15,4	16,5	-1,1
Hallinto ja talous	20,0	17,0	+3,0*
Yhteensä	34,4	33,5	0,9

* henkilöstöpäällikkö aiemmin elinvoimapalveluissa, määräaikainen projektityöntekijä ja osa-aikainen/määräaikainen kirjanpitoapulainen

Elinvoimapalveluiden henkilöstö: kaupunginjohtaja, kaavoitus- ja kehittämispäällikkö, elinvoimapäällikkö, palveluohjaaja (työllisyyden kuntakokeilu), kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja, kolme työsuunnittelijaa, etsivän nuorisotyön yksilöohjaaja, markkinointi- ja yrityskoordinaattori, osa-aikainen elinkeinoasiantuntija rakennustarkastaja, lupavalmistelija, ympäristötarkastaja, kiinteistösihteeri lisäksi työllistettyjä kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa 10

Hallinnon ja talouden henkilöstö:

kanslia 5 (talousjohtaja, oto. hallintojohtaja, asianhallintasihteeri, 1 palveluneuvoja, hallintosihteeri, osa-aikainen palveluneuvoja, määräaikainen projektityöntekijä)

taloushallinto 10 (henkilöstöpäällikkö, va. taluspäällikkö, 2 kirjanpitäjää, 2 taloussihteeriä (toinen osa-aikainen), 4 palkkasihteeriä, osa-aikainen kirjanpitoapulainen)

tietohallinto 4 (tietohallintopäällikkö, IT-asiantuntija, IT-tukihenkilö ja määräaikainen IT-tukihenkilö)

monistamo 0,5 (monistamonhoitaja)

Strategian lähtökohtana on *visio*: ”Onnistu Virroilla – Tiekartta tulevaisuuteen”. Konsernistrategian keskeiset tavoitteet yhteisen tulevaisuuden tekijöinä ovat:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2021 ovat:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2021	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteutuminen 2021
Kivijalkana henkilöstö	Uuden henkilöstöhallinnon järjestelmän laaja-alainen hyödyntäminen sekä esimiestyön helpottaminen ja kehittäminen	Henkilöstö- ja esimieskoulutukset, vähintään 3 kpl Koulutus- ja henkilöstösuunnitelman laatiminen/päivittäminen	Teams –koulutus sekä saavutettavuuteen liittyviä koulutuksia järjestetty keväällä digihankkeen puitteissa O365 –työvälineistä (Word, Excel, PowerPoint Outlook) järjestetään koulutusta lokakuussa.
Kivijalkana Talous	Konserniohjauksen jalkauttaminen	Konserniyhtiöiden yhtiöjärjestysten läpikäynti ja tarvittavien muutosten tekeminen Konserniohjeen käsittely konserniyhtiöiden hallituksessa, raportointi kaupunginhallitukselle 28.2.2021 mennessä.	Kevään yhtiökokousten yhteydessä käyty läpi yhtiöjärjestysten muutostarpeet ja muutoksia tehty Kiinteistö Oy Virtain Vuokralojen ja Virtain Energia Oy:n osalta.
	Tukitoimintojen tehostaminen	Selvitys keskitetyistä toimistopalveluista laadittu	Selvitetään osana hallinnon organisaatiomuutosta sekä sote-uudistukseen valmistautuessa

	Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittäminen	Päivitys aloitettu, sisäisen valvonnan arvioinnin lomake on otettu käyttöön. Osallistuminen sisäisen tarkastuksen palvelujen yhteishankintaan.
Onnistuva Virrat	Onnistuminen hankinnoissa	Hankintojen vuosikello ja markkinavuoropuhelu Hankintakoulutus	Ehdotus uudeksi hankintaohjeeksi hyväksyttävänä KH:ssa 28.3.2022
	Kaupungin elinvoimaisuuden kehittäminen	Rakennusjärjestyksen hyväksyminen Myydyt tontit / vuosi Rakennus- ja ympäristölupien määrä / vuosi ja lupien käsittely-aika Strategian tavoitteiden seuranta ja uuden kuntastrategian laadinnan aloittaminen	Aloitettu, rakennusjärjestyksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ollut nähtävillä tammikuussa 2021. Valmistelu kesken Myyty 11 tonttia Rakennusluvut 135 (309 sisältäen kaikki lupatyypit), ympäristö- ja maa-ainesluvut yht. viisi Toteutuminen valtuustokauden päättyessä käsitelty valtuustossa. Uusi strategia hyväksytty 13.12.2021
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Yhteistyön kehittäminen Tredun, muiden koulutuksenjärjestäjien sekä yritysten kanssa Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen	Koulutusten ja koulutuslinjojen toteutuminen yritysten tarpeiden mukaisesti Vapaa-ajanasukasyhteistyön aktivoiminen	Tredussa on käynnistynyt yhteensä kuusi linjaa TAMK:n tammikuussa alkaviin koulutuksiin on ollut ensisijaisia hakijoita yhteensä 250 Toimitettu perinteinen vapaa-ajanasukaskirje, jonka yhteydessä ohjeet sähköiseen kyseilyyn
Vastuullinen Virrat	Työllisyyden vahvistaminen Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen	Pirkanmaan kuntakokeilun käynnistäminen Eri kohderyhmien tilaisuudet 10 /vuosi	Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilu käynnistynyt Koronanrajoitusten johdosta tilaisuuksia ei ole järjestetty
Uudistuva Virrat	Digitalisaation edistäminen	Toimintamallien digitalisointi yhteishankkeiden mukaisesti	Osallistuminen kahteen kuntien yhteiseen digihankkeeseen, joiden myötä järjestetty henkilöstölle koulutusta sekä

			otettu käyttöön sähköinen lomake sekä käynnistetty sähköisen allekirjoituksen koe-käyttö. Sähköinen kokousjärjestelmä käytössä kaikilla toimielimillä, joilla se on tarkoituksenmukaista.
		Tietohallinnon toimintasuunnitelman päivittäminen	Tietohallinnon toimintasuunnitelma hyväksytty 20.12.2021
		Tiedonohjaussuunnitelman hyväksyminen ja Dynasty versionvaihto	Dynasty 10 otettu käyttöön 1.11.2021 alkaen. Tiedonohjaussuunnitelma on käytössä, mutta ei ole vielä lopullisessa muodossaan.
		Automaattisen talousraportoinnin käyttöönotto	Automaattinen talousraportointi otettu käyttöön

Tavoitteiden toteutuminen 2021

Talousarviossa 2021 koko kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talous on yhdistetty Hallinto- aja elinvoimapaalvelujen tulosalueeseen. Kokonaisuutena toimielimen taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarviota myönteisemmin. Talousarviomuutokset sisälsivät avustukset Virtain Jäähalli Oy:lle koronapandemian aiheuttamien tulonmenetysten kompensoimiseksi ja Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntoloiden lainanlyhennyksiin sekä aluetukiavustusten korotukseen, korotuksen henkilöstön Smartum-etuun sekä lisämäärärahan Microsoft 365 -lisenssien hankintaan. Operatiivisten tavoitteiden osalta osa tavoitteista toteutui. Tilinpäätöksen 2020 lukuihin ei sisälly Ympäristövalvonnan lukuja, mikä osaltaan aiheuttaa kasvua vuosien 2020 ja 2021 välillä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 090 119,07	2 019 185	0	2 019 185	2 180 872,11	161 687,11	108,0
Toimintamenot	-3 892 059,14	-4 299 107	-253 800	-4 552 907	-4 423 452,09	129 454,91	97,2
Toimintakate	-1 801 940,07	-2 279 922	-253 800	-2 533 722	-2 242 579,98	291 142,02	88,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-290,62	0	0	0	-936,59	-936,59	
Poistot	-563 817,22	-668 950	0,00	-668 950	-602 516,53	66 433,47	90,1
Yli/alijäämä	-2 366 047,91	-2 948 872	-253 800	-3 202 672	-2 846 033,10	356 638,90	88,9

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tunnusluvut

	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021
Kaupunginvaltuuston kokousasioiden määrä	108	83	89	82	118
Äänestysten määrä kaupunginvaltuustossa	5	7	2	0	1
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginvaltuustossa	0	0	1	0	0
Kaupunginhallituksen kokousasioiden määrä	445	395	409	365	428
Äänestysten määrä kaupunginhallituksessa	3	1	3	0	0
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginhallituksessa	11*	9	9	4	7
Oikaisuvaatimusten määrä	1	2	1	0	2

Tukityöllistettyjen määrä**	61	39	32	36	24
Perustetut uudet yritykset	23	25	15	25	35
Työmarkkinatuen piirissä	119	108	100	113	123
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet	120	107	109	101	71
Rakennuslupapäätökset	101	78	79	96	135
Tuotetut palkkalaskelmat	17 325	17 794	17 930	15 637	7 758
Kirjanpitovientien määrä	478 245	513 544	503 156	480 692	491 112

* Viidessä asiassa käyty yleiskeskustelu ja palautettu asia jatkovalmisteluun, kolmessa asiassa palautettu lautakunnalle takaisin valmisteluun.

**sisältää myös osaston omalla rahalla palkatut henkilöt, joihin on saatu palkkatukea

Kaupunginvaltuuston 8.4.2019 hyväksymä tasapainottamisohjelma on kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta toteutunut seuraavasti:

Kaupunginhallitus Toimenpiteen kuvaus ja toteutustapa	Vaikutus toimintaan ja palveluihin	Vaikutus/Euroa			Toteutuminen
		2019	2020	2021	
Ei osoiteta työllistettyä Virtain kyläilykahvilaan	Ei vaikutuksia kaupungin toimintaan. Pitkään jatkunut tuki vääristää kilpailua.	14 895	14 895	14 895	Toteutuu
Nuorten työpajaan ei palkata erillistä ohjaajaa.	Ei vaikuta palveluihin merkittävästi, sillä ohjaaminen hoidetaan työpajatoiminnan järjeistämällä.	8 000	8 000	8 000	Toteutuu (toiminta osana muiden työpajojen toimintaa, toimintaan on saatu hankerahoitusta)
Henkilöstöjärjestelyt, osa-aikaistaminen, eläköitymiset	Palvelut voidaan järjestää nykytasolla työtehtäviä uudelleen organisoimalla	8 000	16 000	32 000	Toteutunut osittain, talousraportoinnin uudistus ja tietojen toimittaminen hyvinvointialueelle on aiheuttanut lisätyötä
Opiskelija-asuntoloiden tilanteen ratkaiseminen	Ei vaikutusta toimintaan		45 000	90 000	Toteutunut osittain, avustuksen määrää saatu vähennettyä noin 40 000 euroa.
ICT-säästöt, osassa kustannukset/säästöt kohdistuvat kaikille osastoille	Ei vaikutusta palveluihin/toimintaan. Toteutus pääosin sopimusten kilpailutuksin		10 000	10 000	ei ole toteutunut, osassa toiminnassa saatu säästöjä, mutta digitalisaatio ja mm. etätyöskentelyn lisääminen on kasvattanut vaatimuksia mm. tietoturvan, yhteyksien ja laitteiden suhteen
Kumulatiivinen säästö yhteensä		30 895	93 895	154 895	
Vuotuinen lisäys		30 895	63 000	61 000	

3.4.1 Elinvoimapalveluiden yksikkö

Elinvoimapalveluiden alaiseen toimintaan kuuluvat kaupungin elinkeinopolitiikka, työllistäminen (työpajat, työllisyystyöt), maaseututoimi, hankkeet, hallituksen myöntämät avustukset, kaavoitus ja kehittäminen sekä ympäristövalvonta. Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Kaavoitus

Kaupunginvaltuustossa ei hyväksytty uusia kaavoja tai kaavamuutoksia vuonna 2021. Uuden Keiturinsalmen alueen kunnallistekniikka on rakennettu vuonna 2021 ja tonttien pohjahinnat päätettiin 4.10.2021. Tonttien myynti käynnistyy maaliskuussa 2022.

Marttisen saaren kehittämissuunnitelman sen hetkinen versio on ollut nähtävillä tammi-helmikuussa 2020. Nähtävilläolo toteutettiin avoimena verkkokyselynä, johon annettiin kaikkiaan 74 vastausta. Kehittämissuunnitelmasta antoivat lausunnon myös Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan Ely-keskus, Pirkanmaan maakuntamuseo sekä Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kehittämissuunnitelmatyötä jatkettiin loppuvuodesta 2020, jolloin päätettiin hankkia konsepti- ja ideasuunnitelma Studio Puisto Arkkitehdit Oy:ltä. Ohjausryhmä kävi läpi suunnitelmaa huhtikuussa 2021 ja kaupunginhallitus iltakoulussaan toukokuussa 2021.

Suunnitelman jatkotyöstäminen on viivästynyt rekrytointien sekä valtuustokauden vaihtumisen myötä. Kaupunginjohtaja ja kaavoitus- ja kehittämisspäällikkö ovat käyneet keskustelun 1.2.2022 Studio Puisto Arkkitehdit Oy:n asiantuntijoiden kanssa työn jatkoetenemisvaihtoehdoista. Kaupunginhallitus on 7.2.2022 päättänyt, että viimeisen vaiheen selvitys tehdään Lomasaaren alueen osalta.

Rakennusjärjestyksen uudistaminen aloitettiin kaupunginhallituksen päätöksellä 6.10.2020 § 268 ja rakennusjärjestyksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ollut nähtävillä tammikuussa 2021.

Vuoden 2021 aikana käsiteltiin ainoastaan yksi lomarakennuspaikan muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön.

Kaupunki ei ostanut maa-alueita vuoden 2021 aikana. Kaupunki myi yhden vapaa-ajan asunnon tontin ja yhden vakituiseen asumiseen tarkoitetun tontin, yritystonteista tehtiin yhteensä viisi kauppaa, joissa myytiin yhdeksän erillistä kiinteistöä/määräalaa. Myytyjen maa-alueiden kauppahinnat olivat yhteensä noin 160 000 euroa ja pinta-alat noin 66 000 m².

Uusi kaavoitus- ja kehittämisspäällikkö aloitti virassaan marraskuussa 2021.

Elinkeinotoiminta

"Kasvua viennistä Pohjois-Pirkanmaan teollisuusyrityksille" (Vienti Voimala) -hankkeen toteutusta on jatkettu vuonna 2021 ja hankkeen toteutukselle saatiin jatkoaikaa vuoden 2021 loppuun, koska hankkeen toteutuksessa ei voitu edetä suunnitellulla aikataululla koronapandemian johdosta. Uusi elinvoimapäällikkö aloitti virassaan 17.5.2021. Vuoden 2021 aikana on kehitetty kaupungin markkinointia ja viestintää.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun kanssa on jatkettu yhteistyötä.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöjaoksella oli vuoden 2021 aikana 6 kokousta. Vuoden aikana on edelleen työskennelty osittain etänä covid 19-epidemian vuoksi. Jaos käsitteli vuoden aikana muun muassa työehtosopimuksen mukaisen järjestelyerän jakamisen sekä KVTES:n henkilökohtaisten lisien tarkistamisen. Lisäksi henkilöstöjaos linjasi autoedun myöntämisen periaatteista kaupunkikonsernissa ja hyväksyi rekrytointiohjeen. Vuoden aikana on jalkautettu uuden HR -järjestelmän käyttöä. Keiturin Sote Oy:n palkanlaskenta siirtyi Monetra Pirkanmaa Oy:n hoidettavaksi loppuvuonna 2020 ja järjestelyä on jatkettu toistaiseksi hyvinvointialueuudistuksen varmistuttua. Henkilöstöhallintoa on vuoden aikana työllistänyt tiedonkeruu hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön osalta. Henkilöstöpäällikkö on toiminut palkanlaskennan esimiehenä talous- ja hallinto-osaston tehtäväjärjestelyjen myötä 18.3.2021 alkaen.

Työllistäminen, kuntouttava työtoiminta ja etsivä nuorisotyö

Työllistämisen ja työpajatoiminnan tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivointisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Palkkatukityöllistäminen, kuntouttava työtoiminta, etsivä nuorisotyö ja kaupungin työpajat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ja antaneet entistä paremmat mahdollisuudet tukityöllistämisen kehittämiseen ja koordinoitiin. Vuonna 2021 palkkatukityöllistämisen menot toteutuivat suunnitellusti alittaen hieman talousarvion tason. Kokonaisuutena työllistämistoiminnan talousarvio ylittyi noin 141 000 euroa, josta merkittävin ylitys oli työmarkkinatuen kuntaosuuden ylittyminen 85 000 eurolla ja kuntouttavat työtoiminnan avustustulon alittuminen noin 35 000 eurolla. Ylitys pystyttiin kattamaan muulla toiminnalla. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on vaikuttanut yrittäjien mahdollisuus saada väliaikaisesti työmarkkinatukea tavallista kevyemmin ehdoin koronaviruspandemian aikana. Ensimmäinen vastaava työttömyysturvalain väliaikainen muutos tuli voimaan 8.4.2020, ja sen voimassaoloa jatkettiin useaan otteeseen koronaviruspandemian jatkuessa. Muutos on voimassa helmikuun 2022 loppuun. Päätoimisesti yrittäjänä työllistyneellä on oikeus työttömyysetuuteen lähtökohtaisesti sen jälkeen, kun yritystoiminta on lopetettu kokonaan. Korona-aikana yrittäjät ovat voineet väliaikaisesti saada työmarkkinatukea, jos päätoiminen työskentely on päättynyt

tai tulot vähentyneet koronapandemian vuoksi. Vuonna 2021 on edelleen jatkettu työllistettyjen palkkaamista myös osasto- ja määrärahoista. Kaupunginhallituksen määrärahoista on palkattu työllistettyjä lähinnä kuntouttavan työtoiminnan ohjaamiseen, terveyskeskuksen kahvioon sekä velvoitetyöllistettyjen palkkaamiseen. Koronaepidemian johdosta velvoitetyötä ei järjestetty 1.7.2020 alkaen. Velvoitetyötä alettiin järjestämään 1.1.2021 alkaen, mikä lisäsi työllistettyjen määrää. Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilu, jossa myös Virrat on mukana, alkoi 1.3.2021. Työllisyyden kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyy oman kotikuntansa työllisyyspalvelujen asiakkaiksi. Kokeilussa kotikunta vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta asiakkailleen. Kokeilulainsäädäntöä ollaan jatkamassa siihen asti, että TE-palvelut siirtyvät valtaosin kuntiin v.2024. Kokeilun alussa asiakkaita oli 199 ja joulukuussa 228.

Etsivän nuorisotyön yksilöohjaaja on ollut vuonna 2021 yhteydessä 56 nuoreen. Heistä asiakkaaksi jäi 44 nuorta. Asiakkaista 13 nuorta on saatu autettua eteenpäin eri tahoille ja Etsivä Nuorisotyön asiakkuus on päätetty, koska ei enää tarvetta tai nuori on muuttanut pois paikkakunnalta. Etsivä Nuorisotyön toimisto sijaitsee Virtain kaupungin virastotalossa, mutta suurin osa asiakaskontakteista tapahtuu kotikäynnillä tai tapaamisissa mm. kahviloissa. Nuorten omat yhteydenotot suoraan Etsivä Nuorisotyöhön ovat lisääntyneet merkittävästi. Nuoret osaavat hakea apua itselleen tai kavereilleen ongelmien ratkaisemiseksi. Yksinäisyys ja toivottomuus omaa elämää kohtaan on korostunut koronatilanteen vuoksi entisestään. TimeOut-Aikakalisän ohjaajakoulutuksen saaneena yksilöohjaaja on osallistunut kutsuntoihin, joka mahdollistaa tapaamisen virtolaisten nuorten miesten koko ikäluokan kanssa. Kutsunnoissa yksilöohjaaja haastattelee nuoret ja näin nuoren on mahdollista saada jo varhaisessa vaiheessa yksilöohjaajan apua. Asepalveluksen keskeyttäneistä tulee ilmoitus puolustusvoimilta suoraan Etsivä Nuorisotyöhön. Etsivä Nuorisotyön yksilöohjaaja pitää Tredussa vastaanottoa 1-2 kertaa kuukaudessa ja järjestää siellä myös erilaisia projekteja.

3.4.2 Hallinnon ja talouden yksikkö

Hallinnon ja talouden tulosalue vastaa talous- ja tietohallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. Hallinnon ja talouden muodostavat kaupunginkanslia, monistamo, taloushallinto ja henkilöstöhallinto.

Kaupunginkanslia

Kaupunginkanslian keskeisimpiin tehtäviin kuului läpi toimintavuoden 2021 tiedonohjaussuunnitelman eteenpäin vieminen yhdessä osastojen kanssa, asianhallinnan kehittäminen, tietosuoja-asiat ja viestinnän kehittäminen. Asianhallintajärjestelmän uusi versio otettiin käyttöön 1.11.2021 alkaen, mikä on vaikuttanut merkittävästi sekä kaupunginkanslian että osastojen asianhallinnasta ja kokousvalmistelusta vastaavien henkilöiden tehtäviin. Tämän lisäksi toimintavuonna on jatkettu tiedonhallintamallin laatimista sekä työtä kaupungin verkkosivujen kehittämisestä saavutettavuusdirektiiviä vastaavaksi.

Virtain kaupunki on ollut mukana kahdessa digihankkeessa naapurikuntien kanssa. *Saavutettava, vetovoimainen ja kestävä kunta* – hankkeen tavoitteena on ollut uudistaa Juupajoen, Oriveden, Ruoveden, Mänttä-Vilppulan ja Virtain toimintatapoja ja palveluprosesseja sekä parantaa niiden vaikuttavuutta sekä laatua sähköisiä palveluja kehittämällä ja tarjolla olevia ratkaisuja hyödyntämällä. Valtiovarainministeriö myönsi hankkeelle 135 900 euroa. Hanke toteutettiin vuosien 2020-2021 aikana. Hankkeen puitteissa on järjestetty koulutusta henkilöstölle mm. saavutettavuusdirektiivistä sekä Teams-koulutusta. Lisäksi vuonna 2021 on toteutettu sähköisten lomakkeiden käyttöönotto sekä aloitettu uuden intran käyttöönotto. *Digitaalinen tulevaisuus eri kokoisissa kunnissa* -hankkeen tavoitteena on puolestaan kehittää kunnan sähköistä päätöksentekoa ja sitä tukevia prosesseja, edistää kuntalaisten ja palveluiden käyttäjien osallistumista ja vaikuttamista, kehittää etätyötä ja monipaikkaista työtä kunnassa sekä kunnan järjestämien palveluiden digitalisaation edistäminen. Hankkeessa Virtain kaupungin vastuulla on osa-alue Etätyö ja monipaikkainen työ. Käytännössä hankkeen puitteissa on tarkoituksena kehittää kaupungin omia prosesseja siten, että työn tekeminen ei olisi niin paikasta riippuvaa, jolloin palvelujen sujuvuus voitaisiin turvata paremmin myös poikkeustilanteissa kuten korona-aikana. Lisäksi hankkeella on tarkoitus edistää kunnan elinvoimaa mahdollistamalla etätyön tekemistä myös muualta muuttaville kuntalaisille tai vapaa-ajanasukkaille. Hankkeessa on tähän mennessä mm. tehty kysely kaupungin henkilöstölle sekä kuntalaisille etätyöstä, jonka avulla on tarkoitus kartoittaa kehityskohteita, jatkettu intran ja sähköisten lomakkeiden kehittämistä sekä aloitettu sähköisen allekirjoituksen koekäyttö. Hankkeessa on Virtain kaupungin lisäksi mukana Pälkäne, Karkkila, Lohja ja Kuhmoinen. Hanke jatkuu 31.10.2022 saakka.

Tietoturvan ja tietosuojan kehittäminen

Vuoden 2017 aikana on perustettu tietoturvyöryhmä Virtain kaupungille, jonka tarkoituksena on kehittää tietoturvaa, tietosuoja- ja laatia henkilöstölle ohjeita tietosuojaan ja tietoturvaan liittyen. Kaupunginhallitus on nimennyt hallintosihteerin kaupungin tietosuojavastaavaksi ja tietohallintopäällikön tietoturvavastaavaksi. Tietoturvyöryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana 9 kertaa. Tietoturvyöryhmä hyödyntää työssään Arter Oy:n tietosuojamallia ja -järjestelmää, joka otettiin

käyttöön vuonna 2018. Tämä parantaa erityisesti tietosuoja-asetuksen tuomaan osoitusvelvollisuuden todentamista. Toimintavuonna jatkettiin tiedonhallintamallin laatimista käyttämällä Arter Oy:n tiedonhallintamallia.

Henkilöstön koulutuksiin on otettu käyttöön vuonna 2018 nettikoulutus tietosuoja- ja tietoturva asioihin liittyen, jonka suorittamisesta pitää toimittaa esimiehelle todistus. Nettikoulutus on jatkunut siten, että jokaisen uuden työntekijän tulee koulutus käydä, poikkeuksena ovat lyhyet alle 3 kuukauden määräaikaiset työntekijät, joiden tehtäviin ei kuulu henkilötietojen käsittelyä. Tietohallinnon toimintasuunnitelmassa on valittu yhdeksi painopisteeksi tietoturvan ja tietosuojan koulutustoiminnan kehittäminen. Tietoturvan ja tietosuojan painopiste sisältää mm. henkilöstölle suunnatun koulutusportaalin hankinnan. Virtain kaupungilla on voimassa oleva tietoturva- ja tietosuojapolitiikka ja henkilötietojen käsittelyn yleisohje.

Toimintavuoden aikana käynnistettiin O365 hallintamalli, jonka tarkoituksena on luoda yhtenäiset käytänteet Microsoft O365 ympäristössä käytettävien palveluiden ja sovelluksien välillä.

Tietohallinto

Tietohallinnon tehtävänä on tuottaa tukipalveluita Virtain kaupunkikonsernin kaikille palvelualueille, olla digitaalisten palveluiden mahdollistajana sekä kehittää ICT-palveluita strategian mukaisesti.

Vuoden 2021 suurimpia yksittäisiä projekteja on ollut yhtenäiskoulun ICT-ratkaisujen käyttöönotto, tietoliikenneverkon uudistaminen yhdessä kilpailutuksen voittaneen ICT Elmo Oy:n kanssa. Tietoliikenneuudistuksessa on painotettu palveluiden toimivuuteen käyttäjän näkökulmasta, ylläpidon sujuvuuteen ja tietoturvaan. Istekki Oy on kilpailuttanut loppuvuonna palvelinklusterin ja varmistusratkaisun hankinnan palveluna. Tämän osalta käyttöönotto tapahtuu vuonna 2022.

Tietohallinnon palvelutuotantoa on kehitetty mm. liittymässä Istekki Oy:n ns. pienosakkaana. Pienosakkuus mahdollistaa in-house aseman. Istekki tuottaa jatkuvana palveluna palvelimien hallintaa -ja valvontaa, varmistusratkaisujen hallintaa sekä valvontapalvelut yhdessä tietohallinnon kanssa. Lisäksi Istekin rooli korostuu laajoissa ja vaativissa kokonaisuuksissa, missä tarvitaan ulkopuolista resursointia. Yhteistyötä Kuntien Tiera Oy:n kanssa on myös syvennetty vuonna 2021.

Taloushallinto

Vuosi 2021 on ollut taloushallinnon osalta edelleen hyvin työntäyteinen. Palkkahallinnossa on jatkettu uuden palkka- ja HR -järjestelmän jalkautusta, jolla on ollut merkittävä vaikutus sekä palkkahallinnon työtehtäviin, että esimiesten ja työntekijöiden arkeen.

Vuoden 2021 alusta tuli voimaan kuntien taloustietojen raportointiin uusi automaattinen talousraportointi Valtiokonttorille. Vuoden aikana taloushallinnon järjestelmään on tullut useita muutoksia. Vaaditut raportoinnit Valtiokonttorille on saatu tehtyä, mutta onnistuminen on vaatinut hyvin paljon työtä. Toistaiseksi uutta tietokantaa ei ole ollut mahdollista ottaa käyttöön ja asian harkinta tulee ajankohtaiseksi siinä vaiheessa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Merkittävin puristus uudessa raportoinnissa on edessä tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen, kun vuoden 2021 toteumatiedot palveluittain tulee raportoida Valtiokonttorille. Työkuormaa on helpotettu tilapäistyövoimalla.

3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus sekä edistettävä väestön terveyttä. Palveluiden tason on oltava sellainen, että se luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä. Sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen. Se voi tuottaa sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut yksin tai muodostaa keskenään kuntayhtymiä. Kunta voi myös ostaa sosiaali- ja terveyspalveluja muilta kunnilta, järjestöiltä tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Sairaanhoidopiirit järjestävät erikoissairaanhoidon.

Sosiaalipalveluilla tarkoitetaan kunnallisia sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Sosiaalityöhön kuuluu myös yleis- ja erityislainsäädännön mukaisten sosiaalihuollon tehtävien ja palvelujen toteuttaminen. Osana hyvinvoinnin edistämistä kunnan tulee järjestää sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta sekä rakenteellista sosiaalityötä.

Terveyspalvelut kattavat muun muassa erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon. Kuntien selviytymiseksi näiden palveluiden tuottamisesta valtio maksaa kunnille valtionosuutta. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus ja sen painopisteet ja indikaattorit ohjaavat perusturvalautakunnan toimintaa.

Virrat ja Ruovesi muodostavat perusturvan yhteistoiminta-alueen lasten päivähoidon ja ympäristöterveydenhuollon palveluja lukuun ottamatta. Perusturvalautakunta toimii yhteislautakuntana, siten kuin yhteistoimintasopimuksessa on päätetty. Lautakunnan tehtävät ja toimivalta on määritelty Virtain kaupungin hallintosäännössä. Ruoveden palvelut ovat Virtain kaupungin perusturvaosaston järjestämisvastuulla.

Virtain kaupunki ja Keiturin Sote Oy, joka on kaupungin vuonna 2016 perustama ja 100 prosenttisesti omistama yhtiö, hoitavat sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät yhteistyössä. Viranomaispäätökset ovat kaupungin vastuulla.

Perusturvaosastoa johtaa sosiaali- ja terveysjohtaja.

Henkilöstömäärä 31.12.2021

TULOSALUE	Henkilöstö	Henkilöstö	Henkilöstö	Henkilöstö	Muutos	Muutos
	31.12.2021 Virrat	31.12.2021 Ruovesi	31.12.2020 Virrat	31.12.2020 Ruovesi	2020–2021 Virrat	2020–2021 Ruovesi
Sairaanhoito	1	1	1	1	0	0
Hammashuolto	1	1	1	1	0	0
Hallinto- ja sosiaalityö	13,4	9,6	12,4	8,6	1	1
Yhteensä	15,4	11,6	14,4	10,6		

Kunta	Vuosi	Menot	Asukasluku	€/asukas	Muutos % /v
Virrat	2015	25 211 409	7006	3 599	-1,27 %
	2016	26 302 044	6917	3 803	5,67 %
	2017	26 115 406	6844	3 816	0,35 %
	2018	27 281 467	6741	4 047	6,43 %
	2019	28 932 646	6545	4 421	9,23 %
	2020	29 220 801	6516	4 484	1,45 %
	2021	30 712 573	6462	4 752	6,00 %
Ruovesi	2015	19 773 622	4621	4 279	3,74 %
	2016	19 564 196	4565	4 286	0,15 %
	2017	20 063 638	4462	4 497	4,92 %
	2018	19 814 754	4395	4 508	0,27 %

2019	20 169 252	4291	4 700	4,26 %
2020	19 298 839	4214	4 580	-2,57 %
2021	20 079 877	4 154	4834	5,55 %

Konsernistrategiassa perusturvaosastolle asetetut strategisista tavoitteista johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet ja toteutuminen vuonna 2021:

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet/Mittarit	Toteuma
Kivijalka: henkilöstö	Sitoutunut, palveluultis, vastuullinen, kehittyvä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	1. Toteutuneiden kehityskeskusteluiden määrä 2. Sairauspoissaolojen vähentyminen 3. Kunta 10 tulosten paraneminen 4. Koulutuspäivien toteutuminen	1. Sosiaalitoimessa toteutuneita kehityskeskusteluja ei tilastoitu 2. Yksittäinen poissaolo heikentää kokonaisarvioita, etätyö vähentänyt poissaoloja 3. Ei tutkittu vuonna 2021, kehittämistyötä tehty. 4. Suunnitelman mukaisesti toteutunut.
Kivijalka: talous	Kustannustehokkuus	1. Erikoissairaanhoidon ostopalvelun euromääräinen seuranta neljännesvuosittain 2. Oman palvelutuotannon kustannusten aleneminen 3. Uusien toimenpiteiden käynnistäminen yhteistoiminta-alueella 4. Tuotteistaminen (palveluseteli)	1. Toteutunut 2. Ei toteutunut, korona lisännyt henkilöstömenoja, samoin rekrytointihaasteet, jonka vuoksi jouduttu turvautumaan ostopalveluihin ja täydentävään työvoimaan. 3. Digitalisaatio, sitoutuminen PIRSOTE-hankkeeseen 4. Ei toteutunut
Onnistuva yhteistoiminta-alue	Oikea-aikaiset, oikein mitoitettut ja kohdennetut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut	1. Ennaltaehkäisevien ja avopalveluiden määrän lisääntyminen ja raskaiden palvelumuotojen väheneminen (laitoshoidon, erikoissairaanhoidon, huostaanotto, yli 75-vuotiaiden pitkäaikashoidon seuraaminen vrt. Pirkanmaa %) 2. Asiakastytyväisyyskyselyiden toteutuminen ja tulosten paraneminen 3. Oikaisuvaatimusten, muistutusten, kanteluiden ja reklamaatioiden määrä 4. Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelut annetaan määräraajojen puitteissa	1. Tehostettua perhehoitoa lisätty, lapsiperheiden hoidon ja tehostetun tuen tarve lisääntynyt, tehostetun palveluasumisen yksikön siirtyminen kaupungille, täyttöaste korkea, kotihoidon kehittäminen 24/7 edelleen kesken, laitoshoidon purkamisen kesken 2. Ei toteutettu 3. Tiedot eivät vielä käytettävissä 4. Toteutunut
Kumppanien kanssa vahva yhteistoiminta-alue	Sote-yhteistoiminta-alue (Ruovesi, Virrat ja Keiturin Sote Oy) sekä alueen palveluntuottajat ja kolmas sektori toimivat yhdessä asukkaiden hyväksi	1. Yhteistyön syventäminen eri toimijoiden kanssa ja kohtaamispaikkojen toiminnan jatkokehittäminen	1. Käynnistynyt vuonna 2021. Kohtaamispaikat eivät ole toimineet koronan vuoksi

Uudistuva yhteistoiminta-alue	Pirkanmaa-yhteensopivuus alueen sote-palvelut turvaten Digitaalisten palveluiden ja liikkuvien terveyspalveluiden kehittäminen	1. Osallistuminen Pirkanmaan alueen sote-hankkeisiin 2. Perhekeskustoimintamalli käyttöönotto Ruovedellä 3. Digitalisaatio- ja terveysteknologiapalveluiden aktiivinen käyttöönotto yhteistoiminta-alueella 4. Ikääntyneiden palveluissa uusien toimintamallien etsiminen ketterin kokeiluin	1. Aktiivinen osallistuminen PIRSOTE – ja KOMAS-hankkeisiin 2. Tilat eivät ole järjestyneet 3. Otettu käyttöön Videovisit (kotihoito, lääkärin vo), OmaOlo, Elintapaohjauksen sivut käyttöön, sähköisen perhekeskuk- sen kehittäminen ja käyttöönotto 12/21, fysioterapiasuoravastaanoton kehittäminen 4. Axitare-lääkerobotit, koneellinen annosjakelu, CGA ja HTA-tiimien käynnistyminen, PIR-KATI-hankeeseen osallistuminen
Vastuullinen yhteistoiminta-alue	Helposti lähestyttävät, tasarvoiset ja yhdenvertaiset lähipalvelut	1. Kaikkien tavoitettavissa olevat sote-palvelut 2. Matalan kynnyksen palveluiden (lähitori, kohtaamispaikka) juurruttaminen alueelle 3. ”Yhden luukun” periaatteen toteutuminen palveluissa 4. Lähipalveluiden määrittäminen yhteistoiminta-alueelle	1. Toteutunut 2. Koronan vuoksi viivästynyt 3. Toimintaa kehitetty sosiaali- ja terveyspalveluiden kesken ja luotu uusia toimintamalleja 4. Suunnittelu käynnistynyt ja kehittämistä jatketaan osana hyvinvointialueen valmistelua

Tavoitteiden toteutuminen 2021

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	27 439 955,77	27 592 251	0	27 592 251	29 155 082,08	1 562 831,08	105,7
Toimintamenot	-56 505 069,30	-58 320 097	0	-58 320 097	-59 686 424,34	-1 366 327,34	102,3
Toimintakate	-29 065 113,53	-30 727 846	0	-30 727 846	-30 531 342,26	196 503,74	99,4
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0	0	0	-28,28	-28,28	
Poistot	-176 422,50	-72 000	0	-72 000	-181 202,65	-109 202,65	251,7
Yli/alijäämä	-29 241 536,03	-30 799 846	0	-30 799 846	-30 712 573,19	87 272,81	99,7

VIRRAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 868 029,01	4 273 188	0	4 273 188	5 912 163,67	1 638 975,67	138,4
Toimintamenot	-33 959 264,62	-35 025 034	0	-35 025 034	-36 471 681,75	-1 446 647,75	104,1
Toimintakate	-29 091 235,61	-30 751 846	0	-30 751 846	-30 559 518,08	192 327,92	99,4
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,0	0,0	0	-28,28	-28,28	
Poistot	-150 300,42	-48 000	0	-48 000	-153 026,83	-105 026,83	318,8
Yli/alijäämä	-29 241 536,03	-30 799 846	0	-30 799 846	-30 712 573,19	87 272,81	99,7

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	22 571 926,76	23 319 063	0	23 319 063	23 242 918,41	-76 144,59	99,7
Toimintamenot	-22 545 804,68	-23 295 063	0	-23 295 063	-23 214 742,59	80 320,41	99,7
Toimintakate	26 122,08	24 000	0	24 000	28 175,82	4 175,82	117,4
Poistot	-26 122,08	-24 000	0	-24 000	-28 175,82	-4 175,82	117,4
Yli/alijäämä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	

Kaupunginvaltuuston 8.4.2019 hyväksymä tasapainottamisohjelma on perusturvalautakunnan alaisen toiminnan osalta toteutumassa seuraavasti:

Perusturvalautakunta Toimenpiteen kuvaus ja toteutustapa	Vaikutus toimintaan ja palveluihin	Vaikutus/Euroa			Toteutuminen
		2019	2020	2021	
Asiakasmaksutuottojen muuttaminen talousarviossa lähemmäksi 2018 toteumaa		54 000	54 000		Toteutunut
Talkoovapaiden tarjoaminen Keiturin Sote Oy:lle / Vapaaehtoinen lomarahjan vaihto vapaaksi (hallinto, osastonhoitajat, sihteerit.	E.m. toimenpiteet eivät saa aiheuttaa sijaistarvetta.	47 000	47 000		Ei toteutunut
Hoitotarvikkeiden (mm. haavanhoitotuotteet) siirtäminen Tuomilogistiikan hankintasopimuksen piiriin	Tuotevalikoiman tarkastelu, käydään läpi prosessi, jolla tuotteita annetaan asiakkaille ja miten käyttöä seurataan.	16 000	25 000		Toteutunut, ei saavutettu merkittäviä kustannussäästöjä
Uusia asiakkaita ei sijoiteta ulkopuolisiin yksiköihin, jos omissa on tilaa.	Budjetoitu ulkopuolinen kehva-sijoituksen osto vapautunut talousarvion hyväksymisen jälkeen	89 000	89 000		Ei toteutunut
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asunon uudelleenarviointi			120 000		Ei toteutunut
Kumulatiivinen säästö yhteensä		206 000	335 000		
Vuotuinen lisäys		206 000	129 000		

Perusturvalautakunnalle ei asetettu säästötavoitteita vuodelle 2021, koska soteuudistuksen oli tarkoitus toteutua 1.1.2021 alkaen.

3.5.1 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue

Ehkäisevän terveydenhuollon lakisääteisinä tehtävinä ovat väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön turvaaminen sekä eläinten hyvinvoinnin ja hyvän kohtelun edistäminen mukaan lukien ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys. Toimintaan kuuluvat terveysneuvonta, seulonta- ja joukkotarkastukset, yleiset terveystarkastukset äitiys-, lasten- ja aikuisneuvolassa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, työterveyshuolto, eläinlääkintähuolto sekä terveydensuojelu.

Talousarvio ylittynyt Virroilla johtuen Keiturin Sote Oy:n palveluostosta ja hoitotarvikkeista. Ruovedellä syynä ovat laboratorionpalveluiden veloitukset.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	10 321,00	5 900	0	5 900	8 922,50	3 022,50	151,2
Toimintamenot	-1 205 086,25	-1 173 073	0	-1 173 073	-1 254 699,66	-81 626,66	107,0
Toimintakate	-1 194 765,25	-1 167 173	0	-1 167 173	-1 245 777,16	-78 604,16	106,7
Poistot	-4 420,67	0	0	0	-9 721,11	-9 721,11	-
Yli/alijäämä	-1 199 185,92	-1 167 173	0	-1 167 173	-1 255 498,27	-88 325,27	100,0

VIR RAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	8 424,00	4 600,00	0	4 600	7 815,00	3 215,00	169,9
Toimintamenot	-895 000,31	-884 477	0	-884 477	-949 784,90	-65 307,90	107,4
Toimintakate	-886 576,31	-879 877	0	-879 877	-941 969,90	-62 092,90	107,1
Poistot	-3 114,59	0,00	0	0	-8 490,01	-8 490,01	-
Yli/alijäämä	-889 690,90	-879 877	0	-879 877	-950 459,91	-70 582,91	108,0

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 897,00	1 300	0	1 300	1 108	-192,50	85,2
Toimintamenot	-310 085,94	-288 596	0	-288 596	-304 915	-16 318,76	105,7
Toimintakate	-308 188,94	-287 296	0	-287 296	-303 807,26	-16 511,26	105,7
Poistot	-1 306,08	0	0	0	-1 231	-1 231,10	-
Yli/alijäämä	-309 495,02	-287 296	0	-287 296	-305 038,36	-17 742,36	106,2

3.5.2 Sairaanhoidon tulosalue

Lakisääteisenä tehtävänä on kunnan asukkaiden ja muiden kunnan alueella tilapäisesti oleskelevien kiireellinen avosairaanhoito ja ne mielenterveyspalvelut, jotka ovat tarkoituksenmukaista järjestää terveyskeskuksen toimesta. Tulosalueelle kuuluvat seuraavat yksiköt: lääkärit, hoitotarvikejakelu, poliklinikka, sairaankuljetus, laboratorio, röntgen, kuntoutus, sotaveteraanien kuntoutus ja vuodeosasto.

Yhteistoimialueen molemmissa kunnissa sairaanhoidon tulosalueella ylitystä muodostui etenkin koronan johdosta syntyneistä laboratoriokuluista sekä hoito- ja suojaintarvikekuluista. Vuonna 2021 saatiin kuitenkin valti-onavustuksia koronan aiheuttamiin kustannuksiin, mitkä kattoivat lisämenot.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 814 046,36	1 527 590	0	1 527 590	2 992 412,63	1 464 822,63	195,9
Toimintamenot	-11 808 636,20	-11 710 438	0	-11 710 438	-12 302 378,13	-591 940,13	105,1
Toimintakate	-9 994 589,84	-10 182 848	0	-10 182 848	-9 309 965,50	872 882,50	91,4
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	0	-28,28	-28,28	-
Poistot	-90 444,09	-66 000	0	-66 000	-89 452,59	-23 452,59	135,5
Yli/alijäämä	-10 085 033,93	-10 248 848	0	-10 248 848	-9 399 446,37	849 401,63	91,7

VIR RAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 324 684,73	1 022 430	0	1 022 430	2 082 148	1 059 717,60	203,6
Toimintamenot	-7 464 393,87	-6 995 249	0	-6 995 249	-7 682 813	-687 564,02	109,8
Toimintakate	-6 139 709,14	-5 972 819	0	-5 972 819	-5 600 665,42	372 153,58	93,8
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0	0	0	-28	-28,28	
Poistot	-76 076,85	-42 000	0	-42 000	-72 374	-30 373,68	172,3
Yli/alijäämä	-6 215 785,99	-6 014 819	0	-6 014 819	-5 673 067,38	341 751,62	94,3

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	489 361,63	505 160	0,00	505 160	910 265,03	405 105,03	180,2
Toimintamenot	-4 344 242,33	-4 715 189	0,00	-4 715 189	-4 619 565,11	95 623,89	98,0
Toimintakate	-3 854 880,70	-4 210 029	0	-4 210 029	-3 709 300,08	500 728,92	88,1
Poistot	-14 367,24	-24 000	0,00	-24 000	-17 078,91	6 921,09	- 100,0
Yli/alijäämä	-3 869 247,94	-4 234 029	0	-4 234 029	-3 726 378,99	507 650,01	88,0

3.5.3 Erikoissairaanhoidon tulosalue

Erikoissairaanhoidon palveluita ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Ruovesi ja Virrat muodostavat yhteisen tilaajarenkkaan. Tulosalue sisältää myös mielenterveyspalvelut. Erikoissairaanhoidon menot alittivat talousarvion sekä Virtain, että Ruoveden palvelutuotannon osalta, koska kiireetöntä hoitoa ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti koronaepidemian johdosta.

Etenkin Virtain osalta erikoissairaanhoidon menot kasvoivat edelliseen tilinpäätökseen verrattuna, valtuuston myöntämä määräraha kuitenkin riitti ja kokonaistoteuma jäi ennakoitua alhaisemmaksi.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	71 631,45	60 100	0	60 100	91 979,01	31 879,01	153,0
Toimintamenot	-15 755 864,80	-18 940 263	0	-18 940 263	-16 353 739,36	2 586 523,64	86,3
Toimintakate	-15 684 233,35	-18 880 163	0	-18 880 163	-16 261 760,35	2 618 402,65	86,1
Poistot	-2 612,28	0	0	0	-2 462,29	-2 462,29	
Yli/alijäämä	-15 686 845,63	-18 880 163	0	-18 880 163	-16 264 222,64	2 615 940,36	86,1

VIR RAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	68 946,45	56 200	0	56 200	85 406,01	29 206,01	152,0
Toimintamenot	-9 424 295,86	-11 310 561	0	-11 310 561	-9 929 195,17	1 381 365,83	87,8
Toimintakate	-9 355 349,41	-11 254 361	0	-11 254 361	-9 843 789,16	1 410 571,84	87,5
Poistot	-2 612,28	0	0	0	-2 462,29	-2 462,29	
Yli/alijäämä	-9 357 961,69	-11 254 361	0	-11 254 361	-9 846 251,45	1 408 109,55	87,5

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 685,00	3 900	0	3 900	6 573,00	2 673,00	168,5
Toimintamenot	-6 331 568,94	-7 629 702	0	-7 629 702	-6 424 544,19	1 205 157,81	84,2
Toimintakate	-6 328 883,94	-7 625 802	0	-7 625 802	-6 417 971,19	1 207 830,81	84,2

3.5.4 Hammashuollon tulosalue

Hammashuollon lakisääteinen tehtävä on hammashuollon ylläpitäminen, johon katsotaan kuuluvaksi suun terveyteen liittyvä valistus- ja ehkäisytoiminta, kunnan asukkaiden tutkimus ja hoito sekä kunnassa opiskelevien hammashuolto sekä potilaan asuinpaikasta riippumaton kiireellinen hammashoito.

Talousarvio ylittyi molemmissa kunnissa. Syynä ovat Virroilla Keiturin Sote Oy:lta ostettavat palvelut, erikoishammaslääkärien (oikominen) palkkiot ja hoitotarvikkeet. Ruovedellä Keiturin Sote Oy:n palveluostot ja erikoishammaslääkärien (oikominen) palkkiot.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	470 884,91	489 335	0	489 335	507 163,29	17 828,29	103,6
Toimintamenot	-1 795 659,57	-1 560 078	0	-1 560 078	-1 944 313,27	-384 235,27	124,6
Toimintakate	-1 324 774,66	-1 070 743	0	-1 070 743	-1 437 149,98	-366 406,98	134,2
Poistot	-27 081,58	-6 000	0	-6 000	-33 562,50	-27 562,50	559,4
Yli/alijäämä	-1 351 856,24	-1 076 743	0	-1 076 743	-1 470 712,48	-393 969,48	136,6

VIRRAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	273 509,11	279 300	0	279 300	275 535,11	-3 764,89	98,7
Toimintamenot	-1 103 974,97	-973 270	0	-973 270	-1 213 586,98	-240 316,98	124,7
Toimintakate	-830 465,86	-693 970	0	-693 970	-938 051,87	-244 081,87	135,2
Poistot	-24 469,30	-6 000	0	-6 000	-31 083,28	-25 083,28	518,1
Yli/alijäämä	-854 935,16	-699 970	0	-699 970	-969 135,15	-269 165,15	138,5

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	197 375,80	210 035	0	210 035	231 628,18	21 593,18	110,3
Toimintamenot	-691 684,60	-586 808	0	-586 808	-730 726,29	-143 918,29	124,5
Toimintakate	-494 308,80	-376 773	0	-376 773	-499 098,11	-122 325,11	132,5
Poistot	-2 612,28	0	0	0	-2 479,22	-2 479,22	
Yli/alijäämä	-496 921,08	-376 773	0	-376 773	-501 577,33	-124 804,33	133,1

3.5.5 Sosiaalityön tulosalue

Sosiaalihuoltolain mukaisiin yleisiin sosiaalipalveluihin kuuluvat mm. sosiaalityö ja -ohjaus, päihde- ja mielenterveystyö, kasvatusta- ja perheneuvola, omaishoidon tuki ja asumispalvelut. Erityislainsäädännön perusteella tarjottavia kunnallisia sosiaalipalveluja ovat mm. vammaispalvelut ja kehitysvammaisten erityishuolto, toimeentulotuki, lastensuojelu, kuntouttava työtoiminta, lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvä sovittelu ja perhehoito.

Sosiaalipalvelut jaetaan subjektiivisen oikeuden palveluihin ja määrärahasidonnaisiin palveluihin. Subjektiivinen oikeus tarkoittaa sitä, että asiakkaalle on myönnettävä palvelu, jos hän täyttää kriteerit. Useat vammaispalvelut ovat edellä mainittuja subjektiivisia palveluja. Määrärahasidonnaisia palveluja ovat mm. omaishoidon tuki ja sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu. Jos määrärahaa ei ole, asiakas ei välttämättä saa palvelua, vaikka kriteerit täyttyisivät.

Sosiaalitoimen toimintakustannukset ylittyivät molemmissa kunnissa. Syynä olivat hallintolääkärin ylittynyt, sihteeripalveluiden palkat ja erityisesti lisääntyneet asiakaspalveluiden ostot lastensuojelussa ja vammaispalveluissa

Ruovedellä toimintatuotot ovat alittuneet Ruoveden kunnan maksuosuuden alittaessa talousarvion, mikä johtuu koko Ruoveden palvelutuotannon talousarvion alittumisesta. Ruoveden sosiaalipalveluiden kokonaismaksuosuuden tuloutus on ollut talousarviossa kirjattuna Ruoveden sosiaalityön tulosalueelle. Ruoveden maksuosuus vuonna 2021 oli 20 079 877 euroa (v. 2020: 19 298 839 euroa), maksuosuus kasvoi 4 % edellisvuoteen verrattuna pääosin kehitysvammahuollon ja koti- ja vanhustyön menojen kasvun johdosta.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 521 280,49	20 957 998	0	20 957 998	20 446 781,68	-511 216,32	97,6
Toimintamenot	-4 549 397,46	-3 951 283	0	-3 951 283	-5 143 842,23	-1 192 559,23	130,2
Toimintakate	14 971 883,03	17 006 715	0	17 006 715	15 302 939,45	-1 703 775,55	90,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0	0		0,00		
Poistot	-7 861,20	0	0	0	-7 206,25	-7 206,25	
Yli/alijäämä	14 964 021,83	17 006 715	0	17 006 715	15 295 733,20	-1 710 981,80	89,9

VIRRAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	185 892,66	263 330	0	263 330	292 109,00	28 779,00	110,9
Toimintamenot	-2 743 231,90	-2 758 999	0	-2 758 999	-3 359 089,76	-600 090,76	121,8
Toimintakate	-2 557 339,24	-2 495 669	0	-2 495 669	-3 066 980,76	-571 311,76	122,9
Poistot	-7 861,20	0	0	0	-7 206,25	-7 206,25	
Yli/alijäämä	-2 565 200,44	-2 495 669	0	-2 495 669	-3 074 187,01	-578 518,01	123,2

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 335 387,83	20 694 668,00	0,00	20 694 668	20 154 672,68	-539 995,32	97,4
Toimintamenot	-1 806 165,56	-1 192 284,00	0,00	-1 192 284	-1 784 752,47	-592 468,47	149,7
Toimintakate	17 529 222,27	19 502 384	0	19 502 384	18 369 920,21	-1 132 463,79	94,2
Yli/alijäämä	17 529 222,27	19 502 384	0	19 502 384	18 369 920,21	-1 132 463,79	94,2

3.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue

Kehitysvammahuollossa tuotetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti palveluja kehitysvammaisille ja heidän perheilleen. Omana toimintana tuotetaan asumispalveluita, työ- ja päivätoimintaa sekä kuntoutusohjausta. Työ- ja päivätoimintaa myydään myös muille kunnille. Lisäksi tarjotaan perhehoitoa kotona asuvien asiakkaiden omaisten tukemiseksi. Kehitysvammapoliklinikan ja laitoshoidon palvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Talousarvio toteutui odotetusti sekä Virtain että Ruoveden palvelutuotannossa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	898 933,43	565 200	0	565 200	608 892,08	43 692,08	107,7
Toimintamenot	-3 260 222,41	-3 400 598	0	-3 400 598	-3 299 446,19	101 151,81	97,0
Toimintakate	-2 361 288,98	-2 835 398	0	-2 835 398	-2 690 554,11	144 843,89	94,9
Poistot	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	
Yli/alijäämä	-2 361 288,98	-2 835 398	0	-2 835 398	-2 690 554,11	144 843,89	94,9

VIR RAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	257 345,81	283 700	0	283 700	329 021,22	45 321,22	116,0
Toimintamenot	-1 959 663,66	-2 019 569	0	-2 019 569	-1 923 301,46	96 267,54	95,2
Toimintakate	-1 702 317,85	-1 735 869	0	-1 735 869	-1 594 280,24	141 588,76	91,8
Poistot				0		0,00	
Yli/alijäämä	-1 702 317,85	-1 735 869	0	-1 735 869	-1 594 280,24	141 588,76	91,8

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	641 587,62	281 500	0	281 500	279 870,86	-1 629,14	99,4
Toimintamenot	-1 300 558,75	-1 381 029	0	-1 381 029	-1 376 144,73	4 884,27	99,6
Toimintakate	-658 971,13	-1 099 529	0	-1 099 529	-1 096 273,87	3 255,13	99,7

3.5.7 Koti- ja vanhustyön tulosalue

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista on tullut voimaan 1.7.2013. Lain toimeenpano edellyttää, että kunnan on seurattava palvelujen laatua ja riittävyttä sekä kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä.

Ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut on järjestettävä niin kuin väestön turvallisuus ja toimintakyky edellyttävät. Pitkät etäisyydet lisäävät haastetta tuottaa kotihoito ja tukipalvelut tasavertaisesti asunpaikasta riippumatta samalla tavalla. Tämä on huomioitava erityisesti kotihoidon järjestämisen suunnittelussa.

Koti- ja vanhustyön tulosalueella talousarvio määrärahat ylitettiin molemmissa kunnissa. Koronasta johtuen hoitotarvikemenot kasvoivat koko tulosalueella.

Virroilla ylittyivät asiakasohjauksen palkat. Tähän kirjautuu tartuntatautihoitaja, jolla oli tärkeä rooli covid-päivystyksessä ja jäljityksessä. Myös yli 65 v. omaishoidon tuki ylittyi budjetoidusta. Keiturin Helmi -yksikkö, joka siirtyi Attendolta toukuussa kaupungille, ylittyi kokonaisuudessaan. Tähän tehtiin käyttösuunnitelman määrärahan siirto tehostetun asumispalveluiden ostopalvelusta. Keiturin Helmen budjetoinnin pohjana oli käytetty Vihriälän ryhmäkotia, joka ylitti talousarviomäärärahat Keiturin Sote Oy:n palveluoston suhteen.

Omaishoidon tuki ylittyi Ruovedellä. Muut vuokramenot (asumispalveluiden kohonnut tekstiilien käyttö ja koneiden yms. vuokrat) ylittyivät, kun tehostetussa palveluasumisessa vuokrakäyttöön käyttö laajeni ja koronasta johtuen tekstiileitä vaihdettiin useammin.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 652 858,13	3 986 128	0	3 986 128	4 498 930,89	512 802,89	112,9
Toimintamenot	-18 130 202,61	-17 584 364	0	-17 584 364	-19 388 005,50	-1 803 641,50	110,3
Toimintakate	-13 477 344,48	-13 598 236	0	-13 598 236	-14 889 074,61	-1 290 838,61	109,5
Poistot	-44 002,68	0	0	0	-38 797,91	-38 797,91	####
Yli/alijäämä	-13 521 347,16	-13 598 236	0	-13 598 236	-14 927 872,52	-1 329 636,52	109,8

VIRRAT 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 749 226,25	2 363 628	0	2 363 628	2 840 129,73	476 501,73	120,2
Toimintamenot	-10 368 704,05	-10 082 909	0	-10 082 909	-11 413 910,46	-1 331 001,46	113,2
Toimintakate	-7 619 477,80	-7 719 281	0	-7 719 281	-8 573 780,73	-854 499,73	111,1
Poistot	-36 166,20	0	0	0	-31 411,32	-31 411,32	####
Yli/alijäämä	-7 655 644,00	-7 719 281	0	-7 719 281	-8 605 192,05	-885 911,05	111,5

RUOVESI 31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TP2020	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 903 631,88	1 622 500	0	1 622 500	1 658 801,16	36 301,16	102,2
Toimintamenot	-7 761 498,56	-7 501 455	0	-7 501 455	-7 974 095,04	-472 640,04	106,3
Toimintakate	-5 857 866,68	-5 878 955	0	-5 878 955	-6 315 293,88	-436 338,88	107,4
Poistot	-7 836,48	0	0	0	-7 386,59	-7 386,59	-
Yli/alijäämä	-5 865 703,16	-5 878 955	0	-5 878 955	-6 322 680,47	-443 725,47	107,5

Perusturvan tunnuslukuja

Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit	2021	2020	2019	2018	2017
Terveydenhoitajat, Virrat	1058	1134	1110	1224	1347
Terveydenhoitajat, Ruovesi	739	741	942	727	993
Lääkärit, Virrat (ei sis. gynekologikäyntejä)	365	358	364	318	649
Lääkärit, Ruovesi	137	142	161	119	79
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit	2021	2020	2019	2018	2017
Terveydenhoitajat, Virrat*	1774	1631	1691	2198	2112
Terveydenhoitajat, Ruovesi	1302	960	1508	1579	1386
Lääkärit, Virrat	262	243	269	204	310
Lääkärit, Ruovesi	152	115	187	159	201
Kotihoidon / Kotisairaanhoidon käynnit	2021	2020	2019	2018	2017
Hoitajakäynnit kaikki, Virrat	65294	68195	67705	52801	52248
Lääkärikäynnit, Virrat (geriatri)	223	139	124		
Hoitajakäynnit, Ruovesi	67695	66701	66744	66306	74364
Lääkärikäynnit, Ruovesi (geriatri)	113	79	57		n. 10
Avosairaanhoidon käynnit	2021	2020	2019	2018	2017
Hoitajakäynnit, Virrat	15637	9345	10668**	9692	9728
Lääkärikäynnit, Virrat	9663	9104	10224	11759	11957
Hoitajakäynnit, Ruovesi	11190	8054	10483	8612	7381

Lääkärikäynnit, Ruovesi	3952	4118	4426	4856	4838
Mielenterveystoimiston käynnit	2021	2020	2019	2018	2017
Sairaanhoitajat ja lähihoitajat, Virrat	1684	1280	1006	784	771
Sairaanhoitajat ja lähihoitajat, Ruovesi	1188	664	790	753	833
Lääkärit, Virrat	669	666	645	552	321
Lääkärit, Ruovesi	125	104	131	235	327
Suun terveydenhuollon käynnit	2021	2020	2019	2018	2017
Lääkärit, Virrat	5952	5640	6448	6935	7904
Lääkärit, Ruovesi	4274	4015	4699	4525	4221
Muu henkilöstö, Virrat	1943	1789	1414	1855	1553
Muu henkilöstö, Ruovesi	1975	860	997	1324	1260
Akuuttiosastot	2021	2020	2019	2018	2017
Hoitopäivät, Virrat (nettohoitopäivät)	6955	6824	7611	9047	10592
Hoitopäivät, Ruovesi (nettohoitopäivät)	4935	4469	5458	5366	6143
Vanhustenhuolto	2021	2020	2019	2018	2017
Virrat, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	17,69 %	17,23 %	17,23 %	15,50 %	15,70 %
Ruovesi, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	19,28 %	17,56 %	17,45 %	16,60 %	16,70 %
Pirkanmaa, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	10,24 %	9,84 %	9,4 %	9,10 %	9,10 %

	Virrat			Ruovesi		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Erikoissairaanhoito, PSHP-hoitopäivät	3888	4317	4801	2817	3149	3218
Erikoissairaanhoito, PSHP-avohoitokäynnit	10532	10012	10303	7375	7488	7663
Lastensuojelun sijaishuollossa lapsia	8	7	7	9	2	4
Kehitysvammaisten laitos-/autettu asuminen	15/10	15/10	14	12	12	14
Kuljetuspalveluasiakkaat	233	148	151	177	141	132
Omaishoidon tuki yli 65-vuot.	45		63	23		37

3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, lasten päivähoito, kansalaisopisto, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja korkeatasoisen kirjastotoiminnan.

Sivistystoimi jakautuu kahdeksaan tulosalueeseen, jotka ovat hallinto, koulutoimen hallinto, perusopetus, lasten päivähoito, lukiokoulutus, kansalaisopisto, kirjasto- ja kulttuuritoimi sekä liikuntatoimi. Tilivelvollinen viranhaltija on koulutoimen hallinnon, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta yhtenäiskoulun rehtori ja hallinnon, lasten päivähoiton, kansalaisopiston, kirjasto- ja kulttuuritoimen sekä liikuntatoimen osalta sivistystoimen johtaja.

Henkilöstö

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2021	Henkilöstö 31.12.2020	Muutos
Hallinto	1	1	
Koulutoimen hallinto	4	4	
Perusopetus	74,5	78	-3,5
Lukiokoulutus	5,5	6	-0,5
Kansalaisopisto	1	1	
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	5,4	7	-1,6
Liikunta- ja nuorisotoimi	1	1	
Lasten päivähoito	42	46	-4
Yhteensä	134,4	144	-9,6

Konsernistrategian tavoitteista johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet ja toteutuminen vuonna 2021:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2021	Toimenpiteet (mittarit) talousarvio- vuonna	Toteuma
Kivijalkana henkilöstö	-Selkeät tehtäväkuvat -Tiedonkulun ja vuorovaikutuksen parantaminen -Tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu; suunnitelman mukaiset koulutukset kaikille	-Käytyt kehityskeskustelut ja niiden yhteydessä tarkistettavat tehtäväkuvat; tavoite 100 % -Johtoryhmätyöskentelyn muistiot ja tiedotteet kaikille työntekijöille 100 % -O365-palvelun jalkauttaminen tiedon jakamisen välineenä henkilöstölle -Säännölliset yksikkö- ja tiimipalaverit -Koulutustarve kartoitetaan ja koulutusta järjestetään tarpeen mukaan; laaditaan koulutussuunnitelmat esimiehen johdolla tulosalueittain/osastoittain kehityskeskustelujen yhteydessä	<u>Varhaiskasvatus ja vapaa-aikatoimi:</u> -Kehityskeskustelut käyty 100 % -Johtoryhmä-työskentelyn muistiot laadittu ja toimitettu työntekijöille -Säännölliset palaverit -Koulutustarpeeseen tarjolla lyhyitä kursseja <u>Koulutoimi:</u> -Kehityskeskustelut toteutuneet 47 % -Johtoryhmien muistiot O365-alustassa saatavilla -Yksikköpalaverit toteutetaan säännöllisesti 2 viikon välein

			-Kuntakohtainen OVTES:n mukainen koulutussuunnittelu toteutettu (Avekki-koulutuksen 2. osuus siirtyi koronarajoitusten vuoksi)
Kivijalkana Talous	- Kiinnitetään huomiota talousarviovalmisteluun ja tehostetaan talouden seurantaa	- Talousarviosuunnittelu osastoittain; talousarvion sisällön avaaminen raamibudjetoinnin mukaisesti -Talousarvion tavoitteiden toteutuman seuranta kolmannesvuosittain sivistyslautakunnassa	<u>Varhaiskasvatus ja vapaa-aikatoimi:</u> -Talousarviosuunnittelu osastokohtaisesti; säännöllisesti seurataan toteutumia ja käsitellään toteutumia selvityksineen sivistyslautakunnassa <u>Koulutoimi:</u> -Kustannuspaikkainen talouden seuranta kuukausittain -Kolmannesvuosiraportit käsitelty
Onnistuva Virrat	- Terveellisten ja turvallisten olosuhteiden turvaaminen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa	- Laaditaan yhdessä teknisen toimen kanssa kiinteistön huollon palvelukuvaus, joka käydään vuosittain läpi yhteisessä palaverissa sovittun aikataulun mukaisesti.	Ei toteutunut
Kumppanien kanssa vahva Virrat	- Yhteistyö yhdistysten, seurojen ja eri toimijoiden kanssa sekä yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen naapurikuntien kanssa	- Pidetään yhteyttä eri toimijoihin systemaattisesti ja tilanteen mukaan; tavoite: ainakin 2 kertaa/vuosi	<u>Varhaiskasvatus ja vapaa-aikatoimi:</u> -Yhteistyötä tehty mm. Varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämisessä, kansalaisopiston palvelutarjonnassa ja kirjaston palveluissa <u>Koulutoimi:</u> -Säännöllinen yhteistyö toteutuu seuraavien toimijoiden kanssa: seurakunta, 4H, nuorisotoimi, Tredu
Vastuullinen Virrat	- Asiakaslähtöinen palvelu, jossa huolehditaan monipuolisista palvelumuodoista lainsäädännön mukaisesti (mm. monipuoliset varhaiskasvatuspalvelut, toisen asteen tarpeen mukainen koulutus)	- Asiakastytyväisyyskyselyt - hyvä ja monipuolinen palveluvalikoima ja asiakaspalvelu. - Päivähoitopaikkojen monipuolisuudesta ja riittävydestä huolehtiminen.	<u>Varhaiskasvatus ja vapaa-aikatoimi:</u> -Monipuolinen palvelutarjonta, asiakastytyväisyyskysely tehty ja tuotu tiedoksi sivistyslautakunnan kesäkuun kokoukseen <u>Koulutoimi:</u> -Koulupalvelukyselyä ei toteutettu keväällä 2021 -Palveluvalikoimaa kehitetty lukion linjojen suunnittelulla ja kerhotoiminnan kehittämisellä

Uudistuva Virrat	- Yhtenäiskoulun hallinnollinen ja pedagoginen suunnittelu	- Yhtenäiskoulun hallinto vakiinnutetaan ja luodaan aktiivisesti ja suunnitelmallisesti yhtenäiskoulun toimintakulttuuria. - Päivitetään tvt-strategiaosana yhtenäiskoulun hankintoihin liittyvää suunnittelua.	<u>Vapaa-aikatoimi:</u> -Liikuntapoliittinen ohjelma päivitetty; entiset ja uudet hankkeet <u>Koulutoimi:</u> -Yhtenäiskoulun hallintomalli vakiintunut -Yhtenäiskoulun käytännön arjen toiminta aloitettu elokuussa 2021 -Arjen käytänteiden ratkaisut vakiintunevat 3 lukuvuoden kuluessa -Toimintakulttuuri vahvistettulukuvuosi-suunnittelussa
	Vapaa-aikatoimen palvelujen kehittäminen	Liikuntapoliittisen ohjelman päivittäminen	

Tavoitteiden toteutuminen 2021

Kokonaisuutena toimielimen talousarviotavoitteiden toteutuminen on toteutunut pääosin talousarviotavoitteiden mukaisesti. Talousarviovuotta sävytti koronapandemia. Vapaa-ajan toiminta on jäänyt joiltain osin toteutumatta, tai toiminta on toteutettu aivan uudella tavalla ja ennalta suunnittelemattomalla tavalla. Varhaiskasvatus ja opetustoimi ovat joutuneet pohtimaan toimintansa mahdollisuuksia rajoja aivan toisin kuin mihin aiempina toimintavuosina on totuttu.

Toimielimen talous toteutui kokonaisuutena talousarvion mukaisesti.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	684 475,99	649 229	0	649 229	722 194,10	72 965,10	111,2
Toimintamenot	-11 606 168,02	-12 235 183	0	-12 235 183	-12 270 519,58	-35 336,58	100,3
Toimintakate	-10 921 692,03	-11 585 954	0	-11 585 954	-11 548 325,48	37 628,52	99,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-132,38	0	0	0	75,20	75,20	
Poistot	-8 709,87	-107 693	0	-107 693	-99 302,42	8 390,58	92,2
Yli/alijäämä	-10 930 534,28	-11 693 647	0	-11 693 647	-11 647 552,70	46 094,30	99,6

Kaupunginvaltuuston 8.4.2019 hyväksymä tasapainottamisohjelma on sivistyslautakunnan alaisen toiminnan osalta toteutuksessa seuraavasti:

Sivistyslautakunta	Toimenpiteen kuvaus ja toteutustapa	Vaikutus toimintaan ja palveluihin	Vaikutus/Euroa			Toteutuminen
			2019	2020	2021	
	Koulupsykologin ostopalvelusopimuksen päättäminen. Ostopalvelusopimus on katkolla kesäkuussa 2019.	Koulupsykologipalveluiden saavuus vähenee 2 pv viikossa. Koulupsykologipalveluista vastaa tämän jälkeen perheneuvolan psykologi, joka toimii Virroilla 3pv viikossa. Psykologin palvelut jäävät alle Suomen psykologiliiton ja THL:n hyväksymän suosituksen, yhtä koulupsykologia kohti tulisi olla enintään 600-800 oppilasta/opiskelijaa ja 2-3 koulua. Virroilla oppilaita on noin 700. (Lähde: Suomen Psykologiliiton	5 000	5 000	5 000	Toteutunut osittain. Koulupsykologipalveluita ei toteuteta enää ostopalvelusopimuksena vaan Virtain kaupungin sivistystoimi on palkannut oman koulupsykologin, jonka työaikaa myydään Ruoveden kunnalle 40%. Ruoveden kunta on irtisanonut sopimuksen 1.8.2021 alkaen.

	<i>lausunto: Hallituksen esitys op pi lasja opiskelijahuoltolaiksi 2013)</i>				
Lukion osittainen yksisarjaistaminen	ryhmäkoko kasvaa noin 30-35 oppilaan ryhmiin niillä kursseilla, jotka ovat mahdollista toteuttaa suurryhmäopetuksena	10 000	20 000	20 000	Toteutuu lukion 2. ja 3. vuosiluokan opiskelijoiden kohdalla. Lukion aloitti elokuussa 2020 41 opiskelijaa, joiden opiskelu toteutetaan kaksisarjaisena.
rehtoreiden opetusvelvollisuuden lisääminen 10 vvt	rehtorin opetusvelvollisuus nostetaan 2 tuntiin, apulaisrehtoreiden 10 vuosiviikkotuntiin. Rakentamisprosessin ollessa kesken toteuttaminen heikentää koulun hallinnon tasoa. Ja lisää rehtoreiden ylityömäärää	10 000	20 000	20 000	Toteutuu suunnitelman mukaan.
Koululaisten ap-ip-toiminnan kk-maksujen korottaminen syyslukukaudesta 2019 lähtien; korotus 90 eurosta/lapsi/kk 100 euroon/lapsi/kk ja 50 euroon/lapsi toimintaan osallistuttaessa enintään 10 päivänä kuukaudessa	Ei vaikutuksia palveluun; saattaa vähentää osallistujien määrää; palvelua tarjotaan 1.8.19 alkaen sekä 1. että 2. lk:n oppilaille	3 000	3 000	3 000	Toteutunut
Kirjaston työtehtävien järjestely		6 500	9 000	9 000	Toteutunut
yhdeksännen luokan kolmisarjaistaminen.	luokkakoko yläkoulussa muodostuu noin 22-23 oppilaan luokaksi. Jakotuntien määrä kasvaa jonkin verran, koska BI/GE FY/KE ja KÄ toteutetaan jakoryhmissä. Säästötaavoite n. 25 vuosiviikkotuntia.	0	20 000	40 000	Toteutunut
Koulutoimiston sihteerin ja koulusihteerin toimenkuvien yhdistäminen	Eläköityvien toimistosihteerien sijaan palkattaisiin yksi hallintosihteerin	0	20 000	20 000	Toteutunut
Varhaiskasvatuksen virkojen uudelleenjärjestely				20 000	Toteutunut
Kumulatiivinen säästö yhteensä		34 500	97 000	137 000	
Vuotuinen lisäys		34 500	62 500	40 000	

3.6.1 Hallinnon tulosalue

Joukkoliikenne/ostopalveluliikenne on siirretty suoraan koulujen kustannuksiksi. Tälle kustannuspaikalle kuuluvat vain hallinnon (sivistyslautakunta, sivistystoimen johtaja, koulutoimiston toimistosihteerin) kulut, Tutoropettajien toiminta sekä seutulippu.

Tulosalueen toiminta toteutui annetun määrärahan puitteissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 484,45	368	0	368	14 239,81	13 871,81	3869,5
Toimintamenot	-122 324,24	-150 721	0	-150 721	-153 645,71	-2 924,71	101,9
Toimintakate	-118 839,79	-150 353	0	-150 353	-139 405,90	10 947,10	92,7

3.6.2 Koulutoimen hallinnon tulosalue

Koulutoimen hallinto on uusi tulosalue vuodesta 2020 alkaen. Tulosalueelle kuuluvat yhtenäiskoulun rehtori, hallintosihteeri, koulukuraattori sekä koulupsykologi, jotka palvelevat koko perusopetusta sekä lukiokoulutusta. Tulosalueelle kirjautuu lisäksi kotikuntakorvausmenot ja -tulot sekä muut opetustoimen yhteiset kustannukset.

Koulutoimen hallinnon tulosalueella toimintatuotot ovat alittuneet, koska budjetoidut kotikuntakorvaukset ovat kirjautuneet perusopetuksen tulosalueelle. Toimintamenoissa on tullut ylitystä henkilöstömenoissa mm. hankkeiden johdosta, joka on saatu suurelta osin katettua avustuksin sekä yhtenäiskoulun muuttoon liittyvän lisäresurssin palkkaamisesta. Yhteistyö Ruoveden kunnan kanssa koulupsykologipalveluiden osalta päättyi 1.8.2021, mikä on myös aiheuttanut ylitystä talousarvioon.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	85 772,57	239 435	0	239 435	71 880,44	-167 554,56	
Toimintamenot	-403 690,13	-348 432	0	-348 432	-426 827,47	-78 395,47	122,5
Toimintakate	-317 917,56	-108 997	0	-108 997	-354 947,03	-245 950,03	325,6

3.6.3 Perusopetuksen tulosalue

Perusopetuksen tulosalueella toimintaa järjestetään viidessä yksikössä, Yhtenäiskoulussa, Kotalan koulussa, Killinkosken koulussa, Liedenpohjan koulussa ja Vaskiveden koulussa. Yhtenäiskoulussa opetetaan vuosiluokilla 0-9 ja kyläkouluissa 0-6.

Perusopetuksen tulosalue järjestää perusopetuksen lisäksi kouluilla tapahtuvan esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille.

Talousarviovuonna perusopetuksen keskeinen tavoite on opetustoimen hallinnon uudistuksen edelleen kehittäminen yhtenäiskouluperiaatteen mukaisesti. Opetustoimen taloutta pyritään tehostamaan siten, että peruspalvelua eli opetuksen tuottamista suhteessa oppilasmäärän kehitykseen ei heikennetä. Koulun henkilökunnan osaamisen kehittäminen on yksi painopistealueista. Koulujen tvt-strategian kehittäminen säilyy myös v. 2021 keskeisenä kehittämisaikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	244 609,40	36 000	0	36 000	336 529,42	300 529,42	934,8
Toimintamenot	-6 613 998,41	-6 799 221	0	-6 799 221	-7 010 454,86	-211 233,86	103,1
Toimintakate	-6 369 389,01	-6 763 221	0	-6 763 221	-6 673 925,44	89 295,56	98,7
Poistot	-242,69	-99 250	0	-99 250	-90 017,06	9 232,94	90,7
Yli/alijäämä	-6 369 764,08	-6 862 471	0	-6 862 471	-6 763 942,50	98 528,50	98,6

3.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue

Virtain lukio on laadukas yleislukio. Tavoitteena on korkeatasoinen ja houkutteleva lukio, joka jatkaa musiikkiteatteripainotteisena. Oppimisympäristön tason ja opettajien ja tieto- ja taitotason pitäminen korkeana on erittäin tärkeää. Tätä toteutetaan esim. huolehtimalla tietotekniikan laitteistojen ja tietoliikenteen käyttömahdollisuuksien riittävästä opetuksen apuvälineinä sekä riittävästä opettajankoulutuksesta. Virtain lukio luovuttaa jokaiselle lukion oppilaalle käyttöön tietokoneen. Oppilaiden mahdollisuudet menestykseen ovat yhdenvertaiset. Oppilaiden omalle luovuudelle ja vaikuttamiselle luodaan avoimia mahdollisuuksia.

Rehtoreiden opetustuntimäärä pysyy edellisen lukuvuoden tasolla (talouden tasapainottamisohjelma). Oppilaitoksen kursitarjotin pysyy laadukkaana ja kilpailukykyisenä. Yhteistyötä Tredun kanssa pyritään edelleen laajentamaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	15 490,24	0	0	0	8 772,43	8 772,43	
Toimintamenot	-917 192,13	-1 132 021	0	-1 132 021	-1 054 272,39	77 748,61	93,1
Toimintakate	-901 701,89	-1 132 021	0	-1 132 021	-1 045 499,96	86 521,04	92,4
Poistot				0	-8 883,60	-8 883,60	
Yli/alijäämä	-901 701,89	-1 132 021	0	-1 132 021	-1 054 383,56	77 637,44	93,1

3.6.5 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue

Kansalaisopisto tarjoaa harrasteluonteisia opintoja (ei tutkintotavoitteisia) kaikenikäisille. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeellistä, elämänlaatua nostavaa koulutusta, jonka yhteydessä yhteisöllisyys ja sosiaalinen kanssakäyminen vahvistuvat.

Koulustarjontaa kehitetään tarve- ja kysyntälähtöisesti, mutta samalla myös oma-aloitteisesti uutta tarjontaa kehittämällä talousarvion sallimissa puitteissa. Sivistyslautakunta vahvistaa kurssimaksut; kurssien toteutuminen vaatii vähintään 7 opiskelijan osallistumisen kurssille. Taiteen perusopetus on siirretty v. 2020 alusta lukion perusopetuksesta osaksi kansalaisopiston toimintaa sivistyslautakunnan 23.10.2019 tekemän päätöksen mukaisesti.

Tulo- ja menoarviot eivät ole toteutuneet, koska vallitsevissa Korona-oloissa ei ole pystytty tarjoamaan kursseja suunnitellusti. Tulosalueelta siirrettiin määrärahaa lasten päivähoiton tulosalueelle toiminnanohjausjärjestelmän hankintaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	65 670,39	94 000	0	94 000	39 213,75	-54 786,25	41,7
Toimintamenot	-270 193,54	-420 397	20 000	-400 397	-270 496,95	129 900,05	67,6
Toimintakate	-204 523,15	-326 397	20 000	-306 397	-231 283,20	75 113,80	75,5

3.6.5 Lasten päivähoiton tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat päiväkodit, ryhmäperhepäivähoitokodit ja perhepäivähoito. Yksityistä perhepäivähoitoa ei Virroilla ole enää tarjolla 1.9.2020 alkaen.

Päivähoitopaikkojen tarpeeseen on vastattu perustamalla Otsolankadun yksikkö, joka tarjoaa päivähoitotoimintaa Koivurinteen päiväkodin alaisuudessa kahden ryhmän toimesta. Vuorohoitoryhmä on siirtynyt Koivurinteen päiväkodin päätälolle.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ja esiopetus on siirretty kokonaan perusopetuksen toiminnan alle. Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarjotaan. Päivähoitopaikkojen haku on siirtynyt sähköiseen muotoon. Palvelulupaus hakemuksen osalta annetaan jokaisessa tapauksessa, säädösten mukaisesti. Uusi Daisy-toiminnanohjausjärjestelmä on otettu käyttöön 1.2.2022 alkaen. Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyttä seurataan toteuttamalla varhaiskasvatuksen laatuksely vuosittain. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi on täytetty vakinaisesti 3.8.2020 alkaen.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	241 097,97	255 596	0	255 596	211 831,59	-43 764,41	82,9
Toimintamenot	-2 587 939,70	-2 701 723	-20 000	-2 721 723	-2 654 859,40	66 863,60	97,5
Toimintakate	-2 346 841,73	-2 446 127	-20 000	-2 466 127	-2 443 027,81	23 099,19	99,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0	0	0	75,20	75,20	
Yli/alijäämä	-2 346 841,73	-2 446 127	-20 000	-2 466 127	-2 442 952,61	23 174,39	99,1

3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia kirjallisuuden, musiikin ja muun kulttuurin harrastamiseen sekä vapaa-ajan viettoon. Kirjasto pyrkii tukemaan opiskelua ja kansalaistaitojen ylläpitoa. Nämä tehtävät perustuvat kirjastolakiin ja -asetukseen. Palveluja pyritään tarjoamaan tasavertaisesti kaikille kuntalaisille. Yhteistyö Virtain ja Ruoveden osalta jatkuu yhteisen kirjastoauton merkeissä, mutta kirjastotoimenjohtajapalveluiden ostosopimus Ruoveden kanssa päättyi 31.12.2021. Kokoaikainen Virtain oma kirjastotoimenjohtaja aloittaa 1.3.2022.

Kulttuuripoliittinen ohjelma on päivitetty keväällä 2019. Ohjelmassa on päätetty vuosittain järjestettävistä tapahtumista, niiden sisällöstä ja hallinnoinnista. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä kulttuurialan toimijoiden kanssa ja järjestää näyttelyitä kaupungin näyttelytilassa, Galleria Virinässä. Virtain kaupunki on mukana Tampereen ja Pirkanmaan kulttuuripääkaupunkihankkeen jatkohankkeessa.

Omatoimikirjastoa koskeva valtuustoaloite jätettiin 3.8.2020. Aloitteen johdosta on hanke aloitettu ja omatoimikirjasto saadaan valmiiksi v. 2022 aikana. Aluehallintovirastolta on saatu 15.000 euron avustus.

Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalueella ylitystä on tullut erityisesti henkilöstökuluissa ja vuokratuloissa. Henkilöstökuluissa ylitystä on aiheutunut erityisesti Virinän valvonnan järjestämisestä, kun suunniteltu resurssointi ei toteutunut.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	6 864,83	11 830	0	11 830	20 927,77	9 097,77	176,9
Toimintamenot	-516 009,00	-512 474	0	-512 474	-534 591,25	-22 117,25	104,3
Toimintakate	-509 144,17	-500 644	0	-500 644	-513 663,48	-13 019,48	102,6
Poistot	-8 426,21	-8 426	0	-8 426	-393,24	8 032,76	-100,0
Yli/alijäämä	-517 570,38	-509 070	0	-509 070	-514 056,72	-4 986,72	101,0

3.6.7 Liikuntatoimen tulosalue

Liikuntatoimen toiminta perustuu liikuntalakiin, jonka tavoitteena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta vastaa tekninen toimi, mutta nykyisten sopimusten (jäähallisopimus, rannesopimus) mahdollisia muutoksia koskevat neuvottelut jäävät sivistystoimelle ja sopimusten toteuttaminen on teknisen toimen vastuulla.

Talousarviovuonna jatkuvat Liikkuva koulu – ja Liikkuva opiskelu -hankkeet.

Liikuntasiihteri toimii Virtain Jäähalli Oy:n toimitusjohtajana 1.6.2019 toistaiseksi erillisellä sopimuksella.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	21 486,14	12 000	0	12 000	18 798,89	6 798,89	156,7
Toimintamenot	-174 820,87	-170 194	0	-170 194	-165 371,55	4 822,45	97,2
Toimintakate	-153 334,73	-158 194	0	-158 194	-146 572,66	11 621,34	92,7
Poistot	-40,97	-17	0	-17	-8,52	8,48	50,1
Yli/alijäämä	-153 375,70	-158 211	0	-158 211	-146 581,18	11 629,82	92,6

SIVISTYSTOIMEN YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VERTAILUA V. 2017–2021

Tulosalue ja tunnusluku	TP2021	TP2020	TP2019	TP2018	TP2017
Joukkoliikenne ja hallinto*					
- Nettokust./as.	21,64	17,79	27,11	27,24	25,01
Koulutoimen hallinto					
- Nettokust./oppilas	543,82				
Perusopetus					
- nettokust./esi- ja perusop.oppilas	11.064,67	10.096,07	11.900,35	10.402,23	9.792,62
- nettokust./esiopp.	9.574,54	6.538,31	8.795,05	7.385,39	6.926,07
Lukiokoulutus					
- nettokust./opisk.	10.313,68	9.836,83	10.636,29	10.220,31	9.650,92
Lasten päivähoido					
- nettokust./päivähoidosa oleva lapsi	10.335,-	10.188,66	10.080,31	9.957,22	8.399,75
- nettokust./asukas	367,69	357,66	383,50	367,80	320,15
Kansalaisopisto					
- nettokust./asukas	35,5	30,98	31,94	31,84	30,76
- nettokust./tunti	53,6	47,43	49,72	51,03	43,90
Kirjasto- ja kulttuuritoimi					
- kirjaston nettokust./asukas					
- kultt.toimen nettokust./as.	65,97	65,07	69,66	66,43	62,41
	13,06	12,37	19,20	20,13	19,02
Liikunta- ja nuorisotoimi					
- nuorisotoim. nettokust./as.**					2,12
- liik.toim. nettokust./as.	21,76	21,80	24,03	23,41	21,17

* Joukkoliikenteen kustannukset on koulukuljetusten osalta kirjattu v. 2014 ja 2015 suoraan perusopetuksen kustannuksiksi, vuodesta 2016 alkaen kaikki kuljetuskustannukset on kohdistettu suoraan tehtäville ja joukkoliikenteen kustannuspaikka on poistunut.

** Nuorisotyö siirtynyt Marttiseen 6.3.2017 alkaen.

3.7 MERIKANTO-OPISTO

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Opetus luo edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja sen myötä musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Oppilas saa riittävät tiedot ja taidot musiikin ammatillisiin opintoihin.

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virtain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille nykyisellä tuotantotavalla eli kunnallisen toimintana.

Henkilöstö

Merikanto-opisto	Henkilöstö 2022	Henkilöstö 9/2021
rehtori	1	1
apulaisrehtori	1	1
toimistosihteeri	1,5	1,5
opettajaviranhaltijat	17	17
päätoimiset tuntiopettajat	4	4
sivutoimiset tuntiopettajat	7	7
Yhteensä	31,5	31,5

Henkilöstöstä vain kahdella tuntiopettajalla ei ole muodollista kelpoisuutta. Kaikilla viranhaltijoilla on virkaan vaadittava tutkinto.

Työtyytyväisyyttä ja työssä jaksamista kartoitettiin kehityskeskusteluissa, jotka pidettiin koko henkilöstön kanssa keväällä 2021. Yleisenä huomiona voidaan todeta, että henkilöstö on motivoitunutta ja erittäin hyvin työhönsä sitoutunutta. Töiden järjestelyyn liittyviä huomioita pyrittiin ottamaan huomioon uutta lukuvuotta suunniteltaessa. Työssä jaksamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Valtakunnalliset musiikkikasvatuspäivät marraskuussa 2021 toivat lisäeväitä opettajille opetukseen esimerkiksi arvioinnin osalta. Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2021	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteuma
Kivijalkana henkilöstö	-pätevät, motivoituneet ja nyky-pedagogiikkaan sitoutuneet opettajat	-kehityskeskustelut -koulutuksiin osallistuminen	Kehityskeskusteluissa tuli ilmi opettajien motivoituneisuus. Marraskuussa järjestetty yhteinen koulutustilaisuus Tampereella toi lisää eväitä opetustyöhön.

Kivijalkana Talous	-talouden perustan, kuntaosuuk- sien ja valtionosuustuntien tur- vaaminen -pidetään yksikkökustannukset alle maan keskiarvon	-tilasto/seuranta -tuntimäärän seuranta -neuvottelut sopimuskuntien kanssa - yksikkökustannusten vertaaminen valtakunnalliseen tilastoon	Valtionosuustuntien (18 095) määrä säilyi en- nallaan ja valtionosuutta saatiin 847 720 € (vuonna 2020 saatiin 820 387 €). Kuntaosuudet nousivat 247 000 euroon. Saatavilla on vasta vuoden 2020 tilastotiedot ja niissä yksikkökustannukset olivat selvästi alle valtakunnalli- sen tason. Musiikissa 74,65€/h vs. 82,20€/h ja tanssissa 78,38€/h vs. 116,34€/h.
Onnistuva Virrat	-tarjotaan lapsille ja nuorille on- nistumisen ja itsensä ylittämisen kokemuksia	-toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä -päättötutkintojen määrä	Vuonna 2021 talossa opis- keli 773 opiskelijaa, mikä on 7 vähemmän kuin aiem- pana vuonna. Päättötutkintoja tehtiin 47 eli tavoitteessa pysyttiin.
Kumppanien kanssa vahva Virrat	-tiivistetään yhteistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa	-kontaktien määrä -koulutuksiin osallistuminen	Pirkan rekstit piti kokouksia joitakin kertoja vuonna 2021. Opiston opettajat osallistuivat marraskuussa 2021 Valtakunnallisille mu- siikkikasvatuspäiville.
Vastuullinen Virrat	-pyritään takaamaan kaikille hy- väksytyille oppilaspaikka -tuetaan yhteistyötä oppilaitok- sen ja kodin välillä	-tilasto/seuranta -Eepos-oppilashallinto-ohjelman käytön kehittäminen	Oppilaspaikan sai 84% op- pilaista. Instrumenttivuokrat saatiin Eepokseen, mikä helpottaa laskutusta.
Uudistuva Virrat	- mupe-opetuksen kehittäminen kehitysrahan tukemana	-kehityskeskustelut ja oppilaspa- laute	Mupe-hanke jatkuu korona- nan vuoksi vielä vuonna 2022, joten kehitystyö on siltä osin kesken.

Kaupunginvaltuuston 8.4.2019 hyväksymä tasapainottamisohjelma on Merikanto-opiston toiminnan osalta toteutumassa seuraavasti:

Merikanto-opisto	Vaikutus toimintaan ja palveluihin	Vaikutus/Euroa			Toteutuminen
		2019	2020	2021	
Toimenpiteen kuvaus ja toteutustapa					
Lukukausimaksujen korotus 1.1.2020 alkaen; korotetaan lukukausimaksuja n. 10 % .	Voi vaikuttaa jonkin verran oppilasmäärään. Lukukausimaksujen korottaminen saattaa vaikuttaa opintojen keskeyttämiseen /lopettamiseen sekä myös opintoihin hakeutumiseen.		10 000 (Virtain osuus n. 2 500)	10 000 (Virtain osuus n. 2 500)	Toteutunut.
Kumulatiivinen säästö yhteensä		0	10 000	10 000	
Vuotuinen lisäys		0	10 000	0	

Tavoitteiden toteutuminen 2021

Yksikkökustannukset vuonna 2020 (viimeisin OPH:n tilasto) ovat olleet:

74,65 euroa / tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 82,20 euroa / tunti (solistinen)

78,38 euroa/tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 116,34 €/tunti (tanssi)

Tunnusluku	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	Muutos TP 2021/TA2022 %
Asiakasmäärä	804	780	773	780	+0,90 %
Opetustunnit	19 010	19 037	18 896	19 100	+1,01 %
Valtionosuus	776 328	820 387	847 720	865 976	+1,80 %
Opetus € / tunti	70,76	74,65			
(valtakunnal. ka)	80,35	82,20			

Valtionosuustunteja on 18 095. Vuonna 2021 opetustunteja oli yhteensä 18 896.

Päätötutkintojen suorittaminen

Tavoitetasona on 20 – 25 valmistuvaa oppilasta. Lukuvuonna 2020 – 2021 valmistuneita oppilaita solistisissa aineissa oli kaikkiaan 47, joista 9 oli syventävistä opinnoista ja 38 perusopinnoista valmistuvia. Ähtäristä valmistui 2, Orivedeltä 10, Virroilta 15, Ruovedeltä 4, Mänttä-Vilppulasta 15 ja Juupajoen 1. Tavoitetaso siis ylitettiin. Tanssin perusopinnoista valmistui 12 ja syventävistä 2 oppilasta.

Toimintaan osallistuvien lapsien määrä

Paikkakunta	Oppilaiden määrä
Virrat	207
Mä-Vi	195
Orivesi	100
Ähtäri	136
Ruovesi	123
Juupajoki	12
	yht. 773

Keväällä ja syksyllä 2021 opistoon pyrki kaikkiaan 116 lasta ja nuorta toiminta-alueittain seuraavasti:

Paikkakunta	Pyrkijät
Virrat	25
Mä-Vi	25
Orivesi	31
Ähtäri	15
Ruovesi	16
Juupajoki	4

Oppilaspaikan vuoden 2021 aikana sai 97 oppilasta.

Paikkakunta	Paikan saaneet	Jonossa
Virrat	22	3
Mänttä-Vilppula	23	2
Orivesi	23	8
Ähtäri	12	3
Ruovesi	13	3
Juupajoki	4	-

Tammikuussa 2021 oppilaspaikan jonotuspaikalta sai 9 oppilasta. Keväällä 2021 ei järjestetty pääsykokeita, vaan oppilaat otettiin sisään ilmoittautumisjärjestyksessä. Syksyn lisähaussa tuli vielä joitakin hakijoita lisää. Vuoden 2021 aikana oppilaspaikan sai 97 lasta (n. 84%) ja jonoon jäi 19 lasta ja nuorta. Tavoitteena oli, että kaikki hakijat saisivat oppilaspaikan. Vuonna 2020 oppilaspaikan sai n. 77 % hakijoista, joten kehityssuunta on hyvä.

Keväällä 2021 opistosta valmistui 47 oppilasta, joten oppilaspaikkoja vapautui hyvin. Tavoitetaso toteutui kiitettävästi Juupajoella. Heikoin tilanne on Orivedellä, jossa sisään pääsi vain 74 % hakijoista.

Yhteistyö oppilaitoksen ja kotien välillä

Yhteistyö oppilaitoksen ja kotien välillä tapahtuu kasvotusten, puhelimitse, sähköpostitse sekä Eepoksen välityksellä. Tavoitteena on, että opettajat ottaisivat Eepoksen käyttöön mahdollisimman laajasti. Lukuvuonna 2020 - 2021 käyttöön tulivat opetussuunnitelmaan pohjautuvat tavoitetaulut ja niiden toimivuutta kehitetään edelleen. Instrumenttivuokrat saatiin Eepokseen, mikä helpottaa laskutusta.

Vanhempainyhdistykset ovat toimineet sopimuskunnissa aktiivisesti mm. järjestämällä kahvituksia oppilaskonserttien yhteyksissä ja hankkimalla vuokrasoittimia oppilaiden käyttöön. Korona vähensi kahvitusten ja konserttien määrää jonkun verran vuonna 2021. Vanhempainyhdistykset jakavat myös stipendejä vuosittain.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	468 790,69	448 010	0	448 010	455 517,95	7 507,95	101,7
Toimintamenot	-1 398 386,01	-1 441 215	0	-1 441 215	-1 430 369,16	10 845,84	99,2
Toimintakate	-929 595,32	-993 205	0	-993 205	-974 851,21	18 353,79	98,2

Sopimuskuntien tuntimäärät 2021 (toteutuneet)

Paikkakunta	Tuntimäärä
Ruovesi	2648
Ähtäri	3083
Orivesi	3092
Mänttä-Vilppula	4362
Juupajoki	440

Virtain tuntimäärä on 5271. Tunteja on yhteensä 18 896 (valtionosuustunteja 18.095).

3.8 TEKNISET PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden maa-alueiden, ulkoliikuntapaikkojen sekä sataman ylläpitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu vesi- huoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa vesihuollon kehittämisestä. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityis- teiden kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta.

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa mittauksesta ja kaupungin kartoista, kiinteistönmuodostuksesta, osoitteiden mää- rittelystä, maanhankinta- ja luovutusasioiden valmistelusta, asuntoasioiden rakennusteknisestä avustamisesta, valtion asuntorahaston kautta myönnettävien avustuspäätösten tekemisestä, rakentamattomien maa- ja vesialueiden rakentami- sen ja ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valvonnasta sekä vesistökuunnostushankkeiden suunnittelusta.

Lupapalvelulautakunta on vuonna 2020 siirtynyt osaksi kaupunginhallituksen alaista elinvoimaosastoa.

Henkilöstö

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2021	Henkilöstö 31.12.2020
Hallinto	21,7	21,7
Ylläpito ja rakentaminen	35,4	38,7
Ympäristövalvonta	-	4,6
Vesihuoltolaitos	3,5	3,5
Yhteensä	60,6	68,5

Konsernistrategian tavoitteista johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet ja toteutuminen vuonna 2021:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2021	Toimenpiteet (mittarit) talousar- viovuonna	Toteuma
Kivijalkana henkilöstö	Hyvinvoiva, osaava ja sitoutu- nut henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely to- teutetaan 30.6.2021 mennessä	Henkilöstön työhyvinvointi- kysely ei toteutunut
		Oman ammattialan koulutuksiin osal- listuminen, koulutuspäivät per toi- mintayksikkö, tavoite 1 koulutus / henkilö talousarviovuoden loppuun mennessä	Osittain koronasta johtu- vista syistä toteutunut osalla henkilöstöä
		Kehityskeskustelujen toteutumi- nen ryhmä- tai yksilökeskuste- luna joka toimintayksikössä. Tavoite kehityskeskusteluja käyty 85% vuo- den loppuun mennessä	Kehityskeskustelut toteu- tuneet esimiehille. Henki- löstö osalta toteutus siirtyi vuodelle 2022
Kivijalkana Talous	Kustannustehokkuuden ja kus- tannustietouden lisääminen/pa- rantaminen	Accunan käyttöönotto kaikille esi- miehille talousarviovuoden loppuun mennessä Hallitut hankintasopimukset. Hankin- tojen toteutuminen määrärahojen puitteissa. Hankintojen onnistumisen mittarina reklamaatioiden/valitusten määrä	Käytössä lähes kaikilla esi- miehillä Ei reklamaatioita / valituk- sia

Onnistuva Virrat	Kehitämme kaupunkikuvaa suunnitelmallisesti Digitalisaation kehittäminen; -Koneohjausjärjestelmä -Paikkatieto-ohjelmisto -Siivouksen toiminnanohjausjärjestelmä	Investointiohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen -Järjestelmien käyttöönotto : Koneohjausjärjestelmä 30.9.2021 mennessä -Paikkatieto-ohjelmisto käytössä 1.8.2021 mennessä -Siivouksen toiminnanohjausjärjestelmä vuoden loppuun mennessä	Investointiohjelman mukaisia toimenpiteitä toteutettu. -Koneohjausjärjestelmä käytössä mm. Rantatien peruskorjaushankkeessa -Vhl:n ja lämpölaitoksen aineistot uudessa paikkatietoympäristössä. Tietoturva ja käytettävyyttä parannettu -Siivouksen toiminnanohjausjärjestelmän ei toteutunut
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Yhteistyön kehittäminen lähikuntien ja muiden sidosryhmien kanssa	Liikenneturvallisuusohjelman toimenpiteiden toteuttaminen Haja-asutusalueen vesiosuuskuntien selvitystyön kartoituksen toteuttaminen 30.4.2021 mennessä	Rantatien valmistuminen yksi merkittävimmistä liikenneturvallisuus toimenpiteistä. -Selvitysraportti valmistui jatkotoimenpiteet vuodelle 2022
Vastuullinen Virrat	Turvallinen ja esteetön ympäristö	Esteettömyyden huomioiminen suunnittelussa	Turvallisuus ja esteettömyys huomioitu Yhtenäiskoulun rakentamisessa
Uudistuva Virrat	Ruokahuollon tuotannonohjausjärjestelmä Infran hallintajärjestelmä	Tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto sidosryhmien kanssa talousarviovuoden loppuun mennessä Korjausvelan laskeminen ja korjaustoimenpiteiden toteutus 30.9.2021 mennessä	Tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönottoa selvitetty. Ateriatilaukset ja välitystuotteet hoidetaan teams:n kautta Ei toteutunut

Kaupunginvaltuuston 8.4.2019 hyväksymä tasapainottamisohjelma on teknisten palveluiden lautakunnan alaisen toiminnan osalta toteutunut seuraavasti:

Teknisten palveluiden lautakunta	Vaikutus toimintaan ja palveluihin	Vaikutus/Euroa			Toteutuminen
		2019	2020	2021	
Schneider taloautomaatio: Seurantajärjestelmä on ylimitoitettu. Buildercom sovelluksen käyttöönoton yhteydessä seurantajärjestelmä järjeistetään ja järjestely uusitaan.	Schneiderin sopimus irtisanoitaan ja seuranta järjestetään uudella tavalla (Ouman). Tk, vk, päiväko-dit, vihriälä jäävät. Rivitaloista poistetaan käytöstä.	3 000	5 000	5 000	Toteutuu aikaisintaan v. 2022, palvelu irtisanoitaan osittain ja uudet lämmönsäätimet hankitaan v. 2022
IT-järjestelmät ja sovellukset: Buildercom sovelluksen käyttöönoton yhteydessä käytössä olevat IT-sovellukset järjeistetään. KOKI, kulutusseuranta poistuu Fiksuvesi, poistuu Cloudia, poistuu > Buildercom (sähköinen kilpailutus) Granlund Manager, poistuu > Buildercom	Ei oleellista vaikutusta. Kulutusseuranta siirretään Enerkey, sähkö autom. vedenkulutus autom. neutron lukija, kaukolämpö ei (Buildercom). Cloudian etu automaattisesta tarjoustenvertailusta poistuu, ei suurta merkitystä.	7 000	11 500	11 500	Buildercom ja Cloudian irtisanoittu, näiden salta sopeuttaminen toteutuu Fiksuvesi on päättynyt (-19) Granlund Manager ja lokin vuokranhallinta sio jäävät käyttöön.

Kiinteistöjen energiategokkuuden ja kuluksen ohjaus: 1aste lämpötilan lasku vastaa 5% kustannussäästöä. Veden sekoittajiin asennetaan kulutusta rajoittavat suuttimet.	Ala-aste as; nallela RT, Pajanne, Koivurinne, Louherinne rt, vanha tervt. Budjetti 51 000€. Rantatien koulu, Kaupungintalo, Autosilta. Budjetti 94 200€. Ei käytetty. Kurjenkylän koulu. Budjetti 6900. Ei käytetty.	2 500	5 000	5 000	Toteutuu
Asiantuntijapalvelut: Budjetoitu 257 500€. Teemme osan omana työnä ja opinnäytteinä.	Toiminta hidastuu. Asioita priorisoidaan.	10 000	10 000	10 000	Toteutuu
Puitesopimukset: Puitesopimusten alaisia palveluita laajennetaan. Alueurakoinnin puitesopimukset uusitaan alkaen 2020. Suunnittelualojen puitesopimukset uusitaan alkaen 2020.	Työmäärän mitoituslaskemien, kustannusarvioiden ja vertailulaskelmien laajentua parannetaan. Rakennustieto Oy kustannusarviosovellus on jo hankittu.	5 000	10 000	10 000	Toteutuu. Suunnittelualan puitesopimukset aikaisintaan v.2021.
Hulevesimaksujen määrääminen.	Hulevesimaksuja aletaan kerätä. Tulopohjaa laajennetaan.		5 000	5 000	Ei toteudu. Hulevesimaksun käyttöönotosta ei päätöstä.
Yksityistieavustusten pienentäminen. Budjetoitu 221000€	Yksityistieavustukset pienenevät.		10 000	10 000	Avustusten kokonaisuus ei pienene, perusparannushankkeiden osalta toteutuu lähes arvioidusti.
Kiinteistörekisterin ja kiinteistöverokannan tarkastaminen	Ei vaikutusta. Tulopohjaa laajennetaan.		10 000	10 000	Toteutunee myöhemmin, aikaisintaan 2023
Ruokapalveluiden henkilöstö: Uusi keuhkuseittiö vähentää henkilöstötarvetta.	Ei vaikutusta.	10 000	25 000	25 000	Huomioitu talousarviossa
Ympäristötarkastajan työpanos 40% > 20%	Tarkastus- ja hankintasuunnitelma tulee laatia. Organisaatiouudistus (maankäyttöinsinööri, kaavasuunnittelija jne.)	5 000	10 000	10 000	Ei toteudu.
Kiinteistömäärän pienentäminen: Tarpeeton kiinteistömäärä puretaan.	KT2, Mäntylä, Yläkoulu B-C. Mäntylä käyttökustannukset poistuvat 12 700€, muut otettu jo huomioon.			12 700	Huomioitu talousarviossa, toteutuu jo 2020. Kuluvana vuonna puretaan Varpustien okt, Puistola ja Nevala
Kiinteistömäärän pienentäminen: Tarpeeton kiinteistömäärä poistetaan käytöstä	Puistola, Männistö, TVL, Yläkoulu A, Käyttökustannukset pienenevät.		8 200	8 200	Huomioitu talousarviossa; Männistö ja TVL myyty
Kumulatiivinen säästö yhteensä		42 500	109 700	122 400	
Vuotuinen lisäys		42 500	67 200	12 700	

Tavoitteiden toteutuminen 2021

Operatiiviset tavoitteet

Työhyvinvointikyselyä ei toteutettu vireillä olleen organisaatiomuutoksen vuoksi. Koronan vuoksi suunnitellut yt-keskustelutilaisuudet kuitenkin peruuntuivat. Vuoden 2022 puolella toteutetaan pitkäntähtäimen henkilöstösuunnitelma, jatkotoimen sen mukaan. Siivouksen toiminnanohjausjärjestelmä siirtyy tulevaisuuteen siivoustyönjohtajan irtisanouduttua. Ruokahuollossa tehty selvitystä tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotosta, mutta ainakin toistaiseksi kustannussyistä ateria- ja välitystuotteet on sovittu hoidettavaksi teams:n kautta.

Talouden toteutuminen

Teknisten palveluiden lautakunnan alainen toiminta on toteutunut määrärahojen puitteissa. Toteutuma jäi ylijäämäiseksi, toimintakatteen ollessa 340.222 euroa positiivinen. Koko tulosalueen toimintatuotot toteutuivat reilut 60.0000 euroa arvioitua parempina (tot.101%), pääosin johtuen metsän myyntituottojen hyvästä toteutumasta. Toimintakulut toteutuivat noin 270.000 arvioitua alemmina (tot.97%). Kuluva vuosi oli vilkas rakentamisen vuosi, jolloin valmistui uusi yhtenäiskoulu pihalualueineen, sataman uusi saunarakennus sekä aloitettiin Sairaanhoidopiiriin ensihoidon tilojen rakentaminen ambulanssitaliin. Myös kunnallistekniikan puolella valmistui Rantatien mittava peruskorjaus. Lisäksi tehtiin laajennus- ja louhintatöitä teollisuuden tonttimaille elinkeinoelämän tarpeisiin. Tilinpäätösvuotena purettiin rantatien koulurakennus.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	7 606 309,58	7 752 712	13 860	7 766 572	7 856 056,18	89 484,18	101,2
Toimintamenot	-8 220 183,38	-8 252 999	-56 860	-8 309 859	-8 032 658,99	277 200,01	96,7
Toimintakate	-613 873,80	-500 287	-43 000	-543 287	-176 602,81	366 684,19	32,5
Rahoitustuotot ja -kulut	471,61	0	0	0	436,26	436,26	
Poistot	-3 310 032,00	-3 318 911	0	-3 318 911	-3 460 945,70	-142 034,70	104,3
Poistoeron lisäys/vähennys	-1 256 042,75	157 845	-43 000	114 845	177 290,58	62 445,58	154,4
Yli/alijäämä	-5 179 476,94	-3 661 353	-86 000	-3 747 353	-3 459 821,67	287 531,33	92,3

3.8.1 Hallinnon tulosalue

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallinto, tilaustyöt, ruokahuolto, haja-asutusalueen vesihuolto (avustukset), yksityistiet sekä palo- ja pelastustoimi.

Hallinnon tulosalueen toimintakate toteutui 56.336 euroa arvioitua parempana. Koronan vaikutuksesta johtuen henkilöstön matka-, majoitus ja koulutuskustannukset alittuivat. Vaikka korona asetti ruokapalveluille jälleen haasteita, saatiin suorite-määriä kuitenkin kasvatettua arvioidusta. Tosin elintarvikekustannukset nousivat erityisesti loppuvuodesta, jotka veivät ruokapalveluiden tuloksen miinukselle. Yksityistie- ja perusparannusavustuksia maksettiin tiekunnille yhteensä 233.491 euroa. Pirkanmaan pelastuslaitoksen maksuosuus toteutui n. 10% arvioitua pienempänä, ollen 451.308 euroa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 441 548,61	1 594 960	13 860	1 608 820	1 637 293,28	28 473,28	101,8
Toimintamenot	-2 605 732,74	-2 721 388	-56 860	-2 778 248	-2 754 613,37	23 634,63	99,1
Toimintakate	-1 164 184,13	-1 126 428	-43 000	-1 169 428	-1 117 320,09	52 107,91	95,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0	0	0	-13,49	-13,49	
Poistot	-1 407,48	-7 552	0	-7 552	-1 308,60	6 243,40	17,3
Yli/alijäämä	-1 165 591,61	-1 133 980	-43 000	-1 176 980	-1 118 642,18	58 337,82	95,0

3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentamisen tulosalueeseen kuuluvat liikenneväylät/urheilualueet, puistot, venesatama, kaavoitus, mittaus, metsätilat, tilapalvelun hallinto, tuotannolliset-, asuin- ja hallintokuntienrakennukset, jätehuolto.

Tulosalueen toimintakate toteutui 334.668 euroa arvioitua parempana. Toimintatuotot toteutuivat hieman (13.409 euroa) arvioitua paremmin. Liikuntapaikkojen toimintatuotot toteutuivat n. 30.000 euroa arvioitua heikommin koronan tuomista käyttörajoituksista johtuen. Metsän myyntituotot olivat 207.447 euroa (tot. 130%) Toimintakuluja tulosalueella toteutui -321.259 euroa arvioitua vähemmän. Syitä tähän on monia, ottaen huomioon tulosalueen laajuus. Henkilöstökuluja jäi toteutumatta noin -54.000 euroa, johtuen mm. Osan vuotta täyttämättömänä olleista viroista. Tilapalvelun kiinteistöjen ylläpitokustannukset toteutuivat merkittävästi alle arvioidun mm. Muiden palveluiden ostoissa (n.-127.000 euroa) kuten alueiden kunnossapito, toimistopalvelut, jätehuolto sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoissa (n. -74.000 euroa) kuten sähkö, rakennusmateriaalit ja kalustohankinnat. Asuinrakennusten siirto Vuokrataloille ei toteutunut, mutta tuotannollisten rakennusten ryhmästä 1 halli myytiin ja 3 teollisuushallia siirrettiin perustetulle yhtiölle 1.2.2022 alkaen. Hallintokuntien rakennuksista tilinpäätösvuonna purettiin Rantatien koulu uuden yhtenäiskoulun tieltä. Vuoden aikana on suoritettu kiinteistökierron osaan kaupungin omistamista kiinteistöistä. Kierroksesta on laadittu erillinen raportti, joka on käsitelty teknisten palveluiden lautakunnassa ja päivitetään jatkossa vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	5 323 594,30	5 469 582	0	5 469 582	5 508 279,69	38 697,69	100,7
Toimintamenot	-4 797 972,43	-5 057 603	0	-5 057 603	-4 732 594,73	325 008,27	93,6
Toimintakate	525 621,87	411 979	0	411 979	775 684,96	363 705,96	188,3
Rahoitustuotot ja -kulut	471,56	0	0	0	449,75	449,75	-
Poistot	-3 030 084,80	-3 016 666	0	-3 016 666	-3 017 402,84	-736,84	100,0
Poistoeron lisäys/vähennys	-1 256 042,75	157 845	0	157 845	177 290,58	19 445,58	-
Yli/alijäämä	-3 760 034,12	-2 446 842	0	-2 446 842	-2 063 977,55	382 864,45	84,4

3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Vesihuollon tulosalueeseen kuuluvat keskuspuhdistamo, keskustan viemäriverkko, pumppaamot, kompostointi sekä Kilinkosken viemäriverkosto ja paineenkorotusasema sekä vesijohtoverkosto.

Vesihuollon toimintatuotot toteutuivat 22.313 euroa arvioitua paremmin. Jäteveden taksaa tarkistettiin vuoden 2021 alussa. Vesihuollon toimintakulut ylittyivät -50.782 eurolla. Syynä tähän runsaasti kasvaneet vuotovedet, jotka nostivat vesihuollon kuluja mm. Lämmitykseen, kemikaaleihin, kalustoon, asiantuntijapalveluiden ostoon ja koneiden ja laitteiden kunnossapitoon. Kustannusten nousu näkyi myös vesihuollon investointien toteutumisissa viemäreiden ja pumppaamojen saneerauksiin.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	698 343,86	688 170	0	688 170	710 483,21	22 313,21	103,2
Toimintamenot	-470 794,59	-474 008	0	-474 008	-545 450,89	-71 442,89	115,1
Toimintakate	227 549,27	214 162	0	214 162	165 032,32	-49 129,68	77,1
Rahoitustuotot- ja kulut	0,05	0	0	0	0,02		
Poistot	-269 749,12	-294 693	0	-294 693	-442 234,26	-147 541,26	150,1
Yli/alijäämä	-42 199,80	-80 531	0	-80 531	-277 201,92	-196 670,94	344,2

Yhteenveto lautakunnan suoritteista (yksikkökustannukset)

Teknisten palveluiden lautakunta	TA 2021			TP 2021			TP 2020			
	Kustannukset	Meno	Kpl/määrä	Yksikkö-hinta	Meno	Kpl/määrä	Yksikkö-hinta	Meno	Kpl/määrä	Yksikkö-hinta
HALLINTO										
Kustannus€ /Ateriasuorite	-1 619 273	334 278	-4,84	-1 658 189	346 808	-4,78	-1 524 977	296 134	-5,15	
Aluepl.kustannus €/asukas palo- ja pelastustoim	-534 752	6 537	-81,80	-485 976	6462	-75,21	-540 464	6516	-82,94	
Yksityistieavustus €/km(*)	-221 900	380	-584,10	-221 900	383	-579,07	-214 738	379,98	-565,13	
YLLÄPITO JA RAK										
Liikenneväylinen kp €/km	-458 431	82,5	-5 556,74	-442 810	82,5	-5 367,39	-444 366	82	-5 419,10	
Liikenneväylien valaistusenergiak.€/km	-80 000	54,7	-1 462,52	-75 010	55,0	-1 363,82	-84 805	54,6	-1 553,21	
Puistojen kp €/hehtaari	-215 225	21,5	-10 010,47	-237 675	21,5	-11 054,65	-200 498	22,0	-9 113,55	
Tuotann. rakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	-141 103	31134	-0,38	-115 885	28 377,50	-0,34	-127 321	31 598	-0,34	
Asuinrakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	-463 017	11 534	-3,35	-471 405	11 502	-3,42	-552 860	11 515	-4,00	
Hallintokuntien rakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	-2 530 528	40182	-5,25	-2 302 659	41 494	-4,62	-2 295 409	40 182	-4,76	
VUOKRAUSASTE:										
Tuotann.rakenn. %		99,6%				99,2 %		99,30 %		
Asuinrakenn. %		88,0%				88,8%		87,0%		
Hallintokuntien rakenn. %		93,1 %				93,3 %		93,1 %		
VESIHUOLTOLAITOS										
Puhdistettu vesi €/m3	-474 008	260 000	-1,82	-547 103	445 747	-1,23	-467 851	319 480	-1,46	

Tuotokset	TA 2021			TP 2021			TP 2020		
	Tulo	Kpl määrä	Yksikk.hinta	Tulo	Kpl/määrä	Yksikkö-hinta	Tulo	Kpl määrä	Yksikk.hinta
HALLINTO									
Ateriamaksutuotot	1 573 220	334 278	4,71	1 593 956	346 808	4,60	1 379 173	296 134	4,66
TILAPALVELU:									
Vuokratuotot tuotannoll.rak €/m2/kk	477 019	31 134	1,28	399 273	28 378	1,17	466 569	31 598	1,23
Vuokratuotot asuinrak. €/m2/kk	643 195	11 534	4,65	644 061	11 502	4,67	625 470	11 515	4,53
Vuokratuotot hallintokuntien rak. €/m2/kk	3 950 958	40 182	8,19	3 996 617	41 494	8,03	3 792 528	40 182	7,87
VESIHUOLTOLAITOS:									
Jätevesimaksutuotot €/m3	688 170	260 000	2,65	710 483	445 747	1,59	698 344	319 480	2,19

4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät.

Kaupunki ja vesihuolto (ulk.+sis.)	Alkuperäinen TA	TA MUUT	TA+MUUT	TOTEUMA
Toimintatulot				
Myyntituotot	25 936 565	13 860	25 950 425	26 661 614,26
Maksutuotot	6 086 488	-180 000	5 906 488	5 547 205,75
Tuet ja avustukset	344 657		344 657	1 387 323,34
Vuokratulot	5 902 637	180 000	6 082 637	6 390 839,34
Muut toimintatulot	191 040		191 040	390 495,73
	38 461 387	13 860	38 475 247	40 377 478,42
Valmistus omaan käyttöön	95 000		95 000	129 275,74
Toimintamenot				
Henkilöstömenot	-15 118 541	690	-15 117 851	-14 947 204,30
Palvelujen ostot	-57 021 095	-17 638	-57 038 733	-57 553 529,82
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 935 668	-28 124	-3 963 792	-4 662 457,75
Avustukset muille	-2 263 192	-125 000	-2 388 192	-2 081 229,50
Vuokrat	-6 267 216	-140 588	-6 407 804	-6 548 419,23
Muut toimintamenot	-180 147		-180 147	-310 622,86
	-84 785 859	-310 660	-85 096 519	-86 103 463,46
Toimintakate/Jäämä	-46 229 472	-296 800	-46 526 272	-45 596 709,30
Verotulot	23 804 000		23 804 000	25 809 029,05
Valtionosuudet	26 401 875		26 401 875	26 668 365,00
Rahoitustulot ja -menot				0,00
Korkotulot muilta	6 000		6 000	10 933,42
Muut rahoitustulot muilta	239 500		239 500	394 615,30
Korkomenot	-201 000		-201 000	-80 747,95
Muut rahoitusmenot				-1 198 592,22
	50 250 375	0	50 250 375	51 603 602,60
Vuosikate	4 020 903	-296 800	3 724 103,00	6 006 893,30
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 167 554		-4 167 554	-4 140 483,00
Arvonalentumiset	0			-15 010,95
	-4 167 554	0	-4 167 554,00	-4 155 493,95
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset kulut				0,00
Tilikauden tulos	-146 651	-296 800	-443 451,00	1 851 399,35
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	157 845		143 957,00	-2 222 709,42
Varausten vähennys			0	2 400 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	11 194	-296 800	-285 606	2 028 689,93

4.1 Verotulojen erittely

Verotulot	TA2021	Toteuma 2021	Poikkeama, ylitys(+), alitus (-)	TP2020	Muutos TP20/TP21%
Kunnallisvero	18 621 000	19 773 148	1 152 148	18 222 674	8,5
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 296 000	4 110 442	814 442	2 780 644	47,8
Kiinteistövero	1 887 000	1 925 439	38 439	1 747 398	10,2
	23 804 000	25 809 029	2 005 029	22 750 716	13,4

Vuoden 2021 talouden ja työllisyyden hyvä kehitys. Yhteisöverotulojen kertymä oli puolestaan hyvällä tasolla johtuen kuntien jako-osuuden tilapäisestä korottamisesta kuntien tilanteen helpottamiseksi. Kiinteistöverotulot toteutuivat talousarviota korkeampina tilitysmuutoksen johdosta, jonka seurauksena vuoden 2020 kiinteistöverotuloja tilitettiin kunnille osittain vasta tammi-helmikuussa 2021.

	Tuloveropro-	Verotet.tulo 1000 €	Efektiivinen veroaste
	sentti		
2021	21,25	91 522	13,79
2020	21,25	89 069	13,67
2019	21,25	87 458	13,57
2018	20,75	87 403	13,21
2017	20,75	85 511	13,19
2016	20,25	87 930	13,34
2015	20,25	89 079	13,44
2014	20,25	88 789	13,56
2013	20,25	86 448	13,54

*) Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Vuosien 2020 ja 2021 tiedot eivät ole vielä täysin lopulliset.

Kiinteistöveroprosentit	2021	2020
Vak.asuinrakennus	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,00 %	1,00 %
Yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %

4.2 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA2021	Toteuma 2021	Poikk.,ylitys (+) alitus (-)	TP2020	Muutos TP20 / TP21 %
Peruspalvelujen valtionosuus	16 793 594	16 891 347,00	97 753,00	17 570 080,00	-3,86
Verotulojen tasaus	5 175 463	5 193 337,00	17 874,00	5 002 032,00	3,82
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus	383 951	501 124,00	117 173,00	397 697,00	26,01
Veroper.muutoksista johtuvien verotulomenetysten korv.	4 048 867	4 082 557,00	33 690,00	4 025 043,00	1,43
	26 401 875	26 668 365,00	266 490,00	26 994 852,00	-1,21

5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

5.1 Hankkeet

Hankkeita ovat yli 300 000 euron verottomat kokonaisuudet. Hankkeiden käsittelyssä seurataan kaupungin hankesuunniteluohjeita.

Vuonna 2021 valmistuneita hankkeita olivat yhtenäiskoulun rakentaminen ja kalustaminen, jotka toteutuivat kokonaiskustannusarvion puitteissa. Yhtenäiskoulun rakentamisen talousarvio alitti edellisen vuoden osalta ja vuodelle 2021 haettiin sen johdosta lisämäärärahaa. Hyvinvointipuistohanke valmistui jo edellisvuonna, mutta avustuksesta tuli päätös vasta vuonna 2021, joten se tuloutui hankkeelle vasta vuonna 2021.

Merkittävä vuonna 2021 alkanut hanke oli Rantatien saneeraus, joka jatkui vielä vuoden 2022 puolelle.

Investointien osalta määrärahojen ylitykset on käsitelty kaupunginvaltuustossa 21.3.2022.

HANKKEET

HANKE	TA 2021	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2021	POIK- KEAMA	TOT -%
Tekn./Yhtenäiskoulun uudisrakentaminen						
Menot	-4 700 000	-600 000	-5 300 000	-5 279 991,76	-20 008,24	99,62
Tulot			0		0,00	
Nettomeno	-4 700 000	-600 000	-5 300 000	-5 279 991,76	-20 008,24	99,62
Yhtenäiskoulun ensikert.kalustaminen						
Menot	-1 191 000	0	-1 191 000	-1 184 478,18	-6 521,82	99,45
Tulot			0		0,00	
Nettomeno	-1 191 000	0	-1 191 000	-1 184 478,18	-6 521,82	99,45
Tekn./Jäähdysohjelman hanke						
Menot	-10 000	0	-10 000		-10 000,00	0,00
Tulot					0,00	
Nettomeno	-10 000	0	-10 000	0	-10 000,00	0,00
Tekn./Rantatien peruskorjaus						
Menot	-640 000	0	-640 000	-455 082,59	-184 917,41	71,1
Tulot			0			
Nettomeno	-640 000	0	-640 000	-455 082,59	-184 917,41	71,1
Tekn/ Hyvinvointipuisto						
Menot			0		0,00	
Tulot			0	28 500,00	-28 500,00	
Nettomeno	0	0	0	28 500,00	-28 500,00	
Tekn/ Terv.k,Vuodeos.remontti						
Menot	0	0	0	0,00	0,00	
Tulot	0	0	0	4 919,35	-4 919,35	
Nettomeno	0	0	0	4 919,35	-4 919,35	
Tekn/ Ruokapalveluinvest.						
Menot	0,00	-21 500	-21 500	-21 500,00	0,00	100,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	
Nettomeno	0,00	-21 500	-21 500	-21 500,00	0,00	100,00

5.2 Hankeryhmät

Valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmien kohteet ovat alle 300 000 euroa. Pienhankintaraja on 10.000 euroa. Osakkeiden ja osuuksien hankintameno on varattu määrärahaa perinnekyllän rakennusten korjauksen rahoittamiseen oman pääoman ehtoisesti. Korjaukset pystyttiin kuitenkin rahoittamaan aiemmin annetulla pääomasijoituksella. Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan ohjelmistoihin liittyvät määrärahamuutokset koskivat Microsoft 365 lisenssien käyttöönottoa sekä AD kehittämistä, näiltä osin kustannuksia siirtyi vuodelle 2022. Merkittävin tekijä määrärahojen toteutumattomuuteen oli budjetoidun palvelin- ja varmistusratkaisun hankinta palveluna, jolloin investointimääräraha jäi siltä osin käyttämättä. Ohjelmistohankinnoissa oli myös varauduttu taloushallinnon ohjelman mahdolliseen tietokannan uusimiseen sekä talousraportointiin liittyviin muutoksiin. Tietokannan vaihtamista ei nähty järkeväksi ennen soteuudistusta ja järjestelmän tulevaisuuteen palataan, kun nähdään, millainen tarve on jatkossa.

Osakkeiden ja osuuksien hankintoihin sisältyi Virtain Elinvoimapalvelut Oy:n osakkeiden merkintähinta. Maa-alueiden ostoja ei toteutunut. Maa-alueita myös myytiin ja myyntituloissa näkyy myös yhden teollisuushallin myynti.

Lämpölaitoksen investoinnit siirtyivät toiminnan yhtiöittämisen johdosta kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Investoinnit koostuivat uusien liittymien rakentamisesta, tuotantolaitoksen peruskunnostuksesta sekä valvomon tietotekniikan uusimisesta.

Ympäristön suojelun investoinnit koostuivat luontopolkujen rakentamisesta, mittalaitteiden hankinnasta sekä Nallelan kosteikkoon ja lasketusaltaisiin liittyvistä menoista. Tienvarsikylltien hankinta ei toteutunut vuonna 2021.

Perusturvalautakunnan investoinnit sisälsivät hammashoitolan laite- ja kalustohankintoja sekä potilastietojärjestelmän päivityksiin liittyviä kustannuksia.

Vesihuoltolaitoksen investoinnit sisälsivät altaiden pinnoitusta, puhdistamon, pumppaamojen ja vesihuoltoverkoston saneerauksia, uusien liittymien rakentamista sekä ennalta-arvaamattomia korjauksia.

Kunnallistekniikan merkittävimpiä investointeja olivat Jitan varastoalueen rakentaminen, Wirmetin louhinta, päällystekorjaukset, katuvalaistuksen uudistukset sekä Laivarannan kameravalvonta.

Tuotannollisten rakennusten investoinnit liittyivät Rantaterassin kunnostukseen ja saunan rakentamiseen sekä Lekatien hallin savunpoistoluukkujen hankintaan.

Asuinrakennuksiin liittyvät korjaukset kohdistuivat ennalta-arvaamattomiin kohteisiin.

Hallintokuntien käytössä olevien rakennusten hankeryhmän investoinnit koostuivat useasta eri kohteesta, joista merkittävimmät olivat Vihriälän rakennuksen palonsuojamaalaus ja toimistotilojen rakentaminen, ambulanssitalin laajennus sekä terveyskeskuksen korjaukset.

HANKERYHMÄT

Hankeryhmä	TA 2021	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2021	POIKKEAMA	TOT -%
Kaupunginhallitus						
Osakkeet ja Osuudet						
Menot	-110 000		-110 000	-2 500	-107 500	2,3
Tulot					0	
Nettomeno	-110 000	0	-110 000	-2 500	-107 500	2,3
Maa-alueet/rakennukset						
Menot	-100 000	0	-100 000		-100 000	0,0
Tulot	20 000	0	20 000	491 420,22	-471 420,22	2457,1
Nettomeno	-80 000	0	-80 000	491 420,22	-571 420,22	-614,3
Khall./Ohjelmistolisenssien hank.						
Menot	-320 000	-81 350	-401 350	-89 823,69	-311 526,31	22,4
Tulot						
Nettomeno	-320 000	-81 350	-401 350	-89 823,69	-311 526,31	22,4
Khall./Lämpölaitos						
Menot	-240 000	-80 000	-320 000	-209 330,55	-110 669,45	65,4
Tulot			0		0	

Nettomeno	-240 000	-80 000	-320 000	-209 330,55	-110 669,45	65,4
Khall/Ympäristön suojelu						
Menot	-70 000	0	-70 000	-60 316,32	-9 683,68	86,2
Tulot	0	0	0	9 951,03	-9 951,03	
Nettomeno	-70 000	0,00	-70 000	-50 365,29	-19 634,71	72,0
Khall/Tienvarsikyltit						
Menot	-65 000	0,00	-65 000	0,00	-65 000,00	
Tulot						
Nettomeno	-65 000	0,00	-65 000	0,00	-65 000,00	
Perusturvalautakunta/Ohjelmistoinvest.						
Menot	-200 000		-200 000	-40 627,02	-159 372,98	20,3
Tulot	0					
Nettomeno	-200 000	0	-200 000	-40 627,02	-159 372,98	20,3
Perusturvaltk./Terv.ja sos.kalustohankinnat						
Menot	-240 000	-30 000	-270 000	-85 203,98	-184 796,02	31,6
Tulot						
Nettomeno	-240 000	-30 000	-270 000	-85 203,98	-184 796,02	31,6
Vesihuoltolaitos						
Menot	-454 000		-454 000	-479 349,83	25 349,83	105,6
Tulot	0				0,00	-100,0
Nettomeno	-454 000	0	-454 000	-479 349,83	25 349,83	105,6
Kunnallistekniikka						
Menot	-298 000	-240 000	-538 000	-646 858,91	108 858,91	120,2
Tulot	0			16 292,19	-16 292,19	-100,0
Nettomeno	-298 000	-240 000	-538 000	-630 566,72	92 566,72	117,2
Tuotannolliset rakennukset						
Menot	-275 000	0	-275 000	-169 712,07	-105 287,93	61,7
Tulot	0			456,00	-1 312,50	-100,0
Nettomeno	-275 000	0	-275 000	-169 256,07	-105 743,93	61,5
Asuinrakennukset						
Menot	-20 000	0	-20 000	-20 977,94	977,94	104,9
Tulot						
Nettomeno	-20 000	0	-20 000	-20 977,94	977,94	104,9
Hallintokuntien käytössä olevat rak.						
Menot	-380 600	-145 000	-525 600	-492 439,05	-33 160,95	93,7
Tulot	0		0	3 500,00	-3 500,00	
Nettomeno	-380 600	-145 000	-525 600	-488 939,05	-36 660,95	93,0
Hankkeet / Hankeryhmät Menot yht.	-9 313 600	-1 197 850	-10 511 450	-9 238 191,89	1 273 258	
Tulot yhteensä	20 000	0	20 000	555 038,79	535 039	
Nettomeno	-9 293 600	-1 197 850	-10 491 450	-8 683 153,10	1 808 296,90	

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kaupunki ja Vesihuolto (ulk./sis.)

	TA 2021	MUUTOS	TA+MUUTOS	TOTEUMA	POIKKEAMA
TOIMINTA JA INVESTOINNIT					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 020 903	-296 800	3 724 103	6 006 893,30	2 282 790,30
Satunnaiset erät	0	0	0		0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	1 032 668,03	1 032 668,03
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 313 600	-1 197 850	-10 511 450	-9 238 191,89	1 273 258,11
Rahoitusosuudet investointeihin			0	58 699,22	58 699,22
Pys.vast.hyödykkeiden luovutus- tuotot	20 000		20 000	662 241,07	642 241,07
Muut investointitulot	0	0	0	0,00	0,00
					0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 272 697	-1 494 650	-6 767 347	-1 477 690,27	5 289 656,73
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset	-150 000		-150 000	-3 475,81	146 524,19
Antolainauksen vähennykset	50 000		50 000	41 018,90	-8 981,10
	-100 000	0	-100 000	37 543,09	137 543,09
Lainakannan muutokset/lisäykset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000		10 000 000	7 000 000,00	-3 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 000 000		-2 000 000	-1 842 275,20	157 724,80
	8 000 000	0	8 000 000	5 157 724,80	-2 842 275,20
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	-3 051 873,41	-3 051 873,41
Rahoitustoiminnan rahavirta	7 900 000	0	7 900 000	2 143 394,48	-5 756 605,52
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 627 303	-1 494 650	1 132 653	665 704,21	-466 948,79
Rahavarat 31.12.	12 933 144		11 438 494	9 421 246,11	-2 017 247,89
Rahavarat 1.1.	10 305 841,00		10 305 841	8 755 541,90	-1 550 299,10
Rahavarojen muutos	2 627 303		1 132 653	665 704,21	-466 948,79

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Virtain kaupungin ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat on esitetty tässä osiossa. Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Virtain kaupunki sisältää kaupungin, taseyksikkö Vesihuollon ja Liikelaitos Marttisen ulkoiset, keskenään eliminoidut toteumat.

Virtain kaupungin konsernin tilinpäätöslaskelmat ovat konsernin tuloslaskelma, konsernin rahoituslaskelma ja konsernitase.

Lisäksi tässä osassa esitetään tilinpäätöslaskelmien liitetiedot.

Eriytettyinä tilinpäätöksinä esitetään vesihuollon taseyksikön sekä liikelaitos Marttisen tilinpäätökset sekä kilpailulain 30 d §:n perusteella esitettävät eriytetyt tuloslaskelmat.

VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TULOSLASKELMA (ULK.)

Toimintatuotot	2021	2020
Myyntituotot	24 350 169,68	23 506 066,99
Maksutuotot	5 303 063,94	6 448 008,05
Tuet ja avustukset	2 207 328,83	1 359 357,81
Vuokratuotot	2 434 643,80	1 931 375,68
Muut toimintatuotot	407 749,93	248 499,70
	34 702 956,18	33 493 308,23
Valmistus omaan käyttöön	129 275,74	144 669,45
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-15 987 232,46	-15 332 944,20
Palkat ja palkkiot	-12 654 879,06	-12 141 753,58
Henkilösivukulut	-3 332 353,40	-3 191 190,62
Eläkekulut	-2 872 666,60	-2 784 267,65
Muut henkilösivukulut	-459 686,80	-406 922,97
Palvelujen ostot	-54 360 109,82	-52 031 909,61
Asiakaspalvelujen ostot	-45 422 645,09	-43 088 247,11
Muiden palvelujen ostot	-8 937 464,73	-8 943 662,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 100 042,54	-4 906 876,45
Ostot tilikauden aikana	-5 080 176,87	-4 924 141,97
Varaston lisäys	-19 865,67	17 265,52
Avustukset	-1 874 369,37	-1 899 765,51
Vuokrat	-2 614 836,50	-2 626 590,49
Muut kulut	-326 312,22	-278 164,20
	-80 262 902,91	-77 076 250,46
Toimintakate	-45 430 670,99	-43 438 272,78
Verotulot	25 809 029,05	22 750 715,53
Valtionosuudet	26 668 365,00	26 994 852,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 933,42	22 933,42
Muut rahoitustuotot	394 872,29	420 187,47
Korkokulut	-81 074,09	-92 596,11
Muut rahoituskulut	-1 198 592,20	-8 021,69
	51 603 533,47	50 088 070,62
Vuosikate	6 172 862,48	6 649 797,84
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 291 547,77	-3 855 457,54
Arvonalentumiset	-15 010,95	-371 924,00
	-4 306 558,72	-4 227 381,54
Tilikauden tulos	1 866 303,76	2 422 416,30
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 222 709,42	143 957,25
Varausten lisäys	2 400 000,00	-1 400 000,00
Tilikauden ylijäämä	2 043 594,34	1 166 373,55

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

Toiminnan rahavirta	2021	2020
Vuosikate	6 172 862,48	6 649 797,84
Satunnaiset erät		0,00
Tulorahoituksen korjaukset	1 015 413,83	-55 099,50
	7 188 276,31	6 594 698,34
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 363 364,11	-11 547 127,08
Rahoitusosuuden investointeihin	125 085,25	207 172,46
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	679 495,27	75 418,00
	-8 558 783,59	-11 264 536,62
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 370 507,28	-4 669 838,28
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-3 475,81	0,00
Antolainasaamisten vähennys	41 018,90	0,00
	37 543,09	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000 000,00	5 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 842 275,20	-1 329 620,71
Lainakannan muutokset	5 157 724,80	3 670 379,29
Oman pääoman muutokset		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantovarojen ja pääomien	-5 940,26	2 539,63
Vaihto-omaisuuden muutos	20 179,67	-16 320,52
Saamisten muutos	-767 283,25	359 824,50
Korottomien velkojen muutos	-2 352 755,32	2 370 437,49
	-3 105 799,16	2 716 481,10
Rahoituksen rahavirta	2 089 468,73	6 386 860,39
Rahavarojen muutos	718 961,45	1 717 022,11
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	10 274 454,54	9 555 493,09
Rahavarat 1.1	9 555 493,09	7 838 470,98

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	730 152,84	814 451,88
	730 152,84	814 451,88
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 590 350,61	5 602 329,35
Rakennukset	39 185 957,26	24 577 737,07
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 313 371,15	6 557 350,94
Koneet ja kalusto	1 490 816,54	355 153,09
Muut aineelliset hyödykkeet	7 524,86	7 524,86
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 861 081,28	12 831 826,78
	54 449 101,70	49 931 922,09
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 715 271,87	7 712 771,87
Muut saamiset	449 445,76	486 988,85
	8 164 717,63	8 199 760,72
Pysyvät vastaavat yhteensä	63 343 972,17	58 946 134,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	320 966,33	363 989,97
	320 966,33	363 989,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	56 184,00	76 363,67
Valmiit tuotteet	6 888,70	6 888,70
	63 072,70	83 252,37
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	511 973,05	1 705 542,58
	511 973,05	1 705 542,58
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 802 839,14	1 119 017,31
Lainasaamiset		1 461,08
Muut saamiset	818 544,78	802 427,51
Siirtosaamiset	408 895,12	345 089,89
	3 030 279,04	2 267 995,79
Rahat ja pankkisaamiset	10 274 454,54	9 555 493,09
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	13 879 779,33	13 612 283,83
VASTAAVAA YHTEENSÄ	77 544 717,83	72 922 408,49

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Muut omat rahastot	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 571 657,45	15 405 283,90
Tilikauden yli-/alijäämä	2 043 594,34	1 166 373,55
Oma pääoma	42 702 022,60	40 658 428,26
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
Poistoero	4 402 027,62	2 179 318,20
Vapaaehtoiset varaukset		2 400 000,00
	4 402 027,62	4 579 318,20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	500 281,55	549 245,45
	500 281,55	549 245,45
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 474 911,73	13 491 036,01
Lainat julkisyhteisöiltä		
Ostovelat	2 426,59	2 987,33
Liittymismaksut ja muut velat	1 455 793,90	1 397 854,90
	18 933 132,22	14 891 878,24
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 016 289,36	1 842 440,28
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	35 656,50	46 653,64
Ostovelat	4 573 209,64	7 350 648,55
Muut velat	347 434,12	319 266,48
Siirtovelat	3 034 664,22	2 684 529,39
	11 007 253,84	12 243 538,34
Vieras pääoma yhteensä	29 940 386,06	27 135 416,58
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	77 544 717,83	72 922 408,49

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
LIITETIEDOT**

Tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään kirjanpitoasetuksen liitetietovaatimusten mukaan tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstä ja konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 6.10.2014 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Päivitettyä poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.2013 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin. Vaihtomaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintamenoa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
**KUNNAN TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN
ULKOISET**

	2021	2020
Yleishallinto	1 680 120,25	1 558 436,92
Sosiaali- ja terveystoimi	27 841 137,85	26 844 110,36
Opetus ja kulttuuri	1 176 302,05	1 149 918,87
Yhdyskuntapalvelut		
Muut palvelut/tekn.	2 230 720,76	2 409 475,35
	32 928 280,91	31 961 941,50

LIKELAITOS MARTTINEN

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Ulk/sis.

Nuorisotoiminta	699 778,12	489 981,34
Elinkeinotoiminta	284 970,38	277 373,32
Perinnekylä -toiminta	12 530,08	6 440,56
	997 278,58	773 795,22

VEROTULOJEN ERITTELY

	2021	2020
Kunnallisvero	19 773 148,00	18 222 673,87
Kiinteistövero	1 925 439,00	1 747 398,13
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 110 442,00	2 780 643,53
	25 809 029,00	22 750 715,53

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Peruspalvelujen valtionos.(ilman tasauksia)	16 891 347,00	17 570 080,00
Verotuloihin perustuvat valt.os.tasaus	5 193 337,00	5 002 032,00
Opetus- ja sivistystoimen muut valt.osuudet	501 124,00	397 697,00
Veroper.muutoksista joht.verotulomenetysten korvaus	4 082 557,00	4 025 043,00
Valtionosuudet yhteensä	26 668 365,00	26 994 852,00

MUUT TOIMINTATUOTOT**PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTIVOITOT**

Tontit, maa-alueet	153 313,15	55 099,50
Rakennukset	12 588,35	
Kuntayhtymäosuudet		
Kalusto, autot		
Yhteensä	165 901,50	55 099,50

MUUT TOIMINTAKULUT**PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTITAPPIOT**

Tontit, maa-alueet	- -	
Rakennukset	- -	
Kuntayhtymäosuudet	- -	
Osakkeet	- -	
Yhteensä	- -	

OSINGOT JA OSUUSPÄÄOMAN KOROT

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	234 135,00	212 850,00
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri ky	59 086,84	59 086,84
Kuntarahoitus Oyj	7 800,00	
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	76 535,55	127 559,07
Muut rahoitustuotot	1 450,74	2 458,56
Yhteensä	379 008,13	401 954,47

ARVIOIDUT POISTOAJAT, NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT JA POISTOMENETELMÄT**Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot	2 - 5 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 10 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v. tasapoisto
Muut	2 - 5 v. tasapoisto
Erityisestä syystä enintään (esim. vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Maakaasuverkko	12 - 15% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Sähkö-, vesi- yms. laitoskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työ	8 - 15 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Tasetta koskevat liitetiedot

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Kaupunki+vesihuolto+Marttinen

	1.1.2021	Lisäykset	Vähennykset	Rah.osuudet	Keskeneräisistä siirto	Sumupoistot	31.12.2021
Aineettomat oikeudet	68 297,82	-	-	-	-	68 297,82	-
Muut pitkävaikutteiset	746 154,06	135 082,71	-	-	-	151 083,93	730 152,84
Maa- ja vesialueet	5 602 329,35	-	11 978,74	-	-	-	5 590 350,61
Rakennukset	24 577 737,07	5 546 365,14	484 360,83	-	12 280 203,15	2 733 987,27	39 185 957,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 557 350,94	747 019,42	-	28 500,00	144 537,57	1 107 036,78	6 313 371,15
Tuotannon/varaston koneet	-	-	-	-	-	-	-
Koneet ja kalusto	355 153,09	1 385 316,37	-	3 500,00	-	246 152,92	1 490 816,54
Keskeneräiset hankinnat	12 831 826,78	1 547 080,47	-	93 085,25	-12 424 740,72	-	1 861 081,28
Muut aineelliset hyödykkeet	7 524,86	-	-	-	-	-	7 524,86
Kuntayhtymäosuudet	2 658 795,23	-	-	-	-	-	2 658 795,23
Tytäryhteisöosakkeet	1 882 966,85	2 500,00	-	-	-	-	1 885 466,85
Osakkuusyhteisöosakkeet	557 240,96	-	-	-	-	-	557 240,96
Muut osakkeet	2 613 768,83	-	-	-	-	-	2 613 768,83
			-				
YHTEENSÄ	58 459 145,84	9 363 364,11	496 339,57	125 085,25	0,00	4 306 558,72	62 894 526,41
Palautuskelp. liitt.maksut (ulk.)	486 988,85	3 475,81	41 018,90	-	-	-	449 445,76
YHTEENSÄ	58 946 134,69	9 366 839,92	537 358,47	125 085,25	0,00	4 306 558,72	63 343 972,17

	OMISTUS- OSUUS %	KIRJANPI- TOARVO 1.1.2021	LISÄYK- SET 2021	VÄHEN- NYKSET 2021	KIRJANPI- TOARVO 31.12.2021
KUNTAYHTYMÄOSUUDET					
Pirkanmaan Liitto	1,67	14 116,79			14 116,79
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri	1,56	2 358 138,74			2 358 138,74
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0,90	286 539,70			286 539,70
Kuntayhtymäosuudet yhteensä		2 658 795,23	0,00	0,00	2 658 795,23
TYTÄRYHTEISÖJEN OSAKKEET JA OSUUDET					
Kiint.Oy Killinpolku	75,00	25 228,19			25 228,19
Kiint.Oy Virtain Opiskelijasuntolat	100,00	121 095,31			121 095,31
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	100,00	199 698,79			199 698,79
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	100,00	990 119,05			990 119,05
Virtain Jäähalli Oy	62,80	185 006,72			185 006,72
Virtain Yrityspalvelu Oy	100,00	16 818,79			16 818,79

Keituri Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	2 500,00		2 500,00
Keiturin Sote Oy, vapaaehtoinen vastikkeeton pääomasijoitus	100,00	30 000,00		30 000,00
Virtain Energia Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	312 500,00		312 500,00
Virtain Elinvoimapaalvelut Oy	100,00		2 500,00	2 500,00
Tytäryhteisöjen osakkeet ja osuudet yhteensä		1 882 966,85	2 500,00	0,00 1 885 466,85
OSAKKUUSYHTEISÖT				
Kiint.Oy Illansuu	39,00	19 677,99		19 677,99
Kiint.Oy Kanttorinrinne	39,00	13 118,66		13 118,66
Kiint.Oy Virtain Virastotalo	24,90	487 744,98		487 744,98
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy, 21 285 kpl (/51 196:stä)	41,60	36 699,33		36 699,33
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä		557 240,96	0,00	0,00 557 240,96
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET				
As.Oy Harjukuja	10,50	92 503,36		92 503,36
As.Oy Penkkivuori	5,78	32 359,02		32 359,02
As.Oy Poutapilvi	8,25	131 489,30		131 489,30
As.Oy Torisevantie 11	4,12	23 986,96		23 986,96
Herraskylän Vesiosuuskunta		67,28		67,28
Jäähdysohjain Vesiosuuskunta		201,83		201,83
Kiint.Oy Virtain Linjatalo	1,54	5 382,01		5 382,01
Kotalan Vesiosuuskunta		252,28		252,28
Kuntarahoitus	0,04	44 000,00		44 000,00
Kuntien palvelukeskus KPK ICT Oy *)	7612 kpl	7 612,00		7 612,00
Kurjenkylän Vesiosuuskunta		67,28		67,28
Liedenpohjan Vesiosuuskunta		285,92		285,92
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	6,93	150 000,00		150 000,00
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy/Virtain rahasto		15 000,00		15 000,00
Metsä Board Oyj (M-Real, Metsä-Serla)	226 kpl	506,23		506,23
Metsäliiton osuus (tavoiteosuudet 30000,00 €)		49 564,47		49 564,47
Neo Industrial Oyj (Neonmarkka, Lännen Metsä)	1000 kpl	8 409,40		8 409,40
Oy Runoilijantie	12,3	88 634,03		88 634,03
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	2,14	256 500,00		256 500,00
Pirkantien Tasohallit Oy	4,80	27 382,93		27 382,93
TREDU-kiinteistöt Oy	1,44	1 609 522,68		1 609 522,68
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	0,86	21 600,54		21 600,54
Toriseva-Golf Oy	2,25	16 773,15		16 773,15
Vaskiveden Vesiosuuskunta		153,05		153,05
Virtain Kenttä Oy	0,83	42,05		42,05
Virtain Vesiosuuskunta		17 485,75		17 485,75
Äijännevan Vesiosuuskunta		252,28		252,28
Metsä B merkintämaksu		65,88		65,88
Monetra Pirkanmaa Oy	1 kpl	21,00		21,00
Tuomi Logistiikka Oy	0,06	1 973,87		1 973,87
Istekki Oy	5 osaketta	6 925,00		6 925,00
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä		2 609 019,55	0,00	0,00 2 609 019,55
KAIKKI OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ		7 708 022,59	0,00	0,00 7 710 522,59

TALOUSARVIOANTOLAINAT 31.12.2021

	Lyhytaikai- nen 31.12.2021	Pitkäaikainen 31.12.2021	Antol.saatava 31.12.2021	Lyhytaikai- nen 31.12.2020	Pitkäaikainen 31.12.2020
LAINASAAMISET					
LAINASAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ	0,00	218 668,18	218 668,18	0,00	218 668,18
LAINASAAMISET MUILTA	0,00	104 762,00	104 762,00	0,00	99 762,00
PÄÄOMALAINASAATAVAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ	0,00	188 542,87	188 542,87	0,00	1 387 112,40
LAINASAATAVAT YHTEENSÄ	0,00	511 973,05	511 973,05	0,00	1 705 542,58

3) Kaupungin taseen vastaavista on poistettu Virtain Yrityspalvelu OY:n pääomalainasaatavia 2,7 milj. euroa. Velkasuhde kaupungin ja VYP:n välillä ennallaan. KH 21.2.2011 66§ ja KH 14.2.2022 45 §

Siirtosaamiin liittyvät olennaiset erät

	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	59 086,84	59 086,84
Kelan korvaukset	70 598,26	67 033,30
Avustukset ja tuet	238 823,80	104 534,94
Muut tulojäämät	40 386,22	114 434,81
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	408 895,12	345 089,89

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMA PÄÄOMA	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12.	23 750 394,96	23 750 394,96
Muu oma pääoma		
Vahinkorahasto	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien ylijäämä	16 571 657,45	15 405 283,90
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 043 594,34	1 166 373,55
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	42 702 022,60	40 658 428,26

INVESTOINTIVARAUSTEN POISTOERO 31.12.2021

	Poistoeroa 31.12.2021	Poistoeron vä- hennys	Poistoeron li- säys	Poistoeroa 01.01.2021
Kirjasto	333 512,37	42 840,58		376 352,95
Vihriälä vanhusten ryhmäkoti	1 197 404,17	74 450,00		1 271 854,17
Kaupungintalo	504 444,41	26 666,67		531 111,08
Yhtenäiskoulu	2 366 666,67	33 333,33	2 400 000,00	0,00
Yhteensä	4 402 027,62	177 290,58	2 400 000,00	2 179 318,20

Poistoeroa jäljellä 31.12.2021 **4 402 027,62**

INVESTOINTIVARAUKSET

Yläkoulu, lukio/ koulukampus	2 400 000,00
Purettu investointivaraus Yhtenäiskoulu	-2 400 000,00
Investointivarauksia jäljellä 31.12.2021	0,00

VELKOJEN ERITTELY**Velat tytäryhteisöille, jäsenkuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusosuusyhteisöille**

Pitkäaikainen vieras pääoma	2021	2020
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	2 426,59	2 987,33
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	916 121,23	3 210 797,54
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	1 472 673,43	1 163 569,06

Liittymismaksut ja muut velat	2021	2020
Muut pitkäaikaiset velat muilta		
Palautus ja siirtokelpoiset liittymismaksut	1 455 793,90	1 397 854,90
	1 455 793,90	1 397 854,90

Muut velat/lyhytaikainen	2021	2020
Ennakonpidätykset ja sotut	320 018,85	295 803,77
Muut velat	20 250,82	14 977,14
Alv-velka lääninverovirastolle	7 164,45	8 485,57
Yhteensä	347 434,12	319 266,48

Siirtovelat	2021	2020
Lomapalkkavaraus sos.kuluineen	1 744 612,56	1 678 054,97
Korkojaksotukset	7 568,23	13 004,35
Valtionosuusennakot	671 412,64	797 220,16
Kuel, Vel, Lel, Tael-maksut, (v.2020 osin ostoveloissa)	369 886,22	50 357,43
Työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut (osin o-veloissa v.2020)	118 278,76	17 146,40
Ennakkomenot ja muut menot	122 905,81	128 746,08
Yhteensä	3 034 664,22	2 684 529,39

Pitkäaikaiset velat 31.12.2021 (yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät)	2021	2020
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	6 922 544,61	7 848 240,89

MUUT LIITETIEDOT

TAKAUKSET	2021	2020
Tytäryhteisöt	3 368 674,74	3 542 578,65
Muut	4 961,90	9 223,11
Osakkuusyhteisöt	2 257 500,00	2 472 500,00
Yhteensä	5 631 136,64	6 024 301,76

Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta (Ei sisälly takausten yhteissummaan)	46 027 128,00	43 652 529,00
-mahd.vastuuta kattava osuus takausk.rahastosta	30 150,00	27 200,00

Leasingvuokra vastuut (alv 0 %)	265 017,15	223 317,37
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	103 267,93	103 773,82
Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut	3 105 907,00	3 088 364,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	944 441,00	972 024,16
Yhteensä	3 370 924,15	3 311 681,37

Huollettavien varat ja pääomat	31 311,09	24 343,85
--------------------------------	-----------	-----------

ARVONLISÄVERON MAHDOLLINEN PALAUTUSVELVOLLISUUS

Mikäli kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu siten, että kaupungilla ei ole oikeutta arvonlisäveron palautukseen/vähennykseen

Rakentamisvuosi 2010-2021	7 077 930,43	3 581 787,99
---------------------------	--------------	--------------

KOULUTOIMEN JA PÄIVÄHOIDON RETKITILIEN SALDO	48 896,98	68 316,94
---	-----------	-----------

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Sopimusvastuut määräaikalaiselta sopimusajalta		
Työterveyshuollon palvelut 30.11.2022 saakka	146 300,00	268 410,00
Sosiaali- ja terveystalvet 31.12.2031 saakka	250 570 000,00	275 627 000,00

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

31.12. (Poikkileikkaus yhden päivän tilanteesta)

	2021	2020	2019	2018	2017
Yleishallinto *)	40	36	38	50	51
Sosiaali- ja terveystoimi, Virrat	16	16	15	20	19
Sosiaali- ja terveystoimi, Ruovesi	7	5	5	10	7
Opetus- ja kulttuuritoimi	167	170	172	176	166
Muut palvelut/tekn.toimi	64	68	72	78	75
Liiketoiminta	29	27	23	24	19
Yhteensä	323	322	325	358	337
* sis. Työllistetyt	9	8	9,3	19,25	21

HENKILÖSTÖKULUT	2021	2020	2019	2018	2017
Rahapalkat	12 686 845,37	12 242 434,28	12 369 617,28	12 527 141,88	12 097 708,49
Eläkevakuutusmaksut	2 872 666,60	2 784 267,65	2 798 471,21	2 863 371,32	2 803 420,76
Muut henkilöstömenot	459 686,80	406 922,97	401 284,68	448 090,08	476 595,76
Sair.vak ja tapaturmapv.korv.	-221 221,14	-144 680,04	-158 132,89	-155 218,64	-128 019,94
Jaksotetut palkat	189 254,83	43 999,34	243 540,18	204 523,63	46 718,76
Tuloslaskelman henkilöstökulut	15 987 232,46	15 332 944,20	15 654 780,46	15 887 908,27	15 296 423,83
Investointeihin kirjatut henk.kulut x)	123 890,26	155 436,25	208 918,57	176 087,21	162 536,54
./Valm.omaan käyttöön					
-aktivoidut palkat	0,00	-98 949,09	-113 986,41	-116 042,08	
-aktivoidut sos.vak.maksut	0,00	-20 155,91	-23 504,00	-24 032,29	
		36 331,25	71 428,16	36 012,84	
Henkilöstökulut yhteensä	15 987 232,46	15 369 275,45	15 726 208,62	15 923 921,11	15 458 960,37
Muutos-%	4,0	-2,3	-1,2	3,0	-17,3

x) Investointeihin kirjatut henkilöstökulut sisältyvät v.2021 lähtien tuloslaskelman henkilöstökuluihin.

Ne siirretään investointeihin "Valmistus omaan käyttöön"-tilin kautta.

Tilintarkastuspalkkiot, (vuonna 2021 laskutetut)

	2021	2020
Tilintarkastus	10 677,35	16 385,48
Veroneuvonta	0,00	3 980,00
Koulutuspalvelut	0,00	0,00
TT-lain muk.toim.annot	0,00	0,00
Muut palkkiot	<u>7 904,00</u>	<u>3 800,00</u>
	18 581,35	24 165,48

Perittyjen luottamushenkilömaksujen ("puoluevero") määrä 2021: 11 202,83 euroa.

INTRESSITAHOJEN KANSSA TEHDYT LIIKETOIMET

Kaupunki on antanut tilikaudella tytäryhteisö Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntoloille avustusta 55 000,00 euroa (ed, vuosi 55 000,00 euroa).

Kaupunki on antanut lainaa kokonaan omistamalleen Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille, jota on jäljellä tilinpäätöksessä yhteensä 218 668,18 euroa. Lainoista peritään korkoa 5 %. Lainoille ei ole saatu turvaavaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kaupunki on antanut tytäryhteisö Virtain Jäähalli Oy:lle kertaluonteisen avustuksen 50 000,00 euroa koronapandemian aiheuttamien tulonmenetysten kattamiseksi.

Muut intressitahojen kanssa tehdyt liiketoimet on tehty tavanomaisin ehdoin.

KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT**KONSERNITULOSLASKELMA**

	2021	2020
Toimintatuotot	55 346 244,34	52 556 074,89
Toimintakulut	-98 612 683,54	-94 662 779,11
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	773 323,40	852 788,28
Toimintakate	-42 493 115,80	-41 253 915,94
Verotulot	25 753 967,89	22 687 922,37
Valtionosuudet	27 116 449,88	27 425 759,88
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	42 307,47	40 303,31
Muut rahoitustuotot	178 827,79	225 521,77
Korkokulut	-214 795,58	-227 458,64
Muut rahoituskulut	-38 116,67	-38 576,58
	-31 776,99	-210,14
VUOSIKATE	10 345 524,98	8 859 556,17
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 448 857,55	-5 121 119,54
Omistuksen eliminointierot		24,56
Arvonalentumiset	-15 010,95	-371 924,00
	-5 463 868,50	-5 493 018,98
Tilikauden tulos	4 881 656,48	3 366 537,19
Tilinpäätössiirrot	188,18	197,66
Tilikauden verot	-187 984,25	-153 136,61
Laskennalliset verot	-8 004,49	8 975,93
Vähemmistöosuudet	-227 168,52	-144 089,42
Tilikauden yli-/alijäämä	4 458 687,40	3 078 484,75

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 345 524,98	8 859 556,17
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-187 984,25	-153 136,61
Tulorahoituksen korjauserät	-693 616,41	-862 586,59
	9 463 924,32	7 843 832,97
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 568 763,16	-12 661 403,07
Rahoitusosuudet investointimenoihin	125 985,25	207 172,46
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	861 449,61	450 470,36
	-9 581 328,30	-12 003 760,25
Toiminnan ja investointien rahavirta	-117 403,98	-4 159 927,28
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-3 475,81	0,00
Antolainasaamisten vähennys	42 786,90	3 703,34
	39 311,09	3 703,34
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 790 920,00	6 960 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 778 581,02	-2 296 402,36
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-994,61	
	5 011 344,37	4 663 597,64
Oman pääoman muutokset	-151 881,06	-531,08
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-7 711,93	-1 685,06
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 320,65	-16 825,38
Saamisten muutos	-748 613,21	-1 503 519,73
Korottomien velkojen muutos	15 685,34	1 385 619,83
	-750 960,45	-136 410,34
Rahoituksen rahavirta	4 147 813,95	4 530 359,56
Rahavarojen muutos	4 030 409,97	370 432,28
Rahavarat 31.12.	18 366 742,33	14 336 332,36
Rahavarat 1.1.	14 336 332,36	13 965 900,08

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	801 903,37	862 886,38
Muut pitkävaikutteiset menot	552 158,45	415 354,20
Ennakkomaksut	71 285,37	53 419,63
	1 425 347,19	1 331 660,21
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 317 800,42	6 327 899,91
Rakennukset	54 155 997,67	40 400 852,48
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 753 536,13	6 965 806,55
Koneet ja kalusto	2 379 298,59	1 315 562,98
Muut aineelliset hyödykkeet	22 203,71	23 109,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 829 287,28	13 208 376,79
	72 458 123,80	68 241 608,02
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	10 428 494,52	9 895 225,49
Muut osakkeet ja osuudet	2 850 179,79	2 846 525,16
Joukkovelkakirjalainasaamiset	24 344,13	26 112,12
Muut saamiset	280 702,66	318 245,75
	13 583 721,10	13 086 108,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	160 255,00	156 387,07
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	320 966,33	363 989,97
Muut toimeksiantojen varat	1 816,95	1 796,50
	483 038,28	522 173,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	410 942,26	400 621,61
Valmiit tuotteet	6 888,70	6 888,70
	417 830,96	407 510,31
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	1 211 691,78	1 281 008,72
Laskennalliset verosaamiset	1 351,70	2 626,95
Siirtosaamiset	14 130,98	23 319,32
Muut saamiset	4 623,41	4 639,67
	1 231 797,87	1 311 594,66
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 793 624,89	3 057 139,24
Lainasaamiset	137 170,77	126 588,52
Laskennalliset verosaamiset	18,72	19,50
Muut saamiset	1 063 294,26	1 020 547,39
Siirtosaamiset	719 065,22	682 973,86
	5 713 173,86	4 887 268,51
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	129 034,28	117 904,16
Joukkovelkakirjalainasaamiset	21 306,56	27 879,07
	150 340,84	145 783,23
Rahat ja pankkisaamiset	18 216 401,49	14 190 549,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ	113 679 775,39	104 124 256,13

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

	2021	2020
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	3 473,20
Arvonkorotusrahasto	50 844,68	50 844,68
Muut omat rahastot	434 216,67	434 447,35
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	31 441 459,28	28 362 974,53
Tilikauden yli-/alijäämä	4 458 687,40	3 078 484,75
Oma pääoma yhteensä	60 139 076,19	55 680 619,47
VÄHEMMISTÖOSUUDET	591 488,23	517 429,36
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	457 776,93	421 684,20

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	536 289,60	587 025,19
Muut toimeksiantojen pääomat	162 072,37	158 183,96
	698 361,97	745 209,15

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 645 937,19	23 750 659,45
Lainat julkisyhteisöiltä	2 465,65	3 616,29
Lainat muilta luotonantajilta	2 694 857,96	2 827 020,80
Liittymismaksut ja muut velat	1 393 126,35	1 351 438,20
Laskennalliset verovelat	34 763,20	29 561,69
	31 771 150,35	27 962 296,43

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 878 941,15	2 647 389,65
Lainat julkisyhteisöiltä	1 150,64	1 150,64
Lainat muilta luotonantajilta	180 882,85	163 054,28
Saadut ennakot	127 533,81	137 276,97
Ostovelat	5 571 946,35	6 257 450,89
Liittymismaksut ja muut velat	1 170 131,22	1 180 914,09
Siirtovelat	9 050 809,04	8 370 781,28
Laskennalliset verovelat	40 526,66	38 999,72
	20 021 921,72	18 797 017,52
Vieras pääoma yhteensä	51 793 072,07	46 759 313,95
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	113 679 775,39	104 124 256,13

VIRTAIN KAUPUNGIN KONSERNI

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 31.12.2021

Laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksessä on purettu poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöstä koskevan Kilan yleisohjeen (22.12.2015) mukaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa Virtain kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätöksessä kunnan osuus sisältää alakonsernin (kunta, vesihuolto ja Nuorisokeskus Marttinen).

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen suunnitelmapoistoja ei ole oikaistu kaupungin poistoaikojen mukaiseksi koska tytäryhteisöt kirjaavat suunnitelmanmukaiset poistot omissa kirjanpidoissaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on pääomaosuusmenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy. Osakkuusyhteisöistä Kiinteistö Oy Kanttorinrinne ja Kiinteistö Oy Illansuu on jätetty yhdistelemättä vaikutuksiltaan epäolennaisina.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia. Edellisen vuoden lukuihin on oikaistu tytäryhtiön edellisen vuoden tilinpäätökseen tehty oikaisu. Tuloslaskelmaan toimintatuottojen lisäys 715 000 euroa ja toimintakulujen lisäys 715 000 euroa. Taseeseen on lisätty saamisten ja velkojen lisäys 171 600 euroa. Vastaavat korjaukset on tehty myös rahoituslaskelman edellisvuoden tietoihin.

Konsernituloslaskelman liitetiedot

	2021	2020
Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina		
Myyntituotot	42 276 506,11	40 504 080,41
Maksutuotot	5 798 618,15	6 933 775,98
Tuet ja avustukset	3 433 534,14	1 852 485,65
Vuokratuotot	3 073 981,83	2 630 439,27
Muut toimintatuotot	763 604,12	635 293,58
	<hr/>	<hr/>
	55 346 244,34	52 556 074,89
Pakollisten varausten muutos		
kuntayhtymän		
potilasvahinkovastuun sekä		
muiden pakollisten varausten muutos	36 092,72	-17 570,56
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot		
Myyntivoitot		
maa-alueiden myyntivoitot	141 342,98	55 099,50
rakennusten myyntivoitot	59 930,83	145 710,09
muut luovutusvoitot	1 263,96	4 800,82
Myyntitappiot		
muut myyntitappiot	-2 270,94	-526,66
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	<hr/>	<hr/>
	200 266,83	205 083,75

Konsernitaseen liitetiedot

	2021	2020
Taseen siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Pitkäaikaiset muut siirtosaamiset	14 130,98	23 319,32
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	14 130,98	23 319,32
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kela korvaukset työterveyshullostasiirtyvät korot	207 752,21	201 026,64
Tuet ja avustukset	58 576,27	58 165,09
Muut siirto saamiset	289 341,58	199 179,70
lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	<hr/>	<hr/>
	163 395,16	224 602,41
	719 065,22	682 973,84

Oma pääoma	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	3 473,20
Arvonkorotusrahasto 1.1.	50 844,68	50 844,68
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	50 844,68	50 844,68
Virtain kaupungin konsernin liitetiedot		
Muut omat rahastot 1.1.	434 447,35	434 645,01
Vähennykset tilikaudella	-230,68	-197,66
Muut omat rahastot 31.12.	434 216,67	434 447,35
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	31 441 459,28	28 362 974,53
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	31 441 459,28	28 362 974,53
Tilikauden ylijäämä	4 458 687,40	3 078 484,75
Oma pääoma yhteensä	<u>60 139 076,19</u>	<u>55 680 619,47</u>

Pakolliset varaukset	2021	2020
SHP; Pakolliset varaukset	457 776,93	421 684,20

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2021	2020
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	1 736 332,18	989 955,80
Lomapalkkajaksotukset	5 959 298,18	5 767 520,85
Korkojaksotukset	88 568,21	97 212,97
Tuet ja valtio-osuusennakot	860 321,42	993 927,88
Menoennakko ja muut siirtovelat	406 289,05	522 163,77
	<u>9 050 809,04</u>	<u>8 370 781,27</u>

Pitkäaikaiset velat jotka eräänny yli 5 vuoden kuluttua	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 742 367,76	17 803 316,52

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 383 783,00	7 059 980,33
Vakuudeksi annettu kiinteistökiinnitys	8 549 531,75	8 182 995,51
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	249 600,00	249 600,00
Vakuudeksi annetut panttaussitoumukset	738 455,97	738 455,97

Takaukset muiden puolesta		
Jäljellä oleva vastuut 31.12.	2 301 636,89	2 522 140,27

	2021	2020
Leasingvastuiden yhteismäärä	535 676,47	506 174,88
seuraavana vuonna erääntyvät	193 734,91	198 158,41
myöhemmin erääntyvät	341 941,55	308 016,47
 Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut		
vuokravastuut yhteensä	5 657 638,55	5 139 732,63
seuraavalla tilikaudella erääntyvät	1 376 913,51	1 368 608,28
 Muut vastuusitoumukset; sopimusvastuut konserni	4 230 300,00	1 417 490,97

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Osuus konserniin kuuluvien yhteisöjen korkosuojauksiin liittyvistä johdannaissopimuksista

	2021	2020
Korkosuojauksiin liittyvät johdannaissopimukset		
nimellisarvo	1 851 205,34	2 564 191,65
Käypäarvo	-36 859,50	-198 699,15

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kuntakonsernilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2005 alkaen valmistuneista kiinteistöistä rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset. Vastuu perustuu arvonlisäverolain 11. lukuun.

	2021	2020
Arvonlisäveron palautusvastuu yht.	7 176 839,20	3 720 880,77

IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS TUOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	709 873,24	695 801,63
Valmistus omaan käyttöön	0,00	1 792,56
Liiketoiminnan muut tuotot	609,97	2 542,23
Valmistus omaan käyttöön		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-171 501,92	-154 858,76
Ostot tilikauden aikana	-171 501,92	-154 858,76
Palvelujen ostot	-164 367,17	-138 596,10
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-167 755,27	-143 294,65
Henkilösivukulut	-41 512,77	-35 454,26
Eläkekulut	-35 237,92	-30 362,67
Muut henkilösivukulut	-6 274,85	-5 091,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-253 760,91	-269 749,12
Liiketoiminnan muut kulut	-37,32	-383,36
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-88 452,15	-42 199,83
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	3,00	292,72
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	0,27	0,05
	3,27	292,77
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-88 448,88	-41 907,06
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-88 448,88	-41 907,06
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-88 448,88	-41 907,06

**VESIHUOLTOLAITOS
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeliikkeen jäämä (-alijäämä)	165 308,76	227 549,29
Rahoitustuotot ja -kulut	3,27	292,77
	<hr/>	<hr/>
	165 312,03	227 842,06
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-479 349,83	-311 471,42
Rahoitusosuudet investointeihin		11 997,61
	<hr/>	<hr/>
	-479 349,83	-299 473,81
Toiminnan ja investointien rahavirta	-314 037,80	-71 631,75
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-650,00	
Antolainasaamisten vähennykset muilta		
	<hr/>	<hr/>
	-650,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	-197 600,68	-146 117,06
Saamisten muutos muilta	33 466,21	-51 292,89
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	285 947,95	337 810,84
	121 813,48	140 400,89
Rahoituksen rahavirta	121 163,48	140 400,89
Rahavarojen muutos	-192 874,32	68 769,14
Rahavarat 31.12.	261 403,16	454 277,48
Rahavarat 1.1.	454 277,48	385 508,34

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE****VASTAAVAA**

PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2021	31.12.2020
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	609 455,84	565 773,31
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 011 870,14	2 149 990,86
Koneet ja kalusto	4 456,86	8 692,86
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	242 498,12	48 062,43
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	420,46	420,46
Muut saamiset	63 452,00	62 802,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 932 153,42	2 835 741,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	222 544,44	252 757,43
Saamiset kunnalta	2 655 607,44	2 328 179,34
Muut saamiset	5 107,38	6 720,60
Siirtosaamiset		1 640,00
Rahat ja pankkisaamiset	261 403,16	454 277,48
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	3 144 662,42	3 043 574,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 076 815,84	5 879 316,77

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 179 317,62	2 179 317,62
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 162 869,84	-1 120 962,78
Tilikauden yli-/alijäämä	-88 448,88	-41 907,06
	927 998,90	1 016 447,78
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut verot	742 682,73	742 682,73
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	121 311,16	170 068,07
Muut velat	4 252 475,26	3 923 429,50
Siirtovelat	32 347,79	26 688,69
	4 406 134,21	4 120 186,26
Vieras pääoma yhteensä	5 148 816,94	4 862 868,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 076 815,84	5 879 316,77

Ei uusia liittyjiä vuonna 2021

Liittymismaksu vuonna 2020: 85234,60 euroa, liittyjiä 20.

Liittymismaksu vuonna 2019: 43.219,60 euroa, liittyjiä 14.

Liittymismaksu vuonna 2018: 23.611,00 euroa, liittyjiä 11.

Liittymismaksu vuonna 2017: 38.815,40 euroa, liittyjiä 14.

Liittymismaksu vuonna 2016: 26.455,80 euroa, liittyjiä 10.

Liittymismaksu vuonna 2015: 46047,64 euroa, liittyjiä 13.

LIKELAITOS MARTTINEN TOIMINTAKERTOMUS

Toiminta-ajatus

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoriso- ja matkailukeskus, jonka toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Liikelaitoksen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki 1285/2016 sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määritellyjä tavoitteita ja tehtäviä. Keskuksen pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Keskuksen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestävästä kehitystä.

Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä, joka mahdollistaa nuorisolain ja -asetuksen mukaisen toiminnan ylläpitämisen ja asiakashinnat. Avustus on tähän asti myönnetty veikkausvoittovaroista, mutta jatkossa avustusrahat siirtyvät valtion budjettiin. Tämä tarkoittaa sitä, että määrärahat eivät enää ole korvamerkittyjä vaan kilpailevat mm tiestön, poliisin ja palolaitoksen kanssa. Tulevaisuudessa nuorisolain mukaisen toiminnan toteuttaminen vaatii ydintoimintaan eli nuoriso- ja sitä tukevaan elinkeinotoimintaan keskittymistä sekä uusia rahoitusmahdollisuuksia. Tätä edellyttää myös ministeriö. Nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja keskuksen mahdollinen ylijäämä pitää käyttää nuorisolain mukaisesti nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen. Kaupunki ei avusta nuorisokeskuksen toimintaa.

Nuorisokeskustoiminnan lisäksi Marttinen on hoitanut 6.3.2017 alkaen myös kunnallisen nuorisotyön tehtävät Virtain kaupungin siihen myöntämällä määrärahalla. Palvelun tuottamisesta ei synny ylijäämää nuorisokeskukselle.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on markkinaperusteista toimintaa, joka tukee keskuksen nuorisotyötä. Nuoriso- ja elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinnekylä, jota Marttinen hallinnoi ja jossa on kolme perinnepohjaista museota sekä lähes 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa omistamansa Perinnekylään toimintaa.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Covid-epidemian uusien aaltojen myötä toimintaan vaikutti edelleen valtakunnalliset rajoitus- ja suositustoimet. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi nuorisokeskuksille akuuttia koronasta johtuvaa kustannustukea toiminnan varmistamiseen ja ylläpitämiseen nuorisolain edellyttämällä tavalla.

Asiakaskäyttäytymisen muuttumisen ja epävarmuuden jatkumisen vuoksi muutokset realisoituivat entistä lyhyemmällä varoitusajalla, jolloin myös toiminnan suunnittelu ja resurssien allokointi hankaloitui. Tämä edellytti henkilökunnalta suurta joustavuutta ja toiminnalta ketteryyttä, jota mukautettiin vuoden aikana vallitsevan tilanteen edellyttämällä tavalla. Kansainvälinen toiminta ei päässyt kunnolla käyntiin eikä kansainvälisiä leirejä ja vaihtoja pystytty vieläkään toteuttamaan täysin suunnitellun mukaisesti. Myös hankkeissa jouduttiin siirtämään kaudelle suunniteltuja toimintoja.

Vuoden aikana tehostimme myyntiämme, aktivoimme verkostojamme, vahvistimme viestintäämme ja markkinointiamme yhdessä SNK:n ja nuorisokeskusverkoston kanssa. Yhteisen ilmeen ja arvomaailman tavoitteena on nuorisokeskusten valtakunnallisen ja alueellisen tunnettuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen entistä tärkeämpinä laaja-alaisen ja laadukkaan nuorisotyön osaajina

ja tekijöinä. Nämä yhdessä henkilökunnan venymisen kanssa edesauttoivat tavoitteiden saavuttamista haasteellisessa liiketoimintaympäristössä.

Verkostoiden merkitys kasvoi entisestään ja ovat Marttisen toiminnan ja kehittämisen kannalta elintärkeitä. Marttinen on tehnyt koko toiminta-aikansa määrätietoista nuorisotyön, ympäristö- ja seikkailukasvatuksen, kestävän ja kansainvälisen kehityksen verkostointityötä, joka näkyy yhteiskumppaneiden helppossa löydettävyydessä samoin kuin Marttinen on kysytty yhteistyökumppani niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Verkostotyötä tehdään päivittäisissä asiakaskontakteissa, erilaisissa työryhmissä, tapahtumissa ja harrastuksissa. Verkostot ovat orgaanisia ja kehittyviä ja aktivoituvat kulloinkin tilanteiden ja tarpeiden mukaan.

Toimintavuonna tehtiin myös suuri digiloikka. Useita uusia sovelluksia otettiin käyttöön ja opeteltiin etätöiden tekoa. Uusien sovellusten kuten O365:n ja Teamsin käyttöönotto sekä varausjärjestelmään lisättyjen valmiiden tarjous- ja tilausvahvistuspohjien myötä toimintaa ja myyntiä saatiin yhdenmukaistettua ja tehostettua. Tätä vahvasti nuorisokeskusten yhteisen brandbookin ja sen mukaisen yhteisen ilmeen toteuttaminen verkkosivuilla ja muussa markkinoinnissa. Somekanavien käyttöä tehostettiin mm. Instagram, Facebook ja Snap ja niiden käyttöä jalkautettiin koko henkilökunnalle. Käyttöön otettiin myös uusia kaupungin taloushallinnon palkka- ja hallinnonjärjestelmä ESS ja matkalaskujärjestelmä M2 sekä työajanseurantaan ESMI. Henkilökunnan digiosaamista lisättiin sisäisillä koulutuksilla.

Asiakkaiden ostamista helpotettiin yksinkertaistamalla edelleen tarjoomaa mm. rakentamalla erilaisia palvelupaketteja, parantamalla saavutettavuutta ja kohdistamalla viestintää. Toiminnanohjaus- ja varausjärjestelmän kehitystyötä jatkettiin mm. verkkomaksamisessa. Kehitystyötä jatketaan yhdessä järjestelmää käyttävien nuorisokeskusten kanssa.

Marttisen nuorisotyöllinen profiili vahvistui ja tunnettuus kasvoi monin tavoin vuoden aikana. Toimintaa kehitettiin innovatiivisesti ja laadukkaasti huomioiden muuttuneet asiakastarpeet ja muutoksiin pystyttiin reagoimaan joustavasti.

Vuonna 2021 investointiluonteisia hankkeita olivat

- infrastruktuurin turvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen. Työ aloitettiin rantojen kunnostamisella ja jatkuu Vihta-saunan lavahissin rakentamisella 2022.
- ulkovalaistuksen uusinnan aloittaminen
- toimintaa tukeva tilojen uudistamisen suunnittelutyö mm. kahvio

Epidemian jatkumisesta ja valtakunnallisista rajoituksista sekä suosituksista johtuen asiakaskäyttäytyminen pysyi varovaisena ja muutosherkkänä. Vahvalla myyntilyöllä ja henkilöstön joustavuudella liikevaihdossa päästiin kasvulinjalle. Lisäksi vuonna 2020 yhdessä henkilöstön kanssa päätetty kulukuri piti ja tulostavoite pystyttiin ylittämään. Vallitseva tilanne ja epävarmuus otettiin huomioon talouden suunnittelussa ja toiminnan toteuttamisessa.

	Tavoitetaso	Toteutuma
Talous	0 €	+ 14 904,41 €

Hallinto ja henkilöstö

Marttinen on toiminut kunnan liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Kuntalain mukaisesti liikelaitosta johtaa johtokunta. Johtokunta toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Vuonna 2021 johtokunta kokoontui viisi kertaa. Johtokunnassa on viisi jäsentä sekä henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajana syyskuuhun asti toimi Risto Saarinen, varapuheenjohtajana Antti Vuori ja johtokunnan jäsenet olivat Marika Hakola, Kirsti Perähuhta ja Risto Lehtinen. Kaupunginhallituksen edustajana toimi Katja Kotalampi, nuorisovaltuuston edustajana Tuomas Touronen. Syyskuussa uutena puheenjohtajana aloitti Päivi Kangasaho, varapuheenjohtajana Harri Tarvainen, jäsenenä

Jarkko Mäki, Hilikka Suhonen ja Lalli Poukka. Kaupunginhallituksen edustajana Mikko Hänninen ja nuorisovaltuuston edustajana Tuomas Touronen.

Vuonna 2021 Marttisessa oli 20 vakituista työntekijää. Vakituudessa virassa tai työsuhteessa olevien lisäksi Marttisessa työskenteli 29 muuta henkilöä eripituisilla määräaikailla tai tuntityösopimuksilla. Tehtyjen henkilötyövuosien määrä oli 24 (2020: 24 htv) sisältäen määräaikaisten kausi- ja hanketyöntekijät sekä nuoret kesätyöntekijät.

Marttisen työyhteisöön kuuluu jatkuvasti myös työssäoppijoita oppilaitoksista, vapaaehtoistyötä tekeviä eurooppalaisia nuoria, siviilipalvelusvelvollisia sekä työkokeilussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Heidän ohjaamisensa ja erityistarpeidensa huomioiminen on osa nuorisokeskuksessa tehtävää yhteiskunnallista työtä. Koronaepidemiasta johtuen keväällä lähteneiden kansainvälisten vapaaehtoistyöntekijöiden tilalle ei tullut uusia henkilöitä.

Keskeiset tapahtumat vuonna 2021

Käyttöpäivien kokonaismäärä kasvoi 33 % edellisvuodesta ja oli 13 149. Käyttöpäivistä nuorisotoimintaa oli 85 %, ja se muodostui edelleen perusnuorisotoiminnasta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) sekä sosiaalisesta nuorisotyöstä (Nuotta-valmennus). Toimintavuonna toteutui 79 leirikouluryhmää, josta päiväleirikouluja oli 7 ja Nuotta-leirejä 2. Rippileirejä toteutui 23 ryhmää, 3 isoskoulutusta ja 1 erityisnuorisotyön leiri. Järjestöjen ja kuntien leiriryhmiä oli 26 ja muita nuorisotoiminnan tapahtumia 32.

Marttisessa toteutettiin aktiivisesti vallitseviin olosuhteisiin sopivaa toimintaa ja tärkeitä hankkeita vietiin eteenpäin. Myös uusia merkittäviä hankkeita haettiin ja saatiin. Vuoden tapahtumia olivat mm.:

- Marttinen valittiin Pirkanmaan kunnallisen nuorisotyön koordinaattoriksi 2021 ja sai siihen AVI:n rahoituksen. Toimintavuoden aikana selvitimme kehittämisen painopisteitä ja tutustuimme koordinaattorin roolissa alueen kuntiin kuntatapaamisten merkeissä. Kuntatapaamiset toteutimme etäyhteyksin valtakunnallisesta koronatilanteesta johtuen. Lisäksi vahvistimme Avin kanssa Pirkanmaan kunnallisen, alueellisen etsivän ja - työpajakoordinoinnin välistä yhteistyötä.
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tuella toteutettiin Pirkanmaan alueelliset nuorisotyöpäivät 17.-18.11. Ikaalisissa ja Valkeakoskella. Päivät keräsivät yhteensä noin 100 osallistujaa eri puolilta Pirkanmaan maakuntaa.
- Järjestimme yhteistyössä Mieli matkalla- hankkeen kanssa Puhetta itsemurhista – seminaarin ja mielenterveyden ensiapukoulutuksen alueelle.
- Vuoden lopussa julkaisimme ensimmäisen Pirkanmaan nuorisotyön kansanradio podcastin, jonka toimintaa jatkamme ja kehittämme vuonna –22. Kansanradiossa nostamme esille nuorisotyön kentälle ajankohtaisia ja puhuttelevia asioita.
- Tampereen yliopiston tutkimushanke NYT! Ahdistuksesta nuorten ympäristöpoliittiseen toimijuuteen, jota johtaa professori Päivi Honkatukia, sai Koneen säätiöltä 400 000 euron rahoituksen vuosille 2020-2023. Ensimmäinen leirikoulupilotti toteutettiin Marttisessa 27.-30.10.2020. Marttisessa toteutimme hankkeeseen liittyen toisen ja kolmannen pilottileirikoulun v. 2021. Kolmas pilottileirikoulu sai iloksemme näkyvyyttä Ylen Aamussa ja Pirkanmaan alueellisissa uutisissa. Hankkeesta saatujen tulosten levittämiseksi koko nuorisokeskusverkostolle aloitettiin 2021 Ykehanke.
- Toteutimme ostopalveluna Tredun kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon/ nuoriso- ja yhteisöohjauksen osaamisalan kurssisisältöjä sekä toimi niissä kouluttajana.
- Vuoden 2021 aikana jatkoimme ympäristösertifikaatti Green Key:n hakukriteerien täyttämistä.
- Olimme mukana seikkailukasvatusverkostossa alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Marttisessa pidettiin Pirkanmaan alueellinen seikkailukasvatusverkoston tapaaminen joulukuussa ja kesäkuussa olimme mukana toteuttamassa Ulos Ut Out – Suomen suurin ulkona oppimisen tapahtumassa työpajaa, joka toteutettiin koronasta johtuen verkossa. Leirikoulu sosiaalisena vahvistajana ja yhteisöllisyyden edistäjänä - pajan toteutimme yhteistyössä seikkailukasvatusverkoston/SNK:n kanssa.

- Nuorten Ääni- hankkeeseen (2019-3/2021) saimme jatkoaikaa 31.5.2022 saakka, sillä emme saaneet toteutettua hankkeeseen liittyviä keskeisiä toimintoja koronatilanteen takia. Nuorten vaikuttamisesta kiinnostuneiden verkostoleiriä siirrettiin vuonna –21 kolme kertaa. Leiri on tarkoitus toteuttaa huhtikuussa 2022.
- Olimme mukana Kirkkohallituksen uutiskirjeessä ja osallistuimme Nuori2021 verkkotapahtumaan

Perinnekyllän museot olivat avoinna yleisölle 7.6.-15.8.2021. Opastettuja ja elämyksellisiä museokierroksia järjestettiin ryhmille tilauksesta. Epidemiatilanteesta johtuen vuosittaista juhannustapahtumaa ei perinnekyllässä voitu toteuttaa.

Liikelaitoksen talous

Nuorisokeskuksen toiminta on nuorisolain mukaisesti yleishyödyllistä. Liikelaitoksen tulee kuitenkin pyrkiä kannattavaan toimintaan siten, että tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit.

Liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2021 oli **997 278,58 €** (2020: 773 795,22 €). Liikevaihto nousi 28,9 % edellisvuodesta.

Marttisen muut toiminnan tuotot olivat yhteensä 1 067 195,33 € (2020: 1 091 390,49 €). Suurin muihin tuottoihin sisältyvä summa oli valtionavustus nuorisotoimintaan (470 000 €). Lisäksi haettiin ja saatiin avustusta nuorisotyön erillishankkeisiin usealta eri taholta sekä koronatukea (OKM, AVI, Erasmus+/OPH) yhteensä 340 096,74 € (2020: 371 593,29 €). Muita tuottoja olivat myös kaupungin määräraha kunnalliseen nuorisotyöhön (150 000 €), perinnekyllään (50 000 €). Vuokra- ja muita toiminnan tuottoja oli lisäksi 57 098,59 €.

Tulot yhteensä olivat **2 064 473,91 €** (2020: 1 865 185,71 €).

Vuoden 2021 tulos oli + 14 904,41 € (tavoite 0 €). Tuloksen syntymiseen vaikutti etenkin tiukka talouskuri ja henkilöstön joustaminen. Liikelaitoksen maksuvalmius on hyvä.

Investointien nettomenot olivat 58 786,19 € (2020: 62 809,33 €). Liikelaitos Marttinen maksoi kaikki investointien nettomenot saamallaan avustuksilla ja omalla tulorahoituksellaan. Lainaa ei investointeja varten tarvinnut ottaa. Liikelaitoksella ei ole lainoja.

Arvio tulevasta kehityksestä

Marttisen kehittäminen perustuu vahvaan pedagogiseen osaamiseen, upeaan ympäristöön ja toimiin palveluihin. Kansainvälisen toiminnan vahvempi kehittäminen alkoi vuonna 2017 ja vuosina 2018-2019 panostusta lisättiin edelleen. Kansainvälinen toiminta vaatii pitkäjänteistä työtä ja kumppanuuksia ennen kuin se tuottaa tulosta. Kansainvälinen toiminta on mm. Erasmus+ -rahoitteista nuorisovaihto- ja koulutustoimintaa, myös kansainvälisten leirikoulujen lisääminen on tavoitteena. Koronapandemian vuoksi toiminta romahti 2020 eikä päässyt vielä nousuun 2021. Toiminnassa keskityttiin tulevan suunnitteluun, verkostojen herättelyyn ja toiminnan vaihtoehtoisten tapojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Marttisen toimintaa on kehitetty eurooppalaisten nuorisokeskusten laatumerkin (The Council of Europe Quality Label for Youth Centres) -kriteereiden pohjalta. Päätös laatumerkin myöntämisestä saatiin lokakuussa 2018 ja laatumerkin luovutustilaisuus oli 8.3.2019. Laatumerkki on voimassa kolme vuotta kerrallaan (2019-2021), mikä edellyttää toiminnan laadun ylläpitämistä ja jatkuvaa edelleen kehittämistä. Vuoden 2021 aikana keskityttiin vahvasti laatumerkin säilyttämisen edellyttämiin toimiin.

Vuoden aikana yhteistyötä kumppaneiden kanssa vahvistettiin ja olemassa olevia suunnitelmia jatkettiin mm. Piispalan ja Ähtäri Zoon kanssa. Tavoitteena on vahvistaa nykyisiä Marttisen asiakasryhmiä sekä hakea kasvua uusissa asiakasryhmissä yhdessä alueellisten yhteistyökumppanien sekä muiden nuorisokeskusten kanssa. Nuorisotoiminnan osuus liikevaihdosta pidetään OKM:n edellyttämällä tasolla eli yli 60 %:ssa. Palvelutarjontaa kehitetään kysyntää ennakoiden ja alueen mahdollisuuksia hyödyntäen. Markkinoinnissa ensisijainen väylä on asiakas ja häneltä saatu palaute, jossa sosiaalinen media näyttölee isoa roolia. Lisäksi vahva verkostoituminen muiden nuorisokeskusten, yritysten ja yhteistyökumppanien kanssa ja sitoutuminen nuorisokeskusten yhteiseen ilmeeseen ja viestintään (brandbook) tulee entistä merkittävämmäksi. Myös kansainvälisellä laatu-merkillä sekä muilla sertifikaateilla ja tunnuksilla on tärkeä rooli markkinoinnissa.

Uusi nuorisolaki tuli voimaan 1.1.2017 ja asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta huhtikuussa 2017. Lakiuudistus toi muutoksia nuorisotoimialalle, sen rakenteisiin ja rahoitukseen. Nuorisokeskusverkoston yhteinen haaste oli uuden seuranta- ja arviointijärjestelmän käyttöönotto vuoden 2019 alussa. Uuden järjestelmän avulla keskuksien toimintaa seurataan ja arvioidaan entistä läpinäkyvämmiin. Järjestelmä toimii myös itsearvioinnin välineenä sekä kehittämisen työkaluna.

Ennakoimattomuus, epävarmuus, muutosten nopeus ja osaltaan myös vaikea hallittavuus tulivat toimintavuoden aikana entistä enemmän osaksi arkea. Toiminnan suunnittelu ja resursointi hankaloituivat ja henkilökunta joutui toimimaan lyhyillä reagointiajoilla asiakaskäyttäytymisen muutoksiin. Alustavien varausten mukaan toiminta näyttää aktivoituvan kunnolla vasta vuonna 2022. Vuosi 2021 oli vielä vahvasti epävarmuuden vuosi johtuen epidemian hallintaan saamisesta ja rokotusten kattavuudesta.

Tietyt epidemian johdosta syntyneet toimintatavat niin asiakkaiden kuin oman toiminnan kohdalla tulevat suurella todennäköisyydellä jäämään normaaleiksi käytänteiksi kuten esim. maskin käyttö. Ryhmäkoot pienenevät ja tämä tuo haasteita etenkin palvelutarjoomalle ja majoitusrakenteelle. Mahdollisuus turvalliseen olemiseen ja harrastamiseen, sitä tukevat palvelut, tilat ja ympäristö kuten yksityisemmät majoitustilat tulevat olemaan entistä tärkeämpiä kilpailutekijöitä. Palvelujen, tilojen ja ympäristön monipuolinen käyttö, esteettömyys, puhtaus ja viihtyisyys nousevat entistä tärkeimmiksi. Muutosnopeus kasvaa, mikä edellyttää organisaatiolta notkeutta, moniosaamista ja entistä vahvempaa asiakaslähtöisyyttä sekä oikeisiin resursseihin panostamista. Nämä kaikki edellyttävät myös myynnin ja saavutettavuuden kehittämistä siten, että oikeat palvelut tavoittavat oikeat asiakkaat oikea-aikaisesti, ostaminen on helppoa, asiakassitoutumista saadaan vahvistettua ja uusasiakashankintaa tehostettua.

Huolimatta vahvasta digitalisoitumisesta näemme nuorisokeskusten perinteisen leiritoiminnan edelleen säilyttävän ja jopa vahvistavan paikkaansa tärkeänä nuoren kasvun, sosiaalisen vahvistumisen, osallistamisen, luontosuhteen löytämisen ja syrjäytymisen sekä eriarvoistumisen vähentämisen kannalta. Kulunut vuosi on ollut etenkin lapsille ja aikuistuville nuorille raskas ja haastava. Osa selviytyy paremmin ja osa putoaa syvään kuiluun. Nuorisokeskusten vahvalla nuorisotyön osaamisella, oikealla arvomaailmalla ja omistajien sekä yhteistyökumppaneiden tuella voimme auttaa ja osallistuttaa lapsia ja nuoria kasvun tiellä löytämään onnistumisia, vahvistumista ja yhteenkuuluvuutta.

Nuorisokeskuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa huomioon otetaan mm. yhteistyöverkostot sekä valmius kehittää nuorisotyötä. Nuorisotyön kehittämisen ohella on kuitenkin panostettava liikevaihdon lisäämiseen ja kustannustehokkuuteen kasvavien kiinteistö- ja yleiskulujen kattamiseksi mm. kokous- ja juhlataloitumisen palvelutarjontaa parantamalla sekä palvelujen myyntiä ja markkinointia tehostamalla.

Marttisen saari on mainio erilaisiin harrastuksiin ja virkistykseen sopiva alue kaiken ikäisille, mikä mahdollistaa myös alueella harjoitettavan kannattavan liiketoiminnan. Yhteistyökumppaneitten löy-

täminen tuomaan vetovoimaa ja synergiaetuja sekä rahoitusta on kuitenkin tarpeen. Kaupungin hallinnoima Marttisen saaren kehittämiseen tähtäävä yhteistyö Studio Puiston kanssa antaa uusia näkökulmia ja toteutusvaihtoehtoja myös nuorisokeskuksen toiminnan vahvistamiseen. Marttinen osallistuu aktiivisesti kehittämistyöhön.

Sisäinen valvonta ja toiminnan riskit

Keskuksen taloudelliset riskit liittyvät yleiseen talouden tilanteeseen. Covid19-epidemia ja sen kesto sekä vaikutus asiakaskäyttäytymiseen ja kuntien, seurakuntien ja perheiden taloustilanteeseen heijastuu vahvasti nuorisokeskuksen toimintaan. Lisäksi rajoitukset ovat vaikuttaneet voimakkaasti etenkin nuoriin mm. koulunkäyntiin, harrastuksiin, yhdessä oloon ja tapahtumiin, joiden myötä sosiaaliset kontaktit vähenivät rajusti ja eriarvoisuus kasvoi. Tämä edellyttää nuorisokeskuksilta entistä vahvempaa ennakoivaa otetta nuorisotoiminnan kehittämiseen ja siihen panostamiseen, jotta pystytään vastaamaan poikkeustilanteesta syntyneisiin haasteisiin ja tarpeisiin. Nuorisokeskuksilla on nyt mahdollisuus nostaa omaa profiiliaan nuorisotyön kentässä ja vahvistaa asemaansa innovatiivisena nuorisotyön osaajana. Tätä edellyttää myös Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Nuorisokeskusten rahoitukseen epävarmuutta tuo rahoituksen uudet jakoperusteet ja avustusrahoituksen siirtyminen osaksi budjettirahoitusta. Vähenevien avustusmäärien myötä myös avustusten myöntäjät kuten OKM ovat tarkentamassa niihin liittyviä periaatteita. Marttisen liiketoimintamuoto ja sama y-tunnus kaupungin kanssa rajoittaa merkittävästi uusien rahoituskanavien käyttöä ja avustusten hakua mm. Valtionkonttori, Business Finland, Finnvera, ELY, Leader ja erilaiset säätiöt.

Marttisen henkilöstön erityisvahvuus ja voimavara on hyvä työn ja työaikojen hallinta sekä työn mielekkyys. Työ on palkitsevaa ja arvojen mukaista eikä työpaikalla esiinny kiusaamista tai syrjintää. Henkilöstöön liittyvä riski on Kunta 10 –tutkimuksessa todetut esimiestyöhön liittyvät kehittämistarpeet ja työpaineiden sekä epävarmuuden kokeminen. Osasyynä tähän on vallitseva epidemia. Vuonna 2021 panostettiin etenkin esimiestyöhön ja henkilöstön osallistamiseen sekä työhyvinvointiin.

Marttisen mittavaan, eri aikakausilta peräisin olevaan kiinteistömassaan ja sen ylläpitoon sisältyy riskejä. Niukoilla henkilöstö- ja muilla resursseilla toimittaessa syntyy äkillisiä korjaus- ja kunnostustarpeita koneissa, laitteissa ja rakennuksissa. Ennakointia ja varautumista näihin on lisättävä. Muutuneet asiakastarpeet ja esteettömyyden vaatimukset edellyttävät kriittistä tarkastelua majoitus- ja harrastustilojen, mukaan lukien ulkoharrastustilat, monipuolistamiseen ja kehittämiseen. Tämä asettaa haasteita investointien rahoitussuunnitelmiin. Nykyinen liiketoimintamuoto ei mahdollista markkinoilla olevien julkisten ja säätiöiltä haettavien investointitukien laajaa käyttömahdollisuutta.

Perinnekylän hallinnon ja kiinteistöjen siirtäminen pois Liikelaitos Marttiselta tulee ottaa selvitykseen, sillä yritystilojen vuokraus ja museotoiminta ei kuulu liikelaitoksen tehtäviin. Toimitilakiinteistöjen vuokraustoiminta tulee hoitaa yhtiömuodossa. Lisäksi Perinnekylän tuloa tuottamattomat rakennukset ja kannattamattoman tehtävän hoitaminen ilman riittäviä määrärahoja on suuri riski liikelaitoksen taloudelle. Tästä on huomauttanut myös OKM.

Toiminnassa noudatetaan kaupungin hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ja muita annettuja ohjeita. Talouden ja toiminnan tilanne sekä myynnin näkymät esitetään johtokunnalle sen kokouksissa, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle annetaan toteutumaraportit. Omaisuuden ja henkilöstön vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti kaupungin kautta.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Nuorisolain (1285/2016) § 20 mukaan ”*Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon keskuksen nuorisotyön tehtävät sekä toiminnan laatu ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Avustettavan toiminnan on oltava yleishyödyllistä. Hyväksyttävänä menoina ei pidetä liiketoiminnasta tai*

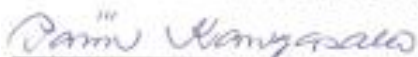
muusta vastaavasta toiminnasta aiheutuvia menoja. Mahdollinen ylijäämä on käytettävä nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen.”

Liikelaitos Marttisen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä **14 904,41 €** siirretään taseen omaan pääomaan ja yhdistetään edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

LIKELAITOS MARTTISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Virrat 14.3.2022

LIKELAITOS MARTTISEN JOHTOKUNTA

Päivi Kangasaho, puheenjohtaja

Jarkko Mäki, johtokunnan jäsen

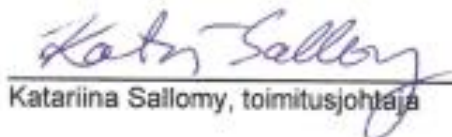
Lalli Poukka, johtokunnan jäsen

Harri Tarvainen, varapuheenjohtaja

Hilikka Suhonen, johtokunnan jäsen

Katariina Sallomy, toimitusjohtaja

**LIIKELAITOS MARTTINEN
TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU**

Nuorisokeskus toiminta	TP 2020	TA2021	TOTEUMA2021	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	489 561,34	938 400,00	697 698,12	240 701,88	74,3 %
Liiketoiminnan muut tuotot			12 602,20	-12 602,20	
Muut tuet ja avustukset	804 926,07	675 000,00	796 928,51	-121 928,51	118,1 %
Tuet ja avustukset kunnalta		1 200,00		1 200,00	
Menot	-1 288 099,60	-1 490 463,00	-1 357 168,35	-133 294,65	91,1 %
Poistot	-94 935,59	-90 000,00	-91 326,85	1 326,85	101,5 %
Liiketoiminnan muut kulut	-36 146,14	-35 595,00	-41 623,25	6 028,25	116,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	251,81	0,00	-202,65	202,65	-100,0 %
Tilikauden ylijäämä	-124 442,11	-1 458,00	16 907,73	-18 365,73	-1159,7 %

Elinkeinotoiminta	TP 2020	TA2021	TOTEUMA2021	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	277 373,32	511 100,00	284 970,38	226 129,62	55,8 %
Liiketoiminnan muut tuotot	16 451,64	30 000,00	21 103,64	8 896,36	70,3 %
Muut tuet ja avustukset	2 648,40	0,00	3 743,84	-3 743,84	
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00	0,00	0,00	
Menot	-287 789,55	-479 852,00	-258 754,48	-221 097,52	53,9 %
Poistot	-47 015,34	-45 000,00	-34 514,64	-10 485,36	76,7 %
Liiketoiminnan muut kulut	-13 147,41	-14 790,00	-15 972,84	1 182,84	108,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,59		-36,83	36,83	100,0 %
Tilikauden ylijäämä	-51 478,35	1 458,00	539,07	918,93	37,0 %

Kaupungin nuorisotoimi	TP 2020	TA2021	TOTEUMA2021	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	420,00		2080,00	-2080,00	-100,0 %
Liiketoiminnan muut tuotot					
Muut tuet ja avustukset	610,38		19333,14	-19333,14	-100,0 %
Tuet ja avustukset kunnalta	150000,00	150000,00	150000,00	0,00	100,0 %
Menot	-97770,96	-108052,00	-131027,99	22975,99	121,3 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Liiketoiminnan muut kulut	-42399,36	-41948,00	-40157,18	-1790,82	95,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden ylijäämä	10860,06	0,00	227,97	-227,97	-100,0 %

Perinnekylä toiminta	TP 2020	TA2021	TOTEUMA2021	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	6 440,56	7 500,00	12 530,08	-5 030,08	167,1 %
Liiketoiminnan muut tuotot	13 284,00	16 500,00	13 484,00	3 016,00	81,7 %

Muut tuet ja avustukset				0,00	
Tuet ja avustukset kunnalta	103 470,00	50 000,00	50 000,00	0,00	100,0 %
Menot	-95 186,94	-48 633,00	-53 033,51	4 400,51	109,0 %
Poistot	-26 449,02	-25 000,00	-25 223,28	223,28	100,9 %
Liiketoiminnan muut kulut	-697,32	-367,00	-698,00	331,00	190,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,25		170,35	-170,35	
Tilikauden ylijäämä	858,03	0,00	-2 770,36	2 770,36	-100,0 %

Nuorisokeskus Marttinen yhteensä

31.12.2021	TP 2020	TA2021	TOTEUMA2021	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	773 795,22	1 457 000,00	997 278,58	459 721,42	68,4 %
Liiketoiminnan muut tuotot	29 735,64	46 500,00	47 189,84	-689,84	101,5 %
Tuet ja avustukset	808 184,85	675 000,00	820 005,49	-145 005,49	121,5 %
Tuet ja avustukset kunnalta	253 470,00	201 200,00	200 000,00	1 200,00	99,4 %
Menot	-1 768 847,05	-2 127 000,00	-1 799 984,33	-327 015,67	84,6 %
Poistot	-168 399,95	-160 000,00	-151 064,77	-8 935,23	94,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	-92 390,23	-92 700,00	-98 451,27	5 751,27	106,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	249,15	0,00	-69,13	69,13	
Tilikauden ylijäämä	-164 202,37	0,00	14 904,41	-14 904,41	

**LIIKELAITOS MARTTINEN
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN**

	TA 2021	MUUTOS	TA+MUUTOS	TOTEUMA 2021
Toiminnan rahavirta				
Liikelyli-/alijäämä	0,00	0,00	0,00	14 973,54
Poistot ja arvonalentumiset	160 000,00	0,00	160 000,00	151 064,77
rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	-69,13
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-17 254,20
Toiminnan rahavirta yhteensä	160 000,00	0,00	160 000,00	148 714,98
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-772 000,00	0,00	-772 000,00	-125 172,22
Rahoitusosuudet investointimenoihin	406 500,00	0,00	406 500,00	66 386,03
Pys.vast.hyödykkeiden luovutustuotot	0,00	0,00	0,00	17 254,20
Investointien rahavirta yhteensä	-365 500,00	0,00	-365 500,00	-41 531,99
Toiminnan ja investointien rahavirta	-205 500,00	0,00	-205 500,00	107 182,99
Rahoituksen rahavirta				
Oman pääoman muutokset	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kaupungilta	0,00	0,00	0,00	-42 858,38
Saamisten muutos muilta	0,00	0,00	0,00	-55 704,04
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	0,00	0,00	0,00	103 789,71
Korottomien velkojen muutos muilta	-55 000,00	0,00	-55 000,00	-59 153,04
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-55 000,00	0,00	-55 000,00	-53 925,75
Rahoituksen rahavirta	45 000,00	0,00	45 000,00	-53 925,75
RAHAVAROJEN MUUTOS	-160 500,00	0,00	-160 500,00	53 257,24
Rahavarat 31.12.	489 500,00		489 500,00	853 208,43
Rahavarat 1.1.	650 000,00		650 000,00	799 951,19
Rahavarojen muutos	-160 500,00	0,00	-160 500,00	53 257,24

LIIKELAITOS MARTTINEN
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Budj 2021	Toteutuma 2021 01-12	Poikkeama summa	Käyttö- %
Infrastruktuurin turvall/esteettömyys				
INVESTOINTIMENOT	- 230 000,00		- - 230 000,00	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN	161 000,00		- 161 000,00	
NETTOMENO	- 69 000,00		- - 69 000,00	
Ulkovalaistuksen uusiminen				
INVESTOINTIMENOT	- 50 000,00		- - 50 000,00	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN			- -	
NETTOMENO	- 50 000,00		- - 50 000,00	
Lomasaaren mökkien lämm/jäähd järjest.				
INVESTOINTIMENOT	- 30 000,00		- - 30 000,00	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN	21 000,00		- 21 000,00	
NETTOMENO	- 9 000,00		- - 9 000,00	
Toimintaa tukeva kalustaminen				
INVESTOINTIMENOT	- 100 000,00		- - 100 000,00	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN	34 500,00		- 34 500,00	
NETTOMENO	- 65 500,00		- - 65 500,00	
Rantasaunan ympäristön rakenteet ja alue				
INVESTOINTIMENOT	- -	4 003,25	4 003,25	
NETTOMENO	- -	4 003,25	4 003,25	
Varausjärjestelmä HotSoft8				
INVESTOINTIMENOT	- -	1 886,22	1 886,22	
NETTOMENO	- -	1 886,22	1 886,22	
Jätehuolto katokset				
INVESTOINTIMENOT	- 12 000,00		- - 12 000,00	
NETTOMENO	- 12 000,00		- - 12 000,00	
Palohälytysjärjestelmä				
INVESTOINTIMENOT	- 100 000,00		- - 100 000,00	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN	70 000,00		- 70 000,00	
NETTOMENO	- 30 000,00		- - 30 000,00	
Marttisen toimintapuisto				

INVESTOINTIMENOT	-	150 000,00	-	182,00	-	149 818,00	0,12
INVESTOINTITULOT		120 000,00		-		120 000,00	
NETTOMENO	-	30 000,00	-	182,00	-	29 818,00	0,61
Perinnekyllän rakennusten kunnostus							
INVESTOINTIMENOT	-	100 000,00	-	11 077,25	-	88 922,75	11,08
INVESTOINTITULOT		-		-		-	
NETTOMENO	-	100 000,00	-	11 077,25	-	88 922,75	11,08
Varastorakennus, kiinteistöhuolto							
INVESTOINTIMENOT		-		1 590,00		1 590,00	
INVESTOINTITULOT		-		-		-	
NETTOMENO		-	-	1 590,00		1 590,00	
Akustiikka ja ergonomia ym.							
INVESTOINTIMENOT		-	-	11 038,60		11 038,60	
NETTOMENO		-	-	11 038,60		11 038,60	
Keittiön pesulinjaston, ulkovalaistukse ja							
INVESTOINTIMENOT		-	-	95 394,90		95 394,90	
INVESTOINTITULOT		-		66 386,03	-	66 386,03	
NETTOMENO		-	-	29 008,87		29 008,87	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
INVESTOINTIMENOT	-	772 000,00	-	125 172,22	-	646 827,78	16,21
INVESTOINTITULOT		406 500,00		66 386,03		340 113,97	16,33
NETTOMENO	-	365 500,00	-	58 786,19	-	306 713,81	16,08
Käyttöomaisuuden luovutustulot							
Jätekatos kertakorvaus		-		17 230,00		17 230,00	
pesulinjaston osan luovutus		-		24,20		24,20	
		-		17 254,20		17 254,20	

**LIKELAITOS MARTTINEN
TULOSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	997 278,58	773 795,22
Liiketoiminnan muut tuotot	867 195,33	837 920,49
Tuet ja avustukset kunnalta ja kuntayhtymältä	200 000,00	253 470,00
	2 064 473,91	1 865 185,71
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-296 241,91	-274 448,82
Ostot tilikauden aikana	-296 241,91	-274 448,82
Palvelujen ostot	-463 714,26	-474 236,64
	-759 956,17	-748 685,46
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-859 858,77	-844 399,36
Henkilösivukulut	-180 169,39	-175 762,23
Eläkekulut	-148 212,39	-150 183,45
Muut henkilösivukulut	-31 957,00	-25 578,78
	-1 040 028,16	-1 020 161,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-151 064,77	-168 399,95
Liiketoiminnan muut kulut	-98 451,27	-92 390,23
Liikelylijäämä (-alijäämä)	14 973,54	-164 451,52
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	196,99	150,00
Muut rahoitustuotot	60,00	123,11
Muille maksetut korkokulut	-326,14	-24,04
Muut rahoituskulut	0,02	0,08
	-69,13	249,15
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	14 904,41	-164 202,37
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	14 904,41	-164 202,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 904,41	-164 202,37

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,75	-8,19
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,74	-8,19
Voitto, %	1,49	-21,22

**LIIKELAITOS MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikelijäämä (-alijäämä)	14 973,54	-164 451,52
Poistot ja arvonalentumiset	151 064,77	168 399,95
Rahoitustuotot ja -kulut	-69,13	249,15
Tulorahoituksen korjauserät	-17 254,20	0,00
	<hr/> 148 714,98	<hr/> 4 197,58
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-125 172,22	-130 591,98
Rahoitusosuudet investointeihin	66 386,03	67 782,65
Pysyvien vastaavien hyödyk.luovutus tulot	17 254,20	0,00
	<hr/> -41 531,99	<hr/> -62 809,33
Toiminnan ja investointien rahavirta	107 182,99	-58 611,75
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-42 858,38	-40 314,40
Saamisten muutos muilta	-55 704,04	26 243,28
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	103 789,71	78 750,43
Korottomien velkojen muutos muilta	-59 153,04	313 951,02
	<hr/> -53 925,75	<hr/> 378 630,33
Rahoituksen rahavirta	-53 925,75	378 630,33
Rahavarojen muutos	53 257,24	320 018,58
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	853 208,43	799 951,19
Rahavarat 1.1	799 951,19	479 932,61
	<hr/> 53 257,24	<hr/> 320 018,58
Liikelaitoksen tunnusluvut	2021	2020
Investointien tulorahoitus, %	399,62	6,68
Lainanhoitokate	-	-
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	-6,50	25,88
Kassan riittävyys, pv	153,89	146,59
Quick ratio	1,25	1,18
Current ratio	1,25	1,18

LIIKELAITOS MARTTINEN**TASE**

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	1 300 747,13	1 426 228,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	152 351,66	69 814,60
Koneet ja kalusto	3 503,00	6 859,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	159 735,35	205 713,35
	<hr/> 1 616 337,14	<hr/> 1 708 615,72
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 328,82	4 328,82
Muut saamiset	56 159,14	56 159,14
	<hr/> 60 487,96	<hr/> 60 487,96
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 676 825,10	1 769 103,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	54 655,16	40 283,54
Saamiset kunnalta	759 918,11	717 059,73
Muut saamiset	19 037,18	18 887,63
Siirtosaamiset	51 381,08	10 198,21
	<hr/> 884 991,53	<hr/> 786 429,11
Rahat ja pankkisaamiset	853 208,43	799 951,19
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 738 199,96	1 586 380,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 415 025,06	3 355 483,98

**LIKELAITOS MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 153 065,41	2 153 065,41
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-147 247,81	16 954,56
Tilikauden yli-/alijäämä	14 904,41	-164 202,37
	<u>2 020 722,01</u>	<u>2 005 817,60</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	1 804,82	245,45
Ostovelat	73 834,24	89 180,34
Korottomat velat kunnalta	777 363,63	673 573,92
Muut velat	153 353,16	142 589,57
Siirtovelat	387 947,20	444 077,10
	<u>1 394 303,05</u>	<u>1 349 666,38</u>
Vieras pääoma yhteensä	1 394 303,05	1 349 666,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 415 025,06	3 355 483,98

TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2021
Omavaraisuusaste, %	59,20	59,78
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,45	72,35
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-132,34	-147,25
Lainakanta 31.12, 1000 €	-	-
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	27,13	9,58
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	-	-

**LIKELAITOS MARTTINEN
LIITETIEDOT**
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenon mukaisena, rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon

LIKEVAIHTO ulk/sis	2021	2020
Nuorisotoiminta	699 778,12	489 981,34
Elinkeinotoiminta	284 970,38	277 373,32
Perinnekylä toiminta	12 530,08	6 440,56
	<u>997 278,58</u>	<u>773 795,22</u>

MYYNTISAAMISET	2021	2020
Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	291,60	460,10
Myyntisaamiset muilta	54 363,56	39 823,44
	<u>54 655,16</u>	<u>40 283,54</u>
SAAMISET KUNNALTA	2021	2020
- sisäinen,yhdystili	759 918,11	717 059,73
MUUT SAAMISET	2021	2020
Alv.saamiset lääninverovirastolta	19037,18	18887,63
SIIRTOSAAMISET	2021	2020
Siirtosaamiset valtiolta	50 731,08	9 955,97
Saamiset muilta	650,00	242,24
	<u>51 381,08</u>	<u>10 198,21</u>

OMA PÄÄOMA	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	2 153 065,41	2 153 065,41
muutos: lisäys	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	<u>2 153 065,41</u>	<u>2 153 065,41</u>
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-147 247,81	16 954,56
Tilikauden yli/- alijäämä	14 904,41	-164 202,37
Oma pääoma 31.12.	<u>2 020 722,01</u>	<u>2 005 817,60</u>

VIERASPÄÄOMA lyh.aik.

SAADUT ENNAKOT lyh.aik.	2021	2020
Saadut ennakot	1 804,82	245,45
MUUT VELAT lyh.aik.	2021	2020
Ennakonpidätykset ja sotu	15 368,82	14 700,16
ulkoinen velka Virtain kaupungille	58 037,20	21 134,66
sisäinen velka Virtain kaupungille	592 513,24	534 224,50
sisäinen velka Virtain kaupungin taseyksikölle VH	126 813,09	118 214,76
Lomapalkkajaksotus	137 323,03	127 131,43
Muut velat	661,31	757,98
	930 716,69	816 163,49
SIIRTOVELAT	2021	2020
Palkkajaksotukset	468,67	5 797,79
valtionosuus jaksotukset (tukijaksotukset)	361 407,49	388 052,86
henkilökulujen sivukulujaksotukset, lakisääteiset	25 145,43	50 226,45
Muut siirtovelat	925,61	
	387 947,20	444 077,10

VUOKRAVASTUUT	2021	2020
leasingvuokravastuut		
seuravalla tilikaudella maksettavat	12 368,10	8 098,35
myöhemmin maksettavat	14 766,59	1 479,10
yhteensä	27 134,69	9 577,45
ALV:PALAUTUSVASTUU	2021	2020
	266 600,00	297 160,00

PALAUTUS/SIIRTOKELPOISET LIITTYMISMAKSUT taseen pysyvät vastaavat/ muut saamiset	31.12.2021
KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ	
- Rajalahti	1 416,45
- Marttinen	6 807,36
- Huoltorakennus	5 419,01
- 4H-tila	136,28
- Herraskosken mökit	126,14
- Perämäen ost.omakotitalo	201,83
- Lomasaari	11 167,68

- Hakelämpökeskus		6 060,00
- Marttisen Vihta-saunan sähköliittymä nro 30772 2.2.2017		16 220,00
VIRTAIn VESIOSUUSKUNTA		
- Nuorisokeskus maj.rak. A,C,B		3 302,79
- Nuorisokeskus, vast.otto rakennus		3 930,00
- Lämpökeskus		1 170,00
	ulkoinen yht	<u>55 957,54</u>
VIRTAIn KAUPUNKI/VESIHUOLTO		
Liittymä vesihuoltolaitokseen(sisäinen); lämpölaitos 2014		<u>201,60</u>
yhteensä		<u><u>56 159,14</u></u>

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT		
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ	31.12.2021	31.12.2020
Vakinaiset	20	22
määräaikaiset	5	3
	<u>25</u>	<u>25</u>

ARVIOIDUT POISTOAJAT, NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT JA POISTOMENETELMÄT	
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	2 - 5 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 10 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v. tasapoisto
Muut	2 - 5 v. tasapoisto
Erityisestä syystä enintään (esim. vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	

Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Maakaasuverkko	12 - 15% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Sähkö-, vesi- yms laitoskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työ	8 - 15 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa. on kirjattu vuosikuluiksi.

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN 31.12.2021

	kaupunki+VH taseyksikkö	Liikelaitos Marttinen	Eliminoinnit	Eliminoinnit	kaupungin ra- hoitusosa
	ulk./sis.	ulk./sis.	kaupunki+ VH	Liikelaitos	ulkoinen
Tulorahoitus					
Vuosikate	6 006 893	165 969	200 000	-200 000	6 172 862
Satunnaiset erät	0				0
Tulorahoituksen korj.erät	1 032 668	-17 254			1 015 414
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 238 192	-125 172			-9 363 364
Rahoitusosuudet inv.men	58 699	66 386			125 085
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	662 241	17 254			679 495
Toiminnan ja inv.rahavirta	-1 477 690	107 183	200 000	-200 000	-1 370 507
Rahoituksen rahavirta					
Antolainaukset muutokset					
Antolain.saam.lis	-3 476				-3 476
Antolain.saam.väh	41 019				41 019
Lainakannan muutokset					
Oman pääoman muutos	0				0
Pitkäaik.lainojen lis	7 000 000				7 000 000
Pitkäaik.lain.väh	-1 842 275				-1 842 275
Toimek ant var/pääom.muut	-5 940				-5 940
Vaihto-om.muutos	20 180				20 180
Saamisten muutos	-1 333 166	-98 562	584 685	79 761	-767 283
Korott.pitkä/lyhytaik.velk.m	-1 732 947	44 637	-560 656	-103 790	-2 352 756
Muut maksuvalm.muutokset	-3 051 873	-53 926	24 029	-24 029	-3 105 800
Rahoituksen rahavirta	2 143 394	-53 926	24 029	-24 029	2 089 468
Rahavarojen muutos	665 704	53 257	224 029	-224 029	718 960
Rahavarat 31.12.	9 421 246	853 208			10 274 455
Rahavarat 1.1.	8 755 542	799 951			9 555 493

LIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2021

Eliminoinnit

31.12.2021	kaupunki ja vesi- huolto taseyk- sikkö, ulk./sis.	Liikelaitos Marttinen u/s	koko kau- punki sis /ulk	Kaupunki	Liikelaitos	Koko kaupunki ulkoinen
Toimintatuotot,sisäiset	7 441 442	97 555	7 538 996	-7 441 442	-97 555	-0
Toimintatuotot,ulkoiset	32 936 037	1 766 919	34 702 956			34 702 956
Valmistus omaan käyttöön	129 276		129 276			129 276
Avustus kunnalta	0	200 000	200 000		-200 000	0
Henkilöstömenot	-14 947 204	-1 040 028	-15 987 232			-15 987 232
Palvelujen ostot,sisäiset	-3 439 746	-71 018	-3 510 764	3 439 746	71 018	-0
Palvelujen ostot,ulkoiset	-54 113 784	-392 696	-54 506 480			-54 506 480
Aineet,tarvikk ja tavarat/ulk	-4 658 300	-295 373	-4 953 672			-4 953 672
Aineet,tarvik ja tavarat/sis	-4 158	-869	-5 027	4 158	869	0
Vuokrat,muut kulut/sisäiset	-3 956 448	-49 696	-4 006 145	3 956 448	49 696	-0
Vuokrat,muut kulut	-2 902 594	-48 755	-2 951 349			-2 951 349
Avustukset,sisäiset	-17 060		-17 060	17 060		0
Avustukset,ulkoiset	-1 864 169		-1 864 169			-1 864 169
Avustus liikelaitokselle	-200 000		-200 000	200 000		0
TOIMINTAKATE	-45 596 709	166 038	-45 430 671	175 971	-175 971	-45 430 671
Verotulot	25 809 029		25 809 029			25 809 029
Valtionosuudet	26 668 365		26 668 365			26 668 365
Korkotuotot,ulkoiset	10 933		10 933			10 933
Muut rahoitustulot	394 615	257	394 872			394 872
Korkomenot,ulkoiset	-80 748	-326	-81 074			-81 074
Muut rahoitusmenot,ulkoiset	-1 198 592	0	-1 198 592			-1 198 592
VUOSIKATE	6 006 893	165 969	6 172 862	175 971	-175 971	6 172 862
Poistot käyttöomaisuudesta	-4 140 483	-151 065	-4 291 548			-4 291 548
Arvonalentumiset	-15 011		-15 011			-15 011
Satunnaiset tuotot	0		0			0
TILIKAUDEN TULOS	1 851 399	14 904	1 866 304	175 971	-175 971	1 866 304
						0
Poistoeron lisäys/väh	-2 222 709		-2 222 709			-2 222 709
Varausten lisäys/väh	2 400 000		2 400 000			2 400 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 028 690	14 904	2 043 594	175 971	-175 971	2 043 594

V MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

KILPAILULAIN 30 D §:N EDELLYTTÄMÄT LASKELMAT

	Keskushallinto, talous- ja tietohallintopalvelut		Tekninen toimi, vuokrauspalvelut		Liikelaitos Marttinen, elinkeinotoiminta	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Myyntituotot	19 429,92	19 429,91	20 693,48	17 696,00	284 970	277 373
Tuet ja avustukset	36,02	31,57	-0,97	170,00	3 744	2 648
Muut toimintatuotot	242,77	441,58	1 047 199,84	1 074 173,00	21 104	16 452
TOIMINTATUOTOT	19 708,71	19 903,06	1 067 892,35	1 092 039,00	309 818	296 473
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	1 159,70	17 101,00	0	0
	-13					
Henkilöstökulut	274,10	-16 151,43	-91 335,50	-107 232,00	-84 617	-128 497
Palvelujen ostot	-4 359,33	-5 819,49	-222 424,69	-320 078,00	-88 620	-83 182
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-148,00	-290,15	-188 065,48	-184 476,00	-85 517	-76 111
Vuokrat	-726,46	-880,59	-16 030,57	-17 270,00	-5 433	-4 981
Muut toimintakulut	-70,21	-25,78	-68 697,11	-68 226,00	-10 540	-8 166
	-18					
TOIMINTAKULUT	578,11	-23 167,44	-585 393,65	-680 181,00	-274 727	-300 937
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	1 130,60	-3 264,38	482 498,70	411 858,00	35 091	-4 464
Rahoitustuotot ja -kulut	-46,16	-14,35	291,07	85,00	-37	1
VUOSIKATE	1 084,44	-3 278,72	482 789,77	411 942,00	35 054	-4 463
Poistot ja arvonalentumiset	-10,76	-665,40	-604 122,04	-1 023 878,00	-34 515	-47 015
TILIKAUDEN TULOS	1 073,69	-3 944,12	-121 332,27	-611 936,00	539	-51 478
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 073,69	-4 609,52	-121 332,27	-611 936,00	539	-51 478

Kustannuslaskennan periaatteet

Talous- ja tietohallintopalvelut

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan hallinnon ja talouden tulosyksikkö tuottaa kaupungin sisäisten talous- ja tietohallintopalveluiden lisäksi palveluita kahdelle tytäryhtiölle, joista toinen toimii markkinoilla ja toinen on in-house yhtiö, jolla ei ole lainkaan markkinoilla tapahtuvaa toimintaa. Yllä on esitetty markkinoilla olevaan toimintaan kohdistuvien palveluiden tuloslaskelma. Tuottojen ja kustannusten jakoperusteena on taloushallinnon osalta toteutuneiden kirjanpitoventtien määrä, palkkahallinnon osalta palkkalaskelmien lukumäärä ja tietohallinnon osalta työasemien lukumäärä vuonna 2020 ja vuonna 2021 käyttäjämäärä. Veloitusmallia on uudistettu vuodesta 2022 alkaen pohjautumaan M365 käyttäjien määrään ja tasoon sekä yksikön käyttämiin palveluihin, joiden perusteella saadaan luotettavin tieto yksikkökohtaisista kustannuksista. Palvelujen hinta lasketaan vuosittain etukäteen arvioitujen kustannusten ja suoritteiden määrän perusteella. Vuosi 2021 on ollut poikkeuksellinen mm. automaattisen talousraportoinnin käyttöönoton ja henkilöstöjärjestelyjen/-muutosten johdosta sekä tietohallinnon merkittävien projektien johdosta, minkä vuoksi kustannukset ovat toteutuneet aiemmin arvioitua korkeampina. Vuoden 2020 toteumaan puolestaan vaikutti palkkajärjestelmän vaihdoksen aiheuttamat lisäkustannukset.

Vuokraustoiminta

Teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan sisältyy elinkeinotoiminnan käytössä olevien rakennusten vuokraus tytäryhtiölle, joka vuokraa rakennukset edelleen yrityksille sekä asuinhuoneistojen vuokraustoimintaa. Näitä toimintoja seurataan kirjanpidossa rakennuksittain omilla kustannuspaikoillaan. Kiinteistönhoidon kustannukset kohdistetaan

kohteille toteutuneiden työtuntien mukaan. Välilliset menot, kuten sisäiset taloushallintopalvelut kohdistetaan kirjanpito-
vientien määrän perusteella. Elinkeinotoiminnan käytössä olevat rakennukset on siirretty perustetulle yhtiölle 1.2.2022
alkaen. Vuonna 2021 myytiin yksi rakennus, mikä on vaikuttanut vuokratuottojen kertymään.

Liikelaitoksen elinkeinotoiminta

Nuorisokeskus Marttisen nuorisotoiminnan ohessa järjestetään yrityksille ja yksityishenkilöille erilaisia tapahtumia ja vuok-
rataan tiloja tapahtumia sekä majoitusta varten. Kustannukset kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti eri palve-
luiden toteutuneiden käyttöpäivien määrän perusteella. Koronaepidemiolla oli merkittävä volyymia alentava vaikutus toi-
mintaan vuosina 2020 ja 2021.

VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2021

TASEKIRJA SIDOTTUNA		SÄILYTYSTAPA
TALOUSARVIO (määrärahat+muutokset)		paperilla
PÄIVÄKIRJA		paperilla
PÄÄKIRJA		sähköinen tallenne
PÄÄKIRJA KUSTANNUSPAIKOITTAIN		sähköinen tallenne
OSTORESKONTRA	suoritusluettelo	sähköinen tallenne
MYYNTIRESKONTRA	suoritusluettelo	sähköinen tallenne
PALKKAHALLINTO(PEGASOS, PERSONEC F2)	palkka-ajot	paperilla, sähköinen arkisto
KÄYTTÖMAISUUS/IRTAIMISTO	tapahtumat	paperilla
TÄSMÄYTYSSSELVITYKSET		paperilla
TOSITELAJI		
2 MUISTIOTOSITTEET		paperilla
3 VYÖRYTYSTOSITTEET		paperilla
9 KÄYTTÖMAISUUS		paperilla
10 KASSATOSITTEET		paperilla
20 OSTOLASKUT		paperilla
45 PERHEHUOLTO/OSTRESKONTRA		paperilla
46 SOSIAALITYÖ/PROCONSONA TOSITTEET		paperilla
50 OSTOLASKUJEN SUORITUKSET		paperilla
80 PALKKATOSITTEET		paperilla
90 MYYNTILASKUJEN SUORITUKSET		paperilla
98 SIMULOINTIVIENNIIT		paperilla
99 KORJAUSTOSITTEET		paperilla
100 SÄHKÖISET OSTOLASKUT		sähköinen tallenne
101 RAHATOIMISTON LASKUTUKSET		paperilla
102 ASUNTOLAINALASKUTUKSET		paperilla
118 PÄIVÄHOITOLASKUTUS		paperilla
120 VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS		paperilla
140 RAKENNUSVALVONTALASKUTUS		paperilla
141 KAAVOITUSTOIMISTON LASKUTUS		paperilla
150 HAMMASHOITOLANLASKUTUS (Efficca)		paperilla
151 TYÖTERVEYSHOIDON LASKUTUS(Efficca)		paperilla
152 POLIKLINIKAN LASKUTUS(Efficca)		paperilla
153 VUODEOSASTON LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS(Efficca)		paperilla
154 VUODEOSASTON PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS(Efficca)		paperilla
156 VANHAINKOTI PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS 1.11.2013 ALK		paperilla
157 VANHAINKOTI LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS1.11.2013 ALK		paperilla
167 KOTIHOITOLASKUTUS		paperilla
155 VTK/KUNTA JA KY-LASKUTUS		paperilla
159 PERHEHUOLTO		paperilla
160 SOSIAALITOIMISTO/YLEISLASKUTUS		paperilla
161 VANHAINKOTI/SEKAL.LASKUTUS		paperilla
200 SIVISTYSTOIMEN LASKUTUS		paperilla
203 MATKALASKUT		sähköinen arkisto
209 KANSALAIPOISTON LASKUTUS		paperilla
210 MERIKANTO-OPISTON LASKUTUS		paperilla
220 NUOR.KESKUS MARTTISEN LASKUTUS		paperilla
230 TEKNINEN TOIMISTO/KAUKOLÄMPÖLAITOS		paperilla
231 TEKNINEN TOIMISTO/YLEISLASKUTUS		paperilla
232 TEKNINEN TOIMISTO/TILAPALVELU		paperilla
233 TEKNINEN TOIMISTO/RUOKAHUOLTOPALVELUT		paperilla
300 VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS(VESIHUOLTO)		paperilla

Kirjanpitoaineisto säilytetään 10-15 vuotta, ellei velkomisasioiden, EU –tukien tai muun erillisen perusteen johdosta edellytetä pidempää säilytysaikaa. Pysyvästi säilytetään tasekirja ja talousarvio.

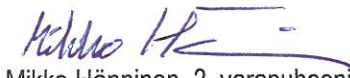
ALLEKIRJOITUKSET

Virroilla 28. päivänä maaliskuuta 2022

VIRTAIN KAUPUNGINHALLITUS

Reijo Koskela, puheenjohtaja

Mikko Hänninen, 2. varapuheenjohtaja

Johanna Saarinen, jäsen

Eila Kalliomäki, jäsen

Pentti Tikkanen, jäsen

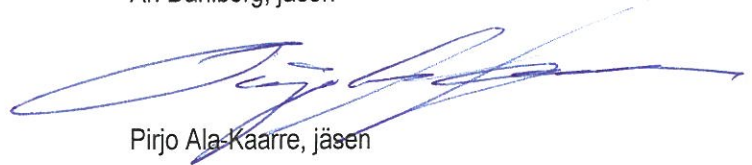
Sanna Kangas, 1. varapuheenjohtaja

Aimo Mäkinen, jäsen

Ari Dahlberg, jäsen

Pirjo Ala-Kaarre, jäsen

Henna Viitanen, kaupunginjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus

Virroilla 10.5 2022

BDO Audiator Oy

Minna Ainasvuori
JHT, HT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2022-05-27 12:19:09 (EET)

Tarkistuskoodi: 5F8N70CQNIBL3HXAFFGR07HHNU26TQ1GRAH0
L5O1HE9NIUOTGSF0SU8S5M7ZJIMDOK8QWNDGPIVU8DLWP816IUI
SRX59QZKFYF6VUSVAYJTRXCSV048TH2JNQ9JKPRT7

 TILINPÄÄTÖS 2021_allekirjoitettu.pdf (166 sivua)

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Minna Maria Ainasvuori**
Organisaatio: **BDO Auditor Oy**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Minna Maria Ainasvuori

JHT, HT

Allekirjoitettu 2022-05-27 12:19:09 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Kevyt – Käyttäjä on tunnistettu sähköpostin varmennuksen kautta joko SignSpace-tilin rekisteröimisen yhteydessä tai tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä käyttäjän sähköpostiosoitteeseen lähetetyn kertakäyttöisen koodin avulla.

Vahva – Käyttäjä on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä seuraavasti:

(a) allekirjoittaja on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä, tai

(b) allekirjoittaja on rekisteröitynyt SignSpace-käyttäjä, joka allekirjoittaa kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella (AES) käyttäen henkilökohtaista AES-varmennetta. Henkilö on kirjautunut palveluun SignSpace-tunnuksillaan ja hänen henkilöllisyytensä on varmistettu vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmällä AES-varmenteen haun yhteydessä.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja niitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.